

Soto nin Nafulo
Minisirisuwo

MALIJEŊA KUTO ŊATAXASILO XA BEN SANJI 2063

Malidinŋolu be hakkilijaxabo
la i la sininŋasigo la

Desanburuxaro sanji 2024

VISION KHAŠSONKE

TOXOLASUTIIYALISAFE	6
XATIMISAFE	8
Nafayitalisafe.....	8
Ŋabulo	9
MENINSIRIŊAMOYO LA XUMO	10
SOTOKUWO ANIN MUSAKAFU WO MENINSIRI LA XUMO	11
XUMO MUUME FOLO	12
JUMUTO	19
XUMADAMUTO	21
I. DULA FOLO :Ŋalabolifeerolu	25
1.1.BAARADULA.....	25
1.1.1.Fasudinbeteya nin sigiŋoxonya.....	25
1.1.2.Silameya men sidunno be siyaxan politiki to	25
1.1.3.Xoleya men be jamana dinnŋolu la siyayakuwo to.....	25
1.1.4.Dugubaxonosigo/ xa bo i sigigallo to xa na i sigi gallubalu xono tariyato xa tara sotodulalu ma yele	27
1.1.5..Fenŋinijuso anin laadalakuwo mennu mu tungalataxo sababuya ti	28
1.1.6. Kendeyakuwo xoleya hali nin teesito kiika ket'a to.....	28
1.1.7. Xoleya men be nataliyekuwo to anin nataliyenŋoanin baaradiginataliyenŋo benbaliya.....	29
1.1.8. Fangantanya, laxaŊanbaliya anin lujurato/ labilaninŋo.....	29
1.1.9. laadalaku kelinŋolu tobennono jamana lanbekuwo xanma	30
1.1.10. Sigidalu taxabulu xolenŋo anin fen kiika yemalo kesolu-----	30
1.2. Soto -----	32
1.2.1. Soto yiriwalo taxabulo mennu si ke , wolu si dun nokuwo nin lonkuwo silategola folo nin sabananŋo lelu be je hali bi	32
1.2.2. Soto men man ben isininkuwo silatego-----	32
1.2.3. Soto men nte yiriwalo-----	33
1.2.4. Xoleyaba men be xalisikuwo to -----	33
1.2.5. Dugujuxotonafulo bolo taxabulo xa ŋa xa siiya anin xa lodulaba da ma sotoxono -----	34
1.2.6. Nafasotosilolu man siyamennu sa tu jamana ludulalubee si la soto-----	36
1.2.7. Kurannŋo la sotosilaxotolubesinsininhali bi xa tara sotosila kutolu be je-----	36
1.3. Maro -----	38
1.3.1. Politikikuwomaro -----	38
1.3.1.1. Jama la wotebaliya si na mankanŋo ti waxatodolu-----	38
1.3.1.2. Politikimankanŋo, sariya fango boyininŋo anin teematofango damuto-----	38
1.3.1.3. Teematofango, waxati yelema anin sababolu-----	40
1.3.1.3. Sariyajuba muume-----	41
1.3.2. Maro sariya -----	42
1.3.2.1. Kiititegelalu la ŋataxo-----	42
1.3.2.2. Sariya yelemalosilolu-----	42
1.3.3.Maro ŋalabolo-----	43
1.3.3.1. Jamana maro sigiŋa kuto men be miiriya kuto dila jamanamaro teebolo ma-----	43
1.3.3.2. Sigidaku yiriwalo-----	44
1.3.3.3. Duguxulukuwo ŋalabolo men n'a la kele kiika la-----	44
1.3.3.4. Nataliye nin duguxulukuwo soto firinŋolu marolo Mali xono-----	45
1.3.3.5. Hakkilinna mennu be yuruguyurugo sinsino xan -----	46
1.3.3.6. Yiriwalo bululaŊa nin ŋalabolo silatego dunna men tagumansenedo mu sigida basigibaliya t -----	47

1.3.3.7. Mali lodula duniya taxabulubalu xono-----	47
1.3.3.8. Sahelijamana lu la kafu ba (AES)-----	48
1.4. Sigida lameninno-----	49
1.4.1. Waxato yelemalolu nin wamolu mennu jeta Mali xono -----	49
1.4.2. Sanjidoxoya xa KAFU waxatiyelemo xan anin sanjikuwolu xan-----	49
1.4.3. Do kafu ninno funtano haxxo ma -----	50
1.4.4. Waxatiyelemo no men jeta sotola nin sigo taxabulo to-----	50
1.4.5. Wulati ƴalo ba ma xa siiya tuma be -----	50
1.4.6. Sanuya anin ji beto men mu hamikuwo ti -----	51
1.5. Jamana dinno la famuyalo -----	52
1.6. Duguxulo yelemalo hakkilinna nuna -----	55
1.7. Malitaxasilo sinsinno lategelanno-----	56
1.8. Nataxo xoleyalu -----	58
1.8.1. Maro men be yelemo kuto teemoto -----	58
1.8.2. Hadamadinna men be bono xan a la taxabulolu nin i nafalu to. -----	58
1.8.3. Soto men be sinsinnin senekuwo anin jago nin baaradalu, mennu man bo i noxoto bete , bari anin xa muja kusobe xa la xoleya kiika xan -----	60
1.8.4. Hali nafasotosilolu nte boli keta, walasa xa jamana bee la soto, hali na xa tara sinno be nan-----	60
1.8.5. Waxatiyelemo xoleya, wo mu fen ti men nasilo xa siiya-----	61
1.8.6. Silatego men xa xan xa nalabo anin kendeyakuwo laxotosilo-----	61
II. DULA FULANANNO: JEŃA DARALO-----	65
2.1 keŃalu la kutayalo:” MALI KUTO ”-----	66
2.2. KeŃa xotelu -----	75
2.3 . Yelemo jelo nin hakkilina-----	87
2.3.1.1. Jelo -----	87
2.3.2. Yelemo hakkilina -----	91
2.4. Jelo laninno-----	102
III. DULA SABANANNO JEŃA DARALO BAARAKEFEEROLU DAKUN NIN DAKU-----	107
3.1. Feerolu tegeŃa.-----	107
3.2. JeŃa waleyalo taxabulo dakunno to -----	121.
IV. DULA NAANINANNO: FEEROLU MENNU BE JEŃA BULALA SIN XAN-----	139
4.1. BaarakeŃa sariya nin a sigiŃa . -----	139
4.2. JeŃa musaxolu bolo -----	141
4.2.1.Xonoto sotolu laninno sinsinno-----	142
4.2.2. Xa nafulo do xerenxeren dugujuxotonafulolu xanma-----	143
4.2.3. Xa bankinafulu sila sotoda do newoya baarakedalu ma.-----	144
4.2.4. Nafulu sotodula sifa kiika ke-----	145
4.2.5. Xa sanno nin firo bankilu sigi sin xan, aninsonnoluwaleyalo.-----	148
4.2.6. E4.2.6. Xoxannafulonininn silo-----	148
4.2.7. Xa julusotosilo feero waleyalo.-----	149
4.2.8. Jamana la yiriwalo deemalo -----	149
4.3. Yelemosinsinsno-----	150
4.4. Poroselu sigilo nin kafu lo i noxoma walasa xa jeŃa baara-----	151
4.5. Nataliye to ninsotofirindinno dilo deemalanno-----	154
4.5.1.1. Nataliyelu deemalanno-----	154
4.5.1.1. Dulalu nataliyelu-----	155
4.5.1.2. nininn Nataliyelu -----	155
4.5.1.3. Soto nataliyelu-----	156
4.5.1.4. Mali la nataxo -----	156
4.5.2.2. Xumanoxoyafeero-----	156
4.5.2.1. = Laninno-----	157
4.5.2.2. Taxabulo natilanno -----	157
4.5.2.3. Feerotanbilisilolu -----	158
4.6. Baxabaxalo nin kafu tolu.-----	159
Nalaboli tolu -----	161

TOXOLASUTUYALANHOLU

AES	: Sahelijamana lu la kafo
AIGE	: Xalata namoxoya suwo fanmahoronya
AMO	: Kendeyakuwojigiyawajibiyalo
ANCD	: Ma jamana la sotonafirinkuwo baarada men be natilin nin yiriwalikuwo ma
ANR	: Jamana la sigixafoba
ODA	:BRICS: Beresili, sinuwajamana anin Afiriki tiliboyomafan.
UNFCCC	: Dunno kilinjatonba la benxansafe men be natilinin waxatiyelemo ma
CEDEAO	: Afirikitiliboyimafannojamana lu la sotokuwo
CICB	: Bamaxon noxolakamaridulaidulaba.
CNPM	: Mali baaraketalu la tonba.
CNT	:Teematofango bulunba
COMATEX	: Mali fanukuwo sosiyete.
COVID-19	: korona Virus jangaro 2019.
CPI	: yuruguyurugu faamuyalo yitalanjo.
CREDD	: Sotokuwo yiriwalo nin yiriwalo sabatilo.
CSCOM	: Sigida kendeza kuwo.
CT	: Sigida marakuwo jalabodula.
DCPND	: Jamana la teebolo silo safe .
DGEF	: Jikuwo nin wulaxonola namoxosuba .
DNTCP	: Jamana la nafulusotokuwo anin furuba jatebo namoxo suwo.
EDM-SA	: Fanga kurankuwo baarakedula.
EES	: Sigida lameninkuwo jatemutalo ferolu.
EIES	: Sigida anin a lameninkuwo segesegelefeero.
EMOP	: Banbali Bunda segesegelefeero silo.
ERI-ESI	: Marabulolu xoyiyalinjo segesegelefeero la baaro anin sinkuwo nin lonkuwo silategola.
FAIPD	: Deema silolu xa natilin tunjarankelu la nafulukukuwo yiriwalo ma.
FCFA	: Fatafina tiliboyimafanno jamana lu la xalisida.
FDS	: Laxanto nin kisilo baaraketalu.
FMI	: Dunno xalisikuwo tonba.
GAR	: Jalabolo men be sinsinin jaabolu xan.
GDTE	: Duguxulo nin jikuwo jalabolo sabatilo.
AI	: Feero kuto keja.
FDI	: Luntanjo lu la nafulo dunno tilininjo.
HDI	: Hadamadinjo lu la yiriwalo taxagumansindo.
IGM	: Mali la duguxulo nataliyenjo baarakeda.
ING	: Jamana la duguxulukuwo sotonafirin dibaxolu.
INSTAT	: Jamana la jatebo baarakeda.
ITEMA	: Mali la faanu dara isinin.
LOPM	: Sotodasolu la nataxo anin i la bululana sariya.
MSME	:Baarakeda doxomandinjo,mesinmandinjo anin baarakeda teematotalu.
MTA	: Laadala yirolu jalabauninjo.
NBD	: Yiriwalo banki kuto.
NPI	: Jamana kuto men xa isinin soto.
NTIC	: Sotonafirinjo nin xumajoxonya feero kuto.
OCED	: Sotokuwo KAFU xa baaro aninyiriwalo kafu lu.
SDG	: Yiriwalo sabatilo sototilinna .
ODHD/LCP	: Hadamadinjo lu la yiriwalo sabatilo xotosilo anin fangantanja kelelo.
OIM	: Dunno tonba men be natilinin moxolu la tunjara taxaxo ma.
OMVS	: Kafu men be senegali bajikuwo yiriwala.
ONG (ONG)	: baada men nte gofereneman ta ti.
PIB	: Jamana xono soto bee lajelinjo.
PNAEP	: Jamana la lajininjo men be keta xa ji minta beto soto.

PPP	: Baarakepoxonya furuba nin kefanɲannɲo nin ɲoxotee.
PRODEC	: San tan nataliyenɲo yiwalo porogaramu.
R&D	: Segesegelifeeeronin yiriwalo.
RAMED	: Dogotosuwo la jigisinbe dula bululaɲa.
RAMU	: Kendeyakuwo la lasigidinɲolu la bulufato.
SIPEX	: Alisinrijamana la tajimafenkuwonininnobaarakeda.
SNAT	: Jamana la duguxulukuwobululaɲanataliye.
STEM / STIM	: Jatelonɲinya, sinkuwo nin lonkuwo/interineti anin jatelonɲinya.
TDRL	: Maroninsigidayiriwalosagalo.
TIC	: Sotonafirinɲoninxumapoxoyafeerolu.
PIB	: Jamana dinɲo kilin-kilina be la soto.
AU	: Afiriki kilinɲatonba
UEMOA	: Afiriki tiliboyimafanɲo la sotokuwo anin xalisikuwo kafu .
UPA	: Bululabaaraketalu la kafu .

XATIMO SAFELU:

Xatimi 1 : PIB sigiɲa sinkuwo nin lonkuwo talatalalo(%)	-----32
Xatimo 2 : Sano, fen xotelu anin nego bota bunɲa haxxo.	-----34
Xatimi 3 : Silakuwo muume bee keɲa x'a ta 2019la x'a taxa a'bula 2023 la (%).	-----36
Xatimi 4 : Jamana la duguxulo bululasilolu.	-----52
Xatimi 5 : Jeɲa laɲininɲolu soto	-----102

NAFAYITALISAFELU:

Nayitalofolo 1: Dindinɲolu la ɲoxojeba.	-----26
Nayitalo 2fulannanɲo: Mali la dugujuxotofenɲolu sariya kuto.	-----35
Nayitalo 3nanɲo: Jamana lodula.	-----39
Nayitalo 4nanɲo: jamana lu la Kafu ɲoxoya (AES).	-----46
Nayitalo 5nanɲo: Jamana la taxabulo nataliyelu.	-----59.
Nayitalo 6nanɲo: nataliyekuwo sigixafoba.	-----62.

► PREFACE

Fulantefango NAMOXOBA, JAMANA KUNTIGO
SENERALI DARIME ASIMI GOYITA

Saasa tanbisila in keta sababu ti xa lolo baarabalu ke futukuwo mennu be Malidinŋolu hamilakuwolu jaabo lakantala, marokuwo tililinŋa anin sigida nin soto yiriwalo silategola . Nin waxatin xa xan xa ke sababu ti xa jamana barixama, sabatininŋo lo kukuta, men b'a la sariya wajibiyaninŋolu dafala, n'o mu :lakantalo sabatilo, sigida moxolu la Kafu Ɗoxoya sabatilo, sigida baara jonjon ŋumalu xototalo anin wo sotolo talali beto fe. .Wo fatali ŋa xa xan, kendeyakuwo silategola, xa jatemuta ke xa ben dunno totego ultra-liberal baxabaxlo la Mali sotokuwo la tonŋala, jigilo men be sina xa taxadunninya jamana kiika to, wo xa xan xa muta walasa x'an na fanmahoroya barago bunya anin xa Kafu Ɗoxoyalu yiriwa mennu si sin xa soto.

Wo ŋama, walasa fenŋo mennu xa xan xa yeleva Mali kuto waleyalo xama dunno xono men be xa siya xa taxaxa fe anin men te sabatala, a'xa xan xa ke jelifen soto taxa xa lajanŋo do xono, n'in n'xa hakilijaxabo damuta sininkuwo mennu si sin xa ke, nin wo be nala yiriwalo jelifenŋo do tonbenno tala xa si sanji 2063ma.

Sininŋasigo jena mennu si sin xa ke, nin wolu

be nala yiriwalo anin Ɗoxondanŋo ti walasa xa na nafati sanji 2063xono.

Nin jeli in be nala kela sababu ti xa Mali lakanta, fango anin feerebao nokuwo sabatilo la.

A xan xa du xa marabulolu la kafu Ɗoxonya sabatilo sabati anin xa nafalu jatemuta mennu taliketa i Ɗoxola, kiika KAFU ninŋo i Ɗoxo ma xerenxerenŋinya la senekuwo nafa borisilo nin baaraakedulalu to.

je x'e xo dindinŋolu la fango anin jusudunsariyajuba do xa Ɗatilin moxo kilin-kilin bee ma nafulo dunno to .A be nala keta sugandili baraxamalu tagumansenedo le ti mennu jamana lanjininŋolu xototala xa Ɗatilin fanmahoronya anin sotokuwo anin xalisikuwo bolo ma, xa la nokuwo nin a keŋalu xan. Jena waleyalo du xa xan xa nafa soto.

. A labanŋo la a be n' a la nafasotola Ɗamoxoya kutan nin a marokuwo lakantalo silatego la, teetosito mennu ketla walasa xa lafasalitonŋolu la nokuwo nin lonkuwo sabati, xa Mali la fanmahoronya bunŋa xoxabarifu Ɗoxoyalu la anin feerolu mennu be keta wo silategola sotoda

sotobenno Saheli jamana lu la KAFU ba (AES) dabolo Mali , Burkina Faso anininsinri tee, wo be n' a la keta sababuti xa KAFU baaro la fasalo anin Ɗoxodeema sigiŋa sigisin xan no mu xa nin dula sanumanŋo yiriwalo xoleyalu bee.

.N' be lanin a la xo nin jena baarakeŋa be n' a la keta sababuti xa Mali men be bola keno xan, xa lo kukuta, xa Ɗataxo soto.

Meninsiri namoxo, Maro namoxo

Dogotooro Sogelixoxala MAYIGA

Nin taxabulu men be jeɓa 2063 nin Mali jamana yiriwalo feerolu tobennona, xo mu sinkuba ti « Mali Kuto » sigilo taxabulo la, Mali Kuto jigilo men mu jamana dinɗoxoyalu la lanininɗolu KAFU ninɗo iɗoxoma sanji kiika xono, xa sinsin kukuta jamana lajeeba sinto Republiki jamana xono .Jusigilanɗo Jeɓa kuta xa xan xa sanji 2063 yiriwalo silo yita anin xa ɗaneyabalu ta mennu be ɗininɗenɗolu sanxotota la xa taxa nin jamana la soto yiriwalo silo to,

xa la xan fanmahoronyanokuwo anin keɗalu xan sotokuwo anin sigida mupalo sotodula jaxolu jamana siɗa be wo to, wo loliɗo tuta tilininbaliyakuwolu ɗaa nin sanxotota sariyatinalinɗolu mennu bulata a xan.

Nin keɗa xa xan x' a na nin famuyali kuta ti men s'a tu n' si Mali kuto lo nin bee la sindunno ti. N' xa xan xa « Mali Taxaɗa Sila kuto » le dara walante « Mali la Jeɓa ».

Wo men mu wujiɓo xafanmahoronya miirilo, ma, woxoto mu xa la Mali la hakkilinna beto, xa foxomoxo sin te na la Mali lo la malidinɗolu no to. Xabirin sasa n be nintodiyala xa je xo nin nataliye be keta sotokuwo nin nafulukuwu famuyalo mu nin wo meninsiri la hakkilinna ɗuma nin jamana baaraketalu sindunno ti.

Jamana sototigo la hakkilinna xoyalinɗo xonolato Mali goferenaman tee be to siti nin xa jeɓa anin lanininɗo dafa.

**Jemuxanɗo men ketajeɓa 2063 taxabulodamuta la aninjamana teemoyiriwalofeero,
Desnburuxarotli 21 sanji 2023 CIBC xono**

SOTOKUWO ANIN MUSAXAKUWOLU MINISIRI LA NABULAXUMO

Wo mennu be jgiya kixa lawuli la, awa a si dema kusobe malidinnɔlu fe mennu b'a fe x'e la sininɔsigo maro.

Tanbisila jamoxolu, n'i x'a sugandi xa jamana sigina kuto KAFU ba (ANR) la tonbenninxanɔlu waleyalo dun porogaramo sototaxalajanɔ xono, nin wo mu sotoyiriwalo ti 10% sanji 30 natalu xono, i man sin xa yita xa ben xo a makuwo ben kutola nataliye natalu.

Malidinnɔlu xa xaxati xerenxerenninɔ do soto bi i la tarixu xono. Tonɔala, politiki benxanɔ men be sin to, sotokuwo nin yiriwalo sabatilo feerebao silategola (CREDD 2019-2023), n'o mu Mali sanji 2025 jamana nata nataliyeɔ ti anin feero mennu be tali keta wo kuwo la, n' a xa tara wolu be n' ala sababu ti xa hakkilinna di yiriwalo silakuto lolo xan furubafango ninyiriwalosabatilonɔ Mali bulu. Taxabulu du xa nafa soto sinkubaya la, Mali xa men yita sanji labanɔ la, hali nin sanxotota nin xoleya kixa b'a xono.

Tonɔala, politiki benxanɔ men be sin to, sotokuwo nin yiriwalo sabatilo feerobo silategola (CREDD 2019-2023), n'o mu Mali sanji 2025 jamano nata xaranɔ ti anin feero mennu be tali kela wo kuwo la, n' a xa tara wolu be n' ala sababu ti xa hakkilinna di yiriwalo silakuto lolo xan furubafango ninyiriwalosabatilonɔ Mali bulu. Taxabulu du xa nafa soto sinkubaya la, Mali xa men yita sanji labanɔ la, hali nin sanxotota nin xoleya kixa b'a xono. Mali jamano man sin xa boy x'a sababo ke, Malidinnɔlu la teesito ti.

Hakilijaxabo mu barakemiranɔ ti men satu sila xoyo si pini walasa lapinifenɔlu sike sotofenɔlu ti jamano la jataxo silatego la

Lapininɔ be jatilinin xerenxerenninyala nafasotosilo mume xan n'ibe dendennin ipoxola: (i) nafasoto sila tobenno marabulolu la xaben nin nafasoto sila jonjonɔlu ti men be

wo marabulolu xonon; (ii) baaradalu yelemalo marabulolu la, barada mennu be jatilinin wayasikuwolu ma, kurankuw anin baarada mennu be jatilinin kunafirino jenjenɔ

kutolu ma; (iii) xasinsinno ke baaradigiwo xan walasa xa jamanadinɔlulu yiriwalosabati nafasoto sila jonjonɔluxa; (iv) xa ferolu tege walasa doxa kafu jamanadinɔlu la kendeya xa, ka sigida n'a lamininɔ sanuya; (v) xa jamano sariyalu labatu jamen na fango xulo si lon.

Poroselu be nala sugandila, xa waliya nu to jamana saban na kilina sinsin, jamanadinɔlu bee s'i fan je porosennu xono. Wolu sike sababu ti xa lapini in sinxotomadu. Lapinin fan be sadalanin san tan-tan awa abe sila fen damadolu ma:

- (i) Maro keɔabeto ani fere xulu xoleɔonlu bululalo;
- (ii) Baradadolu ani do xafulo furuba baarakelalu haxxo ma (kurankuwo, wayasikuwo, galubalu tobenɔ, xarankuwo, kendeyakuwo, kunafirinkuwo ...). (iii) senefengolu tonobo
- i) Senefengolu tonbenno anin i bayelemaliyalu (senefengolu , duguju xonafululu ...);
- ii) Sigida n'a lamininɔ ani waxatiyelemo kuntajango .

wo xofe Mali xa baarada min jatilinn don banlukuwo ma(IGM) mu dajabuko do toben soto xan walasa xa kunnafiringo di dakun kilinkilin waleyalo xan(dula doxomadingo , marabulo anin jamano mume xan). WO kela kilin kunnafirindifeero do tobenta jamano la baarada fe men jatilinin jetaxo kunnafiringɔlu ma(ANCD) walasa faamuyalo xa wara.

Nin lapinin tobenta kexo buuko xoyimanɔ, walasa xa sininɔsigibaarolu bulula. A si walawala sanji bi naani xono, awa Dakun naani le mu .Sanji tan folo be bo la 2024 xa si 2033 ma, xa bo sanji 2034 la xa si sanji 2043 ma ; x'a damuta sanji 2044 la xa si sanji 2053 ma, xa soto xa bo sanji 2054 la xa si sanji 2063 ma.

A si yelemakuto dunno wajibiya, kuwolu me taxa mennu xo, baaradalu sinxotomadunno, mennu be jatilinnin a waleyalo ma anin a korosilo n'a segesegelo ma.

MAROTA ɁAFOLO

1. XUMADAMUTO

1. Xabiri sanji 2012, Mali dunta xoleya xolenŃolu xono xa la moxo muritulinnolu anin jategewalo jama la benxannolu xan jamana xotonŃo anin teemato marolu xono..Wo kuwo xa sotokuba xonotofili, awa a si sin xa furuba politikikuwo tiŃa . Hali n' a xa tara xo sago xa dun sarijuba sigiŃa to sanji 2013, wo keta sin ti xa jatilin sabatilo ma, xoleya in jaxuya xa maro juma bali. Jamana boyo men keta Utixaro tili 18 sanji 2020 anin teematofango latilinn Menxaro la sanji 2021 wo keta sababu ti xa politiki nin lakantalo sinsino ke walasa xa jamana jalabo.

2. Mali la nafuludunno nokuwo xa bun,nin nokuwo nin lonkuwo be bunŃa xan men si sin xa yiriwa xa taxa fe nin fentososilolu (silolu, kurankuwo, sotoafirinkuwo) anin jagukuolu jalabulu ti. Walasa xa baaro ke nin wo nosotonu ti, yiriwalo jeŃa sototaxalajannŃo do tobennota sanji 40 xono. Nin jeŃa si nafulo nin fensotoku makuolu yita mennu si sin xa ke walasa xa sinŃo soto sotokuwo xoleyalu xan

3..JeŃa be n' a la silaba do sigi sinxan Mali jann, men sotonŃo mu xa sinŃo soto sasa xoleyalu xan xa yiriwalosabatilonŃo nin furubafango anin soto sinsin sanji 40 natalu xono. Teesitolu be n' a la sinsina marokuwo, sotokuwo, sigida moxolu benŃo anin moxolu la dunnatotego keŃa jalabulu xan, xa sinsino ke yelemobalu anin sotofeerolu xan.

4. Wo keŃa ma, sigixafo segesegelifeeroketa sababu

ti x'a yita xo marokuwo fen kiika ba to, ke xo jamana lodula anin yiriwalo bulula jŃa, olu nafa xa bun. Nafulu dunno duguxulo anin fango dun mu fen nafamalu timennu si sin xa fen kiikasinbentiya walasa xa sigida sabati, awa i si kurankuwo nin xalisikuwo politikikuwo jaatemutalinŃo le be wajibiyala.

5. Mali yiriwalo jeŃa yiwalo taxabulo talalinŃo mu dakun saba ti :

. Sotoafirin- falin- falin- dula- lolo: Wo mu sila ti men xa sotoafirinkuwo silolatege. Wo mu: xa nataliyetanbininnolu la kutaya, jamana dinŃolu la lanjinnŃolu segesegelifeeroanin meninsirisuolu la lanjinnŃo, anin kenfanŃanntonŃolu anin kenfanŃannbaaradalu.

- SegesegelifeerokeŃa xotelu segesegelifeero: A x' e sinsin kusotobalu lonno anin i segesegelifeero xan, duniya xonokuolu lolo Mali la sinin nasigo xan ma

- Jena nin ferrolu lategelo: JeŃa men be keta xa jŃa, wo tobennono men sinsininŃo be xoleyalu xan mennu yita ta anin jamandinŃolu la lanjinnŃolu.

2. Yiriwalo kupalu

6. Yiriwalo xoleyabalu mennu yita ta, wolu mu balukudasŃo, lakantalo, kendeya, jiyo, sino, fangatannya m baarake baliya, sotokuwo jalabulu anin fensotosilolu ti.MarŃo xalisikuwo, duguxulo, anin kurannŃo nafa xa baun kusobe walasa xa sigida sabati.

7. Ladalataxabulo nafalu tiŃalo, danbe- danbe btoluo mu xoleya folo ti kafu la hakkilijaxabo la jamana xono. TonŃa la jamana nafalu yiriwalo men be sinsinin moxo kilin- kilin bee notolo xan nin timenandiya ti fasuwo la, bari a si a ke du jigobeteya nin sariyaxulo xotolu ti nin wo mu tilininŃa anin sariya batunlo , wo si sin xa jamana la benŃo anin basigo sigi sinxan. Anin du goferenaman la waleyalu xa xan xa sinsin sigidamoxolu la benŃo xan mennu mu n' taxabuluxotolu,ladalasariyalu, diinolu, ladalanafalu, anin n' a nokuwo anin sariyakuolu

3.Tanbisilo men si nin kuketa fo

8.Ku saba le bululata Mali la sininŃasigo xanma sanji 2063 xono

- ♦ Kutayakuwo (MALI KUTO) : Nin soto in be sinsinin hakkilina xan tanbisilo xa fango men bula sin xan, wo tanbita, xa baraxo soto. A la fango mu jamana ti men x' a yita xa me wo lanbe lafasalo jŃaneya beto b'a la anin xa bun kusobe. A be sigilin nin lamininnŃo to : xa wuli xa fango sabati nin jamana ti men b'a la fanmahoronnya yita anin marabulo dafaninnŃo lafasa; baarakekafu do sigilo sahelijamana lu la kafo xono(AES) ; sotokuwo jataxo hadamadinŃolu la yiriwalo sanŃoanin sigida lakantaninnŃo.

- ♦J igitegekuwo (DJIGUI MA FA) : nin ku in be sinsininni taxabulo yelemalo hakkilinna fulan- fulan le xan. Wo hakkilinna

sinsinango wo Mali jamana , hali na xa tara baarolu be x'a ke nin benngo lanjiningo ti, n'be xan xa jabo mennu soto, sixo be olu to: lakantalo man sabati, anin jategewalomoxolu anin giditigolu la bagabagalo tuma bee. Xa kafu wo ma, politikuwo mankanjolu anin badabada basigibaliya, men be n' a la nin kudeta ti anin siyamawulumalo, a si jamana la nataxo lalo, xa soto yuruguyurugo nin fasubaaro taxasilo wolu si maro lanjiningo xoleya kusobe. Wo si munumunu yelemo hakkili fula- fula la; taxanabaliya kilinja lanjiningo anin maro; soto nin hadamadinnya sabatibaliya .

♦ Kuwo men nte sona xa ke (AN TE): Nin soto be sinsinin xa teematofango la yelemabuloaningo bula. Woben' a la teematofango la nokuwoninlonkuwobono le ti lapolitikisotokuwoaninlakantakuwosilategola. A la hakkilinna sinsinango mu xo jamana be a fana bulala awa a b'a hakkilo tu a politikimara lamoxolunin i la dinbayalu nin, KAFU noxolu, la nataxo doron ne la.

3. MaliJena 2063.

9.. Jena Mali 2063 mu naneja belebeleba ti men ben' a la nin yelemaketa xa Mali ke jamana yiriwalin lo ti ti janin 2063 tee. Ninfeereba si malidinjolu bula a lanjinin fololu xono xa sagi xa ke moxo ti men si sin a fan xoto. Malidinjolu lelu x'a dara , i nin malidinjolu malidinjolu nen, a be sinsinin beekafubaaro le ma , bee sin be men to.

10. A sinsinango be kutayalo kera xan, Mali b' a njin xa ke "jamana fanmahoronyaningo nin kilinja jamana ti men be maro nin beteyanin men be lakantalin, men nasotokuwo be sabatinin anin men be taxala na, men na hadamadinjolu layiriwalo haxxo xa bunya, anin sigida men be lakantanin bete". Nin jena be talanin xa ke feereba wo silategolu ti sanji 10 kilin-kilinna bee xono fo xa taxa si Sanji 2063 ma .Jena 2063 be sinatariya yitala Mali la feeretegeninjolu la. A dabota kutayalo nin yelemo hakkilinna la, a lanjiningo mu xa :

- Lakantalo sabatilo: Xa lakantalo sabati jamano boxo bee la silo bee mafelelinjo fe men herabanbalo sabatala, men nafa xa bun yiriwalo nin jamano la kilinja to.

- Sotokuwo yiriwalo :Xa Mali xotota xa ke jamana yiriwalolu lodula ti, beejefango yiriwalo to, men be deema nin sanji haxxo, siyaliba ti, nin wo mu 10% ti, xa nafa soto sotokuwo nokuwo nin kera balu la. Wo bunja haxxo to, jamana xa xan xa si x'a la lanjiningo dafa nin wo mu xa ke jamanolu to moxo kilin- kilin be la soto na bunya, nin dorome 13.900 ti sanji 2063 xono

- Xa fanmahoronya sabati, xa bo dondin soto nafulukuwo silo la xa n' na soto nin na lonninyalu waleyalo la

- Mupalo sabatilo : Xa yiriwalo benxango jusigilanjolu sabati anin xa sigida nafasotosilolu xoleyalu wuli.

- Xa n' sinsin hakkilinna xan men situ AES xono la to : xa lakantalo sinsin anin x'a lafasa jamana lu nin noxoten xumo anin benngo xono..

11. Walasa xa xalisu soto a la la Natilinba to, n'o mu sigida nin sotokuwo jiginnin ti, Mali xa xan xa feero kutolu sotolu a la sa xa xalisikuwo nafulo saba. Woto, juludunna sotokuwo xa xan xa sin haxxo ma men be benna PIB 80% ma, FDI haxxo men si sin xa na saasa, wo xa xan xa bunya sipan tan xa si FCFA miliyari 3000 noxon ma sotokuwo xan moxolu la deemalo xa xan xa bunya kusobe sanji tan fila xono sanji nin xa jigin xerexereyala soto men si sin FCFA miliyari 900 noxon ma sanji 2063 la.

12. Hali nin faantanyahaxxo mu joteolakuwoti Mali xono bi (44%), a xa xan xa doxoya kusobe sanji 2063 na xa si 10% doron ma. Walasa xa nin jangaru in ban, jamano nafulo tala-talake na numan mu wajibi ti men nte sin xa boxo walasa xa tilininya nin sigida benxango jusigilo sigi sin xan. Nin GININ index la 0,24 ti, Mali tun si na ke dunno jamananolu teema mennu be benna noxon ma kusobe sanji 2063. Ji minta sotoli jamanandinjo bee mu, wo mu folo ti sanji 2063 xono nin 100% ti.

4. JELOKE NADAKUNJOLU

13. Vision Mali 2063 be waleyalin xa ben dakun naani le ma:

- Dakun I (2024-2033) : A la Natilinbeesi nakejamana sigili kutati anin sigike na kiika. Jamana soto tobenno to x'e xo: lafasalo fango bunyalo, benjo, fanmahoronya balukuwo to soto men be benna jamana yiriwalo ma, maraja ma mennu be lilidunni walasa yiriwalo nin mara beto sike;

- Dakun II (2034-2043) wo be nafamafenjolu lasotolo le xan.nin waxati nataxolu lasabatilo anin jamana la yiriwalo nataxo anin du xa isini yiriwa anin feereutolu;

- Dakun III(2044-2053) Hadamadinnya yiriwalo men be nataxo kufola xa jamaadinjo la duniyalatego noxoya teriya to xerexereyala taxamakuwo, jago anin dumafelo to;

- Dakun IV: wo nataxa sotolinjolu maralo le ti .Baaro dakun labanjo le du mu men be borila nataxo tarimanjo xan yiriwalo silo fe

5. YELEMOKEŊA hakkilina

14. Nin hakilina in besinsinin yiriwalo misali kuto le xan (Mali Kuto Ta Sila) men belonnin paradigm kuto boli ye :

- Fanganinsariyajamana yiriwalo men befurubafangasabatikusobe a xa fanmahoroyafeerolufe, wa men b'a xa fangan'a xanmoxoyasabatiwalasa xa yiriwalosilategow ta
- Faso xanukenemanyiriwaloninɾanmoxoluninfurubaciyeŋkuwomisali ye anin marokuwo ;
- Nataliye silatego kiika cilidafalenwalasa xa jamana dinnɾonataliyelenɾuman, sotoŊanbaaraba, jogonumanyanafawtabaxolu anin nokuwo be men na xataxamadunnogelen in xono, o xa bokenexan ;
- Yelemo lonna jamana dinnɾolu xa kuwoɾanw la, men si na ye saasajiinn'afosababu, wa a si nasinsinxerexereyala la dindinnɾoluw jodulaba xan ;
- A xa fanmahoroya sabatilo kenemaKAFU ɾoxolu ɾanxono anin xerexereyala la, sotolu nafaboli n'u talali la, mennubebogallujuxotofenɾoluna, walasak'ayiriwalomusaxowsoto.

6. BAARAKEKEŊAFEEROLU

15. Nin Jelo in baarakekeŊatobennonaninnulamenina :

- Jamana lodulasabatilo ;
- Lanayasabatilobaaradalu la anin sigida nokuwo ninlonkuwobolo ;
- XanɾataxasabatiloninfeerolubuludakeŊabaarajanmoxoyasabati ;
- buludakeɾa nin jatebo silatego barixabaunya ;
- kuworosilo nin jatanbine kekeŊa barixama do sigili sin xan ;
- jamana xasotonafoninkuwo silatego la walasa xabululabaaraketalusinlonnin yiriwa aninxa xalisikuwo KAFU ɾoxolu sama ;
- xonona nin kenema nafulo mafeleli walasa xaporoselu sigikeŊa n'u kafu lin ɾoxon xan ;
- xariti nofetaxamakeŊa do.

16. O tanbinen kuwo, Vision baarakekeŊa du si na ke sigixafo poroseluninxariti deemalonin lamenin na :

• Poroselu sigiɾa, ikafu loi ɾoxon ma

17. Walasa xa jelo in waleya, Mali Goferenaman b'a ɾatilin xa sigixafo porosinbaw damuto, mennu be ke kilin ye, anin mennu be lon ɾoxon na, walasa xa Mali jamana yiriwalo feero sifaluw deemalo teemantee xono.

18. Walasa xa sigixafo poroselu ke fen ye men si sin xa ke sababu ye xa jelofen in soto, a tun xa xan xa dusu lon u xono u xa miiri ɾantaxa silatego la porosin kuwofolenw lamenin na walasa xafeerebao lafiɾanbo lasin nokuwo nin lonkuwo silatego la, men tun be maro tuma bee, aninxa kuto di u ma, xonokuwow mennu be ben ɾoxon ma ninjelofen men xa xan xa jo. O keŊa la, paradigmegiginnin tun xa xan xa ke, xa yiriwalofeerodunnoxono anin men betalikeŊoxonna, xa tanbin nokuwo ninlonkuwojelofenɾoluxanmennusinsinibepoorosinkilin-kilinbeexan. O ye xasilasigisinxanlaŊatilinbawxamamennu xa xan xa sotoyiriwalodulawfe xabenjelo ma aninx'etiimeporogaramubawwalimasigixafoporoselufe. O poroselusigikeŊa, u kafu lin ɾoxonxan anin u kafu lin ɾoxonxan, olu tan ninkilin (11) beyen :

Porose No. 1 : « FATAFINA BUNTUNŋO »Mali nin marabulolu balulo

Porose No 2 : « YELEN KUTO » Mali jelo

Porose No 3:Xa Mali ke Isinin jamana ti

Porose No 4 : « XANKU MUSA SAGITA » kafu Musa la sanjiyolu lasagilo

Porose No 5: Mali dunno dunno xono

Porose No 6 : « SIGIDA YIRIWALO » Xa sigi toben Bamaxoanin maro boxobalu xono

Porose No. 7: Xa Mali ke marobulundinnɾolu la feerebaodula ti.

Porose N°8: « Sanjikuwo Porogaramu » men be hadamadinɾolu la nokuwo nin lonkuwo kendeya, mennu nataliyeta bete, nin baaraketalu la nokuwo be lakulonnin .tobennota

Porose N°9: Mali sanumanɾo nin kendeya sabatilo

Porose N° 10 : ladilixan wajibiliyalinɾo lu ku kuta lonno, ninsinrixanɾo la porose

Poroseo. N° 11: Porogaramu men be keta xa jamana xa duguxulo sotonafirindaraɾo do yiriwa Mali xono

Nataliye deemalannolu

19. Walasa sotonafirinolu xa nokuwo xa je bete jamana yiriwalo bulufata jonjojonolu xan, sotokuwo nin nafulomeninsirisuwo xa Mali galluxulukuwo baarada(IGM) la dema Ninin walasa xa jeNa 2063 segesegelifeeero jabwolu yita Na do dara gallolu nataliye ti galluxulu nataliyelu ta mennu menu si na ke galluxulo nataliye ti anin sotokuwo kenoli do soto

20. Xa kafu wo ma, Mali jeNa 2063 walasa xa la lanininolu dafa, i s'a Ninin aNamoxwolu bee la sinduno to. Walasa xa nin fanga in dayelo lamninno to, xumaNaoya feero do tobennota walasa xa Namoxoyasuwo bee sindun nin yiriwa anin x'a baraxadunxa yiriwalo haxxo laxononinno soto.

21. Kafu wo ma, nin xa jatemuta xo sigixafo porose mennu tobennota, wwolu bunya mu, Mali jeNa 2063 waleyalo si ke nin xono nin xoxannafulo kamaridulailo ti. Nafulo kamaridulailo si bo jamanwolu la kumaNloxonya beto, banbalo, men ben anin mennu si benNloxoma. Nin alan x'a jatemuta xo jamana jaraya mu fen ti men si feerokuwo nin xalisikuwo KAFU Nloxwolu saba xa KAFU xalisilonnalu ma ninfeero in b'a fe xa deema xa jamana jaraya yiriwa xata a fe jamana , marabulo, maro anindunno boxo naano to. Nin wo mu xa fen&wolu KAFU Nloxon ma feerwolu firilo anin mennu si xumaNloxoya yirwalo xanma

8.Xafolu la sigixafo xotosilo nin jatemuto Xa Natilin Nataxo nin feerwolu bululaNa baarakeNa ma, a si Namoxoyaba le wajibiya x'e xo a bota Na men Mali xon ninNloxote sigixafo ladilixanwolu ma, xa tanbi éataxo nin feerwolu segesegelifeeero fafo do sigilo to men be notolin a la jamana sototigiya men be jamana xono wo silola, Mali jeNa2063 waleyalo n'a xonosilo- jatemuto silatego tun si sigino sn xan politikitonba do la lameninno to aninfeeroxafo do . Wwolu mu Mali jeNa 2063 Kuwonsinyi siperiyeri ti men na baaro mu xa tilin bee la Natilino ma Nataxo silo to anin fasuxanpo to Sinkretareya men na baara be keta xa JeNa xonosilo n' a jate mutalo.

Malidinolu miirila i la sininpasigo ma

20. Xa KAFU wo ma, Mali jeNa 2063 walasa xa la lanininolu dafa, i s'a Ninin aNamoxolu bee la sinduno to. Walasa xa nin fanga in dayelo lamninno to, xumaNaoya feero do tobennota walasa xa Namoxoyasuwo bee sindun nin yiriwa anin x'a baraxadunxa yiriwalo haxxo laxononinno soto. 21. Kafu wo ma, nin xa jatemuta xo sigixafo porose mennu tobennota, wolu bunya mu, Mali jeNa 2063 waleyalo si ke nin xono nin xoxannafulo kamaridulailo ti. Nafulo kamaridulailo si bo jamana lu la kumaNloxonya beto, banbalo, men benanin mennu si ben Nloxoma. NIN ALAN X4A JATEMUTA xo jamana jaraya mu fen ti men si feerokuwo nin xalisikuwo KAFU Nloxolu saba xa KAFU xalisilonnalu ma ninfeero in b'a fe xa deema xa jamana jaraya yiriwa xata a fe jamana , marabulo, maro anindunno boxo naano to. Nin wo mu xa fen&olu KAFU Nloxon ma feerolu firilo anin mennu si xumaNloxoya yirwalo xanma

8. Xafolu la sigixafo xotosilo nin jatemutoXa Natilin Nataxo nin feerolu bululaNa baarakeNa ma, a si Namoxoyaba le wajibiya x'e xo a bota Na men Mali xon ninNloxote sigixafo ladilixanolu ma, xa tanbi éataxo nin feerolu segesegelifeeero fafo do sigilo to men be notolin a la jamana sototigiya men be jamana xono wo silola, Mali jeNa2063 waleyalo n'a xonosilo- jatemuto silatego tun si sigino sn xan politikitonba do la lameninno to aninfeeroxafo do . Wolu mu Mali jeNa 2063 Kuwonsinyi siperiyeri ti men na baaro mu xa tilin bee la Natilino ma Nataxo silo to anin fasuxanpo to Sinkretareya men na baara be keta xa JeNa xonosilo n' a jate mutalo.

Mali la lapiniŋo xa ben sanji 2063 ma anin jamano yiriwalo feero waxati sutun xono, wo baaro damutalo tulunŋo men keta desanburuxaro tili 21 sanji 2021 CICB la.

ŊABULO

22. Furantefango Ŋamoxoba , jamana Ŋamoxo, sotodasi senerali Asimi Goyita la tonbenninxanŋolu nin a la jelifenba xo, soto nin nafulo meninsirisuwo xa Mali yiriwalo jeli kuto tobennono damuta wo jeli in men xa segesegelifeero sawa men me keno jamana xonokuwo bee kafu loinŋo ma, awa a a nafa kiika soto jatemutolu nin nataliyenŋo to mennu sotokuwo yiriwalo nin yiriwalo sabatilo feero silo la(CREDD 2019-2023) nin wo mu jamana la nataliyenŋo nata ti Mali sanjiji 2025 anin feero bee mennu be taliketa wo kuwo to, xereyala, jamana gdiŋŋolu nin luwolu jateeboba 5nanŋo (RGPH5) sotokuwo tonŋolu jateeboba(RGUE) anin nokuwo anin lonkuwosilatego to feero mennu si ke sababu ti xa do KAFU alan na hakkinalu ma walasa xa beefafufango sila kuto lo ,xa yiriwalo sabati Mali bulu

23. Taxabululabannŋo to, nin safe innu bota : (I) Segesegelifeero feero tego ; (II) sotonafirin nata « Mli kuto silo xan xaben sanji 2063 » ; (III) jamana la feero mensi ke xa tlin yirwalo sabatilo (CNEDD 2024-2033) ; (IV) poroselu sigiŊa safe ; (V) xalata natalu nin sotokuwo keno anin(VI) kumaŊoxoyafeero.

24. JEŊA « Mali Kuto kesilo xa ben sanjiji 2063 » waleyali beto si bof en dolu la. Wo to, jelifen in politiki lasi Ŋa du sin be wo to ; xa jamana , hadamadinŋolu la nafulo walante « Mali » kuto lodula sinsino xan, xa Ŋatilin feero in xalisi ma

25. Politiki dema mu soto jonjonolu ti walasa xa Mali jaŊa 2063 waleyali beto garanti jamana nafulukuwu Ŋamoxoba la kilaxan to nin meninsiriŊamoxo la dakunŋo damutajemuxanŋo. A xa Ŋan xa fo xo Mali sanjiji 2025 nataliye nata daso sababo do mu politiki deema daso walante daso ti.

26. Jelo « Mali sila kuto xa ben sanjiji 2063 yiriwalo n'a waleyaliba b'a Ŋinninna alan soto n xa Ŋininxalo xe jamana lodula la, alan keto xa nataliyesoto sotokuwo nin yiriwalo bululaŊa kelinŋolu danfatolinŋolu to.Jamana xa Ŋan xa tu sotokuwoŊamoxoba ti. Wo silatego la nokuwo nin lonkuwo jamana le xa xan xaŊamuto walante kuwolu xonosi.

27.Jamana xa xan xa la fanmahoroya sabato la xanta feero sila kixa la Wo mu fanmahoroya lakantalo ti nataliyenŋo, domolo, fango, kendeya, jaralo, waleyalo silo fe. Wo si jamana barixama sabatilonŋo anin sotokuwo fanmahoroya le wajibiyala. Jamana men s'a lodulaba ta ta yiriwalo to, nokuwo nin lonkuwo silatego to, nokuwo silatego la, duguxulo, sotokuwo anin sigidakuwo silatego silategola. Jamana lodulabarakuwu bunya in xa xan xa ke sababu ti xa yiriwa xonotodiya la men si jago silolu barakuwo bunya anin xa Mali dakunŋo yiriwalo sabati sene kuwo silatego la.Wo si xe sababu xa sotokuwo fanmahoroya sigi sinxan xa soto yiriwa anin xa nafulo bereberolu la lan kenemaya walasa xa Mali yiriwalo laŊinininmusaxolu soto

28.Jelo du sinsinin be Mali din kuto(Malidinkuto) xan. Wo mu jamana din ti men si sotoŊanbaarolu ke, men si fasuwo xanu anin men si nafaa lon, a mu baaraketa ŋana ti, men dusukuwo b'a fan na anin men hakkilo be men na, men si baaro ke bee xa fanmadulaya nin Ŋataxo xanma. Malidin kuto la laŊininŋo mu xa moxo kilin-kilinŋo bee digi anin x'a keŊa(fasudinŊumaya, nokuwo nin lonkuwo) n'a sotonŋo mu xa sigida "Ŋumaya" sigiŊa kuta soto sigida waxati yelemo fe; kewale kixa kilo fe anin lasagili kuto Mali xono Wo jeli fenŋo si xaŊan Porogaramu ta ma men si ke nafalu la Nafa mennu si waleyalu KAFU Ŋoxoma ma xa Ŋatilin jamana lu lolo ma. Wo si tali ke nataliyenŋo bululalinŋo(nataliyenŋo nafalu la,jigoŊumaya, jamana dinŊa, baarakemiranŋolu ninfeero kutolu yiriwalo, laadalakuwolu, nokuwo nin lonkuwo anin balatobo baarolu(tariku bo, lonkilila, tulonŋo, senema.

29. Nafulikuwo du tauta finnafamaba ti walasa xa jefinŋo in sototilinna soto. Galluxuloxan sigidalamenin to, xalisikuwo keŊalu xoleyalo ti anin nafulusoto silolu daso xa bo jamana kixa la demabaxalu fe anin jamana yiowalinŋolu la fanga. Wo hukkumo xono,Mali JEŊa 2063 la xalisiku feero be sinsinin kuwotonafulo kamaridulailinŋo le xan(Wo silatego la,Goferenama berekesolu ke xa ban walasa xa nin xalisiku in sabati, Beyond a nin jamana dinŋo kamaridulaindinŋolu nin fagatigolu ti, Mali la nafasoto xa bun nafulubalu bulu to, jiyo,senedula, benxanmaro anin finxindexaxalalu ma, Dula nafama do be marolin maro Ŋuma xanma, tilinninya talaliŊuma xanma, sigida yiriwalo benxanŋo jusigilo).

30. TonŊa la benxanŊo mennu ketasenekuwo silatego to, xerenxerenyala, senekuwo sariyadunŋo talo sanjiji 2023 anin sariya men si sigida xonokuwo lu xan xa KAFU janamo la ton bamutalinŋolu ma feerokuwa silatego la, wolu mu nafulu nafamalu ti walasa xa Mali kuto la xalisikuwo damuto yiriwalo yelo ti. Mirankuwo silatego la, nafulo mennu xa xan xa di walasa xa yiriwalo Ŋumalu damuta. Nafulo dunta nafulo mennu si soto(FCFA miliyari 500 nin xo sanjiŋo xono); baarkenafulu sotota xotelu mennu si soto(FCFA miliyari 100 nin xo sanjiŋo xono); jago haxxo men si soto sigida la mirakuwolu waso fe(xa siya nin FCFA miliyari 5000 ti sanjiŋo xono) jagulalu la soto sagilo nin(FCFA miliyari 10000 nin xo) si baarakenafulo boxoba di xa KAFU KAFU furuba jexafo xalisikuwo xan kefanŋo(Privé ppp), jamana xoma xalisikuwo tilinninŋo nin xalisikuwo xa bofeerkuwo nin xalisikuwo KAFU ŋoxoyalu fe.

KUMADAMUTO

31. Nin sotoku in si tali ke fin dolu to mennu b'a la sigi waxati yelemo n'a yiriwalo bula xo. Jago xe dulalu man siya awa l sinsinin be dula dantalu lelu xan x'e xo banxo, sanjiyo, aninsenefinŋolu mennu man baaro ken in senefenŋolu ti. Yelemo- yelemo mennu be keta sigida la, Wo fen kixabulu jamana xa xan xa la waxato nin sigida KAFU tolu xan(sanjiyo, jaraya, tunbolu la buyixanno, n'a Ɂoxonnalu) nin fen Ɂalamalu fanataliyenŋolu songo, wo si na nin basigibaliya ti jamana xan sitolu to

32. Kidalixabirin sanjiji 2012, Mali dunta xoleya kixa to, men xa la Ɂalamaya jusigilanŋolu fan lamaxa, giditigolu la boyixannolu kafu loinŋo l Ɂaxoma, anin moxofaxalalu nin jihatitonŋolu la lonkuwo xo ma, folo Kidali, Gao, anin Tumutu marolu to, xo baunyata xa si Moti, Singu anin Xafoxoto ma. Wo ku bema xa xoleya dun jamana la sotokuba ma, awa a labanŋo la, a si sin xa furubabaarokuwo silatego to, wo nofekuwo lu ti Ɂa.

33. Mali sotokuwo si sababo kixa di xalisikuwo silatego la nin baarakedulalu ti mennu bema xa yiriwa anin mennu nokuwo si sin xa baunya xa taxa a fe alan xa fensotosilolu soto lo yiriwa mennu si duso dun lonno xono(silolu, fango, telefonin, ,a,n'a Ɂoxonnalu.

34. Alan telu mennu mu nokuwo nin lonkuwo lahidutalatu ti, alan si sin x'a xotosi:

- Senekuwo silatego la, men si seneku nin sigidakuwo sifaya kixa ti, noku kixa si senekuwo galluxulolu to jikuwo nafamaba si sin xa nafa soto, benxanŋolu la nafulu kixaanin mennu xa siya ninbenxanmarodulabalu ti, anin men si sin xa ke jikuwo ti men si sin xa yiriwakusobe, jamana din xototidinŋo xa siya ninsenekuwo ti, senekuwo baaraketalu la tonbasigilinŋo lankenemayalo, Ɂataxa kixa sotolisariyajuba, sariyajuba, sariyajuba, anin sigidakuwo silatega la, xerenxerenya la, sariya men be taliketasenekuwo Ɂalabulu n'a waleyalisafelu xan.

- bexanmaro, men si sin xa xe sababu ti xa "subo", "nono" doxoninfari anin "xonolusene" nokuwo nin lonkuwo yiriwa mennu si jagu nin nokuwo sifaya kixa to;

- senekuwo nokuwo men si sin xa yiriwa xerenxereninyala nafabosilo lu la mennu be tilinninsene kuwo yiriwalo nin bexanmaro ma,;

- fanukuwo baaro, n'a nokuwo xa bun kusobe senefenŋolu daralo silatego la, dula men , 5% me baarakedula men na saasa ;

- banxudaxo, men nte fin kixa ti, bari noku kixa b'a ma, marokuwo Ɂataxo, senefinŋolu lankenemayalo anin Mali galluxuloxotolonninyuma sin a sababu kixa di nafulu lonno silatego to;

- baarakemiranŋolu, telefonin, jago anin jagu baara xotelu yiriwalo tariya sinŋo be wo to, mennu si sababu kixa di baaro damutalo nin yiriwalo silatego la.

35. Walasa xa nin nokuwo ninnu bee ke, a xa xan jelifen sinunŋo ninsinumannŋo do tobenno yiriwalo sototaxala jan xan. Nin jelikuta in si na yiriwalo silo do yita sanjiji tan naanin natalu xono , xa nafulu bee yita men si sin xa ke jamana xono anin fen soto makuwulu

36. Teematofangotigolu, n'l xa sugandi xa ANR la a la dilixanŋolu waleyalo dun porogaramu sototaxalajanŋo xono, u ma sin k'ayita xapan kuwo a hajo be nataliye kuto nata la. O nataliye sifa, n'o mu hakilifalin-falinŋo damuto ti Mali la sininŋasigo nokuwo ninlonkuwo la anin yiriwalo jelifen do tobennoxan, o si (I) sababu di xa jatanmuto ke hakilifalin-falinŋolu xono mennu keta sigixafo kuto jusigilo sinfe Ɂafulu la sininŋasigo men b'a fe malidenlu sotoanin (II) sababo do xa si xa nin loli in jaxuya nin yiriwalojelo ti men si sin xa Mali jamana bee la deemalo soto a la danfato to.

37. Nin wale kuto in, o du be buluxo di : (I) Fasuxanŋo la xerexereyala la Mali 2025 lakutoyalo, xa na ban ; (II) porogaramu sototaxalajanŋo do Ɂafolo xalisikuwo silatego la ; (III) jamana yiriwalofeerokuto tobennono, nin CREDD be banna sanji 2023 labanwo la..

38. Xa bennin porogaramu sototaxalajanŋo do Ɂafolo TI xalisikuwo silatego la, yiriwalo barixama Ɂatili nin sanji bi saba natalu ma

39. Yiriwalo feero kuto (CREDD kuwo sanji 2019-2023) xa xan xa taxagumasenedo ti, a nte x'e xo tanbininŋolu, ku kutaba lukeli ti « Fasuxanŋo xa sotokuw politiki sanumannŋo » Ɂafulu , men besinsinin yiriwalosilolu xan walasa xa sotokuwo silatego layidu taleninŋolu bunya. Nin jamana sotokuwo politiki sanumannŋo in sototilinna ke xa nafa xotennu damuta nokuwo nin lonkuwo silatego bee la anin baarakedula lucbee to jamana dinŋolu la Ɂantaxa xama anin yiriwalo benxa barixama marolu nin Ɂoxon tee. A si na ke du xa sugandili barixamalu taxagumansenedolu mennu be jamana la la Ɂatilinŋolu sotokuwo nin xalisikuwo fanmahoroya anin sotokuwo yiriwalo silatego la, xa la nokuwo nin lonkuwo silatego la, sotokuwo nin sigidakuwo mupulu jibodula jaxxolu, jamana xa mennu lo sanji xono tatilenbaliya, sariya tjaninŋo anin hadamadinya nte men na, n'o keta a xan.

40. Nin jamana sotokuwo politiki sanumannŋo in si na sinsin fensaba xan, nnin olu mu :

(i) marabulolu la sotokuwo dulalu yiriwalo men be sinsinin sotokuwo silategola dutalenŋolu yiriwalo xan anin furubakekuwo silatego la sigixafo yiriwalo ; (II) borifenkuwo, fanga aninsotonafirindara Ɂololu bulalo sinxan walasa xa sotokuwo bulu KAFU layidutalenŋolu

deemalo anin xa sigida lameliku numan sabati ; (III) nokuwo nin lonkuwo yiriwalo men be sinsinin baaraketalu la nataliyenon nin baara xan sotokuwo silatego la, layidutalenlu to. Feerokuwo nin baaranataliyenon nin nataliyenon xa xan xa ke jamana yiriwalo feerebaa xonoku jonjonon do ti. I xa xan xa bensotokuwo silategolu ma mennu nafota. Nin hadamadinon la nokuwo nin lonkuwodula in si sin xa ke du boxo do ti men be taliketa baarakeŋa xan (laxanatabaliya, sanuya anin lakanta baarakedula to).

Sanji bi naanin natalu xono anin xa Ŋatilin haxxo anin x'e jatamuto, mennu nafolinon mu taxagumasenedolu nafamalu xan .xa nasin sotolu nin nokuolu ma. Nin mu feero kuta ti men be baaro nin duguxulukuwo sotonafirinon dara ti walasa xa sotokuwo ma Ŋatilin nin marabulolu la bolula keŋa nin hajolu benŊoxon ma, x'a nasin maro yiriwalo balanninon ma, men be danfato ninbenbaliya doxoya jamana dula to.

41. Xa la Nasiyon Sinin sanji 2030 anin Afirikilinyaton 2063 buiULaleinonlu xan, goferenaman be xa jamana barixama nin teesitilin dobo kene xan walasa xa furubakekuwo kiikasinmentiya, xa KAFU i la feerolu n'i la taxabulo xan. xa fanga kuto di furubawalelu ma. Wo si na ke xa bennin jamana la jamana kuwo xan politiki jelo n'a taxabulo yeti, xa bennin sariya saba ti mennu sigita sinxanTeematofangotigolu fe, n'o mu : Mali la fanmahoroya bunya ; feerosuganditalu bunya anin Mali KAFU Ŋoxolu la sugandililu ; anin xa Malidenonlu la nin famalu jatemuta latigelu bee to mennu jatemutata.

42. Wo sariyaxulolu si na ke sababu ti xa jamana men la fanmahoroya ti, awa a do mu jamana la yiriwalo sabatilosototigo ti. Tona la, xoleya kiika xono, mennu bangeta jamana la barixantanya n'a la fangadaso to, a nafa xa bun xa bi jamana jusigilan kuto je kuta ti, men be lakantalo, fanmahoroya anin fanmahoroya sinsina, men be yiriwalo misali kuto bulala sinxan, xa ninlamaya keŋa beteya anin jamana dinonlu la nataxo.

43. Nin safe in tobennota xa ke dulaba naanin (4) ti. Segesegelifeerofeerolu si soto tala folo to, jelo ke keŋa tobennono nin taladula fulananon to. Feerebao silategolu tobennono anin jelofenon waleyalidakunlu, wo be nafolin talasabananon xono, x'a soto Dula naaninan be Ŋatilinin jelifenlu waleyalifeerolu ma. Mali jena 2063 nataliye.

44. Safe innu n'a be darani dula naani ti(4). Jatemuta feerolu be a dula folo xono, jena darana be dula fulananon xono, taxasilo keŋalu nin I waleyali jena be dula sabananon xono , dula naaninanon be bennin feerolu waleyalo le ma.

MALI NATAXO XA BEN SANJI-

2063

**DAKUN FOLO
JAATEMUTO NINBAARO
KENA**

I. SOTOFOLO: FEERO JATEMUTALO

45. Segesegelifeerolu "Mali Sisitemu" segesegelifeero keŊa bee lasanumannŋo na walasa x'a baarakeŊa faamuya nin xa Ɔatilin ke x'a kefen ti men si sin xa ke sotokuwonin sigida yiriwaloxama. Wo to, Ɔatili baralin ti kxa "Mali Sisitemu" n'a lameninŋo jatemuta, xa feerolsingesinge mennu sababo mu xa nin keŊa in soto anin xa taxabulosotobabalu, fen kiika tegebalolu anin fen kiika lon..

Sosiyetelu

46. Xoleyaba men be Mali jamana xan, o mu x'a la sigida nin laadala nafamalu Ɔatilin sotobenno

Fasudinbeteya nin sigiƆoxonya

47. Afrobarmetere la segesegelifeero (Round 9) b'a yitala xo malidinŋo boxoba be notonin bejamana lanbe la walima u be notoninbejamana lanbe la x'e xo i la siya. Siya walima maro mana ke men o men ye, o dususotonata in be yen xa tanbi 85% xan. O b'ayita kuwo sigiƆoxonyawaxatijnumanba men keta Mali sigidawtaxamafyen ye tumabee.

48. Xa KAFU wo ma, muƆulidiinoxotennu, siyaxotennu, kuwoxanmoxolu anin politikimiiriyaxotennu ma, o barixaxabaunkusobe. Misali la, sanji 2022, Maliden 88% b'afox'eb'afewalimax'eb'ajate kuwo a nafatediinoxotennu moxolula kesigiƆoxon ti. Siya xotennu, kuwoxan moxolu anin politikiton xotennu deemalo baxolu soto, o jabo ye 93%, 86% anin 81% ye. Tee Ɔoxon Ɔatilin doron le be ban kusobe Maliden fe, 92% t'a fe xa tee Ɔoxon Ɔatilin i sigiƆoxon ti. Nin bee la, alan si sin k'a yita kuwo sigida ninƆoxontee kele mennu be sinna saasa, olu mu fendaraninŋoolu ma, wa i lawulila x'a dabo a xama jamana xotennu la fango la basigibaliya xama.

Silameya be xa siyaya xa taxa a fe politiki silatego la

49. Silameya xa siya Mali xono, o me keno silamolu to i jantu jamana la sigida xoleyalu la. Silamo mennu be sosiyete siwili xonokusobe, olu, mennu tobennonoa la ketonlu ti, olu be fango tala la boJamana la, dula men na, o laban in x'a la kiiladinyabaara bo a la walima x'a dan kusobe.

50. A be sigidala me nindo sigi sin xan kuta ti men tegeta demonataliyesi, duguxulo anin birigolu baune nin layidolu deso to. Sanjikuwo a xa sigida fango de be politikifango di a ma" (International Crisis Group. 2017).

51. Mali mu benxansafelu sigisinxan sanji keme tanbininŋo teemantee to anin a labanno to, nin « waajuli keta ku tolu bolo ti ». I be xa na ninƆatilinin kuto ti. I la Ɔatilinalu, anin do xotennu, ti furubadulalu jigo jumanya sogilo ti anin jamana "silameya sagilo". Wo tonŋolu nte jalagilodoron le fo tugun, bari i si waleya ke, boxolualolu to, walasa xa jamana lasagi a ke Ɔaxoto la walima x'a sinmentiya, men be sinsinin diinojamana dinŋoolu la jamana dinya xan.

Xoleya men be jamana din haxxo xan wo dula

52. Nin jamana dinŋo bee la sanuyalo jateta moxo 22.395.489 ti sanji 2022 xono, a dulaba mu kilometere 1.241.238 ti, Mali be lonnin galluxulolu baarodoxoyalinnŋo ti. Jamana dinŋolu siyayata xa bomoxo 2,9 na kilometere kilin na sanji 1960, wo kuwo to, moxo 7,9 tun be kilometere kilin to sanji 1998 anin xa si moxo 18 ma kilometere kilin to sanji 2022. Hali nin danteelu siyayata dondindondin, dula mennu be tula xa ke jamana dinŋolu la benbaliya barixama ti. Dula men be jejamana dinŋolu la benbaliya barixama ti. Dula men be je. Jamana worodugo be Tunbukutu, Gawo, Kidali, Tawudenin anin Menakamaridulaolu dataxun, mennu si ke wo dulabaw ti. Wo dula in be jamana 60% yitala jamana din 7% doron le to. Wo marolu si lon jamana din haxxodoxoyalinba ti, men xa doxo galludin kilin ti kilometere kilin xono, wo mennu be sigida lamenin xoleyalu yitala

53. Bari, jamana nin maro innu si sin kusobe jikuwo silatego la, senefenlu, senekuwo silatego la, layidu talinȦo awa nin gallujuxotofenȦolu

54. Birin jamana dinȦo siyaya jateta yiriwalo xoleya xabirin tuma jan, Mali goferenaman Ȧa "jamana dinȦo haxxo politikilasino" ta sanji 1991. Nin FasuxanȦo Ȧa politiki in tun b'a fe Ȧa jamana dinȦolu la Ȧalaamaya keȦa ben n'i la ninlamaya keȦa Ȧan, nataliyenȦo, kendeya, baludeso, luwo, baaro, anin a Ȧloxonnalu

55. A waleyata jamana dinȦolu Ȧa nafulo lonnin porogaramu folo (PIIP 1996-2000) sababu to, wo men jatemutata sanji 2001. Nin jatemala in mu folo Ȧa jamana dinȦolu la danteeba yita, wo xoto mu kuwo a Ȧa xan Ȧa fen nafamalu bee ta yiriwalo xoleyalu. A s'a kuwo lasi du

56. Ȧa KAFU wo ma, a be i xojamana din siyaya me ke deso ti sotokuwonin sigida yiriwalo to, nin feerolu tegeta walasa Ȧa nafa soto nokuwo to, a Ȧa jamana dinȦolu la kamaridulainȦolu danmatanbilinȦolu si sin Ȧa men di. ToȦa na, jamana to, a si na ke jamana dinȦolu kelo ti yiriwalo nafuluba ti : Ȧa doKAFU sotokuwo deemalo haxxo ma, xalisilonba to kamaridulainȦolu nin musolu fango bunya la, Ȧa soto Ȧa moxolu la kutoya fangamaro. Wo xoleya nte nala sotonintobenno beto ke aninin jamana dinȦolu sigilo be eresolu nin marabulolu Ȧaboli beto la. Ȧa KAFU wo ma, a be i xojamana din siyaya me ke deso ti sotokuwonin sigida yiriwalo to, nin feerolu tegeta walasa Ȧa nafa soto nokuwo to, a Ȧa jamana dinȦolu la kamaridulainȦolu danmatanbilinȦolu si sin Ȧa men di. ToȦa na, jamana to, a si na ke jamana dinȦolu kelo ti yiriwalo nafuluba ti : Ȧa doKAFU sotokuwo deemalo haxxo ma, xalisilonba to kamaridulainȦolu nin musolu fango bunya la, Ȧa soto Ȧa moxolu la kutoya fangamaro. Wo xoleya nte nala sotonintobenno beto ke aninin jamana dinȦolu sigilo be eresolu nin marabulolu Ȧaboli beto la.

57. Anin du, a Ȧa xan Ȧa kuwo lasi jamana yiriwalonȦolu boxoba Ȧa siyaya kusobe, awa a Ȧa siya kusobe, dulalu nin sotokuwo nokuwo be i la mennu Ȧa doxokusobe Ȧa tanbi Mali ta xan. Jamana dinȦolu be je Ȧa siyaya x'e xo fangonin yiriwalo sababo. Wo to, a Ȧa xan Ȧa paradigimu (paradigme) yelemojamana dinȦolu la politiki silatego la.

XATIMU 1 : DindinŃolu la sigixafoba

X'a ta desanburuxalo tile folo la xasin tile 22 ma, sanji 2023, Mali xa Etasunin jenerali tobennodindinŃoluxan, n'a sotomuxa ku in jatemuta, xa jaabolu di kamaridulaindinŃolula xoleyaluxan. Wo tun mu jininxaloti xa dindinŃolu bila jamana jusigilan xono men besinto, dindinŃoluxa esitatilu ketadakun saba dankafu loienŃolu na, meninsiriso, marabulolu aninjamana xono, walasa xaxomenin 600, maro 19 KAFU Ʀoxonxan, xa KAFU marabuloluxan xa Bamaxo, MalidinŃolusigidula 31 sigita kenoxan enterineti xan Xafo, kamaridulaidinŃosifakiika x'e sin dun a toNinnu mudindinŃolusifado xotennula lasigidinŃoluti (togodala, gallubalu, laxolianinnataliyedinŃolu, tondennŃolu, mennu be balonin fiyentotee, a Ʀoxonnalu), sosiyete siwili tonŃolula lasigidinŃolu, politikitonŃolula lasigidinŃolu, kamaridulaindinŃolula kiiladinŃoluxa bojamana do xotennuto, nafulutigolula lasunŃa beeto, anin moxoba mennu be bola teriya jamana luto

Wo kene in sotoba tun muxa kuwo in jatemuta aninx xaabolu di kamaridulaindinŃolula xoleyalu ma. xerenxerennnya la, a tun mupininxaloti (i) xa dindinŃolula dema sabati jamana la marokuwo, politiki anin sigidaxotobennonin na, n'o ye x'esindunKUSOBEjamana sigili la xokuto (ii) xa kamaridulaindinŃolula waloludema be damene lakanta, hero, benxanŃo aninsigixafo silatigo la. (iii) xafeerolunifeerow tigemennusoto ye xadindinŃoluxanataliyenŃoxo, u xanataliyenŃoxo anin u xa baarakeŃapan walasa u xasinxa u sindunKUSOBEsotoyiriwalo la aninjamana xa yiriwalo sabatilo la,

Fen falinfalin nafamaluxofe, ladilixan 256 damutatamennu beŃansininjamana sototigolula kiidefatasotoŃo 6 ma, 5 mennu lawulita jamana lolo feerebaosilatige la. XiidefatasotoŃomennuŃamoxoya be dunninketalu bolo (nataliyesubalu, baaraketalula tonŃoluŃamoxo anin sosiyete siwililu), wolu be talalen (i) kamaridulaindinŃolu, marokuwo, politiki nin sigidakuwo sinsinin (ii) kamaridulaindinŃolu, lakanta, here, benxanŃo anin je-xa-baara

KamaridulaindinŃolu, sigida Ʀalamaya aninjamana dinŃolu sindno, wolu be Mali dindinŃolula tesitoyita walasa x'elodula fa jamana loloto

Duguxulo tariya, x'a sotofenŃo sotokeŃa yelemo (Yelemo)

58 .Hali la, duguxulo haxxo siyayalinba (22,5%) si baaro ke nin deguwo ti baarakedulalu nin su sifalu ti anin sigida fanmahoroyalinŃolu yiriwalo.

59. Baaro mennu nte senekuwo ti, olu nte bunyala tariya to x'e xo gallubalu xonokuwo tariya. X'e xo Sahara na, gallubalu xonokuwo me taxa soto yiriwalo sabatilo ti kusobe, awa sotokuwo sigiŃa kiika teyilo nte (anin yiriwalo sotodulalu). Dulakuwo balanbaliya Mali xono, o mu galluba santiri filananŃolu la sotokuwo fanga deso mu anin galluba kuwo xa sumaya sabatilo,barixo to.

60. Mali la sotonin a yiriwalomafeleba sinfe (MALI – OTEED, 2015), goferenaman xa lonkuwo lon haxxo men be lonnin baarakedula to, wo si na tariya jamana dinŃo haxxo jigili doondin-dondindin na: wo to, Mali si xoleya soto tariya to xa baara kiika damuta (xanŃoxama). WO baarakedulalu daboliba in si na ke fensotosilolu yiriwalo n'i Ƥalabolo ti marolu xono (duguxulukuwo). Safe in b'a yitala kuwo moxo kuto mennu lonta baaraketalu la suxa to sanji 2035, olu haxxo si na siyaya siŃa fula, xa tanbi sanji 2050 xan siŃa saba

61. Bamaxo kuwo xerexereya ta dula, segesegelifeeero do (Dunno Banki nin gallukuwoxotosilo kedula) b'a yitala xo, hali nin Bamaxokuwo be Mali sotokuwo 34% yitala (nin i x'a suma nin 27% ti gallulu to x'e xoŃame aninxonakiri), a te tulonke a me lodula men ti yiriwalo Ƥamoxobalu ti :

- x'a sababo ke a sotokuwo sigo keŃa ti, men be sinsininkusobe nokuwonin lonkuwo silatego la anin nokuwonin lonkuwo silatego la, baaraketalu la soto xa doxonin Sahara woroduguyanfanj amanolu haxxo ti ;
- sigidabaara jonjonŃolu soto xa doxokusobe ;
- xaliso bulalo soto to(taxamo, baara jonjonŃolu) anin i la

Talalo nafa xa doxo x'a sababo ke galloo sigiŃa (anin gallukuwo baarakeŃa) n'a jamana dinŃolu siyaya tariya

Sotokuwo dusu lonŃolu nin ladamolo mennu be moxolu la bonoxoto to

62. Xononafilikiwo, xerexereya la jamana xotennu xabonogola, o nafa xabaun Mali xono, k'asababukemoxolu xabonogolanafayeaninbaunnaw xa xalisocilenwhaxxo. Xononafiliw xa xalisocilenwbe toxa siyayafanga la fo sanji 2019 waxati

men na doxoyalidondinketa, xa bo FCFA miliyari 440 na sanji 2018 xasin FCFA miliyari 433 ma sanji 2019 xasin FCFA miliyari 652,50 ma xabennin FCFA miliyari 508 ye sanji 2022.

63. A xa xan du k'alon kuwo Mali be xa keduniyanwbisimiladulaye xataxa a fe, xerexereyala la, mennubeboAfirikitlebinyanfanfe. Sanji 2023, jamana in na, moxo 209.774 tunbe yen. Birin politiki nin laxanakuwoxoleya lonna sanji 2012, laxanabaxoluw du ketajamana dinnomennuborajamana xotennu la, oluhaxxobaye sanji 2023, Mali laxanabaxoluw 66.722 aninmoxo 354.539 mennubora u xa dulaw la, olufanbatunyemusow nin dindinnoluye.

64.X'e xojamana dinnolu xa jamana xononalamaga-lamagali (mennujatanbinesotonafoninwbetala-talakuosobe), dunnojama w xabonogolasi sin xabaunyasila fila beefe, xa da jamana nin Sahel maroxa sotokuwonin sigidakuwokeɓlaxan:faantanya men be xabaunya, benbaliya , baarakebaliya, dumuninkuwonin farikuwololaxanabaliya, waxatijiginnin...

65 .Hali n'a x'a soto kuwo jamana xabonogolapolitiki (PONAM) tobennonaanink'awaleya, moxolu xabonogola kuwo be xataxa a fe xa kehamenankuwoyeanninxa kefoloyefaamawbolo..

Kendeyakuwojaxxohali ninteesitikiikaketa

66. Jamana dinnolu xakendeyayefennafamabayejamana xa sotoyiriwalola. EMOP 2022 xa fo la, segesegelifeerofolosinfe, jamana dinnu 33,9% yebanadosotolualima u joginnaxalosabaxonoxa kuwonɓlatilininɓan. O haxxoxa camusow la xa tanbiteew xan nin 36, 5% ye nin 31,1% ye. Balikumennu si be sanji 60 la walima xa tanbi o xan, olutalantee nin kuwotunbebanado la walima u tunbebanadola. Sumayabanawalimasumaya de tunyebanabaye men tunbeMalidenw na nin 64,4% ye.

67.Du xabennin EMOP 2022 ye, xanansinkendeyakuwo lasigidinnolu ma, a beikuwojamana dinnu 4,3% doron de bekendeyakuwo lasigidinnolubolo. O dabo haxxo in be Bamakuwo maro jamana dinnu 12,9% de xan. Togodalamoxolu xa ca nin togodalamoxolu ye. Nin haxxo in be tali ke moxolu la kusobe mennu xa nataliye xabaun (33,1%), wa a be balikuw 6,4% doron de mene mennu si be sanji 60 la walima xa tanbi o xan

68.Xa bo EMOP 2022 la, sotonafoninw be bo jamana dinnolu xakendeyakuwo xan, u be kendeyakuwo baara mennu ke nin u hajo be u la anin xoleya mennu be soto furakeli mafelew

69. Xa KAFU wo ma, xabennin EDSM VII 2023 jabow ye, ŋantaxa bee lasanumannoketa denbatigiw xakendeyakuwo la k'a ta sanji 2006 la xasin sanji 2024. O keŋa la, muso mennu ye taxa bo naanin laadilenw ke a doxoyalenba la, olu haxxo siyayara xa bo 35 % la sanji 2006 xasin 51% ma sanji 2024. Xaŋansin bange kemesarada la men ketakendeyaso do xono , o be siyaya xa bo 45% la sanji 2006 xasin 81% ma sanji 2024.

Nataliye dasonin nataliye nin baara benbaliya

70. Xa Maliden kilin-kilin bee deemaloxa basigi nataliye ŋuman ke a doxoyalenba la, oketa Mali jamana goferenaman sifaluw hamenankuwoba ye birin tuma jan. O silatego la, jamana x'a fan tobenno, k'a ta sanji 2019 la, nin sanji tan nataliyekuwo yiriwalo porogaramu (PRODEC) baunson filanan ye foxasin sanji 2028 ma, o no mennu be lawuli, olu si na a to waxati teemantee nin waxati jan xonoxa hadamadinŋoxa nokuwonin lonkuwo yiriwa xataxa a fe anin fanga di porogaramu tanbinenw na, mennu barixa doxoyata nin xoleya kiika ye birin sanji 2012. Baarakeda mennu Ŋatiliŋin be nataliyekuwonin baaraketaluxa nataliyekuwo ma, olu xa jelo ye kuwo, sanji 2028 na, Mali si na ke nin 'nataliye sila ŋuman ye men be bee lasanumanno na, men be faso xanu, sotoŋanbaarolu, nafabo anin jamana dinŋo dabobaa mennu be deemalo lon u xa jamana xaŋantaxasabatilo la sigida nin sotokuwo silatego la.

71 .Bari, nin porogaramu in waleyali, n'o ye no bila politiki, kendeyakuwo anin laxanakuwo silatego la, o ma ke sababu ye xa belekisinw waleyakeŋa Ŋatiliŋenw ke mennu si sin xa ke sababu ye xa nataliyekuwoŋonŋonŋoxaŋantaxa sabati aninx a fanga di u ma. Tiŋan na, nataliye ŋuman sotoli bee ye men deemalona ninfeero lakixa ye men be nataliye nin baara benŋoxon ma, o tora hamenankuwoba ye jamana xa kuwoŋanw n'a xoleyalu ŋanxono, bari Mali ye dunno jamana w xa layidu kuto mennu ta, xerexereyala la xaŋansin sanji 2030 nataliyekuwo bolodalenw ma anin Afiriki kilinyaton xa sanji 2063 Agenda.

72. Xoleya mennu be nataliyekuwo silatego la Mali xono, olu dolu ye nataliye bolodalenw, nafa xotennu sotoli sababuw anin baarakedulaw ninŋoxon tee benbaliya ye..

Fangataya, laxaŋanbaliya anin sintanya

73 .Xoleya mennu be nataliyekuwo silatego la Mali xono, olu dolu ye nataliye bolodalenw, nafa xotennu sotoli sababuw anin baarakedulaw ninŋoxon tee benbaliya ye. Hali nin IT furakeli damutona, nokuwonin lonkuwo in be xa xoleya soto baaraketaluxa taxabuloŋannaboli la, xerexereyala la, teemantee nin sanjifenataliyesobaw la (o be no bila feerolu la mennu soto ye xa yiriwalo bolodalen dotobenno anin nafulo marokeŋa ŋuman). Fen men be KAFU o xoleyalu xan, o ye jatigila nokuwo daso ye, nataliyemoxolu nokuwo daso nataliyekuwo silatego bee la anin xoleya jaxxo men be tolu bee sinsin : marokuwonin jatebo.faanwanw nin i x'a suma nin faantanya dantee ye jamana dinŋo bee ye 14,0% ye sanji 2022. Sanji 2023, xabennin EMOP xa jabow ye, faantanya haxxo bora 43,9% ninNinTEESITikiika ma ke walasa xa laxana kuwolow ŋannabokendeyakuwonin sigidakuwo xoleyalu , a si na xoleya kusobe Mali boloxasinxa laŋatiliŋin soto 24% xalisikuwo faantanya la sanji 2030 xono.

74. Nin an x'a suman nin Ginin index ye, benbaliya be xa doxoya Mali xono, xa bo 0,42 la sanji 2011 xasin 0,33 ma sanji 2022, o ye sanji xono jigin ye -2,4%. O doxoyali in tora sinna kusobesanji 2011, 2021 (42% kilin-kilin) anin 2019 (40%). Anin du, sanji 2020 si nadoxoyanin index ye men ye 0,38 ye xa sotoxa wuli xasin 0,42 ma sanji 2021, xa sotoxa jigin xasin 0,32 ma sanji 2023 xabennin 0,33 ye sanji 2022. Xabenbaliyadoxoya, o tetilininyadodoron de wajibiyasigida la, barisanjikuwoo bee la, ɾantaxalakixa de bebennamaw la jamana dinnɾotaladulabamennu xa doxokusobe, olu xa keɾaw.

75. Xoleyakiikaba men jiginna xaketaxanabaliya ye sigida la, o kuwololowdo ye jamana dinnɾolu xa boli ye u xa dulaw la kusobe, jamana xonomoxolu (IDP) anin laxanabaxoluwbee. Xononamoxomennubora u xa dulaw la (IDP), n'obeɾatilin xa siyayasijan fila sanji 2019 nin 2022 tee, xa bo 207.751 na xasin 412.387 ma, o doxoyata a sijnafolo la, xasin 354.739 ma sanji 2023. O haxxosanji 2023 la, muso 56,98% anin 43,02% teew, dindinnomennusibesani 0 la xasin sanji 17 ma, olu xa ca nintala (58%) ye. Doxoya men safena, o sababuboralaxanakuwoɾanwɾannaboli la jamana xono.

Ladamulikuwo kelinɾolu mafelelojamana lanbe dobolo xama

76 .Fanmahoroyakuwofe, TEESITɾawketajamana xonowalasa an xa laadalanafaw xa miiriliwninwaleyalupanmene. O nafawmafelelawalasa xa jamana xa lanbedoboliyiriwa, jamana dindinnɾolu xa doxosobtulunin nokuwoninlonkuwoninlaadala sanji fila mafelewsababufe. O nokuwoninlonkuwoyitakeɾadanfar

Sosiyete La taxabulosotobabaw anin fen kiikayelemalo kesolu

77 .Sosiyete kuwo la, ɾaninyabamennubeke, olufileninye :

- bangebaxolulu la fanga baune :saasaji, bangebaxolu kiika b'a to kuwo a si sin xa fo kuwo i me lalonnin "integral" ke sigixafoninmoxo kilin-kilin bee bolo l la lalonnaxolulu ti. X 'a la fensotokuwolu hajuba xan, du sototigo fan bata sin x'e la dinbaya xono moxo sifalu kiika la ɾatilinlinlu dafa. Wo daso in b'a tula baune i bangebaxolu xa fangabasigiba to, awa a be xan mene baliya lawuli fo xa si a danɾo ma;
- jigilo xa taxa dinbaya la misali kuto to, a keta galluba xono, a keta gallundinnɾolu ti wo, dinbaya misalo men be nanin, wo mu dinbaya nukiliyeri ti men be xa siyaya xa taxa fen in futuɾoxonma in bolo yeti a fan xan walasa x'a la sininɾasigo ɾalabo xa ɾan ninsotoɾanbaaraba ti ;
- sigidakuwoxotosilo silatego daso, bangebaxokiika la baarabulalo dindinnɾolu la nataliyekuwo to, wo be ma xa taxa a fe sigida danfatolen x'e lanindulq loolu be kuwoxotosilo men keta i la tondin doxomandinɾo xan. A kuwo m en bangebaxolu fanba me sin xe lo i lodula ta tugun , moxo damadolu b'a miirila kuwo u la a xan xa moxo xotennu denɾolu nataliye. Wo dindinnɾolu la baarabulalo men be ɾatilin xa ke fennɾo bee ti, wo be dindinnɾolu siyaya nbedato, a dula do

78 .Ladamulo silatego la, taxabulu sotobabalu si sin xa mafele ninkuwo siloninnu na

:

- benbaliya men be laadalanafalu lasililinnolu nin lonŋo kewalolu tee, lanbe nin saraxa laadala nafalu, mennu be kilila lon wo lon, wolu be bila lodula la nin a be talike walo kelo la x'e xo i b'a Ŋatilina Ŋa men na. Sikxa nt'a to, wo be keta baranto barixama ti yiriwalobaarada wo baarakeda waleyalo to ;

- “Moxoya” hakilina men be tinalla kusobe, wo keŊa in be bola danKAFU ba to jemuxannolu nin walolu tee.

79. Nin dula in na, fen kiika si sin xa jelifenŋokiikaYelemalokeso ti:

- laadalakuwolu yiriwalo nege sanumanŋonin teesiti barixamafeŋolu sa x'an na laadalakuwo dolu bo kenexan sali kiika to mennu be tobenno na jamana fan boxo bee to, gallo kilin-kilin bee xono, kuwo men nin kilin-kilin bee xono, maro kilin-kilinbeexono, n' l b'a fe x'e fan la sina tobenno

- xa laadalafenlu,nin baarakemŋo daralotobenno kutati. KAFU Ŋoxolu xa laadalakuwo me nnu nin deemalo la laadalakuwolu, ŋalabobaxolu tobenno kutati jusigilo sigi sinxan.

- O damutolu si na ke taxadalakuwolu, damutodulolu ti mennu xa siya nin laadalakuwolu ti mennu xa siya anin mennu nafa xa bun.

80 .Nin dula in na, fen kiika si sin xa jelifenŋokiikaYelemalokeso ti:

- laadalakuwolu yiriwalo nege sanumanŋonin teesiti barixamafeŋolu sa x'an na laadalakuwo dolu bo kenexan sali kiika to mennu be tobenno na jamana fan boxo bee to, gallo kilin-kilin bee xono, kuwo men nin kilin-kilin bee xono, maro kilin-kilinbeexono, n' l b'a fe x'e fan la sina tobenno

- xa laadalafenlu,nin baarakemŋo daralotobenno kutati. KAFU Ŋoxolu xa laadalakuwo me nnu nin deemalo la laadalakuwolu, ŋalabobaxolu tobenno kutati jusigilo sigi sinxan.

- O damutolu si na ke taxadalakuwolu ,damutodulolu ti mennu xa siya nin laadalakuwolu ti mennu xa siya anin mennu nafa xa bun.

Anin du, xa Mali jamana dinŋodo da men ye jogonumanwninhadamadinyaninsigidajogoxonowsoto, o ye saratinafama ye sotokuwoninsigidayiriwaloxama. O hakilina de xono, Mali sonnasanji 2024, jamana xa nafawnataliyeninporogaramu (PNEV), ninafawninsariyaxulolu ye mennu xa xan xa kewalasa xa an xa waxatixoleyalusotobenno, n'o ye, fan dofe, hadamadinlanbe, dunnohere, jamana w xa fanmahoroya anin jamana dinŋolu xa jigiyaŊatilinin, u xanantaxaninŋantaxanege anin fan werefe, jamana dinŋohaxxosiyaya, sigidalameninkuwoninwaxatijiginnin, duguxulofeerebaaunafulomeneninbarima, oninzerifeerebaofanga anin siwili men tehadamadinya ye, men be a fantinjan, oKAFU ti

81 .Sosiyetexono, fen kiika tigelidamutosilatego la, an be xasenedeyake:

- togosafeninkefuruŊoxonmafanmahoroyalenw xa hakilinoxono, xamalenninkiika b'aŊatilin, nindinbayanukiliyate yen, xa dinbayadosoto men xa duw xa doxokusobe. Tinanna, xamalenninkiikababe xa a lon kuwoolu de ye u kilin-kilinbee xa sininŋasigonin u furuŊoxonma xa sininŋasigodilabaxolujonjonŋo ye. O men b'u bila xasotoŊanbaarolu ta u fan la joona. Nin kewale kuraninnu, mennu be xa sabati xataxa a fe, olu be dusu lon u xono u x'exa sigida-politiki girinya lon, x'e xo sigida-la-sigixafo, men si sin xa jate ;

- furuŊoxon sugandili horonyalen, furuŊoxonma sigili xama, dindinŋolu xa laŊatilin be xa siyaya xataxa a fe furuŊoxon sugandili horonya hakilina do la. O keŊa in si senereya sigidaw la mennu be furu ke xerexereyala la muso kuwoxanna furu la;

- sinsininsila tilennen do fasodenw xa tonw xono, fen mennu be fen kiika Changement de l'essai folo do Mali jamana xono, o be soto, fen xotennu teema, Ŋoxondan taxabulo la, nafulomafenŋolu lasinkeŊa silatego la. Bi bi in na, balimake doxoke te toŊati soto pewu balimake xono fe tugun. Bari, dindinŋolu de be toŊati soto u bangebaxoluw fe.

82. Nege men be yita aninx a ke fen ye men si sin xa ke nin:

- FasuxanŃoxa Fasudinbeteya nataliye bolodalen dotobenŃonin (2009-2013) men tun be, a xa feerolu teema, jamana dinŃolu xa nataliye barixabaunya n'a sinsin furuba politiki silatego la ;
- xa jamana politiki do ta, sanji 2011, jamana dinŃolu loloxama, men sotoba "ye xa Mali jamana dinŃo misali do jo men be baunya da a xa josariyaw n'a xa baara xan kusobe, men falen be jamana dinŃolu xa miiriya, siwili, a Ɂloxonnaw nafaw la. "

SOTO

83 .Jamana la soto yiriwalo silatego la, sotokuwo yitalanw, keɁlaw anin xoleyalu jatanbineninsegesegelifeeero nafa xabaun sotokuwoɁannaboli la

Soto yiriwalo taxabulo be lon nin nokuwofolonin sanjifenataliyesobaw be fanga la hali bi

84. Sanji 2015-2022 xonona na, sotonafoninw be soto men kuwo la jamana jatebosila kuto xono (SNA 2008), Mali sotokuwo tora xa fanga soto sanjifenataliyesobaw nin folofolow bolo, a si sin xa ke 70% ye (39% sanjifenataliyesow anin 31% folow), nokuwonin lonkuwo filanan be 23% doron bo, impositi sanumanŃo be sotofenŃolu xan tolu ta la. Nin nafulodabokeɁla in Mali xono, a beikuwo a teChangéwaxatitanbinenkuwo. Nin sanjiŃo xonobaunyahaxxosiyayalenba ye 0,9% ye, nokuwoninlonkuwo nokuwoninlonkuwosilatego la, , xabennin -0,4% ye, nintaxasaasamanŃo ye fenŃolu.

Tableau1:Baaradulalu nidula PIB to 2019-2023 % ma

SanŃo	2019	2020	2021	2022	2023
Dula folo	37,3	36,2	35,7	35,8	35,6
Dula fulanŃo	20,9	21,2	20,6	20,2	19,5
Dula fabananŃo	33,5	34,4	35,4	36,2	36,7
Lenpo men deema xa doxo	8,3	8,2	8,4	7,8	8,3
PIB Muume (PIB da saxa xonno)	100	100	100	100	100

Bodula:MME-DNPDINSTAT-jamana jatebo- Awirilixaro tili 2023

Sotokuwo men te isinikuwo man sila soto bete

85. Sene-dumuninkuwosilatego la, nokuwonin lonkuwo silatego la, noku kiika si sin xa deemalonin sotokuwokiika jeloti, x'e xotiga, senefenŃolu, manje, yiridenŃolu (mango, se, kafe, sinsame) ,pomiteri, subolu alimasubolulu, nono, nono aninɁlego. Nin fen innu daralo isinin haxxo mennu be saasa, wolu danŃomu kusobe, wo be nalaninisini nokuwonin lonkuwomen bedoxoyala. Xerexereyala la, banxudakafu wo la, a be l xofaanukuwobaara in keɁlabegalluma, a tunbekeɁla men na sanji 1960 nin 1970 damuto na, COMATEX nin ITEMA isininwdoron de bejamana xa senefenŃolubolidulabadobaaraŃa xonofaanu, yiro anin safenŃolu

86.Waxatikilin in na, nin isininbulufaroxa xan xa yiriwa, senekuwo du hajobexalisobulalo la walasa xa sotoxa siyaya, xa sotoxa dumunnin balosotolisabati. O silatego la, nokuwokiika be jamana in na, mennu xa xan xa nafa soto. Bi, an be baune sotosenekuwo silategow baarakebaliya la, osobtolu dolu ye, dolu ye, (i) feerolu ninfeero mennu be ke dinbaya xa fuutolo xono, olu be ke x'e xo u xonolen lon walima u te ben, (ii) jeɁloxonya barixama men be Ɂatilininninsenekuwo tee sisitemu, (iii) KAFU xabaaro barixama men be ke(iv) senekuwo silatego la, xalisikuwo beto, .(v) gallukuwolo sotoli benbaliya, xa gallukuwolo laxanabaliya lawuli, xerexereyala la, xafo mennu xa doxokusobe, (vi) seneketaluxa nataliye kuwonin u xa nataliye doxoyali

Sotokuwo men te sinxa Ɂloxon soto

87.A xa Ɂloxondan doxoyali be lawuli kusosi senefenŃolu daralo na (jate 2,8) x'e xo baaradaw (3,3), kendeyakuwonin nataliye kuwo (3,1). Sotokuwoba sabatilo haxxo danmado (4,1) te sinxa jamana xa baara jaxxokiikasotobenno. Singin-xa-bo-dulakuwo silatego la, Mali dula xa jan hali bi wajibi jonjonŃo na mennu Ɂatilin in be fensotosilolu ninsenefenŃolu, baaradaw anin hadamadinŃoxa nafulo (kendeyanin nataliye kuwo) ma. A xa jan fan xa bo sotokuwo la men sinsinin be baarakekeɁla Ɂuman xan, wa hali a xa doxo hali bi kutatilonnin xan. O fan bee la, Mali xa jatelu ma dafa hali bi kusobe..

Xaliso xoleya men xa gelen kusobe

88. A be i kuwo xalisikuwo sanumanŃo FCFA ma ke sababu ye xa jaguketalu xa sigixafoba ke Mali xono, k'a soto an b'a lon kuwo a xa jaguketalu xataxa TEEDEAO jamana tolu la, o be ke 8% doron ye a haxxo bee lasanumanŃo na, n'i x'a suma nin 48% ye Afiriki bee la, anin 52 % ye dunno to. Mali xa fensoto suguw xa ca. Afiriki tora a feerola Ɂana ye nin 81% ye fenŃolu bee lasanumanŃo na sanji 2020 xono, o la 78,8% be bo TEEDEAO la anin 2,2% doron be bo Afiriki to la. Dunno to (ROW) be 19% yita

fenŋolu na mennu be lon jamana xono. O tanbinen kuwo, fen mennu be na xa bo Afiriki, olu nindula doxoyata xadunno to nafa xa bo sanji 2015 la xasin sanji 2020 ma, xa bo 85,6% na xasin 81% ma anin 14,4% xasin 19% ma..

89.Xaliso xoleya segesegelefeeroxa xan du xa jatanbine ke saasaji yiriwalow la dunno xalisikuwo silatego la. Siga t'a la, an be bi senedeya ke dunno xalisikuwo silatego kuto sigili damuto na, men be dorome (anin ero) xa fanga laban tagumansenedo ye xataxa a fe. Ameriki nin Eropu tonba ye sanjixonota mennu Ke Irisi jamana xan k'a sababu Ke Ukraine jamana xa xoleya ye, n'u la Ɓatiliin ye k'a xa jamana kuwoxan xalisomarodulaw Lajo dorome nin ero la, o ye dorome boli tariya la, k'a sababu Ke jamana tolu xa lanaya Doxoyata kusobeo xalisoninnu na. xalisow ye. O ke Ɓa de la (i) Sinuwa ye benxansafew soto aninxsa soto petoroli feerola jamana baw fe, petoroli men be ke yuan renmenbi la nin garanti ye sanjiu xan, (ii) Irisi jamana b'a Ɓatiliin saasaji kuwo a xa gazi fiirilonin petoroli xa sara a xa Eropu kilianw ma rubles xono (iii) jago be ke BRICS jamana w nin jamana kiika xotennu tee mennu si sin xa ke tondinŋolu ye ninxafo in xono, o be ke saasaji u xa jamana xaliso la anin (iv) BRICS ye xalisomarolen kuto taxabulo damuto men be ben u xa xaliso ma.

90.Dunno xalisikuwo sila kuto men be xa bo kene xan, xaliso si na deemalonin nafulo jetaw ti x'e xo sano, tulo, litiyamu, pilatinin, a Ɓoxonnaw. anin a to ke papiye noxomanŋo xan mennu nafa me yitano.

91.TEEDEAOxa xalisikuwo sanumanŋo poorosin men be kili kuwo ECO, o dabota xa sigida xalisikuwo fanmahoroyalen jusigilo sigi. A fo man di bari, KAFU nsi, n'a deemalona Afiriki Ɓanmaa dolu fe, o b'a Ɓatiliin xa taxabulo in mene walasa xa nafa mennu soto CFA franc kuworosilo la, olu maro. A nafa xabaun, an xa soto yiriwalonin fanmahoroya(iv) senekuwo silatego la, xalisikuwo beto, (v) gallukuwolo sotoli benbaliya, xa gallukuwolo laxanabaliya lawuli, xerexereyala la, xafo mennu xa doxokusobe, (vi) seneketaluxa nataliyekuwonin u xa nataliye doxoyali.

92.Jamana xaliso walima xalisikuwo sanumanŋonin jamana damado mennu xa la Ɓatiliinw ye kilin ye, olu xasinxa sabati ke Ɓa mennu na, olu si sin xa tala nin ke Ɓa la :

- senefenŋolonin nafulo marolenw bee jatebo mennu si sin xa ke deemalo ye xalisikuwo la anin sanjiu sotodulaba do daboli (menefenŋolu maroli, sanjinindunno sugu la nin nafulo xotennu ye)
- xado bo jamana xonofenŋolu na mennu te fen nafamalu ye ;
- jamana xa fen daralinŋo dunninsabatilo, xerexereyala la fen daralinŋo : dumuninninfaanuw ; onindo xotennu.
- xalisikuwo Ɓannabo ke Ɓa Ɓuman waleyal.

Miran kuwo xa xan xa ke fen kiika to, xa dun sotokuwo to bete

93.Tesito be ke xan gallujuxotofenŋolu labolonin yiriwalo to walasa xa senefenŋolu nafa beteya xa tanbi nafulu xoten ta xan men te sanjio ti..

94. X' a Ɓatiliin seneeku mesinŋo yiriwalo ma, jamana x'e tesiti xa jamadinŋolu la mirankuwo noxoya ninfeero in na xa togo yiriwa xalisi dunta dantalu ti mennu boxoba mu jamana dinŋolu ti. Ninfeero in nafa xa jamana la nafa sotolinŋo damuto sabati , wo to x'a mafele malidin haxxokiika si nafa soto mirankuwo baaradalu to.

95. X'e xo hakilijigila, sanjio mu fenba ti men men lodula xa bun bete Mali xono . Sanji 2022, gofereneman la soto men keta a kuwo to, wobenta FCFA 763,7 le ma(dolarimiliyari 1, 3) nin wo mu 35% ti sanji wo sanji.

96. Jate mennutosegelefeerolu sotota lolifenŋolu yiriwalo xan ma xerexereyala dolerite anin mariburu.

Xatimo 2:sano nin miranŋolu anin nego boninŋo haxxo

sosiyetelu/sanjinŋolu	2019	2020	2021	2022	2023
sanjio(toninma)	71190	71237	69461	72228	72593
Tx sanjio	6,43	0,07	- 2,49	3,98	0,51
Manganesi(toninma)	8 185,44	13588	12660	35402	68771
Tx mangesin		66,00	- 6,83	179,64	94,26
Doloriti(m3)	209 055,50	581 820,00	376 678,00	282 557,00	381 989,89
Tx doloriti	- 33,24	178,31	- 35,26	- 24,99	35,19
Xalikeri(m3)	432 770,13	461711,00	447 644,00	137 374,06	1089795,40
Tx xalikeri	33,90	6,69	- 3,05	- 69,31	693,31

Mariburu(m3)	9 421,42	9 104,61	1 649,00	-	-
Tx Mariburu	8,49	- 3,36	- 81,89	- 100,00	
PIMCO-SA(FER)		52306,00	296 000,00	90387,05	221 204,66
TxFeri			- 465,90	- 69,46	144,73
saragozaSarl					56000,00
TxFeri					

Bodula : lasilisafe 2023 dugujuxotokuwo anin kurankuwo

97. Xa KAFU wo ma, xa ben nokuwonin lonkuwosegesegelifeerolu ma men keta sanjiji 2021, desanjiburuxaro, litiyamu xan sotota Bugounin sigida xono, wo labanŦo xa xan xa ke sababu ti xa pedemu tonin 726.000 soto sanji wo sanji(alimeninyomu, alimeninyomu). Miran in bena la baaroketa sanjiji 21 xono xa si tonin 880.000 bolo ma sanjiŦo xono. Miran in xa xan xa baaro damuta 2024 desanjiburuxaro.

98. Jamana la benxansafe (NTC) ti wote keta talato, awirilixaro tili 8 sanjiji 2023, x'a tilin mirankuwo ma . Depitelu xa Ʀloxonje men keta jamana sototigolu la sigixafo le sinfe men sont'a ma wo sariyaxulu kuta in si ke sababu ti xa xotennu lasi sanji wo sanji CFA 500 ti(dolari miliyon 803).

99.Sariya kuta innu teema, jamana be nala nafa sotola men mu 30% ti mirankuporose to, n'ixa suman 20% tisanjiji 2019 sariyajuwo xono, sariya kut in be gofereneman la horoya sindunno maro 10%, bari wo s'a tu Ʀamoxoba xa tono 20% xoten soto sanjiji fula xono miranŋolu dunta jago to.

100 .Sariya kuto men tata xa ben sidida xonokuwolu ma xa ben mirankuwo ma, wo du keta CNT le la. Xerexeya la, a si ke sababu ti xa sigida moxolu kiika bula baaro to Ʀamoxoya silo fe, xa jamana baaralalu yiriwalofenŋolu nin baarakemiran Ʀolu di Ʀa la anin xa dusu dun mokuwonin lonkuwo aninfeero kutolu ke..

Xatimubulo: Mali sanukuwo sariyaxulu kuto

Fasuxanŋolu la tonba(NTC) mu xa wote ke talato, awirilixaro tili 8 sanjiji 2023, xa tilin mirankuwo sariya kuto ma.Tobennoninlalu la Ʀloxonjeba men keta jamana sototigolu la Ʀloxontaro to, wo xa nin sariya kuta in ta bee Ʀen . A be nala soto xotennu lasila sanji wo sanji, nin wo muFCFA miliyari 500 ti a doxoyalinba. Sariya kuta innin teema, jamana si nafulo soto saasa fo xa si 30% ma mirankuwoporose to xa suman 20% ma sanjiji 2019 sariyasun xono, sariya kuta in s'a tu jamana si sindunno horoyaninŋo mu 10% tonin wo s'a tu a tono si ben20% xoten soto sanjiji fula xono, miranŋolu dunta jago to xa ben poromosiyon sonin laŋininŋo ma sariya do sigita sinxan walasa xa jamana bila xa kiililixanŋolu tobenno xa tilin sinolu walante menu na mirankuwo nafa si kilili ke xa tilin tanderi(tonŋo) ma walima xa sariya xerexereninlu sigi sinxan menu si ke jamana nafa ti. Sariya kuto menu be je woludolu mu(I) tajikuwo nobolo(II) xa senefenŋolu jatebo ke s(III) xa ad waloremu nin imposi siti Ʀloxon na sanjionin gallujuxotofen xotennusanjionin gallujuxotofen songo ma, wo Ʀa ma, jamana si nafasotosilolu songo siyaya(IV) PIB basigilinŋo men be keta impositi tin in wodoxoyata saasa XA ke fendaralinŋolu nafa ti(V) wajibo men be sariya labatula fenŋolu falin—falinno sariyalu, anin (VI) wajibo men be jamana xotennu xa xaliso lasagi men be dafalin anin xa gallujuxotofenŋolu falin-falinnin sariyalu ma jamana xoxan. X'a KAFU wo ma, sigida bee kilin-kilinna be 5% le sotola miranŋolu songo to, wo mu 35% ti Mali bulu.mirankuwo silo la, jamana xoten la mirankuranŋo le mu sotobuma ti(xerexereyala Xanada,Angileteri aninOsitarali) nin sariya kuta innu xa xan xa ke sababu ti xa doKAFU mirankuwo bulumafaro xan xa si 20% maPIB to n'l x'a suman xa ben9% ma saasa.Segesegelifeerodolu xofe menu x'a yita xo Mali nte tono sotola a la mirankuwo to, wo sariya kuta innu si keno sababuti xa mirankuwo silo damuta xa mirankuwo toxolu di Ʀa damuta tungun. Dekere kutodo du bota sigida xonokuwolu xan mirankuwo slilo la.

101.X'a ben tajikuwo ma,Mali be sinsinin tajiyonin gasi xan men ma singesinge bête , a si km900.000 bo, be jenjennin bodula 5 le xono; Tawudenin, Tamasina, LULEMEDENIN, Gawo anin Nara wo menu be talanin tajidinxa 52 ti anin gasi , dinxaba 38 anin dinxandin 12 mennu xumaȦoxonya be sinto jagukedula dolu menne sotota nataliyeŃo to, wolu s'a yita xo taji barili miliyari 1 fo xa si 2 ma si sotoŃo gasi to metere kubu miliyon 28 ma..

102.Mali fangamalu sinta taji nin gasibaaralalu la sotoin idorosi nafalu ti men be Burakebugu gallo xonoxati sinrekili la, km 60 anin Bamakuwo te, idosinin sanjiumanŃo 98% men xotobota sanjiji 7 xono xa kuranŃo bo.

103.Xabirin sanjiji 2012, tajiŃininŃo lalota Mali xono x'a la lakantabaliya men be saheŃi jamana bee xan xerexereyala alanna jamana xono.W o xoleya in keta sababu ti xa tajitonŃolu be xoyi menu be baaro la Mali xono x'e xo Alisinritajitonba- SIPEX anin tonba HYDROMA MENNU DABOTA taji ŃininŃo xanma, 4% doron le mutata n'l x'a suman 65% ma sanjiji 2010..

104.Wo ku in keta sababu ti xa fangamalu bula xa petorolisariyalu mafele walasa x'a ke fen ti xa moxo nafa nin sariya n° 2021-063 ti men be sariya 2015-035 todarala sanjiji 2015 suluyexaro tili 16, men be ȦatiliŃin nafabo silolu ma, taxaȦa tobennono a tajikuwo to..

Fensotosilolu doxoya hali bi xa jamana boxo bee bulodi Ȧoxonma

105.Xa ben fensoto silolu ma, mali be lodula 118 nanŃo na jamana 137 xono menu be lodula 2,7 la, x'a tara i haxxe maxononinŃo mu 4ti. wo fensotosilolu to mobilikuwo lodula xa bun n'i xa jatemuta xo jamana lodula be galluxulo xan anin si dante bo ke jamana 7 xoten ti, a siya km 1.241.238 ti. wolu mu silolu ti awiyonbunda ti.

106.Sila kuwo danfato mu km 89.024 ti xa ben 4.621 ma, wo to km 24.828 Ȧoxon xa xaliso soto alante 28% Ȧoxon bee kafu loinŃo to. Wo be benna silo km2 ma km 100 Ȧoxon to men lameninŃo mu km 100 ti awa a si dunno haxxo damado xoto km 25 la xa si km 100ma A keȦa xa jaxu xa tanbi a keȦa beto xan, a doxo xa tanbi a daraȦa xan

Xatimo3 :Silabalu keȦa haxxo mu (0%) ti xa ta2019 xa si 2023 ma					
JatemutalanŃolu	2019	2020	2021	2022	2023
silaba haxxe daraninŃo men mantiȦa	37,58	42,18	38,25	39,42	38,09
silaba haxxe daraninŃo men man xa fisa	32,38	34,50	37,12	35,14	35,11
silaba haxxe daraninŃo men be tiȦanin	30,03	23,32	24,62	25,44	26,80

Bodula :DGR2023

Fanga sotolo tun be biyomasi le bulu hali bi , halin in nokuwo xa bun fanga kuto

107. Mali la fango soto si ben fangobenbaliya ma men biyomesi mu 72% yitala fanga folo tuma, o mu 26% be l danma 26% anin 2% mu kuranŋo ti (SIE-Mali), a haxxosiyaninŋo MEN KETA Resolunin Ɓoxon te sanji 2020 xono, oketa MW 408,69T

108. kuwati man be Mali xono, wo le be sigidula ama bulu wo men mu sanji 2020 ti ,n'a si keno 71%ti sino jangaro. Baara labanŋo be keta mobile nin isinin kuwo to, wo mu 20% nin 3% ti. Jagonin furubabaaro 5% anin nokuwonin lonkuwo xotennu 1% lameninŋo to. (2020).

109. Jamana la kuran sotosilolu xofe, nokuwonin lonkuwo si tu xa ke lanayaba ti tajimafenolu to, mennu dunta jamana xono kuran daralo xanma, borifenŋolu nin isininlu (senekuwo du be wo to) be siyaya xan tuma bee x'a sababo ke soto yiriwalo ti anin jamana dinolu la lanininŋolu ti men bema xa siyaya. Jamana la kurankuwosotolisilolu

110. Walasa xa kuran ninino siyayalo dafa, mali gofereneman sago xa kuran sotodunno dula bee, xa si jamadin 100% Ɓoxon ma sanji 2040 xono (jengolunin Ɓoxonte sinrolu walante sinrondinŋolu, sanjitiŋi mennu be dula kili to anin yiri kilin-kilinnu)..

111. Xa KAFU wo ma, a xonosita xo hidroxaribiran musaxolu mennu xa xan xa ke walasa xa kuran daradulalu baara , wolu be keta jamana la lonno bee ti awa wo mu feno ti men si kurano musaxo siyaya Mali xono.

112. Hali nin jamana la sinkuwo xa bun, fanga kuto soto Ɓa yiriwalo tarinŋo be sinto. Kurano sotodula xotannu xa bo dula xoten to, mennu be tesitilin , woketa 81,6 ti (jiku kuranŋonin kuranba nte sotola wo to) sanji 2020(EDM-SA). Kurannu men be bola tilo to (PV) men nte fu xono., wo sinsoto in xa siya nin MWc45 ti sanji 2020 xono.

113. Tilo yelenŋo xa bun jamana kuwotonŋo to, xa tanbi saheli boxo to. W o sinku in nafa soto si ke sababu ti xa sotonafirindara janŋolu ta walasa xa fangota men be bola xa wo tax a taxa saheli. Bari , wo nafulo in si keno sababu ti xa gallubalu lasi jamana dula xote to (TEEDEAO, National Action Programme for Sustainable Energy for All 2015-2020/2030,. 2015)..

114. Feero mennu nafa xa bun sotokuwo silatego la, wolu yiriwalo kurannu fango marolo xanma, xa KAFU ji kurandula soto ma, jida be dula mennu to , marolisilolu be menu to , wo si hakkilina kuto la tilo PV yiriwalo xanma Mali xono.

115. Walasa xa jamana la sotokuwo sabati , gofereneman xa kuranbulo yiriwalo bulula anin x'a ta sanji 2022-2026 xono, n'a soto Ɓo mu xa feero sabatininŋolu kurankuwo xoleyalu ma, walasa xa xalisikuwo balansin soto Mali sosiyete Enerisi xa sinku in maro Ɓa beteya xa taxa fe anin kurankuwo bolo Ɓaxameninŋo musaxolu tola Ɓinin in be sinsinin xalisiku porogaramuba do ma men be fanga kuto sotodula nafa bolo xan kuran kuwoto walasa xa danŋo sigifen Ɓumalu la. A waleyali in si ke sababu ti fen xotelu teema: tilo, sotota nin dulabaraxama, funtanonin soto anin dula doxoyalo, baaro ke Ɓa nin xalisoyitalanŋo, Ɓataxonin dokafu loo ti erosolu sotota haxxe dantalu xan anin kilowati leri kilin musakafu wo doxoyalo.

116. Xa ta sanji 1992 ma xa taxa si 2018 ma, jamana sototigi nin sariyajuba xalatalu tun si ke tuma bee, haili nin l tunnu be bulala xo waxatodo xono , x'a sababo ke ku ti men keta wo waxato(sariyajuba xalata fololu ti Ɓalo sanji 1997, jamana sototugo laxalatalu xo anin sariyajuba la xalatalu sanji 2012 xa si sanji 2018 ma).

MARO

117. Mali si xoleyalu soto hali bi, nin wo mu xa marokuwo , anin kiititegelalu la maro yiriwa .

Polikimaro

118. nataliyesi sabatilo hukkuwo xono, a beteman tunnu mu ƴamoxoya

Xalata mennu be keta jamana dinŋo haxxendinŋo ti, awa tuma kiika, l si ke xoleya sababu ti

119. Sanji 2018 jamana sototigi la xalata Ɓalabo Ɓa jaxxo anin xerexereyala anji 2020 sariyajuba xalatalu keta sababu ti xa jamana dinŋolu la boxoliba do lawuli men keta sababu ti xa fango laboyi, giditigolu nin lafasalitonŋolu la lunŋo ti xa silakuwoninbenxansafe do damutata Tanbisila in Ɓalabolo xanma.

120. Jamana sototigisigo men keta sanji 2018, saku men depitelu ta men keta sanji 2020, wo xa kuwolu toxoleya men keta sababu ti xa fanga xoto laboyi xa la sotodasolu sindunno ma anin jamana sototigo la boyilo ma. Ɓoxonjebalu xo, jamana maro Ɓasafe kuto men darata wo mu fulantefango la maro tanbisilo le ti.

Politi xoleya, sariyajuba sigi Ɓa ti Ɓalo anin jigilomen be sinto

121. Jamanakuntigisigo mn keta sanji 2018 anin men keta depite xalafilo to sanji 2020 wolu xa kuwolu xoleya men keta sababu ti xa fanga xoto laboyi, xa sorodasoli sindun maro to xa ƴamoxoya ta. Sigixafoba xo, jamanamarasafe men darata, wok eta furantefango la maro tanbisilo le ti.

123. Tanbisila in nafamafenŋolu si mafelenonin Ɓa in ma:

- Tanbisilobennono CNSP soto men si jamana sototigonin meninsiri Ɓamoxo bula baaro la ;

- mexaro tili 28 sanjiji 2021, malisariyajuba kiititegesuwo x'a yita kuwoloneli Asimi goyita mu jamana sototigo ti anin furantejamana sototigo ti
- dante bolo politikitonŃolu nin tonŃolu xono menu xa yita x'e si deema dun furante Ńamoxolu ma, M5-RFP dun be wo to ;
- ANRlu mutalo menu s'a yita xa tanbisilo janya waxati xono men be damutala xaru ma, xa si sanjiji 5 ma;
- Xa talike sanjiji 2022 sanjiwuyexaro tili 9 TEEDEAOsoto anin xa lo lanininŃolu xo xa wuli sanji 5 xono,Gofereneman soto xa sanjixotota xolenŃolu nin sariyatiŃalinŃolu bula Mali xan;
- Mali jamana dinŃolu la hakilina xono, sanjixotota in xa xurexanba la wuli, xa fango di "ton sanjiumanŃo" do ma men be furantefagao lameninŃo la jumalunŃo sanjiwuyexaro tili 14 sanjiji 2022, x'a sababo ke malijamana dinŃolu sigixafoba danŃo danma ti men xononinxoxan anin du terilu ti
- Xa laŃataxo xan, Tanbisilo yiriwalo ma, Afirikitiliboyijamana lu laa sotokuwoKAFU xulo(TEEDEAO) jamana Ńamoxolu nin goferenemalu la sigixafoba, a la sigixafoba 61 nanŃo xono men keta sanjiji 2022 suluyexaro tili 3 Anataliye, wo xa' latege xa sanjixotota baxoba boje men nategeta a lasigixafoba dantalu to.

124 .Xa Ńatilin jamana marolo ma benxansafe xono, sanji2022 Afurubarometeri segesegelifeero jabololu x'a yita xo malidinŃo fanba(68%) s'a jatemuta xo jamana be taxalin sila beto xan, n'i x'a sanjixa 4%ma sanjiji 2014, 28% sanjiji 2017, 24% sanjiji 2012 anin 14% doron sanjiji 2020. Nin sanji in jamana dinolu la MAFELEba si laxonosi xa ben sigida nin jamana dinolu la dantegelolu bee muume si ke x'e xo sigida , xebaya, musuya , si haxxo, fangatanya sotoninolu

....

Xatimubulo 3 : Jamana lodula

Vision Mali 2063 yiriwalo n'a waleyaŃa b'a Ńinina alan fe n xa Ńininxalo ke jamana lodula la, alan ketoxa nataliye sotoŃa wokiliniw na mennu tekilin ye sotokuwoŃannabOli ninyiriwalo bolodana la. Sotomennu bOra nixokilinninu na, olu b'an nataliyenoxo Mali bOra yiriwalo bolodana la men bekiŃixo command-and-contrôle aninmen beteemo la Kusobe, nin womutoŃatitixa bO yeremahOrOnya sosiyalisimu fangoto, xa taxa liberaliyali sila beeMAFELElen na, k'a sababu ke neo-liberal politikiw ye mennu waleyata jamana xononataliyemoxoya men bekiŃixo Structural Adjustment Programs (SAP) men laadilen dun Bretton Woods Institutions fe. Jamana lapantaxa waleyalu kuta in xono, ole xama, a nafa xa bunxanataliyenoxosotopantaxanindasotanbisilola, walasa xa sababu Ńuman di xasinxa Ńaninya jonjonoxoto, mennufota Vision Mali 2063 xono

Bee ntesotokuwodondinketalutejamana lodulakansotokuwo baarosilatigo la. bari, ku saba be bOla kene xanbenbaliya fen fila lamenin na jamana xa lonnkuwo jogonumanya xan (Primi nin Peres, 2009). Benbaliya folo besotola senekuwosilatigelula baarakeŃa Ńuman haxxo la, sotokuwodondinketalu be jamana xa lonkuwo saninyalinŃo le kelela, awa i besotokuwonin politiki fanmahOrOnya lafasala.

Benbaliya dulafilanan beŃansinin sotokuwoŃamoxoya walo keŃa danlafulenolu ma dusudunolu na, anin xerexereyalaya la, wowaleyalu fangoxan, wobenbaliya innu be nobila boxoluto, men be keta forobatoŃatixo wajibiyalen xan walima a man xanxadun sotokuwo baara silatige la, boxoli men xonolodula jOnjOn saba beŃoxonboxo, (i) liberalisimu walima (ii) sifa dasow latilennin anin (iii) Schumpeterian, evolutioninst, structurelist lodula.

"Jamana bee" interventionninste anin liberalismu ta anin k'a to a xa ke fan bee fe ninJamana ma dun a la Ninjamana lodula in lodulafalen dun sisan, k'a sababu ke a lodula ye jamana yiriwalonŃo ye anin fan do fe fan were fe, xanansin sigida xerexereyala ma men tagumansenedoketaxoleyakiika fe, a be xa mennusotoxabirin san tan ninxo k'a damene san 2012 na.

TiŃala , sigida ladarani politiki mennuketajamana xononin hakilintanya ti sanji tan tanbiniŃo xono,wolu keta sababu tixa buludanamennu be sin na, wo toŃa, x'a sababo kebololi xo a nin hOrOnya Ńaya nte ben, awa snokuwo bee to, a s' a to lasi hali bi sosiyalisimu sifa sigida. tuma bee, newoliberali politiki mennu waleyata foxa na si bi ma, wolu keta sababu tixajamana n'a la fango barixo doxoya kujaxu (Jamana nte je walima jamana xa doxo "Jamana Ńuman" nOto) aninx'a bila sotokuwosilatigo xan walasa xaSin, Xerexereyalaya la anin moxoxotennu mennu nte jamana to, mennu ma yiriwa san.

feerekuwo, aninxalisikuwo nokuwo waleŃumanlon walasa xaJamana bula sinxanfeerekuwosilatigenafamalu la x'e xonataliyekuwo, fango, mobilikuwo, niseri feerebao, a Ńoxonnaw..

Nin an x'a MAFELE dula were la, marabuloludana politiki menketaxabirin san 1999, o be xa girinya xataxa a fe jamana xa baarakenafulo la, nafulo diŃa femarabulolu sigidaw la, nxa a ma sin folokamaridulaobulolu nin sigida sotokuwoŃannamaw jO, xa da u kamaridulaobulolu bolodana gelen xan, o ye tobennonin ye anin baarakenafulomennu be sinxa da u xan anin mennu be sinxa jatebO ke, olu waleyali, mennu be lawuli u yere xa sigida nafulosotoli fe.

Total, a ketasotokuwo hOrOnyali ye wo, a keta sigidaxoŃannabOli ye wo, jamana be xataxa a fe xa kexoleya beeMAFELElen sababu ye, xoleyamennu be yen hali bi jamana fangatigiw ye mennu ta san tan kiikaxono, olu waleyali silatige la ninxo in Ńaya yitana ye laxoli ŃannabOli ye jamana tala-talana la anin fen tiŃannen mennu besotomoxokilin-kilinxaxalisikuwo fe nataliyenoxosilatige la a beeMAFELElen na An be sin fana xaONGw nin TFP doluxademaxoŃOsi duguxuloxan k'a sotomaronin sigida Ńamoxo t'a dun anin tuma kiika na, u te benjamana dinŃolu hajow n'u xa folofoloxow ma.

O de xosOn, a nafa xabaunxa jeŃoxonyaw balan xokuto, n'a keta sababu ye xaonokuwonindunxo suguw marojamana fe ninŃamoxoya kuto ye, men sigilen dunxoŃuman aninmen be ta, aninx'a miiri xokuto forobatoŃatixo la, "soto-soto" jeŃoxonyaw hukumu xonojamana ye anin xerexereyalaya la jamana dinŃolu nafa.

Xanataliyenoxo soto SAPw nin neoliberali politikiOnw xaxokiliniw na, mennu tugura san duuru yiriwalo bolodaleniw waleyali nO Ńagameneniw xo, Vision Mali 2063 lapiniŃo ye xa ke feero ye men be sinxa ke sababu ye xalapiniŃo fOlenw sotomennu bOra sotokuwonataliyenoxosilolunin hakilinaw la, nxa mennu sinsinniŃodunKUSOBEbaunya nin lafasali la Malidenw xa nafaw la.

Tanbisila, waxato men mu wakilonin sababolu ti

125 .Maro silatigo la, a be xo Tanbisila in mu tiŃalo waxato ti. Nin tofoŃobo in, n'a b'a fe bete, malidinŃolu fe ANR fe aninKAFU tonŃolu bee fe soto in xan, wosi yita feero dantalu ti:

- sariyajuba sinsino taxabulo;
- xalatasariya sinsino anin AIGE damutalo walasa xa xalatalu xa ke kenexankuwo ti bete ;
- xa barakuwo di noxoya nin xalisiku jaxxuya kelelo ma ;
- ɲamoxoya kuto lakantalo silo fe ;
- t esito mennu si ke walasa xa lafasalitonɲonin i lakantabaxolu barakuwo bunya;
- Mali la fanmahoroya sinsino kuto keno xan KAFU ɲoxoluɲaxoto;
- feero mennu si talike jamana nafulo xonosilo la, xerexereya la mirankuwo;
- ɲatilinɲa ninporose mennu si ke walasa xa nalan na nafulo kiikasinbetiya ;
- xa doKAFU ladalakuwolu anin ladalasariyakuwo lodula ma sigida kuɲalu ɲalabolo la.
- . Saheli jamana lu la KAFU ba (AES) damuto

126 .Nin waleyali innu bee nata, x'e xo sigida fango ti baraxantanya dantalu be je :

- tilininɲa nte jatela ku bete ti hali bi;
- bululaɲa silatego noku baraxamalu ;
- jago kedula men nte juso dunna moxo xono;
- jatemutosotonafirindaraŋolu dafabaliya ;
- impositi basigilinɲodoxoyalo anin impositi mafeleɲa dafabalo ;
- marokuwo taxabulo anin baaro xoleyalu;
- nafulu baraxama sotolo.

127 . Famalu si fango sabatino, awa i xa xan xa fango soto walasa xa do bo baraxantanya la. Misali la, jamana dinŋolu la deemaba men be keta jamana la fanmahoroya to, o si ke no sababu ti xa nafulusotosilolu mafele.

128 .Fatafata in si je Mali xoxan sigida dulu la. Saasa jigilo xa taxa dunno jamana kiika to, wo mu sababu baraxama ti Mali bulu walasa x'a la fanmahoroya sabati anin xa yiriwalo ɲabo bete, nin wo mu xa sigixafo siyaya, mennu si sotonono.A xa xan xa deema ke walasa xa do bo bete lasilalo la,dunnolatego ultra-liberal be men lasila Mali sotokuwo ma.

Sariyajuba bee tobennono

129. Sanjiji 30 ninxowalyalo xofe, sanjiji 1992 sariyajuba x'a la baraxantanya yitala jamana ɲabolodoron nte, jamana talalo to, awa a nte Mali jamana dinŋolu la laɲininŋolu dafa tugun.

130. Maro kiika telo xofe sanjiji 2020 awirilixaro to, Mali fangatigolu x'e balan sanjiji 1992 sariyajuba tobennono fasuxanŋolu sigiɲa kuto ɲoxotaro(ANR) men keta xa bosanjiji 30 ma laɲininba tun mu xa Mali jamana jatemuta anin xa toɲa do damuta taxabulo men si jamana lo kuta ti, a xa ladilixanŋo di sariyajuba kuto tobennono.
131. Sariyajuba la xafo men keta sanjiji 2023 suwenxaro , wo keta sababu ti xa sariyajuba in ta malidinŋo bee ɲen men sonta haxxo mu 97% ti nin3% ti. Woɲa ma, safe kuta in woteta malidinŋolu bulu mali xono anin mali xoxan.Sariyajuba kiititegedula mu jamana dinŋolu la KAFU ba in jabi labanŋo lasilo suluyexaro tili 21sanji. 2023 nin xumasin kilin ti. Sanjiji 2023 suluyexaro tili 22 sariyaxulu 2023-0401/PT/RM to , tanbisila jamana sototigo xa sariyajuba lasilo, wo keta sababu ti xa jaman4 la nalo yita..
132. Sanji 2023 sariyajuba kuto xono, Mali jamadinŋolu xa laɲininlu bee si soto: nin wo mujamana la fanmahoroya sabatilo kuta ti, Mali jamana la repibiliki anindunno latego keɲa, sigida nafulo maroɲa fanmahorayaninŋo,jamana ɲalabolo nokuwo barakuwo bunyalo, xa tanbi sariyakulolu(Sinat) dolu damuto anin maro nin jamadinŋolu kafu loo ɲoxon ma..

Kiititegelalu la Ŋamoxoya

.Kiititegelalu la Ŋataxosilatego

133. Tilinbaliya nin hadamadinŋolu xaboloxotosariya xa dulaba ta Mali jamana lolibaaro to. X'a ta fanmahoroya ma fo xa si bi ma, berekesolu keta Ŋataxo kiika ti anin nafulo sifa kiika. Sanji tan tilininya yiriwalo porogaramu (PRODEJ) n'a la baarakeŊa bululaninŋo, kiititegelalu la nafalu sariyajuwo anin tilininya kutayalo benxansafe anin kititegelalu a sigida tobennono porogaramu anin hero benxanŋo men bota Alisinri taxabulo ti furubanafulukuwo Ŋamoxo la tesito do ti xa baaro ke furuba baaraketalu tobennono n'i la lanaya sagilo to..
134. Wo Ŋa ma, tilininya silatego la, Ŋataxo men be bunyaxan, wo sotota kiititegelalu la marokuwo silatego la, nanbaratokuwo, sotokuwo, nin nafuluku jaxxuya, teriyasilo, interineti jaxxuya, anin jalagibaliya, hadamadinŋolu la boloxotosariya, baaraketalu la nokuwo nin lonkuwo anin jatemuta jama.
135. Nin yiriwalo innu tun be Ŋatilinini bete sariyajuba safe lelu ma, a labaaraŊa, baaraketalu taxaŊa anin kiititego loxosoto folo tobennono.
136. Tilinninŋa sabatilo si na Ŋinninninninnu:
 - xa kititegelalu nin sariyademabaxolu la baarakeŊa, xerenxerenninya to, kititegelalu la ordinaterolu n' i Ŋoxo tee ;
 - xa kititegelalu la lategolu waleyalo ben. ;
 - xa tilinninya sutuya kititegelalu la, xerenxerenyala, tilinninya kititegesuwo sagilo ma;
 - xasubun sifaya xotelu kelo walasa xa xasubunŋolu jote loa kuwo newoya anin xa radixalolu bali ;
 - xa lo Ŋoxonxo
 - * moxolu xa saritegelalu la baaro famuya;
 - Xa feerolu sigi sinxan anin x'e waleya kujaxxuketa xebama anin musuma ma.

SotonafirinŊolu duguxulo xariti n'i maro Mali xono

137. Wo le xama, a xa xan xa duguxulo bulalinlu ninxariti soto mennu be jamana bee MAFELElen dataxun nin sigida nin fen daralinŋo bee ti walima sotonafirinŊolu mennu be maro xono, x'e xo luolu, borifenŊolu, kuolu, wulolu, senedula, sotoku dula, maro dantelu, n'a Ŋoxonnalu. Wo deema innu s'a tu alan si sin xa nafulonin nokuwonin lonkuwo sigidula lon tigitigi.
138. Wo to, a xa xan xa balukuwo bulula xariti men si ben bee KAFU maronin sigida nin kupalu bee ma walima si bee laxono. Bajiyolu, xafolu, wulolu, maro dantelu. wo b'a la nafulonin nokuwonin lonkuwo le yitala
139. Wo to, a xa xan xa duguxulo bululalinŋolu ninxariti soto mennu be jamana bee kafu loinŋo dataxun nin sigida nin fen daralinŋo bee ti walima sotonafirinŊolu mennu be maro xono, x'e xo bugolu, borifenŊolu, bajiyolu, xafolu, xolu, wulolu, senedula, sotoku dula, maro dantelu, n'a Ŋoxonnalu. Wo deema innu s'a tu alan si nafulonin nokuwonin lonkuwo sigidula lon tigitigi.
140. Mali xono, duguxulukuwo baarada (IGM) xa jamana sigiŊa ti men na baaro men la xariti ke marabulolu to. A sotoŋo sanji 2000, jamana xa xariti nin duguxulukuwo ŋamoxosuwo xoto tobennonin kuto xofe, men laadilinŋo mu jamana la xariti nin duguxulukuwo politiki to (PNCT) men dabota sintanburuxaro tile 23 sanji 1998. wo politiki in sotoŋo tun mu xa jamana la xaritikuwo ŋalabolo keŊa ben. A tun mu jamana la xariti keŊa segesegelifeeero Ke xariti fololu du ti sinŋo be wo to duguxulukuwo segesegelifeeerolu keta 1:200.000 nan mennu keta KAFU nsi la sigixafo deema ti sanji 1958-1960 xono, olu ma jaabi tuma bee toŋakuolu xan duguxulo xan.
141. A be keta xa segesegelifeeero ke, xa ŋinino ke walima xa bulola, xa baaradauto ke, xa silolu taladula tobenno anin xa fennolu hakxo jatemuta, n'a Ŋoxonnalu.
 - Yuruguyurugo nin xalisidomo jaxxuya kelelo.
 - Lakantal sabatilo nin beedekelo ti xa terorisilu ŋangilibaliya ŋa be do ma ;
 - Kiitikusariya la fanmabaarakuwolu ;
 - Moxolu, baaradula anin miranŋolu xanfaralo ;

Maro Marabulolu xono

Maro teemabolo keŋa tilinno x'a benduguxulo ninmarodulaluma

142. Mali xono, duguxulukuwo baarada (IGM) xa jamana sigiŊa ti men na baaro men la xariti ke marabulolu to. A sotoŋo sanji 2000, jamana xa xariti nin duguxulukuwo ŋamoxosuwo xoto tobennonin kuto xofe, men laadilinŋo mu jamana la xariti nin duguxulukuwo politiki to (PNCT) men dabota sintanburuxaro tile 23 sanji 1998. wO politiki in sotoŋo tun mu xa jamana la xaritikuwo ŋalabolo keŊa ben. A tun mu jamana la xariti keŊa segesegelifeeero Ke xariti fololu du ti sinŋo be wo to duguxulukuwo segesegelifeerolu keta 1:200.000 nan mennu ketaKAFU nsi la sigixafo deema ti sanji 1958-1960 xono, olu ma jaabi tuma bee toŋakuolu xan duguxulo xan..

143. .Jamana toxolamoxolu(gofereneri, perefe in a xotosigo) nin i la timenadiya bee xa fasuwo baarolu waleya, man sin xa kuwo dolu ke xa sababo ke sinkuwo doxoya ti :

- Xomini dolu la sabatibaliya xa sababo ke baarakwo, , musaxakuwo menu si yiriwalo noxoya ;
- Xomini baaralalu sindun doxoyalo sigidamaro baarolu to ;
- Kulategebaxolu sigiŋa jaxxo sigidalu to ;
- Baaralalu la nobaliya men be fola;
- Daneya doxoya baaraŋoxonya hukumo xono;
-

144. .Maro teemo bolo feero kutulu keta Ʀataxa sababo ti anin xoleya sotobennonanŋo mennu be taliketa soto, maro sodunno, sigidamaro keƦa noku dilin xono adx---Xerexeryala, i be lapininŋonŋo mennu kufola , olu mu(I) xa sigida la marokuwo maKAFU , (II) xa lenp kuŋalu KAFU nfasiya, xa sigixafo ke jamana ninjamana dinŋolu la xerexerryala marabulolu nin Bamaxo te(III)xa lenpo kuwolu noxoya(IV) xa sigidaa baarakeinŋolu dun da la (nafamafenŋolu) walasa xa sigida yiriwa sigida sotoŋonŋolu la(V) baaranoxonya sabatilo baaradalu ninŋoxonte.
145. Wo nokuwolu be taliketa nataliyekuwo , endeya, sauya , anin sigida sotolu labaaro..Wo baara keƦa xa nafa dolu soto Mali Ʀan, xa ke x amaro sodun moxolu la, hadamadinŋolu sindunno noxoya amadarakumou to. Maroteemabolo keta sababu ti xa porosekiika waleya sigidamoxolu ŋen, wo baara kelinŋolu be taliketa nataliyekuwo, kendeasuwo anin stoda baaradulalu x'e xo mrafenfiiridula anin saxa gansanŋolu. Wo to, FNACT keta sababu ti xa 64 – 68 porose waleya sanin 2015 anin2019 xono. Xa ben 30% xaben sanji 2018ma Mali ta mu 19,7 2023 xa xanŋa 24,4% 2022 xa jigi lapinŋolu xoto. Wo tuma, a keta jamana politiki safe ti men ba maroteemaboo xan 2015 2024(sototilinna xerexereyanin n°5.1), benxansafe men bota Alisinri éoxonkamaridulao to, mexaro- suwenxaro 2015(sariyaxulu 4), safe mennu be taliketa feerolu waleyalo ma anin musaxnaulolu latanbisilo CT anin gofereneman la waleyalifeero(men keta okutoburuxaro sanj2016) soobunŋo 30% latanbila sigidamarabulo ma saji 2018.

Maroteemabolo keta sababu ti xa nokuwo dolu lasagi sigidada marobaxolu ma.

146. Fen nafamalu sotokuwo silatego la, sotolu be Mali bulu mennu s' a la yiriwalo sabati nin wo dolu mu, soto nafamalu ti xa bo jiyoto(bajiwl, farlu, dallu xolu anin dugujuxoto jiwolu), duguxulu baaratalu to anin wulanataliye kiika mennu xa baun bete . Dugujuxotonafulo mennu nafa xa baun (men haxxo xa siya 30 ti) mennunafa xa baun, tajiwo,sano, nego, fosifati, iraninyomu, litiyomu, manganesi ,bokisiti adx...a si na xe sababuti xa masin innu daralo tariya mennu si alan na sano bayelema anin alan nasinsfino, marofin , moloanin yiridinolu,xo xo garimafenŋo, gulo ningulumafenŋolu, nono anin nonomafenŋolu .

Marabulolu nin sigidalu soto yiriwalo

147. A be jatelin tuma dolu xe xo balawu Ʀamadugulinŋo , duguxulu xu mankanŋo be kelin sigida moxo bee la hami to kuwo ti. Duguxulu kuwo sikxato kuwo xa baun(yuruguyurugo, nafulo nanbaro, firilo moxo fula ma, mutalo men nte saraya xono adx...)
- Duguxulukuwo Ʀalabolo ketabenbaliyalu sababo ti**
148. Duguxulu kuwo Ʀalabolo mu hadamadinŋo sifa bee la haju tarinŋo ti A be kelin lanŋinba ti politikikuwo, hadamadinŋa nin sotokuwo to.Wo le xa tu duguxulukuwo kitisafe siyata sanji 2017 jamana bensilataxamala

149. Sagalikuwo xo, duuxuo xiibaruyalu lonno mu fen ti men nafa xa un sigida yiriwalo to soto kuwo to .Duguxulukuwo kelo keta xoleyaa ti, men meantoro sita soto ma saku nin a dunta seneketa nn marofentigo. Wo kelolu si bange moxofaxo anin kukurun kiika la.
150. Bibi, nataliye nafa xa bun dunno dula bee to, a keta fen ti, soto, adamadinya, okuwo in sinkuwo, sigida lameningo, laadalauo anin lakantal baaro lu taxaxa men xo .

Mali duguxulukuwo xibaruyaludio anin a nin a la baaaraŋa nataliye:

151. .A xa xan jamana duguxuluayito dolu xa tara moxolu buluxo xiibaruya bee be men to x'e xo duguxulo ta, luwolu ta, taxamo ta, jiyo t, kurolu ta, marodantelu, farolu ta, wulanataliyeŋo ta, senedulalu, soto kuwo dulalu, adx--- nn deemalan in s'a tu jamana sotodulalu nin nokuwulo si lon.
152. Natatiye daralo be taliketa sotonafirino dolu xan xiibaruya sotoninŋolu, segesegelefeerolu anin hadamadinya nin soto kuwo.
153. DUGUXLU nataliye men je nin wo le misalo ti le mu baramiranŋo ti porosebaarolu me taxano men xo a nafa du xa bun bete .A be labaarala dulalonŋo, bululalo, jisilakuwo, siladarakuwo, adx---
154. .Duduxulunataliyeŋo be taliketa Baaradiginataliyeŋo nin kiibaruyakuwo lelu xan. Ale miu duguxukafokuwo sotonafirindara jonjonŋo ti.
155. .Mali la, IGM le mu Mali baarada ti me na baaro be Ŋatilin duguxulukuwo ma. A bangeta 2000 x'a la baaradula xoto in odaralo xan. PNC le xa dara sintanburuxaro tili 23 sanji 1998. Adarasotoŋo mu jamana duguxulo nataliye le ti. a tun xa jatemutabaaro do ke men to duguxulo janya mu 200000 ti wo baaro keta KAFU nsi deematon la deema xono sanji 1958-1960 men jamana to Ŋa xa jan.
156. Xa KAFU galluxolukuwo galluxulo nataliye jonjonŋolu xotoyalo xan, PNCT xa xebaxa kixakiika yita mennu sin be galluxulo nataliye sifa kixa daralo to, wo Ŋa ma, a xa Ŋoxodannŋolu, sotonafirindaralu nin sigida sigida sotonafirinnŋolu siyaya. Wo Ŋa le ma, jamana la galluxulukuwo sotonafirinkuwo do tobenno.
157. Wo xo, IGM la baaro tun keta PNINGwaleyalo ti. wo xofe, IGM la baara sotoba keta PNING waleyalo, a xotosilo anin a waleyalo. Jamana DUGUXULUKUWO politiki gofereneman xa men nalo sanwuyexaro tili 25, sanji 2012 nin wo sototilinna mu xa duguxulukuwo kiibaruya (INDS) ŊalaboliŊa beto baarolu waleyalo. IGM mu, wo tumo, PNING la baarakelinnŋolu, i xotosilo anin i waleyalo kelo le ti.

158. Wo xo, IGM la baaro tun keta PNINGwaleyalo ti. wo xofe, IGM la baara sotoba keta PNING waleyalo, a xotosilo anin a waleyalo. Jamana DUGUXULUKUWO politiki gofereneman xa men nalo sanwuyexaro tili 25, sanji 2012 nin wosototilinna mu xa duguxulukuwo kiibaruya (INDS) ŊalaboliŊa beto baarolu waleyalo. IGM mu, wo tumo, PNING la baarakelinŋolu, i xotosilo anin i waleyalo kelo le ti.
159. NINGla baara bulunanin folo 2012-2016 waleyalo hukumo xono, IGM xa baara kiika kelo tobenno x'e xo:
- porose men be Mali la galluxulunataliyelu tobennoŊa kuto/ lasagi safe 118 ti, nin wo mu1: 200.000 ti, Eropu tonba(UE) la xaliso be men to anin;
 - porose men be Mali Bamakuwo galluba n'a lamennŋo galluxulu nataliyelu dara ninsinrixanŋo to nin wo mu1: 5.000 nin wo musaxo be bola japon sigixafo(JICA) to.
 - Mali GeodeticNetwork (RGRM) porose damutalo nin First Order tagumansenedolu sigilo ti;
- mirannŋolu sotolo walasa xa galluxuluku sotonafirin daralo do sigi sinxan, men musakuwo sib o jamana la baarakenafulo to
160. Mali marokuwo nin marokuwo tobennonin kutakuwo sinfe sanji 2023, IGM ye deemalo lon marabulowŋanmoxosoba ma (DGCT) nin Mali marokuwo xariti kuto daralo ti.
161. Nin alan x'a jatemuta, IGM b'a la baara ketalu lasotoinla PNING la jatemuto nataliyeno tokutayalo ti anin waleyali bululaninŋo kuto damuto(2024-2028) men be IND damuto bila dula folo1; 50.000, wo mu segesegelifeeero ti men be beninn yiriwalo poroselu waleyalo ma.
162. JeŊa 2063 taxabulo hukumo xono, nataliyeti natalu nin sotoŊa baaro daralo be laxononin.
- 1.3.3.5.Hakilina menu si soto noxokuwo sabatilo xan**
163. Tesito bee n'a ta, noxoninya famuyalo haxxo sit u xa bunya bête Mali xono, awa a be xabunya xa xat'a fe xabirin sanjiji 2015, a bota 65% la, xa si 71% ma sanjiji 2021, wo xa siya Afiriki hahho ti bête awa a dula du xa jan bête dunno haxxo ta ti dantalu la men me si 60% ma. Sanjiji 2003-2001 waxati janŋo xono, Mali be nala a keta x'a beteya xa tanbi Afiriki sanjiji 2004,2008,2012,anin 2015 doron ne to.

164. Wo to, noxoninya sit u xa ke fenba ti. W o mu xoleyaba do ti men si maro beto soto yiriwa Mali xono. A si jamana fangodoxoya, xa yiriwalonin sabatilo tiŃa. A si fe bula jamana sanjito dula bee la, xa furubanafulo tiŃaliba lasin moxolu ma, KAFU rubabaara kelodoxoya anin xa fe bula jamana la lanaya la. Nin sotonin in to, menu si moxodoxoya Mali boriŃa beto to. Furantefango tigolu xa kelo men ke noxoninya xono, nin wo me dabulanonin wo be jatela maroku jaxxuya ti n'a be nala tesito boxoba tiŃala,tesito menu keta yiriwalo xanma.
165. Wo le x'a tu sariyajuwo barakuwo bunyata xa benbenbaliya nin xoleya ma, mennu be baaroketa saasa x'e xo barometere aninbusoli maro keŃa to. Wo Ńa in sariyakulo bee siŃoxotanataliye sariyajuba xono(men dabota meninsirilu la tonŃo xanma sanjiji 2023 okutuburuxaro tili11), safelu talo sinfe men be jamana sotokuwonin nafulusotokuwo tonba damutalo, a tobennono, anin a la baaraŃa sigila sinxan(PNEF) anin nafuloMutaninŃoluwalima nafulu lasagininqolu n'i Ńalaboli baarada(AR GASC)FEN KURANIN DUSU DUNNO sigida nin sotokuwolu kelelo to, mennu lakulonta x'e xo waleya fololu walyaliporogaramu xono tanbisilo Gofereneman.
166. Xa KAFU wo ma,jatemutaxafolu lodula mu xa deema dun furubanafulukuwu xonosilo sabatilo to, n' a be furubanafulukuwosingesinge nin i jatemutalo fanmahoroyaninqolu kelo.BVG xa dema ke men si moxolu hakkilo saba xa tilin nabaratokuwo haxxo ma jamana baaradalu xono, awa, fo xa si bi ma, a be nafamafenqolu sotodulalu nego be bola mennu to.
167. Xa KAFU galluxuluku nataliyegalluxulu jonjonqolu xotobayalo xan, PNCT xebaxa kiika yita menu sin be galluxulunataliye sifaya kiika daratalo to, wo Ńa ma, a xa Ńoxodanqolu, sotonafirindaralu nin sigida sotonafirinqolu siyaya. Wo Ńa le duguxuloma,jamana la sotonafirinkuwo politiki do tobennono lalilixanŃo dita. Wo xo,IGM la baaro sotoba keta PNING waleyalo, a xotosilo anin a waleyalo ti.
- porose men si Mali la galluxulo nataxaliyelu tobenna kukuta/ lasagi safefita118 ti, nin wo mu 1: 200.000 ti Eropu tonba(UE) la xaliso be men to;
 - porose men mu xa Bamakuwon galluba n'a lameninŃo
 - Mali Geodetic Referentee Network (RGRM) porose damuto nin First Order taxagumansenedolu sigilo ti;
 - mennu sotota walasa xa duguxulukuwosotonafirinqonin daraŃa do sigi sinxan, men musaxo be bola jamana la baarakenafulo to
- 1.3.3.6.Yiriwalo keŃa tiŃalo x'a sababo ke waleyaliŃa aninbululaŃa jaxxo ti
168. PNING la baara bululalin folo(2012-2016) waleyalo huksotoo xono, IGM xa baara kixatobenno x'e xo.
- 1.3.3.6 Yiriwalo nin kuŃabo baarolu**
169. Jamana la xariti nin duguxuloŃanmoxoso men laadilen lon jamana xaxaritininduguxulopolitikife (PNCT) men dabotasintanburuxalo tile 23 sanji 1998. O politiki in soto tun ye xa jamana xaxaritiwtobennokeŃalan. A tun ye jamana xaxaritikeŃasegesegelifeeoke, duguxuloxartifolomennuketa 1:200.000 na, mennudarananinKAFU nsi xa sigixafodeemalo ye sanji 1958-1960 xono, olu tun tebentumabeenintjanankuwow ye gallukuwoloxan.
170. Nin taxaŃa in s'a yita xo yelemoyelema men bulata baarabulula to keta sababu x'a nafa doxoya.
171. Baarabululalo waleyalo jaxxuya Ńa xa siya nin wo dolu mu, a baarala siyayalo, safelu famuyabaliya, baarabululalo mesinmesinya baaralalu la nokuwo doxoyalo. A kuwo xoleyaba mu baaraketantanya ti xa baara in lawaleya xa Ńan , baarabululalo, xotosilo nin xiimelobaliya sosiyete siwili, kenfanŃelu,sigida marolu, musakafu wo deemabaxolu, Baaramirankuwo, baaro waleyaliŃa Ńanteba le be baaro lakutayelo anin a famuyalo to.CREED la feeronafamalu xanma, baarabululanin kuto xa do KAFU famuyalo xan baaro bululaliŃa n'a waleyalo to.

1.3.3.7.Mali loŃa duguxulo feerebaaaro to dunno xono

Mali sigija duguxulo xan duniya taladuladuma kiika xono

172. Xabirin Ejibiti jamana folotoma fox ana bila waxati haxxelama la, malidinqolu xerexereyala mennu be ninsinri dulalu to, mennu bota Sanxore ininwerisite la Tubutu, hajo be dunno moxo éen i la lonno sababo la wo keta sababu tixa xa sila kiika sababuya i nin xoxanjamana lu la Ńoxonfamuyalo ke sannin larabolu nin tibabolu xa na
173. Mali be KAFU kiika le to fatafinna anin jamana xoxan.ŃOXONFEBAARO keta sababu ti xa jamana ninjamana xotennu bulodiŃoxonma ninŃoxondeema silo fe.
174. Xoxan Ńoxonfebaaro be xoleyanin x'a sababo ke lamerikennu nin Eropujamana lu ti wo men bangela

boyinxanninwalelolu ma soridasolu ma aninŊangilo sanninfiro hukumo xono.

175. Tansilo waxato, jamana xoxankuwolu nindunnoKAFU xafo meninsirisuwo x'a yita xo a xa baarakemiran betolu sotolo mu jamana la hero nin lakantalo hakilina baaro le ti men nin a la waleyalo si Ŋoxota xa benle X'a la wo xoleyabalu xan ,men si i la lakantalo nin i la nafalu maxata , jamana tolu xa ŋaneyya siti i la sotokuwo sabatilo ma nin wo mu BICS ti(iriri, sininwalu, indi, Afirikidisidi).Mali du tun si dunno kamaridulai in to..

176. Feero sotolo xa jamana dinqolu la sigixafo lakantalo sabati

1.3.3.8 Sahelijamana lu la sigixafo(AES).

177. Xa KAFU lasiloninnin lakanta boxo ma, xafolu x'e la nokuwo bunya xa si dipulomasi nin yiriwalo ma D saba ninnu la triptych xono(lakantalo, dipulomasi, yiriwalo).

178. AES LA LAḤININḤO mu men ti ,xa ben sariyajuḡo ma buluno men bulata sanjiji2023 sintanburuxaro tili 16 jamana saba soto , awa a damutata moxo xotennu ti mennu be wo xoleya kilin in xono (I) xafolu la ḡoxonnaḡafoninḤoxondeemo sigilobenxanḡo to sariyasini 2nan; (II) xa jateketalu(terorisimu) kelea sifa bee anin xa janfa tobennoninḡo kele xafolu la dula(sariyaju4nan), (III) xa baaro ke walasa; (III) xa baaro ke xa giditigolu la murutito walima xamoxo murutininḡolu anin baxabaxaketalu mennu be xafo xono jamana bee kilin kilin to xa wolu la lanbe nininn la fanmadulaya , xa olu bali x'e la kuwolu ḡabo, xa feerolunin dipulomasifeerolu bula dula folo anin n'a hajo be wolu la, xa baaro ke i la fango la hero n'a la basigilo tiḤalo kuḤalu Ḥabo (sariyaju 5nan)ain (IV) xa boyinxannin wo bayinxanninketabenxanḡo kelinḡo walima jama kiika la fanmadulaya n'a la lanbe xan, xa wobexan muta boyinxannin ti jamana tolu xan, anin xa deema baara ke moxolu bee ma, i kilin-kilinḡo bee walante i KAFU ninḡo hali giditigolu la baaro, walasa xa lakantalo lasagi anin xa sabati dula to men be xafo xono(sariyaju 6nanḡo)..

179. Xa afu a la lafasayalo nin lakantalo xan AES xa nokuwo bunya ḡoxonfebaaro ninn yiriwalo men be dula saba xanD5lafasalo, &oxonfebaaro anin yiriwalo)

180. Wo Ḥa ma, benxansafelu mennu be sinsinin jamana lu la boloxosariyalu dafaninḡo xan , i bee kilin kiln ninxafolu la fannafasalo to, wolu mu:

men be notonindunnonin marosariyakuwo to, men be safenindunno kilinyatonba la sariyajuba xono UE la sariyajuba xono anin TEEDEAO benxansafe kuto xono;

♦ Xa lama xo a xa Ḥan xa taxa a fe Afirikijamana lu nin jamana lu la keninḡolu ma politiki fanmahoroya, hadamadinnḡolu la lanbe anin sotokuwo horya xanma ;

♦ Xantigiya ke lipitakuwo-Guruma jamana lu la yiriwa xafolu la laḤininolu ma; men Ḥamutata badinya, KAFU Ḥoxoya anin xanuteya hakkilo xono; i be tesitinin xa KAFU ḡoxoya xotolu lasabati i la jamana lu nin Ḥoxo tee;

♦A be tesigilinn xa jamana lu nindunno fanmahoroya bunya x'a dafa anin x'a sabati;

♦ A be tesitilin xa jamana lakilinya nin jamana kilin-kilinḡo bee la lanbe lafasa;

♦X'a lon xa xaḤan xa siwili jamana dinḡolu lakanta Ḥa bee ma.

181. Benxansafe men be AES tonba sigila snxan, wo buluno keta Ḥame sanjiji 2024 suluyexaro tili 6, a bauninḡo xo TEEDEAO to sanjiji 2024 suluyexaro tili 28

Sintanburuxaro 2023 keta, Waxadugu, Ɂame anin AESjamana lu la bulubulato safe lunŋo ti nin wo mu lipitago guruman ti xa KAFU Ɂoxonya ita Burukina, Ninsinri anin Mali te.

Jamana lu la lakantalibaarolu xo ninjamana innu xono, KAFU xabaaro du bululata jamana kufoli innu te, yiriwalo silo xan .

Nin buludunɁoxonma in man damuta bi fatafinna tiliboyijamana lo to, bawo xabirin sanji 1970, jamana sabanu xa fantasilo Ɂininino damuta lipitago guruman benxansfe to men darata desanburuxaro tili 3 sanji 2000 anin xa tokutaya sanwuyexaro tili 24 sanji 2017.

Sigida :

Waxatiyelemo nin sanjiyo latiɁalo mennu xotosita

182. Nataliye sifa mennu keta Mali xono waxatiyelemo xan , wolu s'a yita xo watixoleyaba mennu jamana xono, wo dolu mu : jaraya, sanjiiba, foɁoba, funtano n'a Ɂoxona kiika anin foɁo noxolinŋo.

Jaraya men si tu sinto:

- **Jaraya banbalo :**

183. Mali jamana tala sabanan fula(2/3) mu wulo lodulalu ti(jalinŋo anin dulajalinŋo) banbugumafanŋo, jarayaba basigilinŋo be daxaninxabrin sanji 1970,.S anji 30 xono(1980-2010, Mali xa luulu(1980-2010) sotoJarayaba mennu keta sanji 1980 nin 2005 du be wolu to.

- SanjibatiɁalo baraxo bunyalo

184. Mali xa sanjijiba 15 soto sanjiji 40 xono(1980-2014) dulaba menu to menu KAFU to to sanjijiba kuwo to, wolu be Ninsinri baiyo(km2. 264.000) wo mu ninlamaya keŃa xerexereninŃo ti men nin jikuwo sit alike Ńoxo na, wo sit a duxa dula do basinbo to. X a dula menu to x'e xo Bamakuwo, Bugunin,Xaayi , Muti, ɾoro aninSingou sanjijikuwo siyayata londin sanjiji 30 tamilinŃolu xono(1981-2010)n'l x'a suman sanjiji 1971-2000), a tuta xa doxoyala xabirin sanjiji 1970. Deso bee si ɾoxo ta sanjiji28% n'a ma fo Tesaliti men xa sanjijiba soto xosanji in na sanjiji 2012 nin 2013

- **Sanjiyo doxoyalo anin a la nalo damankanɾabali dulalu to**

185. Waxatiyelemo noba be Mali la sanjikuxoleyato.Sanjii 7 laban in na, (1941-2010) sanjina doxoyata jamana dula bee to xa xanɾa 1941-1970 ma.

186. Nin fen kiika ɾoxonna bee s'a yita xa xoyiya xo sanjiji haxxe danta si doxoyano xono anin sanjiji jaraya anin sanjiyo ɾoxo falin-falinŃo tuma bee, wo s'a tu waxato KAFU tolu ɾalabolo xa xole,.Bari, maro sabo mennu be kufolin, wolumeu Xaayi, Kulixono anin Sixasu ti saji 10 tanbininŃolu xono; sanjijikuwo bema xa siyaya Qaayi ninxafoxono banbugumafanŃo, xa saagi Sixasu sahelimafanɾo

Do kafu lo funtano haxxoma

187. Mali du si lon funtaninkuwo anin janjikuwo dunno dula bee. A xa six'a to, funtano si buna xa bo saheli tiliboyo to xa taxa banbugu xono emn haxxo kiika men safeta sanjiŃo xono men si si 45°C ma walante xa tanbi wo xan xa tara a doxaninba man tari xa ke 10°C dugoma. Xabirin 1970 labanŃolu la, Mali waxatiyelemo du keta sababu ti xa sumaya tariya nin funtano jigilo ti xa bo0,2°C la xa si 0,8°C –ECOWAS, 2009 a).

Waxato yelemnin no mennu bilano sigida nin sotokuwo la

188. Baarada nin sotokuwo baaroba si no bila ke si no bila xa ban waxato jigilo no xonosilolu to. W o no innu si jaxuya lun natalu to, awa wo to, i si na dan sigi laŋinintalu yiriwalo to, mennu si singe bete sanjijikuwo kiika noxoyalo ma, dula mennu to fango si lasoto70% senekuwo silatego la, marofenmaro wulolu to. Wo to, wo le xa jaxu bete waxato jigikuwolu to.
189. Sanjikuwo taxabulo doxoyalo, sanjijiku kiika noxoya, anin funtanno jigilo si na ke sababuti xa jibo- jiboba ke men si keno xa jiku xoleya marabulolu xon o anin xa do bo jikuwo la senekuwo silatego la.
190. Xa Ɔatilin ku jaxolu ma, sanjiji 30 xono(1981-20210), balawo mennu keta sigida la x'e xo jaraha, sanjijiba anin jangarukesolu(sumaya, jitojanganrolu) , xa moxo milyon (3) moxo le toorola, xa moxo3300 Ɔoxon faxa Mali xono. Jaraha men keta bete sanjiji 1980-1981 anin 2005 xono, wo xa moxo miliyon 1,5 miliyon 1 le tooro sotokuwo xoleyaba to Jarayalu keta sababu ti xa sigida n'a nafulolu tiŋa x'e xo jisigidulalu jaalo, jidaxadulalu jigiŋa, fenkendolu sifa kiika la tiŋalo, aninsenefenŋolu bolo doxoyalo.

Wulo yiriteba be siyayaxan tuma bee.

191. Wulo lodula xa bun malidinŋolu la sigidulalu sotokuwo labaaralo to.Toŋa, a si fenŋolu nin baarakemiranŋolu di jamana dinŋolu ma i la hajuŋafenŋolu 93% Ɔoxon to(PANA, 2007) sanjiji labanŋo innu to, fen kiika bema xa yelemolu baaradinataliyenŋolu yelemalo to(wulolu)to, xerexereyala, x'a sababo ke jaraya ti, jaraha mennu be jokkila Ɔoxon na anin xa tanbi wo bee la, hadamadinŋolu la baaro.
192. Jamana fangaŋamoxosuwo la foto, yiritego walasa xa fango hajo ŋa doron wo jate si ke tonin 12.760.565 ti sanjiŋo xono n'i xa suman sanjiŋo xono,a si kenotonin miliyon 7 ti sanjiŋo xono(MEA-TEU, 2001). Fenŋo mennu si KAFU wo ma , wolumu galluxulo- dulakuwo nafamalu ti(sino, fensotokuwo, gallubalu, isininlu, a Ɔoxonnalu).hadamadinŋolu la deguwolu wulonafulo xan mennu xa tari waxato jigilo nofekuwo to, wolu na wulo tiŋalo nin wulo baune ti men jatemutata xa ben sotodula sifa kiika ma nin wo mu 100000/ha/sanjiŋo xono(DGEF 20223)..
193. Xa KAFU wo ma, wulajano si wulo ekitari wulu kiika tiŋa sanji wo sanji.DGEF la sanjiji 2023 baarakenafulubojatesafe xono, xa bo sanjiji 2019 la xa si sanjiji 2023 maa, wulo haxxo miliyon 24.106.603 le tiŋata wulajano to nin wo haxxo mu 4.821.682 ti sanjiŋo xono, sanjio sumaninbaarolu nin a jatemutabaliya menu keta, o man jate.

194. Wo ku in Ŧaxoto, jamana xa feerolu tege, xerexereyala, wulo sariyasinŦo dolu nataliyeninku kuto nin a sotoŦo mu xa wulaxonobaaraketalu Ŧatilinku kuto, xa Ŧatilin baaro keŦa xonosilo ma . wo laŦinin in tun mu xa yirifiirilalu nafa bolo to bulalo do tobennonin a waleŦa xoto.

Sauyakuwo nin ji minta sotolo keŦa men be moxolu jotela

195. Sauya xoleyakuwo xoleya to tuta hamitokuwo gallundinŦolu nin gallubalu xono, nin wok eta sababu ti xa kendeyabaliya jenjen dula bee.
196. Jamana xono, sauyakuwo bota kenoxan x'e xo nokuwo a fan ma, awa a la Ŧataxo haxxo siyayata londin sanjiji laban innu to. ToŦa, sauyabaliya si ke balawu ti jamana dinŦolu la kendeyakuwo to, awa sakuta wo bee si sigida tiŦa fenŦo bee to. Jikuwo xoleya, noxolu anin noxoKAFU tininŦolu jenjenno sigida to, wo si sigidalamenŦo kiika bila KAFU to xono anin galluxulo nin jisotoafulo xerexereyala.
197. Hali Ŧataxo keta sanjiji 10 tanbininŦoluxono, Mali la sauyakuwo haxxe sotota xa doxohalibi. Jamana xono, sauya jonjonŦo haxxo sotolo mu 45% ti xa tara gallundinŦolu to a37% lameninŦo doron ne xono. Noxobolo dafalinŦo si ke halibi jamana din 5% Ŧoxon ku(OMS-UNINTEEF, JPM 2022). Sanjiji 2021 lasilisafe, DNA CPN xa yita xo gallu 6515 mennu bee KAFU ninŦomu moxo 3.664.564ti, wolu jateta FDAL ti sanjiji 2009 nin 2021 te wo sidalu xa Ŧegen 112.165 lo xa tara deema ma soto, xa gallu34.679 xotennu tobenno.
198. Xa wo ma, Isinin baara dulaba be Mali xono, wo be sinsininsenefenŦolu bolibaaro xan. ToŦa, sababo xa bunyaba soto sanjiji 10 tanbininŦolu xa Mali bula lodula fulanaŦo to Afiriki senefenŦolu darabaxolu teema. Wo miranŦolu fanba be xafoxono, sigasu anin xaayi marolu to. Jago walante Isininjiyo noxoninŦo dulaba sib o wo Ŧa kilinŦo
199. Ji noxoninŦo men be sotola wo baara innu to, wo lelu be tiŦalo keta sigida nin hadamadinŦolu la kendeyakuwo to. Wolu si mafele kendeyaba xono sigidulabalu xono men dabota wolu xanma. Wo fenŦolu mu noxosotodulalu ti hadamadinŦolu, marofenŦolu anin jiyolu ma.

200. Bari a xa Ŋan xa lon xo loteli dolu to, ji noxolu si jenjen galluxulu tobennoninŋo to, fen kamaridulaininŋo to, a Ŋoxonnu jaralo xo walante jaralo xofe. Haxxo nin jikuwo Ŋalabolo poroselu be sinto, do dulu dafata. Bari jiyo minta haxxo sotolo be taxaxan Ŋa maluya xono kemesadala 1 ti sanji wo sanji jamana xono xa bo 68,8 la sanji 2018 xa si 72,1 ma sanji 2023. Wo ku in sababo bota fensotosilolu marolo nin jimaŋenŋolu daraŊa edafalibaliya wo mu ku xoto jiborisilolu baaradalu ji minta singsingelidulalu, ji minta baaradulalu tiŊalo tuma kiika aŊoxonnu.
201. Xa Ŋatilin IWRM waleyalo, ku in si jote harin bi bawo Ŋataxa si man safe tagumansindeti" IWRM waleyali haxxa" jigilo xan. A si tu lola waxato do xona. Anin du, a tuta 52 la waxati xono x'a ta sanji 2021 xa si sanji 2023 ma x'a sababo ke tagumansenedolu jatemuto waxato ti, nin wo mu sanji fola ti, anin jikuwo baaro dansigibaliya, men xa Ŋan xa jikuwo politikisilolu ladun.

Jamadinŋolu la famuyalo

202. Mali men be lola, wo hakilinalu si faamuya no jamana sigiŊa kuto kamaridulaiba to(ANR)jabolu to men keta wale jonjonŋo ti jamana dinŋolu la hakilinalu toxoyilo la jamana keŊa nin la laŋininŋolu xan.
203. Xiidefatolu nin boxololu xo, ladilixanŋo nin laŋinin 517 bota xiidefatulu bulu xa bo meninsirisuwo la xa si jamana xono
204. Wo jabolu si yita xoto xa ben xiidefataku ti:

1. Politiki nin sigidulakuwo kuŊalu- xalatalu Ŋalabolo

- Jamana keŋa (jamana la kilinya teebolo vs. Jamana kafu loinŋolu);
- marokuwo sinsino(jamana lu lodula labolo politiki to anin feerodo sigilo walasa xa baarakeŊa beto xonosi 6 - xa Ŋatilin ninxoya nin xalisiku jaxxuya kuŊalu ma, xa do bo xonosilibaaradalu nin jamana baaradalu haxxo la Ŋamoxoba dolu la nafalu la anin saraku benxan tilininŋo. - politikitonŋolu sigiŊa n'i la xalatalu Ŋalabolo(politikitonŋolu la sariyajuwo mafelelo anin haxxodoxoyali beto, xa bo fulala xa si 5ma, xa politikitonŋolu la - - furubanafulo saralo ban).- sariyajuba men bota sanji 1992 feburuyexaro tili 25(sariyajuba kuto anin sanjiginxanno);
- Jigili kutaxalajannŋo(xaru 6 anin sanji 5 te)

2. Lafasalo nin lakantalo- fanmadulaya-kelelo terorisimu ti- duguxulo nin politikikuwoŊalu

- LOPM la sagimalo;
- kelebulo men nte politiki to anin men keta bi ta ti, wo dabolo xa KAFU sotodasi kiikataxalo xan menu be fango to sanjitodula bee to (gallo/marodula mensinŋolu, sigida, xubeda).

3. Tilininya nin hadamadinŋo bolotosariyalu-marokuwo- ninsinri jigilo- sotonafirindaranŋolu

- Tilinninya fanmahoroya ;
- Tilinninya sotolo noxoyalo anin tilininya to
- TilinninyahajuŊafenŋolu musaxa beto
- Xa kelo ke noxoya xono kiititegelalu la sigida xono anin kiititegelalu la jatebo I la kiladinya baarolu waleyalo to(laadalafangabunya siwili kiititegelallu la kuŊalu to)
- Xa kelo ke interineti jaxxuya to(jaxxuya ninsinri)

4. Luntanŋolu la politiki- dunnoKAFU baaro malidinŋo menu be sigilin jamana xoxan- AfirikiKAFU -baaroDuniyanw

- Hero, sigiŊoxonya beto anin hero sigilo xalixaliya (xalixaliya nataliye nataliyeku kuto xa jatemuta ke duguxulonin galluxuluku politiki silo fe)- Malidinŋo mennu sigita jamana xoxan, wolu tobennono n'i lakantalo
- Malidinŋo mennu sigita jamana xoxan jamana lu la tonŋo xono,
- wolu la lasigidinŋolu anin i la deemadunŋo Mali yiriwalo to(xa lodula toxola nin sugandilo ke jamana la tonŋolu xono).

5. Sosiyetelu la xidefato, kuwoŊalu, xoleyalu anin jatemutolu

- sigida tobennoninŋolu- jamana baaraketalu-nataliyenŋo- dindinŋolu la baaro- baaraketalu-la baarakeŊa. - Sosiyete siwili tonŋolu(baaraketalu digiliŊa anin sosiyete siwililu tobennonin beto anin a bunyabaliya a politiki nte men to) - baaraketalu la tonbalu nin politiki ;
- sigida sabatilonin tonsigo;sigida sabatilonin tonsigi ;
- furuba baaraketalu la baaraŊa beto(marokuwo safelu interineti, sagalolu, saralo, silakuwo, musaxolu interineti xan, silakuwo musaxolu, anin furubanafulukuwu jaatemutalo, i xonorsilo, anin i la xonosilisilo barakuwo bunyalo)
- bululabaaralalu, dasobaxatolu, bedolu to dindinŋolu, talibelu Ŋalabolo(Ŋalaboli bulaninŋodo sigilo sinxan bululabaaralalu haxxo, sanjitrilu talonin damuto, nafulo mennu be bola Ŋamoxoya nafulo to, wolu baaraŊa betosanjitrilu jaabo, nin i ladunno siyaya, beddo, dindinŋolonin talibelu).

7. Tobenno- sotokuwonin isinin yiriwalo

- sotokuwonin xalisiku – furubamusaxolu:
- marabulonin galluxulo baaraŃa(lataliye kuto daralo)

8. Kendeya anin sidakuwo – lakantalibaxolu, nin jamana xonomoxo mennu bota i la sigidula to

- feero men be keta xa kendeyakuw keŃa tobenno;
 - kendeyakuwo dafaninŃo anin furuba kendeyakuwo baarakeŃa beto(kendeyakuwo silategola jaralo kŃa jonjonŃo, lonnonin jaralo Ńinino, kendeyakuwo lasigidinŃo, nataliyenŃo, hadamadinya waleyalo)
8. Marabulolu marolo – marabulolu daraliŃa kuto- xalata bululaninŃolu dantegelo- sigidaku jonjonŃo sotolo- duguxulo kuŃalu;
- feero mennu be keta xa Ńatilin marabulo talaŃa ma benxanŃo xono;
 - xoleya men be nokuwo anin lonkuwo diŃa beto la sigidaŃamoxolu maxoleya men si sinkuwonin lonkuwo dikeŃa numan na sigida Ńanmoxolu ma .

9. HerobenxanŃo anin sigida KAFU baaro tigiya. Bentosafe hero Mali xono men bota Alisinri – lamaxabaliya-gidolu labolo – sagimalo bunya laadalafeerolu yiriwalobenbaliyakuwo Ńalabolo xanmaHere, - laadala feerolu yiriwalo, benbaliyakuwolu Ńalabolo xanma;
- APR toxanno

9. Nokuwo anin lonkuwo

- laadalakuolu-turisimu
- politiki mennu be keta xa balatobo baarolu ke Mali xono.
- nokuwonin lonno yiriwalo ;
- nokuwonin lonno yiriwalo xa ke kilinya men nin Ńaxamo mu a sabato ti

11.KamaridulaindinŃolu-balatobo- jamadinŃolu la nataliyenŃo- jamana dinnŃolu la lolo ;

- jamana dinnŃolu nin fasudinbeteya nataliyenŃo sabatilo;
- balatobo;
- jamana dindinnŃolu la baarakuwo ;
- xoleya men be moxolu la bonoxoto sariya silatego la
- dindinnŃolu la Ńaxamilibaaro yiriwalo;

12. Yiriwalo sabatilo- sigida-sanuya

- xa noxolu toorolu kele,xa sigida nafulo maroliŃa sabati anin xa Ńataxo xa Ńataxo sabati sotonafirinkuwo, nataliyekuwo anin sigidakuwo xumaŃoxonya la.

13. nataliyenŃo-lakuwolo-ininwerisite anin lonno ŃinininnkuŃalu

- nataliyekuwo silatego la,men be baaroketa bete anin men men mennu si Ńoxon nsotono;
- nataliyekuwo taxabulo Ńoxonje walasa xa benxan soto sigidalu nin baarakedulalu te(nataliyekuwo Ńoxonjeba, jamana nataliyekuwo tonba anin jamana nataliyekuwo Ńoxonjeba wo nin Ńoxonnu—

205 .Xa KAFU ANR ma, MalidinŃolu la hakinalu mutata sanjiji 2022 Afurubarometere segesegelifeeero to. Wo Ńa ma, nin Ńinininn in xa jamana yiriwalo xoleyalu singesinge jamadinŃolu Ńala. A s'a yitaxo nin xoleya in tan Ńoxonna be malidinŃolu hamila xerexereya la nin wo mu anin xa ben i nafalu doxoyalu ti, domoliku xoleya(malidin 50% ta),lakantabaliya(48%), kendeya(35%), nataliyekuwo(23%), jiyo ninsino(19% kilin-kilin), fantanya anin baarabaliya(18% kilin-kilin), sotokuwo Ńabolo(14%) anin fensotosilolu(12%).Ku fula s'a lo wolu nofe nin jatedinnŃolu mu(7% kilin).

Ladilixanŋolu bululaŋa xan

206. Sigida bululaŋa politiki mennu be waleya xan walasa xa duguxulo nin sigida anin sotokuwo balanbaliya kuwolu latilin, wolu si keno sababu ti xa nafa soto bete n'i x'e ninyola sigida negolu tobennono xan. A xa xan du xa dulakuwo demonataliyesi sabatiMali xono sigida baarada nafamalu sigilo ti anin xa jamadinŋolu sabati marobuludulalu sindunninŋa beto ti furubanafulukuwo to. Jamana sototigo la sigida n'a la sotokuwo tobennono me keno tungu x'e xo taxabulo men be wajibiyala "xa bo sanjiŋo to" bari a si ke ŋa ma men si wuli.

207. Jamana lodula men mu baaraketa ti marabulolu bululaŋa politiki to, boxoli nte wo to. A xa xan xa ke feerebaola ti anin sariyasunbatigi ti. Jamana sototigilu, xa la haxxolu xan anin i geregero sigida taxabulolu to, olu xa xan xa ke sigida nin soto yiriwalo senedula to men be Ʀafofin feerosotobabalu ti mennu be Ʀafofin Jamana soto.

208. A tobennota fen xuluma damadolu lameninŋo to:

- marabulolu fango bunyalo x'e xo a xokuwo mu jamana sigiŋa kuto ti feerotege silola ;
 - marabulolu la benxan Ʀininowalasa xa do bo sappolu nin dulalu danŋo la
 - mennu be nala benbaliya ti la;
 - maro mennu be moxo sabala anin mennu si ŋoxon sotoŋo,wolu yiriwalo n'i labolo keno xansigida nin sotokuwo silola,mennu tobennota bete anin mennu be jiyo bolaa fensotosilolu nin eresolu to;
 - hadamadinŋolu la nafulo yiriwalo miranŋolu nin sigida porgaramulu tanbilo fe waxati xono;
- sigida nafulo lakantalo waxati kilin to sinoŋa kuto ti.

209. Ninsotonafirindara innu be benxanŋo le yitala men be xannin xa ŋalabo, boxo do gallundinŋo jamana dinŋo siyaya jaxxo nin ŋoxon te, walasa xa gallubalu falinfalin bete, men me xonosino. O hukumo xono, gallu mesinŋolu si keno dulaba ti men xa di.

210. Jamana la duguxulo bululaŋa "jeŋa 2041" mu xa nin dula innu dara mennu be moxo sabala anin mennu be ŋoxon sotola,xa jamadinŋo ladun ŋoxontoŋa kilin to, kendeya , nataliyeluwo, baaro anin lakantalo baara jonjonŋolu to anin fensotosilolu mennu be sotokuwo baarolu xan 'a barakuwo xabun sigida heero to xa tara i si politikisilolu tiŋa mennu no dantalu be i to.

Xatimo 4 :Jamana la galludugukuwo bululaninŋolu	
Tanbisiladaralinŋolu	Galluba nin gallundinŋo
Gallolu nin wulaxonogallolu sigida do tobennonoŋa	• Xa gallolu ke baarakemiranŋo sotokuwo ninmusaxobo baraxama demalo: •Xa xumaŋoxonya feerebaenninŋolu sigi sinxan menu sotoŋo mu xaKAFU ŋoxonyalu yiriwa nin gallolu ti,; • Xa gallubalu , gallolu teemolu anin gallumesindinŋolu la ereso tobennono walasa xa jamana la maro dafa , xa yiriwalodulalu jenjen bête; • Xa gallubalu yiriwalo sabati yiriwalomarobu danteninŋolu lameninŋo to baaro sifa kiika kelo la; • Xa deemo lasi galluba xono eresobaara keta dobolo la dula wo dula hajo b'a la nin wo mu xa jakukemiranŋolu nin baarakemiranŋolu di l ma: • Xa lanininbalu nin sauyaku bululaninŋolu waleyalo yiriwa gallubalu xono walasa xa gallubalu xono galluxulo baaraŋa ŋalabo bete anininlamaya keŋa ben; • Xa sigida nokuwolu sabati gallo yiriwalo ŋalabolo to sanjitodula bee to Bamakuwo dula
Galluxulo baaraŋa bululaninŋo do tobennono walasa galluxulo maroŋa n'a baaraŋa beto;	• Xa sigidulalu baarolu yiriwa anin xa dulalu lakanta menu xa xan xa ke moxo ti; • Xa Bamakuwo sigida sotokuwo sabati walasa a xa

	galluba boridula lodula ta; • Xa ninlamaya keŃa beteya anin yiriwalo nin sauyaku bululaninŃolu xa kilalu waleya xerexereyala; • Xa miran betolu nin fensotosilolu diŃa ben • Xa ininwerisite baaro barakuwo bunya x'e xo baarakemiranŃo men be ketaŃoxondanŃo ti; • Xa sigida tobenno men be benna jago ma walasa xa dindinŃolu la baaro yiriwa; • Xa sigixafo walelolu ke Bamakuwo nin a sigiŃoxongallolu te walasa xa sigidanafamalu Ńalabo bête • Xa maro gallubalu baraxolu bunya walasa i xa galluba balanno lodula ta; Xa gallubalu lasotokuwo baaro sabati x'e xo baaramutayamaruya dula jaralolu
Bisilu anin negesubunŃolu;	• BaarakemiranŃolu sigiŃa • BaaraKAFU dula men si baara kiika xan; • Fensotosilolu yiriwalo • SegesegelifeeeronataliyenŃo • Galluxulo baaraŃa bululaninŃo GallumesinŃolu la santiri yiriwalo walasa xa KAFU Ńoxoya sabati gallolu n'l xoxanalu to; • Maro feerokuwo baarolu • Tanbisilo baaro • Xa KAFU Ńoxoya beto sigi gallolubalu nin bgallu mesinŃolu te walasa xa ben gallumesinŃolu la bolo ma; • Xa fango di sigida nin laadalakuolu xonosilo ma; • Jagulalu la miranŃolu • Fensotosilolu barakuwo bunyalo

”Mali maro sigiŃa” la fango dantegelannŃolu;

211. Mali maro sigiŃa” sigiŃa segesegelifeeero men keta JeŃa Mali 2063 kuto tobennono hukumo xono, wo mu maro sigiŃa kufolinŃo ti xa fango yita;

212. Yelemo mennu be Mali kenema sigida yitala, wolu lonno keta baarake KAFU do xonokuwo ti. Wo dantegeli in keta sababu ti xa men ke sanjiji 2018 CREDD 2019-2023 yiriwalo waxato, waxato men mali 2040 jatemuto tun be ŋininxalo la hali bi, awa fen 71 tun tuta ato mennu be talanin dula 5 ti, nin olu mu:

1. Jamana dinŋo haxxo anin hadamadinŋo la nafulo yiriwalo (daŋa 16);
2. Sotokuwo nin xalisikuwo yiriwalo (22 fen kiika b'a to);
3. Marokuwo (fen 14 kiika b'a to);
4. sigida nin waxati yelemo (5 fen kiika b'a to);
5. KAFU ŋoxoya nin gallukuwo (6 mennu si mayelemo)

213. **Ninsegesegelefeero in x' a tu nin dantegeli in keta:**

▪ Yelemoyelemalolu talatalalo fen kiika b'a to mennu si noba bula moxolu la bête, awa, I be taliketa Ŋoxon na bête, wo s'a yita xo "Mali sigida be dantegenin xa ban. Wo xoto me be kexan fen kiikasegelefeero to, a xa siya fenŋo bee sib en Ŋoxon ma, wo si bango (boomerang now). Wo le x'a tu nin keŋa in si a fono xo "a be sabatinin bête" fox a si danŋo ma waleya wo waleya be kexan alan xan, a doto, a sin a nobo men si fono bête. Nin jabo in si xoleya dun kusoobe lategebaxolu nin bululabaarala tolu to, x'a l'a xan soto nt'a la xa sotoxononinŋolu nin lategolu nin wajibiyaninŋolu ketaanin waleya menu be taliketa wo la, wolu keta. Wo to, a xa xan xa politikitonŋolu nafa jatemuta bête. Nin ŋininxali ti men si sagi xa bo, nin wo mu xa xa sigida beto sigi sinxan furuba politiki bululaŋa n'a jatemutalo xanma;

▪ Yelemalo mennu be borila bête wo mu marokuwo fen kiika ti; xerenxerenyala, jamana lodula anin yiriwalo bululaŋa. Wo xoto mu xo sigida nin sotokuwo anin lonkuwo politiki dulaba be ŋinina le walasa xa soto laxononinŋolu bo jamana dinŋolu la ninlamaya keŋa soto Ŋalabolo silatego la, xa bula sariya kiika ŋa menu dulaba be taliketa marokuwo fen kiika xan menu be sanjina. Wo fen kiika Ŋoxon segesegelefeero si ke sababu ti xa nuanteed walimahali xa counteracting KAFU wo ma nin waxato xa xole xa tanbi folo xan bawo nin politiki innu si sigida nin sotokuwo silo la (fangantanya aninbenbaliya, kendeya, musolu la fanga bunya, baaro, soto yiriwalo);

▪ Bari, wo ŋa ma, alan si kendeya kuwo bango bunya ti ninduniyalatego ti anin xalisikuwo lodula. A be le I xo alan xa xan xa nafa kiika soto kendeyakuwo dantegelanŋolu to, alan xa n jigo la (I) sigixafo taxabulolu xan, jamana lodula xa xan xa dulaba ta men xono, soto, sigida, laadolu, feerebao, lakantalo anin (II) baaradula baraxamalu anin jamana lanayamoxolu menu lodula xa bun bête. Xuma lasutuya la, kendeyakuwo jigiya be ma xa bunya. A je jamana la ninlamaya dula bee to: politiki, sotokuwo, sigida, laado anin lakantalo. A xa xan xa tobenno Ŋamoxoya barixama bulu, xa do KAFU tesito xan walasa xa politikikuwo dun a xono, xa xuma Ŋoxonya nokuwo beto ke anin xa jamana dinŋolu lafamuya.

214. Xa KAFU wo ma, fen saba s'a yita x'e mu ku nafamalu ti sigida in na, nin wo mu xalisikuwo, galluxulo anin fango ti menu be taliketa wolu la x'e xo I si notobilano Ŋamen awa menu xonosilo si sigida sabati no

215. X'a KAFU wo ma, gofereneman la baara ketalu xa xan xa tintin sigidamoxolu la KAFU ɽoxonya baarabulolu xan menu mu laadalasariyalu , diinololu, laadalaku nafamalu, anin tilinninɽa. Xa KAFU wo xan, gofereneman la waleyalu xa xan xa sinsin sigida moxolu la KAFU ɽoxonya baarolu xan menu mu laadasariyalu, diinakuwolu, laadalaku nafamalu, anin tilinɽa.
216. A be xannin du, xa sabatilo sigi sinxan nin marobulusigo, marokuwo, moxolu la bonoxoto anin sigidapolitiki sabatilo ti..
217. A be le l xo a xa xan xa jamadinya anin jamana dinnolu la miiriya , xerenxerenyala, xa politikitonɽolu nin siwilitonɽolu dusudun ix'e lodula fa bête, nin wo mu l x'e la baaraketaludigi aninx'e mafele

Yiriwalo kuɽalu

218. ANR la ladilixanɽolu, segesegelifeeero sifa men keta yiriwalo folo famuyalo xan anin sigiɽa segesegelifeerolu, wolu s'a tu yiriwalokubalu ladun Mali xono.

Maro men be loli kuto xono

219. Noxolemaya si tu xa ke fenba ti. Wo mu xoleyaba do ti men be maro beto nin soto noxoya Mali xono. A si jamana fango doxoya, xa yiriwalo nin sabatilo tiɽa
220. ANRw mutalo sotonɽo tun mu xa singsingelo ke anin xa hakilinalu walasa xa Mali maroɽa beteya, xa demonataliyesi baarolu sabati. Wo to, xumaɽoxonya, benxanɽo wo men mu gofereneman la feero ti anin gofereneman nin marobaxolu tesila jonjonɽo ti, wolu nafa xa bun bete.
221. Xa KAFU wo ma, sigida jebaliya anin politikiporogaramu xoyimannɽo sotobaliya politikitonɽolu nin sosiyete siwili fulu bee to, walante ɽangilibaliya nin sigida tilininɽa men kuworila sotola wo bee mu alan na maroku xoleya lelu ti. Anin sigida baaraketalu sindunno doxoyalo to sigida lameninɽolu a baarakeɽa ma .
222. A bele i xo saasa tanbisila in tiɽali waxato ti, xerenxerenya la, Mali la fanmahoroya sinsinin kuto mu xofejeɽoxolu ɽaxoto. Toɽa la, jigilo men be sinto saasa xaéatiln dunno jamana kiika ma wo mu sababu barixama ti Mali bulu walasa x'a la fanmahoroya sabati anin x'a la yiriwalo bete, nin wo xa sigixafolu yiriwa mennu si lasotono a xan ɽan xa deema dun walasa do baxabaxalo doxoya, duniyalategoultra-liberal be men nasila Mali sotokuwo ma.
223. Laado nafa tiɽalo lanbe to, wo mu xoleya folo ti xafo la hakilijaxabo to jamana xono.. Toɽa la jamana nafalu yiriwalo men be sisnsinin moxo kilin-kilin bee la notolo ma timenadiya to fasuwo xono, bari a si keno du jigo beteya sariyaxulu xotolu ti, nin wo mu tilinɽa, lanbe anin tilinya to, wo jamana la KAFU ɽoxonya nin sigida herekuwo sigi sinxan..

Baarada men be bonola baarakeɽa anin a la nafalu to

224. Wo muɽininxali du tix'a ɽatilin jigo beteya nafalu sinsinno ma maro nin sigida xono, a jigobeteya hakina barixama men be keta lanbe ti, jigo beto latilinno, anin jamana dinnolu la nafa bunya, xa talike sigida nin laadolo nafalu ma mennu be sanjikuwo xan.
225. Sosiyete siwili fangama do bolo sinsininɽo si hadamadinnolu la nafulu sotoninɽo xan, men be lakulonnin a la baara xolennolu to, jamana dinnolu la laadalakuwo nin sigida tilinɽa xa wo KAFU maro beto xan furubanafulukuwo ɽalabolo to.
226. Moxoya be bauneba to anin ku in keɽa in ti mu danfata jaxxuba le no ti kumolunin waleyalolu te. Anin du, Malijamana dinnodo labo keno, men xa jigo betolunin hadamadinya nin sigida jigo xotolu soto..
227. Mali sotokuwo ma yelemo bete sigiɽa to. A si lo nokuwofoloninsanjitonataliyesubalu la fango sotolo ti nafulu dabolinnɽo ti. Noku xono funannɽo te deema londin doron le mu PIB silo la (20% ɽoxonna) awa kuwo si jaxxuya nin fendaralo nokuwo ti men si deema lasi 6% ɽoxon doron ma, wo xoto mu xo a me fen xa mu fen kiika tegelo ti sotokuwo men si ke Isinin xono men doxo bete.

Xatimudula 5: jamana nataliyekubululaninŋo xa Ɗatilin laadolu ma

Jamana la nafalu lakantaliporogaramu(PNEV)² xa ben a la sanjiji²⁰²⁴⁻²⁰²⁸ baarakenafulo dabota 2024 sawuxaro tili 31, sariyakulo N° 2024-0060/PT-RM bulu. POROGARAMU kufonin in besi sariyajuba kuto dolu hakkilo lajigi³ x'e xo(I) jamana xanŋolu sanjixotota xa ke xannu ti; (II) laadalasariyasunŋo lonno; (III) alan na jamana nin nafa xotelu lakantalo. Sariyaxulo nin Tanbisilo sarijuwo mafelebinŋo xo sanjiji 2022 feburuyexaro tili 25 a la sotonafirindaranŋolu ti mennu be taliketa sariyakulo ma, wolu dolu mu kuruxanfxa la Masamarosariyakulo ti(1236), men KAFU ta "Do xayirada"damutanataliyenŋolu ti Diino xan "Sixxu Amadu la sariyalu"(1818-1844) men si batego Ɗalabo saxagore bulu xa KAFU sidalamoxolu nin sigidula ma tesilo lafiya xan , aninJurisprudential Notebooks of Timbuktu. N'a xa tara ninsotonafirin xotonu be falin nin fenŋolu la mennu mu fen beto nin jaxxo ti mennu be teemato waxatolu anin men tunnu be je sanjinin kuwoloninyalisimu xa na, x'a tara kutolu s fanmahoroya kelo dafabaliya fiiri.

Nafa 12 nin xo be safe in xono, x'a ta baaaro ma xa si fanlonŋo ma, wo tomoxo xotennu ta, lanbe, éoxondeemo anin dula janŋo n'a Ɗoxonnu . I dula be talanin xa ke nafa sifa 5 ti nin wo mu(I)nafa jonjonŋolu mennu be taliketa dandula, laadalakuwolu anin hadamadinya la; (II) dususotonŋo nafalu mennu be taliketa hakkilo anin jigo beteya KAFU ŋoya yita(III)waleya nafalu mennu be tilinnin dusudunŋo anin jigoƊumanya anin hakkililata ma; (IV) jamana dinŋolu la nafalu, walante jamana dinŋolu la miiriya, jamana dinŋolu la xanuteya anin fasuxano; (dunno bee la nafalu men be xerenxerenin siwililu bee ma.Nafa sifa folo fulolu be kumala moxo xan. Hadamadinŋo ta men tanbita xa bo sigida la xa taxa laadalakuwolu la, fula natalu si jamana muta, jamana men be sinsinin sariyalu nin hakkinata xan si laban xa ke danxan ti men si jamana lu tesilo , jamana lu nin Ɗoxon te KAFU Ɗonya miiro ninbenxanŋolu xa jixutoli pirišima xoto. Nafa mennu be lamaronin wolu be xaƊan xa lasi alan ma walasa xa alan na waxati xoleyalu sotobenno, nin wo mu boxo do to, hadamadinŋo lalanbe dunno heero, jamana lu la fanmahoroya anin jamadinŋolu la jigiya ŋininno n'i la Ɗumaya loxo, kelo nin Ɗataxo; anin boxo xoten to, jamadin kiika sidalameninkuwo ninwaxato jigilo, dunno duguxulo feerebao nafulo mutalo xanma,ninsinri feerebao fango anin siwili men nte hadamadinya ti men b'a fan tiƊala, i be Ɗalabauninŋo folo x'e xo taxamaƊa hakilitigolu nin tonƊalu jatemutalo, moxo bee kilin-kilin la lonninya nin kewalolu sigi sinxan mennu si yita miiro nin xumo to, anin lun wo lun kewalolu nin walolu la. I si je hakililu,sariyaxulolu anin lanayakuwolu keƊa ma, i si ke dantegelolu ti moxo kilin-kilinna bee bulu i la sigidalu ninlamaya taxabulo to, awa i si talike Ɗoxon ma, xa sigi sinxan x'é xo nafalu sigiƊa.Nafalu nataliyeninfearo si baaro ke xa bo dinbaya, lakuwolo,jamana anin jamana nafulo KAFU ninŋo baraxama fango silatego la, xa xankuwo hakkila nin dususotonatalu anin kewalolu jatemuto. Porogamu in na jelifenŋo, sanjiji xono wo mu xo "Malijamana dinŋo mennu si sotoƊanbaara innu je mennu si fasuwo xanu xa nafalu bunya baaraketalu mennu dususotonŋo be i hakkilo la, mennu hakkilo be dafanin, mennu be baaroketa bee la fanmahoroya nin i la Ɗataxo xanma(Alimanxanŋo to) anin du, a lalaƊininba mu " malijamana din daralo ti tungu men si sotoƊanbaarolu ke, men si a no bete, men si fasuwo xanu anin men si baaradalu bunya , men si baaro duso la, men hakkilo be daboli , men si sigida xanu anin men si anin men si baaro ke bee la Ɗataxo xanma,Ɗataxaxo kebaxo timenandiyo", wo xoto mu xo" xa jamadinŋolu la nataliyenŋo keƊa beto anin fasuwo xano sabati men be sinsinin nafalu bunya xan furubakuwolu Ɗalaboli beto xan". Feerebaa luulu be PNEV Ɗafola: (I) jamana dinŋolu la jigobeteya anin fasuwo xano yiriwalo, (II) jamana dinŋolu la faamuyalo dula do damuto, (III) deema dunno bangebaxolu la fango ma; (IV) sigida nin sigidapolitikikuwo baaraketal la nokuwo aninLonkuwo sabatilo(V) waleyalolu la KAFU Ɗoxonya Ɗataxo sigidabaaraketalu nin Ɗoxon te.

Soto men keta xerexerreyala baaraketalu folo maro baarakedalu mennu man siya bari mennu si sege anin muŋa bete.

228. Mali sotokuwo ma yelema bete sigiŃa to. A si lo nokuwofoloninsanjitonataliyesubalu la fango sotolo ti nafulu dabolinŃo ti. Noku xono funanŃo te deema londin doron le mu PIB silo la (20% ɽoxonna) awa kuwo si jaxxuya nin fendaralo nokuwo ti men si deema lasi 6% ɽoxon doron ma, wo xoto mu xo a me fen xa mu fen kiika tegelo ti sotokuwo men si ke lsinin xono men doxo bete.
229. .Soto yiriwalo men si ɽa fa xerenxerenyala nokuwonin lonkuwofolosanjitonataliyesubalu to, wo si lon a basigibaliya to, nin bunya in haxxo be si ɽoxon falinfalin do kafu loonindoxoyalo te xa bo waxatodo xa taxa waxati xoten to. N'i xa bunya je men xa ɽan xa bunya bee KAFU fango la walasa xa do bo bete fangatnya la, men si tu xa siyaya, anin xa baaro betolu damuta
230. Bari, hali nin xoleya kiika b'a to, Mali sotokuwo be ma xa muŃaba yita. TonŃa la, sanjiji 2019-2023 xono, PIB bunya keta 5% ti ninkuwotondunin COVID-19 xoleyalu man KAFU a ma, a yitata dula men xa si -1,2% ma. Xa KAFU wo ma, nokuwonin lonkuwo bulolu xuliya xa bun bete. Wo nokuwonin lonku in ne mu baarakedulaba ti, bari wo baara innu si na fen do ti men me keno. Wo tanbinŃo xo, soto men be talala wo nokuwonin lonkuwo silatego la wo xa doxonokuwonin lonkuwo silatego la
231. .Jamana sotokuwo xa ɽa londin soto sotpkuwo baarolu la sanjiji 2019-2023 xono, hali nin sigida basigibaliya nin goferenema b'a fe xa deema dun politiki ninfeero sifa kiika ma walasa xa sotokuwo bulufatoludafalinŃolu yiriwa. Sanjiji 2019- 2023 waxatolu keta lakantalo, kedeya(COVID-19), kuwotondikuwo xoleyalu , sigida basigibaliya, sotokuwonin xalisikuwo xoleyalu xa bo UEMOA ninTEEDEAO bulu anin IRISIJAMANA NIN Ikereninjamana xoleyalu. Wo ɽa ma, bunya men keta wo waxato xono, wo keta 3,1%

232. Mali fango keŊa si lonfangobalansi ti men xono biyomasasi si 60% yita, wo xo tajimafenŋolu si 23% muta aninkuranŋo men si9% doron ta Fango labanŋo bee kafu loinŋo . A xa Ŋan du xa lon xo jamana la fango ta xa doxo bete nokuwo anin0,32 ti sintosamato/ moxo/sanjiŋo n'i xa suman dunno xonosanjiŋi haxxo men mu nokuwo mu 1,88 ti. Kurankuwo to, a mu KW 160 ti galludin kilin n'i x'a suman xa bendunno xono KW3200 ti.

Sotobaadalu xa doxo xa jamana bee labo xa xanŋan nokuwo ma

233. Hali nin tesitolu keta TIC silategola,Mali dula xa jan a la laŊininŋo la sanji 2020., nin wo mu xa Afiriki tiliboyo feerbo dula do ti waxati kilin xa tara a be na la feertegela xa ninsinrike feersio doti sotokuwo nin ladalakuwo silatego to.

234. Xa KAFU , sotonafirinfeero kutola ma TIC , Mali ninsototilinna xa jan men be laŋinin xa sanji 2020 ma xa ke fatafinna jamana lo to mennu xa feero waliya , xa TIC xa baara feero do ti men be soto, hadamadinya anin laada xan.

235. .Mali si, xa xanŋan nin fentososilolu la ŋoxondanŋoo yitalanŋo ti, a si lodula 118 nan ma , wo mu xa Afiriki tiliboyo feerebao dula doti, waxati kilin to, xa tara a ma na feero tege Ninsinri ke feerebaolan ti sigda nin sotokuwoo nin laadalakuwo yiriwalo silatego ti

236. Hali xoleya be sinto, Mali sotokuwo silatego la, sotoku in be kexan muŊu hukkumo le xono.Wo to , xa bo 2019 la xa si 2023 ma, PIB yeelo keta 5% xoleya xo anin COVID 19 n'a jigita xa si - 1,2% .

Waxati xooleya men kunŋo xa siya

237. FankeŊolu lodula xa bun bete.nin baarada le si baarala kiika ta baaro la bari baara meeta nte. wo bee n'a ta , baarada innu be soto mennu be talala, wo haxxo xa doxo.

238. sanji 2019-2023, jamana soto xa Ŋataxo dundi soto halin nin laxantibaliya tun be sinto, anin xa politikikuwo deema walasa xa soto lataxaŊa. Waxati 2019-2023 xoleyalu bota lakantabaliya nin kendeyakuwo men sababo mu COVID – 19, xotondikuwo, maro keŊa jaxxo anin UEMOA nin CEDEAO la Ŋagilolu ti anin irisi nin Ikerenin kelo . Wo to , Ŋataxo haxxo mu 3,1% ti.

239. Wo to, a xa xan xa duguxulo bululalinŋolu ninxariti soto mennu be jamana bee kafu loinŋo dataxun nin sigda nin fen daralinŋo bee ti walima sotonafirinŊolu mennu be maro xono, x'e xo bugolu, borifenŊolu, bajiyolu, xafolu, xolu, wulolu, senedula , sotoku dula, maro dantelu, n'a Ŋoxonnalu. Wo deema innu s'a tu alan si nafulo nin nokuwo nin lonkuwo sigidula lon tigitiŋi..

240. TIC BAAROLU BEE XO, Mali nin sanji 2020 laŃininŃonŃolu ǃa jan men s'a bula 1a Afiriki tiliboyo xono wo men mu a la hadamadinya, sotokuwo, anin laado yiriwalo sababo do t.i

Nataliyeno latilinno ǃa en hadamadinya latilinno ma

241. Baaradakuwo to, Mali keta 118 ti ǃa xanŃa 137 ma jamana 137 xono ǃa ben27 laxaninŃo maa la baaradakuwo haxxo ma nin wo lodula mu xutu 4 ti. Baarada innu to, tarasipori le lodula ǃa bun ǃa la jamana duguxulu keŃa xan men nin xooxojiwo man sutu anin du aninjamana 7 le be naanininn nin wo janya mu m7000 ma ǃa ben muume mu km xaare 1241238. Wolu silolu, negesilolu, bajiyolu, anin santosilolu.
242. Baaradalulakutayalo anin deemalo x'e xo taxamasilo, negesilolu, sotonafirinnanŃolu mu wajibo le i walasa ǃa nafasotosilolu yiriwa.

Xatimu6 : Nataliyekuwo kamaridulaiba

Sanji 2023, Mali xa nataliyekuwo kamaridulaiba tobennono men xono na, EGE la baarakexafo xa moxo 3028 mafele Ƀoxon fe, jamana bee xono, moxo 2387 tun be marolu ninin Bamaxo maro to anin 641 jamana xono, 10 bota jamana xotennu to. Wo to, lamolo nin safe 67 xa xan xa KAFU wo ma xa bo CNT moxo dolu to, nafulutigolu, meninsiri xo, politikitonɃo, meninsiriso sifalu kiita la teemantee baaraketalu, PTF, nataliyemoxolu la tonɃo, ton sifa kiika, diino nin laadalatonɃolu anin siwilitonɃolu la deema safa 40 xa KAFU politikitonlu la deema safa 40 xan. Baara in tun be sinsinin nataliye haxxe 4 xan (nataliyesu balikunataliyenɃo, balikunataliyenɃo, teemantenataliyenɃo anin santonataliyenɃo) anin nataliyenɃo sifa 4 (nataliyenɃo men nte sariya xono, nataliye xerexereninnu, nataliyekuwo noxomannɃo aninfeerokuwo nin baaraketa nataliyenɃo). Nininxalisafe men lota xiidefatasoto 18 nin Ƀininxali 65 lameninɃo to, wo keta sababu ti nafulutigolu la hakilinalu n'i xa hakilinalu mafele.

Jamana sototigiba la lodula 9 yita walasa xa lapininɃonɃolu dafa mennu be bilalen be nataliyekuwo jelo kuto la, o men be kelo Ƀanfolo x'e xo wale men be moxo, dindinmesinɃo nin walima kamaridulaindinɃolu dege, n'o ye x'e balo, hakilo anin jigonumanya yiriwa, Ƀla men s+a to u be sinxanannamaya sotobenno u xayiriwaloxama. Nin nataliye in ye fanga barixama ye men be fen kiikasinmentiya fen kiika Changement, men be kendeyanin balo yiriwa anin xa ke sababu ti xa sigida yiriwa anin xa soto yiriwalosototaxalajanɃo soto. Walasa x'o soto, nin yiriwalo sabatilosototilenna kilin-kilin bee xa xan xa dafa : (i) xxajamana denɃonɃolu nataliye laadalakuolun nafalu nin xonokuwolu la ; (ii) nataliye men be keta bee la jamana xono ; (iii) nataliyekuwo baaraketalu la baarakeɃla nataliyekuwo silatige bee la aninnataliyenɃo sifa bee ma (iv) xa xanɃolu yiriwa nataliyekuwo silatego bee la ; (v) nataliyebuludalenwtobennono mennu be sinsinin sigida nafalu nin lonninyalu xan, xanɃolu, lonno ninfeerebao, sigida santodula bee to ; (vi) nataliyemoxlu nin digilikeninɃolu nataliyeno n'i Ƀalabolo ; (vii) lonno Ƀininno mennu be keta sigida, sotokuwo, sikuwo nin nokuwoo, laadalakuwolu anin sigida yiriwalo baara la ; (viii) sigidakuwo bululaɃla anin (ix) jamana la xalisikuwo.

Nin nataliye yiriwalo porogaramuba in waleyalo s'a Ƀinin, walasa xa baara xototolen nin folofolo baara 80 ke (2024-2026), xa FCFA miliyari 752,7 laje.

243. Hali nin b nxankiika nxan ma, kendeyaxo b b n ninkendeyaxo jugu ye, kendeyaxo b nbaliya, kendeyaxo s r Ƀa jugu nxa denba nin den k n ya yitalanw den b s r s r li la xa da lakanta politiki xan aninkendeyaxo fu, nxa hali bi a be lapininɃow juxoto. TɃinan na, xoleya mennu xaxanxa bila lodula folo la, olu ye hamenannxow yita : denbatigiw nin dindinɃow xa saya siyaya, bana mennu be sotomoxolu fe aninmennu te molumene, hadamadinw xanokuwo nindunxo danKAFU , xaKAFU kendeyaxoxalisikuwo nin a maraɃla dafabaliya xan. Hadamadinw xa nafulosotosilolu fana be no bila dumuninin balodesin la anin dindinɃow xa balodesin fe. Feero beeɃefanga xaxanxa ke walasa xakendeyaxo sabati aninx a jaabi Ƀuman sotojamana dinɃolu hajow la.

- Jotenakuwo walante Ƀinixali nafamalu xa Ƀatilin sinɃnasigo ma x'a damuto ke kunnu ti mennu be tigiya fulu kufola nin wo dolu mu :
- i nafa xa bun x'a la i keɃa nin xoleyalu xan menu be yiriwalo tariɃo xan a keta nafasilo ti wo wo men to i la kuwo me ke xofenfen ti walasa lun natalu kunben; I mu lanayabaliyaba tigo ti bawo i la Ƀalu nte lonni jeɃa kuto xono.

244. Mali jamana denɃomennu xa dogo xosinbe aninmennu be xasiyaya teliya la, olu b'a Ƀininxa xaliso bila hadamadinw xa nafulo la walasa xajamana dinɃolu xa jatebo mene. Ninjamana denɃo in fana talatalali te kilin ye wa an be duguxuloxo teliya senereya, k'a soto fen kiika ma Changé senexosilatige la men tora sotokuwosilolu dabobaa barixama ye. A bena ke Ƀininxalo ye xa nafa sotojamana denɃoxamalenninw xanokuwo la xosinbe, anin o waxatikilin na, xa boloda ke hajokutaxalajanw na.

245. Dunno jamana w xasotokuwoyiriwalo n'a yiriwalo (Mali – OCED, 2015), goferenaman x'a dun xo dunta hake men be dun baarakedula la, o bena teliya jamana dinɃolu hake jiginninsinfe, k'a yita xo Mali be xoleya soto teliya la. Xa baara kiika dabo (xerenxerenneya la, funankeninw ma).Sinben in b'a yita xo

246 sigixafoba men keta Mali la sotokuwo nin a layiriwalo xan(Mali OCDE ?2015, gufereneman x'a lalon xo baarasotokuwo si latariya xa ben duguxulo hajukuwo ma wo men be jamana bulala xa baarala kiika ta(saku dindinɃolu). Kayiti in xa yita xo baarala haxxo si ke xotoninɃo sigidula fula sanji 2035 anin xa siyaya sinɃa saba sanji 2050 xono. Baarada kiika daralo be keta xa ben yiriwalo anin baaradalu lataxalo ma Ƀa marabulolu to.

MALI NATAXO XA BEN SANJI-

2063

**DAKUN 2 ANĦO
JAATEMUTO NINBAARO
KENA**

**MALI TAXABULU XA BEN
SAN 2063**

II. DULA FULANANŋO : JEPŊA DARAFŊA

247. Fennŋolu keŊa keta nataliyenŋo do kelo sababo ti miirilaxafo mennu la baara sifa xa siya :

- a. Xa xoleyalu ŋinin x'e lon , x'e waleya;
- b. Xa ŋininxalo bee kilin-kilin jaabo soto sanji 2063
- c. XafenŊolu keŊa dara
- d. . Xa fenŊolu safe

a) ŊIINIXALI BETOLU.

248. Xa La fen kiika b'a la mennu be sigida in keta, xerenxerenyala la mennu be ŋafoli fango barikama ke, wo xoto mu xo fennomennu xa sininŋasigi jiginlo be tagumansedo ke nin lanayabaliyabalu ti, ŋininnkali jonjon dow dabora.
249. Yelemalo mennu be borila bête wo mu marokuwo fen kiika ti; xerenxerenyala, jamana lodula anin yiriwalo bululaŊa. Wo xoto mu xo sigida nin sotokuwo anin lonkuwo politiki dulaba be ŋinina le walasa xa soto laxononinŋolu bo jamana dinŋolu la ninlamaya keŊa soto Ŋalabulu silatego la, xa bula sariya kiika Ŋa menu dulaba be taliketa marokuwo fen kiika xan menu be sanjina. Wo fen kiika Ŋloxon segesegelo si ke sababu ti xa nuanteed walimahali xa counteracting kafu wo ma nin waxato xa xole xa tanbi folo xan bawo nin politiki innu si sigida nin sotokuwo silo la(fangantanya anin benbaliya, kendeya, musolu la fanga bunya, baaro,soto yiriwalo.

b) ŋininxalolu jaabi ŋaneyalinŋolu.

250. Bari, wo Ŋa ma, alan si kendeya kuwo bango bunya ti nin duniyalatego ti anin xalisikuwo lodula. A be le I xo alan xa xan xa nafa kiika soto kendeyakuwo dantegelannŋolu to , alan xa n jigo la(I) sigixafo taxabulolu xan, jamana lodula xa xan xa dulaba ta men xono, soto, sigida, laadolu, feerebo, lakantalo anin (II) baaradula barakamalu anin jamana lanayamoxolu menu lodula xa bun bête. Xuma lasutuya la, kendeyakuwo jigiya be ma xa bunya. A je jamana la ninlamaya dula bee to: politiki , sotokuwo, sigida, laado anin lakantalo. A xa xaan xa toben Ŋlamoxoya barikama bulu, xa do kafu tesito xan walasa xa politikikuwo dun a xono, xa xumaŊloxonya nokuwo beto ke anin xa jamana dinŋolu lafamuya.
251. Xa kafu wo ma, fen saba s'a yita x'e mu ku nafamalu ti sigida in na, nin wo mu xalisikuwo,galluxulo anin fango ti menu be taliketa wolu la x'e xo I si notobilano Ŋamen awa menu xonosilo si sigida sabati no.

c) waleyalu daralo

252. X'a kafu wo ma,gofereneman la baara ketalu xa xan xa tintin sigidamoxolu la kafu Ŋloxonya baarabulolu xan menu mu laadalasariyalu , diinolu, laadalaku nafamalu, anin tilinninŊa. Xa kafu wo xan, gofereneman la waleyalu xa xan xa sinsin sigida moxolu la kafu Ŋloxonya baarolu xan menu mu laadasariyalu, diinakuwolu, laadalaku nafamalu, anin tilinŊa.
253. A be xannin du, xa sabatilo sigi sinxannin marobulusigo, marokuwo, moxolu la bonoxoto anin sigidapolitiki sabatilo ti..
254. L A be le I xo a xa xan xa jamadinya anin jamana dinŋolu la miiriya , xerenxerenyala, xa politikitonŋolu nin siwilitonŋolu dusudun ix'e lodula fa bête, nin wo mu I x'e la baaraketaludigi aninx'e mafele.
255. Wo mu Ŋininxali du ti x'a Ŋatilin jigo beteya nafalu sensenno ma maro nin sigida xono, a jigobeteya hakina barikama men be keta lanbe ti, jigo beto latilinnu, anin jamana dinŋolu la nafa bunya, xa talike sigida nin laadolo nafalu ma mennu be sanjikuwo xan..
256. Sosiyete siwili fangama do bulu sinsininŋo si hadamadinnŋolu la nafulu sotoninŋo xan, men be lakulonnin a la baara xolenŋolu to, jamana dinŋolu la laadalakuwo nin sigida tilinŊa xa wo kafu maro beto xan furubanafulukuwo Ŋalabulu to.
257. Un exposé narratif de chacun des scénarios est élaboré en tenant compte de la logique d'avènement du scénario Tanbisolu bee kilin ŋafolo daralo xa ben tanbisilolu kenja ma.

2.1 Kutayalo tanbisilo : MALI KUTO

NIN TANbisila in sababo bota furntefango Ŋamoxo lelu to. A taxalakunŋo ŋaneya tata xa Mali duguxulo lakanta, xa kilinya sabati, xa fanmahoroya bunya nin xoxanbaaraŋolu te, xa jamano bo yiriwalibaliya xono, ŋalabolibaarolu, anin yiriwali baarafeere. AES todunno be do kafula kafuŋoxoya le xan. Nin fatafina jamana kafu in be terorisimu le kelela xa yiriwalo lasati sahelijamanolu to. Tanbisila in b'a yitala xo : (I) xa jamano dara fanmahoroya, kilinya siyaya laadalakuwo anin diino xono, (II) hadamadinya yiriwalo anin sigida lakantalo, (III) yiriwalo la ŋataxo, (IV) jamana lakantaninŋo.

258. furantefango mu lunnatanbi fango le ti. Tegeli in men keta malidinŋolu bulu x'a sababo ke sigixafoba ti nin wolu mu :

- (i) Ŋamoxoya kuto xa bilasilalo ke jamana la yiriwalo xan ;
- (ii) politikisila kuta nafamalu;
- (iii) yelemali nafama politisilo to;
- (iii) unnouveauleadershipenmatièredegouvernancesécuritaireetd'importantsinffortsde renforcement des capacités des forces de défensein et de sécurité : recrutement, formation, équipement, etc Ŋamoxoya kuto maro, lakantalo, fango fanutigolu haxxo nin i la nokuwo ma,
- (iv) yuruguyurugu kelelo anin xalisidomo jaxxo;
- (v) fanmahoroya matarafalo nin xoxan baaraŋoxolu tee;
- (vi) jamana sotokuwo xerexereyala dugujuxotonafalu aninporoselu bilasilalo sotolu bayelemalo to;
- (vii) Laadalamoxolu sindunno sigidalu kuŋalabo to anin do kafu lo i lodula ma.

259. Teemato fango la nin hakkila bete talo wo sila taxamata anin xa sinsin jamana ŋamoxolu fe mennu nata xalata folo men keta teematofngo xo. Fasu mali xa ŋanne yita xa jamana lakanta anin xa la kilinya sabati, xa fanmahooroya la fasa Malinin a la xoxan baaraŋoxolu nini ŋoxo tee anin xa jamana bo xoleya xono anin xa fannu kuntilinnalu ta

260. Xa kafu wo ma, Mali la sindunnobete Sahel jamana lu la jexuluba (AES) to, wo si ke sababu ti xa jexulu kilin sigi sinxan, men be baaro keta. Sigida kafu -xa-baaro be deema dunna xa lakantalo sabati, xa giditigolu keke anin xa sotokuwonin sigida yiriwalo sabati Sahel jamana bee xono..

LAFASALO LAKANTALO-FANMAHORoya-KILINYA

261. Murutilo, terrorisme anin fariyaxo jaxxomennu be sagin-xa-bo, n'olu mu jamana la kilinya, lakantaloanin jamanadinqolu la hero bula kafu to kabirin tuma jan, sasa, wo n' te fusi tinin hakilila jigojaxxo te. Walasa xa kelo ke xa benbetenin giditigolu la xulolu ti, jamana xa fango di lafasalitonqolunin lakantabaxolu la nokuwotolu ma (i) hadamadinya la nokuwotoninnokuwosilatego la, baaraketalu jininnonin i nataliyeno fe anin (ii) mirankutoto. I s'i hakkilo tu du xo waajulikedula xa dafa beteanin x'e xotosi bete.
262. Kabirin nowanburuxaro tile 14, sanji 2023 Kidal galoxono, jihadonin murutilinno kafolu xa fango, anin jamana jaxxo la fango bee bolo, Barkhane, Takuba anin Minisma xa bo n' na maroxono, Lakanto politiki kuto men bulata sin xan, wo mu a xa silo di jamanadinqolu ma i xa dun sigida xono men be bennabete jamana la kelu ma, men be lakantalo baxabaxalokiika ja.
263. sigidamoxolu la palamaya kenabetosaginninno, i xa palamaya kenabeto men sene kabirin sanji keme kiikaanin (iii) diinekuwo diplomasi.dipolomasi
264. Mali keta sinja kilin kukuto marabulolu la sorodasi fango ti, a tun be repibiliki folo nin fulananno xoto. x'a sababo ke betenin lafasalitonqolunin lakantabaxolu la nokuwotolu baraxo bunya ti, Mali sita x'a la fanmahoronya ke a la jamana bee xan.
265. Xa nataliyenqosoto jamana la lakantalanbininno to, anin x'a lon xo basigibaliya baxabaxalo be a la nafulo maralo to, jamana xa lafasalonin lakantabaxalu la nokuwotolu baraxo bunya kelo a la politiki taxabulo basigilinno ti. Sanji 2063, Mali bena ke duniyanokuwotoninnokuwo kelebulo do ti men na nokuwoto xa bun bete laxonolonin feerebo miirili la, lafasalitonba xaanin fango men si sin xa moxo bali..
266. L Jamana lakantaninno du be sinsinnin siginoxonyabetopolitiki xan, sorodasi jexafo dankan jamananolunin noxon tee, siginoxolu la danbe bunya, benbaliyakuwo palabolo sariyaxulo waleyalo na tobenninno n'a jexafo fe anin du yiriwali xoyo "danteedulalu" . Lafasalitonqolunin lakantabaxolu be nafa sotola jamanadinqolu la lannaya n'i la deema to, x'a sababo ke i be hadamadinya deemalo men keta ..
267. Wo hukumoxono, AES damuto sanji 2023 setanburuxaro la Bamaxo, wo mu jexafo nin noxondeema sigi na jusigilanqolu sigi sin xan men xa silo di teesitolukafu linno noxon ma.
268. Lakantalo ta fanqofe, a si no bo, awa a s' jinin xa ke a bee lajelinno ti. Jaxxoyabalu be xa kunben galubalunin galumesennqolu to. Lamininno lakantaninno be damutala jamanadinqolu lamininno la, x'e la feerolu yiriwalo dafalinno sabati. Jamanadinno be lalin lakanto-miranqolu la, awa a b'a jatelabete lakanta feero, awa an' te diyakuyalanin fenpalama-kuwo ti..
269. D A si diplomasi silo bee la: politiki, sotokuwo, diino, hadamadinya, lonninya, laadalakuwolu, a noxonalu. Duniya men be xa ke jamana kiika ti, a si baara ke xerenxerenyala la Afiriki kafo do bolo xama, Mali namoxoya be dunna men xono. Wo keta xa bennin Mali la jamana xoxanpolitiki jelo n'a taxabulo ti, ka bennin sariyaxulo jonjon saba ma, n'o mu (i) Mali la fanmahoroya bunya ; (ii) Mali kafu noxolu la feere suganditalu n'i la sugandilolu bunya anin (iii) xa Mali jamanadinqolu la nafa nafamalu jatemuta lategolu bee la mennu jatemuta ta..
270. Wosilatego la, AES la tonba damuto keta sababu ti xa jamana saba nnu deema i la kafu noxoya sabatilo lakantalosilatego la AES la jexuluba bee xono.

271. Jamana la kilinya nin kafu Ʀoxonya sabatilotun be sinsinnin laadala nafalu talo xan. Ladamunin nafa mennu nafa ka bon kusobe, n'u be son Ʀoxon ma, olu be fo, wa u be don ixo sigidamogow ka Ʀefoliw: baara, Sinanxouya (denkeƦoxonya), Maaya (adamadenƦumanya), jeƦoxonya nin Ʀoxondeme, maaxotow bonya, danbe nin tiƦenin, jatigila, denbayaba, laadala ciyen (joli, finin, foli), a Ʀoxonnaw. Fasokanw nafabocogo kuto ye demeba lase o wale in ma.
272. Sosiyete kuta in xa Mali jamanadinƦo nataliyeinƦolu ,mennu x'e la boloxosariyalu n'i la baaro lon bete, mennu be bunya lala n' xan laadalakuwolu xan, menu be lakantanin jamana jaxxo la kunnaƦirindila dolu la fen tiƦaninƦolu ma, mennu hamilakuwo xa bun bete mara betonin furuba nafulo lakantaninƦo la aninmennu x'e sin dun bet hero, jkafu Ʀoxonya sabatilo la aninmennu be sotokuwonin sigida yiriwalo sabatalaanin jamanadinƦolu la Ʀataxosabatilo la santodula bee la.
273. Diinolu xa hero sigi sin xan diinolunin Ʀoxon tee anin diinoxono. Diinolu si tu xa sin xa sabatilonin kafu Ʀoxonya sabati anin xa sasa kafu Ʀoxonya sabati, wo xoto mu xo diinekuwo dankafu linƦolu be sigila Ʀoxon fe x'a soto sosoli n'te anin x'a soto i ma i sin dun a to, xa i sin dun a la xa bennin makuwolu, Ʀininnoanin sigida xa politiki walante sigida ninsotokuwonin laadalakuwolu tobenolu xan. Diina kafu lu dankafu linƦolu si sin xa kelunin xumaƦoxonya dula sigilinƦo do sigi sinxan men s'a tu i si sin xa dun wo kuwo to Ʀama men si baraxosotoanin men be benna Ʀoxon ma bete kubalu xan mennu be sigida bee xoleya.
274. KunnaƦirindila nin sigida moxolu be kunnaƦirinƦolu dila sasa jamanadinƦolu ma Ʀama men be do bola jamana jaxxo la kunnaƦirindilanƦolu la, i keto xa xumaƦoxonya nin kunnaƦirinkuwo bulukafo toben xokuta walasa x'a berebenno xa bennin sigida kiika jelo ti. baarabetolu di. Faamalu be kunnaƦirindilanƦolunin bololo siloxonokuwolu xotosila walasa kunnaƦirinƦo dolu xana no jaxxo bula dindinƦolu la nataliyenƦo la.

MARO

275. **Sosiyete kutolu be daranin fasudin ladamuninƦolu** Mali jamana keta jamana ti men be feere tegela, men be yiriwala, wo xoto mu xo jamana men, xa kafu a la fanmahoronya lodulalu xan, a s'a makuwo lon yiriwalo kupalu to. A si dun wo fulo bee to (i) ke xo fenƦo men be Bulumafaroketa tolu la waleyalu lawuli anin xa jusodun walante latilinno feerolu tege walasa x'a la sotokuwonin sigidakuwo laƦininƦolu dafa anin (ii) ke xo baaraketa men si sin xa feero bo bulukafo dolu mara, xerenxerenyalanokuwotoninnokuwo fangoanin miranƦolu walante xa kafu Ʀoxonya ke nin tulunketanjaxxo ti walasa xa xalisi bulalo nafamalu ke. Wosotokuwolodula in'te do bola a la kiladinyabaara xotolinƦolu la, n'o mu jamanadinƦolu lakantalonin i lafasalo ti.
276. Xiibaruya dilanƦolu nin erosolu lelu be xiibaruya lu dila fasudin betolu ma walasa xa xiibaruyalo dilo sanuya A x'a ka sotokuwo hakilijagabo nokuwotow yiriwa, k'a to a be se ka duguxuloxo silatego la, min be tali ke a ka sotokuwo nafaw lafasali n'u yiriwali la
277. **Mali keta jamana feeretigo ti yiriwalo jamana men hajo b'a Ʀataxo** Wo keta xa Nin jamana sotokuwo politiki xoyi in tun benalasinsinna : (i) marabulolu xa sotokuwo dulalu yiriwalo xan, menu be sinsinnin sotokuwosilatego layidu talinƦolu yiriwalo xan aninsotokuwo politikitonƦolu la kafu Ʀoxonya Ʀataxo (ii) borifenukuwo, fangoanin kunnaƦirindilanƦolu bulalo sin xan walasa xa sotokuwosilatego layidu talinƦolu deema ; (iii) nokuwotoninnokuwo yiriwalo men be sinsinnin baaraketalu la nataliyenƦonin baaro xan sotokuwosilatego la mennu be
layido tala.

278. A be yiriwalo sinkuwo le yitala sotokuwo ma men s'a sigina men be yiriwalo kufola.
279. X'a sababo ke politiki nin sigidakuwo sinsinnomennu keta, xerenxerenya la, sariyajuba kuto sigilo sanji 2023, Mali demokarasi yiriwata bete. A keta fen ti men be bee lajelinno to, men si sin xa moxolu sin dun a toanin men be sinsinnin n' na nafalu xan, awa a be dunnannin fango talaⁿabeto ti, politikitonⁿolu haxxodoxoyalonin politikitonⁿolu la taxamabaliya balilo ti, fen latixolu la noxon falin-falin nin bunya ti wotokuwo yitalinⁿolu xan, isindunno barikama xa sosiyete siwili nin laadala sariyajuwolunin benxanⁿosoto jamana kubaluxan.
280. Jamanakuntigo la baaradalu be deemala dunna politiki nin sigida lamininⁿolu lafiyalo la, i keto x'elodula fa xa bete, nin wo mu furubakekuwo jalabobaxolu ti. Wo ⁿa ma, noxon falin-falinⁿo keta sababu ti, x'a sababo ke baarakeⁿoxonya ti. Pariti la sigixafo be benna noxon ma, men be benxanⁿo waxato do nalo noxoyala jamana kubalu lamininⁿo la. Jamanadinⁿolu hamilakuwolu be jatemulabeteⁿanin xa jalabo beteanin Sosiyete Sivili be politikitonⁿolunin jamana sin dunna kupalu jalabolo to benxanⁿoxono..
281. Kiititegelalu la benbaliya mu sababu ti dondin dondin xa sigida la tilinninya sabati anin xa sagi lannaya xan. Tilinninya lannaya yiriwata bete, awa a be sinsinnin bete, awa a keta tonⁿa ti kititegelalu bulu. Duguxulukuwo jalabolo be keta keno xan xa tanbi. Feere kiika tegeta, xerenxerenya la tilinninya silatego la, walasa xa heronin sigidamoxolu la kafu noxonya sabati.
282. Sanji 2023 marabululaⁿakuto keta sababu tx ka sigida sotokuwo latixolu sigi sin xan, nataxakiika sababu fe, jamana talalosilatego la. Walasa nin politiki sinsinninba in xa sin xa mara nin sigida yiriwalo xoleyalu jaabi bete, awa wo ⁿa ma, xa jamanadinⁿolu xa sigida makuwolu wasa,feerolu te
283. Sanji 2023 marabululaⁿakuto keta sababu tx ka sigida sotokuwo latixolu sigi sin xan, nataxakiika sababu fe, jamana talalosilatego la. Walasa nin politiki sinsinninba in xa sin xa mara nin sigida yiriwalo xoleyalu jaabi bete, awa wo ⁿa ma, xa jamanadinⁿolu xa sigida makuwolu wasa,feerolu te
284. A la fanmahoronya sabatilikuto hukumoxono, Mali x'a la kafu noxonya kiika ke dula bee la. Duniyakiikabolo, n'o mu duguxulukuwo nin xalisikuwo jexulu xote sigilo ti, Tiliboyo fe, n'a xomala mu BRICS jamana lu ti, wo si sababu barikama di Mali ma walasa x'a la fanmahoronya sabati anin x'a la yiriwalo jalabo bete, kafu xa xumaⁿoxoya mennu si sin xa soto

285. **sigida jamana todara sanji 2023 xa yiriwalo baarolu sigi snxan xa la Ŋataxo xan wo si makafu xa.**A la diplomasi sababo la, Mali lodula xa bun Afiriki la sindunno kelo to walasa xa (i) ka duniya tonbalu toben walante xa kuto la duniya siginakuto yitabaxo xan bete, (ii) xa a'faxaliŋa ŋafo kuŋalu xan ke xo teriya anin jategewaloanin (iii) wa benxanŋolu mafeli kukuto, xerenxerenyalahadamadinŋolu la boloxosariyalu xan, moxo doxomandinŋolu lafasalo, mennu be keta xa siya walasa xa fen tjananinŋolu lawuli mennu be n'na laadalakuwolu sosola.
286. **Fanmahoronya nasilo la, mali xa baaranoxolu siyaya dula bee to.**Duniya la baara kiikakuwo xan xa sigiduladuguxulo bali luntanŋolu la anin xalisi xa tibabolu kunben xa sila kutolu ta mennu be tilin BRICS ma wo me nafa xa bun Mami xan anin xa kafu baaro latege anin a baaranoxolu tee. Wo be keta sababu ti xa yiriwalo sabati Afiriki xono.

SOTO YIRWALO

287. X'a la kafu ŋoxonya baaro ma Mali lodula xa bu (I) xoxan sariya tobenno, (II) xa lodula xoyiya terorisimu kelo to(III) xa sagi enxanŋo dolu xan x'e xo hadamadinŋo la boloxotosariya, laadalakuwo latimelo.
288. **Kafu ŋoxonya , CEDEAO nin UEMOA anin G5 la tanbisilo** wo ŋa ma, a xa kafu -xa-baara kuto "decoloninsé" ŋamoxoya ta, a kilin xa feero do damuta walasa xa jamana kiikakafu ŋoxon ma jexulu kutoxono, xa ŋatilin fanmahoronya nafalu ma anin jamana menu be kufolin, wolu nafalu lafasalo. Wo ŋa ma, Burukina Faso, Mali jamana aninNiseri jamana xa Sahel jamananolu la jexuluba (AES) sigi sinxan setanburuxaro tile 16, sanji 2023. Waxati nin waati ninnin kele in nafa dondindondin, jamana kiikajaxxokafu la wo wale in ma. Mali xa baaro ke ŋoxon fe dunin AES tondin jamana tolu ti walasa xa yiriwalo politiki nin feerolu ben ŋoxon ma, xa marabulolu la fensotosilolu yiriwa anin xa jeŋoxonya noxoya, xa jago ninnafulosabati maroxono, anin xa sigida nafulo mara anin xa ladamo waxato jiginlo la Sahel haxxo to
289. Jamana feeretigo be baaro keta yiriwalifeeredulalu mennu si soto lasi moxo ma xa bo kenfanŋolu nin xoxanjamamnolu dula
290. Baji bolicogo yiriwara Niseri baji (Xoulixoto-Gao, Bamaxo–Xouroussa, Bamaxo-Xonakiri) ka taxamacogo ŋenaboli sababu la aninn OMVS ka kurunbokari dula kera, o kera sababu ye ka kurunbokari sila yiriwa.

291. Wosilatego la, sanji 2063 la, a doxoyalimba la, 64% benala keta silaba ti, negesilomennu si sinxa taxama, wolu si si kilometere 3000 ma, anin jiborisilomennu si sin xa taxama, kilometere 2334 noxon CEDEAO, l'UEMOA et l'AES.
292. Bajifetaxamo yiriwata xa sababo ke Niseri jixanboro ti(kafoxoto, gawo , Bamaxo, kurusa, Bamaxo-xonakiri) wo mu OMVS la jixansilolu ti fox a si Anbidedi.
293. Nin bajimadulalu to, janni 2063 te, 64% in jisila in bee tobenta, 3000 km noxon le darata negesilo to anin m 2334 jixansilo to men si borino.
294. Wo na ma, jamana sininnaboyi senekuwo jen, men si sin xa noxon sotoanin men be sigida lakantala, n'a kunwo mu xa jamana la domolikuwo fanmahoronya sabatala, xa senefendaraliketalu la soto yiriwa, xa Mali ke senefen fiirila fango ti
295. Mirankuwo, petoroloanin fenjalama faxalanqolu (litiyomu, idorosi, a noxonnalulu) be deema duniya jamana yiriwalo la, a dunja fe jamana nin sigida sotokuwo la, mirankuwo baarakedula do dabolo fe, jamana la baarake noxonya sabatilo n'a yiriwalo fe , nafabosilosabatilo nafulo dabolo fe, n'o mu xa senefenno nafalu ke nafa tianin xa yiriwalosabatilo sabati, sigida lakantaninonin hadamadinqolu la nokuwotobetolu nataliyeno fe anin yiriwalowaleyalu sigidamoxolu jen.
296. Mirankuwo sariyajuwo men bulata sin xan sanji 2023, wo mu sila dabolo jamana la soto yiriwalo xama. Wotanbininno xo, Jamana x'a fan mabo na, a kilin na royalties sotota bula xokuto xa bo mirankuwo nafulo nafabolo la furubafenno to : mobilo, fango, telefonin.
297. X'a sababo ke politiki ti men si sin xa jatilin sotokuwo siginjakiika teelo ma, isininlu keta sotokuwo fango ti. A damuta ta san tan xono sanji 2024-2033 xono, ninnokuwotoninnokuwo layidu talinqolu baarakeja tianin mirankuwo baarakedula do sigilo, isinin yiriwalotaxabulo fango bunyala, wo xoma, a keta fen kiika ti, xa taxa fiirikuwo silatego la, men nafa xa bun bete jamana bee xono.
298. Mali dunta feere tegelinqolu duniyaxono. x'a sababo ke a la sugandilo ti xa la moxolu jala duniyaxono men si sin xa noxon soto, men na nokuwoto xa bun, xerenxerenya la kunnafirinkuwo ta, nataliye kiika keta walasa jininnolu xa sin xa yiriwa. Wo to, sotokuwoninseri nin TIC mu yiriwali xulu ti anin baarakemiranno ti sigida nin xalisikuwo sinnokuwo la.
299. Mali in dunno duniyaxono feere kuto to, wo keta sababu ti xa lonninya ninnokuwotoninnokuwo yiriwa sigida xono Xa ke lise betolu damuto ti men s'a tu Mali xa sin x'a sin dun a toanin xa setigolusoto duniya jatebo Olenpi la ; (ii) lonninya ninnokuwotoninnokuwo nataliyeno nataxo ; (iii) xerenxerenya la men xa bun bete dula dolu la; (iv) lonninya jininni jonjonqolunin waleyalinqolu yiriwalo ; (v) anin feere tegelinqolu nafamaludaralo, i fiiriloanin isotolo.
300. **Mali dunta kunnafirinfeere kuto waleyalo to** Bulumafaro be xa taxa a fe x'elodula fa ke xo sigidakuwo jalabobaxo, xa baarakedulabetolu damuta xa taxa a fe aninBulumafaraketalu be xa taxa xa taxa isinilu ma fan . Turisidikuwo ta fanno fe, a si jamana la turisimu dulalu bee nafa, jamana xono turisimu yiriwata xa kafu turisimu ma men be bola jamana xoxan. Wotanbininno xo, laadalakuwolubaarakedula latixo do yiriwata, wo keta sababu ti xa do kafu bete laadala baarolu la deema ma.

301. Mali la isinin yiriwalo sabatita jexafo xono jamana nin tonba tee, men si xaliso bula isinin la, nokuwotoninnokuwo layidu talinŋolu baaro xama anin feerebo silatego la.
302. Sigida la fen daraninŋolu la Ɔoxondanŋosotolo jamana nin mara sifalu xono, wo be sabatala jamana la Ɔataxo feerolu xoma, xerenxerenyala , walasa xa (i) juso dun anin xa juso dun fennin baarakemiranŋolubetoludaralo n'i pakelu la PIB.
303. Mali isini yiriwalo keta fasuyo nin kenfanŋolu la baarapoxoya ti xa nafulo dun isinikuwo to xa nafasofenŋo labaara feerekuto xono.
304. **Sigida sotofenŋolu jamana saxa xono anin marabulolu to be waleyala xa yiriwalo kukkumo xono n'in wo dolu mu (I) soto dunsudun anin x'a mayita anin a lamaralo kubeto(II) xa gagalo ke anin xa saxalu la Ɔoxondanŋo waleya(III) xa kamarolu ke faafinna anin duniya xono(IV) sotolu jatemutalo anin i Ɔininino fatafinna anin saxalu to.**
305. Wo Ɔa ma, julodunta sotokuwo xa xan xa si haxxe ma men be benna PIB 80% ma, sasa FDI haxxo ka kan xa bunya sinŋa tan xa si FCFA miliyari 3000 Ɔoxon ma x'a soto xoxanmoxolu la bulumakafolu xa xan xa siya sinŋa naani sanji tan nin fula xono sannin xa jiginba soto men si si miliyari 900 Ɔoxon ma FCFA ti sanji 2063 Ke.
306. Wo tun s'a Ɔinin jamana kun xa teesitolu ke walasa xa sotokuwo musaxolu Ɔalabo bete. Tonŋa la, a kilin kuwo la sotokuwo xalisikuwo doxoyalo lon, men n'te ben yiriwalo barakama ninsabatilo lapininno ma, jamana xasotodulakiika segesege anin x'e yiriwa mennu x'a tu xalisikuwo haxxo n'a kelo si sin xa sumanninwo jamana yiriwalinŋo ti . Wo Ɔa ma, ninnokuwotonnu segesegeta : impositi boxolanŋolu nafabolo ; bulumakafolu kafu lonin jamanadinŋolu la jatebo yiriwalo ti ; Furuba nin lanxan kafu (PPP); xoxanmoxolu la jigilolu Ɔatilingabeto ; kelu dabolo walasa xa bankilu la xalisikuwo soto bete jaguketalu Ɔen ; xalisikuwo musaxa kuntaxalajanŋolu sigilo, anin fen jaxxo ; xalisikuwo nafulo dabolo, garanti nafulo, jatelumennu be sinsinnin be mirankuwo nafulo xan, a Ɔoxonnalulu . ; nafulosotodulakutomennu be bola kenoma, wolu nafabolo, xerenxerenyala NBD (Banki kuto yiriwalo), a Ɔoxonnalulu.
307. Wo Ɔa ma, a xa xalisikuwo tilinninŋolu siti Ɔoxon la Ɔa tobennin na mirankuwo silatego la nin nafulu ti fen daralo walante fensotokuwosilatego la
Nin jamana jaxxo la tonŋolu la jexafoluxono, mirankuwo berebero xama, folofolo si di mirankuwo tonŋo ma men be nalanin telefoni, mobilikuwo anin furuba baara inforomatixu tonŋo do ti walante fen daralonokuwotoninnokuwo tonŋo do
308. Xa kukiika jatemuta, ke xo (i) a la xalisikuwo tarixu nataliyenŋolunin dimiŋo be keta tuma kiika la ; (ii) xalisikuwo xoyo (FCFA) xa dafabaliya jamana mennu b'a talala Ɔoxon la, wolu la yiriwalosilatego la anin i la jagukeƆoxonya ; (iii) xoleya mennu be CEDEAO la xalisikuwo xoyiyaninŋo waleyalo dabolo la anin (iv) duniya xalisikuwo silategokuto sigilo sin xan men be x'a ke ta, xaliso benala deema dula men tonin nafulo jetalu xa ke xo sano, tulo, litiyamu , platinin, wdfi. Mali xa xalisi kuto la, nin jamana damadolu Ɔen marabulo xono, xalisi kuto men be demala i la nafulumafenŋolu fe.

HADAMADINYA YIRIWALO SIGIDA BENNINGO NIN TILININGO TO

309. Jekulolu la poroselu waleyalo sanji 2020 jigilo sinfe nin kafu Ɔoxon kuto ti (Sina, Irisila, a Ɔoxonnalulu) feerebo silategobalu la (Enersi, sotokuwonin sigidakuwo, a Ɔoxonnalulu) wo keta sababu ti xa jamanadinŋolu la Ɔalamaya keƆabenaninsotokuwokiikasoto bee be benawo Ɔa ma xa baara kiika damutamenu la sara xa bete, Ɔoxondanŋonokuwotoninnokuwosilatego la anin xa fennin baara sifalu bee siyaya saxa to
310. EXa doxoya bete sigida benbaliya nin fangantanya la ka da mogo kelen-kelen bee ka soto kan, senefendaralo baaro yiriwalo, anin tonba la yiriwalo men be xa bunya xa taxa a fe, wo keta sababu ti ka baara ketaw doxoya kusobe senefen na mennu ma laben ka Ɔe walasa ka nafa soto foroba la nokuwotoninnokuwosilatego la.
311. Baarakewaleyalu siya xa baara xoleyalu lasi moxolu ma mennu be nalanin paradigme jigilo ti jamanadinŋolu la politiki la. Jamana nin maromennu la jamanadinŋo man siya, wolu la yiriwalo lapininŋolu x'a tu jamana Ɔamoxolunin maromenu beƆatilingin wo ma, wolu mu politiki silolu sigi sinxan walasa xa hadamadinŋolu la nafulo di marabulolu ma, mennu xa xan walasa x'enokuwotolu nafa..
312. Jamana nataliyekuwo tonba la tonbenixanŋolu waleyalo xa silo di nataliyekuwo silategobetoni beekafu fango sigilo ma men si sin xa fasodinbeteya, jamanadinŋo kunxankuwolu, jigobeteya nafalu talo, mennu be tali keta sigida, fen daraliketaluanin dapelu la, mennu be deema dunna jamana la Ɔataxoninsotokuwonin sigidakuwo silatego la. Nin

sigida in nafulo be benna jataxo haxxo ma nataliyekuwo silatego la (nataliyekemirannolunin feerelu tobenta, baaraketalu juso laminlinno nataliyeninno haxxeba, Bulumafaroketalu dankafu linnolusindunno, a joxonnalu) awa men be jataxo sabatala nataliyekuwo silatego bee la.

313. Kendeyakuwo politiki men be keta xa jatilin kendeyakuwo ma, wo keta sababu ti xa kendeyakuwo silatego do sigi sinxan, men si sin xa soto jamanadinno bee fe nin musaxa doxomandinno ti, anin xa kendeyakuwo sigidalu dabo nin feerebodulalu timennu xa bun bete, fo xa si a danno ma, wo jaralo boro keta hakililajigo doron ti sasa. Nin sigida in, n'a be folofolo, fen jaxxo teemoto, jangarukunben, sanunya anin baludasoo nataliyeno la, wo keta sababu ti xa jangarolu duniya kafu lunin duniya xalisidunnalu, la jangarukesolunin jangarukesolu kunbennonokuwoto yiriwa, xa yirodaralo fango bunya anin xa fenomennu be kilila xo tibabuyironin yirolu yiriwalo.
314. Feeromennu tegeta walasa xa galubalu deema, xerenxerenya la (i) galu hakilitigolu yiriwalo ; (ii) galubaluxono sanunyakuwo ; (iii) xalisikiika bulalo furuba joxondannosotolo n'i jigo betolu la, sigida ninsotokuwosilatego la anin mobilikuwo silatego la anin (iv) suwolu lolo politiki men be ketanin jamalo tibete, wo keta sababu ti xa : jalamaya kejabeto yiriwa bete galubaluxono subetolusotolo jamanadinnomennu la soto man bun anin baara kiika dabolo.
315. Mali jikuwo nafulo dunta, x'a mafeleanin x'a mara ja sabatillinno la, walasa bee xa sin xa jikuwo baaromennu be bee lajelinno la, walasa xa deema dun jamana yiriwalosabatilo la.
316. CTataba xoyimanno men lota, wo be deema dunna xulaxonoxonokuwo kelelo la. Nin sigida nataliyeno xa beteaninnin furuba politiki tobenni beto, sigida xoleyalu be jalabola bete, awa sigida be marala bete. Kafu tolunin balawolu kunbenno n'i jalabolonokuwotolu be baraxosotolaanin jamanadinno si sin xa ladamoanin xa sigida lamininno, sotokuwosilategoluanin sigida lamininno xa six ka muna waxati yelema nofekuwo la.
317. Wo mupali in waxati yelema jaxoto, wo du be yitalin nin senefenno nin moli nafulo marajabeto ti : (i) jamanadinno lundunno fe (ii) jiyo xotosilo; (iii) domolikuwo bankilu yiriwalo ; (iv) senekuwo jininnolu yiriwalo ; (v) baxannolunin yirolu kendeja yiriwalanin (vi) senedulalunin wulo dulalu lakantaninno..
318. Xa kafu wo ma, safelu tali betoanin sanunya porosebalu waleyalo xa deema dun xa kendeyabaliya, noxokuwo anin xoleyaludoxoyalo jamanadinno la jalamaya sigida la sabatillinno la, kewalokiika jelo fe, xa soto xa sanunya baara sabatilen sotoli sabati.
319. LNin Sosiyetelu Siwili barikama in be jatemutoketabete fankamalunin duniya marakuwo silatego la. Wotanbiniho xo, musolunindindinnolula nokuwo baraxo bunya, ila soto fen nodaralola, wo mu toja latixomu men s'a tuisi sinxa deemeba dun nafulo dabola la.
320. Gallolu dala musolu fe, luxonooa nin senekuwo baara doxoyaloi luxonofeerolu lasilosinfe, wo keta sababu tixa do bo bete waxati la men be keta senekuwo nin bangekuwo baaro to. Wo ja ma, wo hukumo in be juso dunna moxolu xonol xa sinxa i sindun betegallo jalaboloto, xa kafu ila nataliyekuwo ma, la xalisikuwo fanmahoronya xan, la duguxulo sotolo toaninjulukuwoto.
321. Lkafu joxonyajelo i mu benxansafe do ti men be laadalakuwolu nin kafu joxonya sifaluduguxulukuwu tee. Bi kafu joxonya sifalu sigilomu laadala kafu joxonya sariyaxulu jonjonno lamininno la, i be mennu lasila bi siginanin feerolu fe.
322. Soto yiriwalonin sigida yiriwalo xa walo do noxoya men tun si sanji keme kiika bo, n'o tun be jatela Mali jamana la laadalakuwolu ti ; Wolu mu jamanadinno la dula- ti. N s'a je xo Malidinno menu be sigilin jamana xoxan, wolu be xa saagi i la jamana xono xa siya.
323. Malidinno menu be sigilin jamana xoxan, jatigila jamana kilin-kilin bee ta fan fe, wolu s'i toben x'e sin dun jininnolunin resolu dabolo to walasa xa Mali yiriwalo deema. la fango sababo la, i si sin xa nafulo kiika sanba xa taxa jamana la sigixafo la mennu be tala la, mennu be keta xa siya xa jatilin xaliso bulalo ma jamana xono. la jexulu n'i ka xalisikuwo baraxo sababo fe, i be noba bula la politikikuwolu jafolo n'itaxabulo la Mali xono.

324. Deemabaxo dube bola jamana jaxxo la hakilitigolu fe jamana la ininverisite nataliyenon la. Fangantanya doxoyalibetoaninsoto siya xa lakantloa sabati galubalunin galumeserŋolu to, wo keta sababu ti xa herosoto sigida la.
325. Xa xoxanmalidinŋolu be dula wo dula si toben anin x'e sindun baaradarakuwo to mennu si yiriwalo sabati jamana xono. X'a la i a tesito xan, i si sin xa baaradalu dara jamana xono mennu be teemaboli xa soto nafamalu mennu be labaarala bete Mali xono. X'a la tobenno xan men be tesito nin soto xan, men be ila barakatigiya yitala jamana yiriwalo to.
326. Sosiyete la baarakeŋa, xa la laadala sariyalusindunno xan, wo be sinsinnin sasa laje, baro, muŋulo, bunya, teesitoanin tilinninya silatego la.
327. Wo nafalu s'a tu a si sin xa feerolu ta a fanxono a fan na yiriwalo xama anin xa kafu ŋoxonya sabati walasa dula bee xa sin xa i sin dun jaman tilinninya, benxanŋo, benkan anin ŋataxo to.

Tanbisila bayibalolu

328. Kujaxxo kelo kunŋo mu nataliyeku ti, n'i be moxolu hakiliosaba lasobilotagumansedolu xan anin i keŋamennu si sin xa ke, x'a lapininŋo xa feerolu tege walasa x'e xoyi. Wo ku in be sinsinnin rupture dynamics (bori-dula-kuwo) tanbininŋo ŋaxamininŋo xan. A la borifenkuwo hakilina mu xo Mali jamana , hali nin herakuwo teesitolu keta, a be xa no ŋaxamininŋolusoto..

SCENARIODE LADECEPTION-DJIGUI MAFA

Nin tanbisila in be lanin ku labilo le xan halin in Mali jamano xa tesiti ke walasa xa jabi betolu soto, wo dolu mu : lakantabaliya man sabati, benbaliyalu, boyixannikewalo moxolu anin diyadisilu. Wo xo, politikikukelo men nata fanga laboyo ti, sariya soso, yuruguyurugu, maro la fangadoya. mali dunno AES to mu xannabo ti men be jeŋoxonyandinŋo xan fatafinna anin fensotobaliya wo men kela sababu ti xa ke sinbetojamana ti AES to

329. **Teesitomennu keta sanji 2021 yelema sinfe walasa xa lafasalitonɲolunin lakantabaxolu la nokuwotolu sabati, wolu tanbita xa siya walante xa doxo.**
330. Nin tanbisila bayibalo mu hakilitobensila ti xa jigi xa feere ta xa jaxxolu laɲlori
331. **Teesitomennu keta sanji 2021 yelema sinfe walasa xa lafasalitonɲolunin lakantabaxolu la nokuwotolu sabati, wolu tanbita xa siya walante xa doxo.**
332. Nin tanbisila bayibalo mu hakilitobensila ti xa jigi xa feere ta xa jaxxolu laɲlori
333. Jamana sariyatigi b'a janto maraxo ɲuman doron de la yeremahoronya dulaw la. Ka doxoya, a be lafasali, lakana aninn tilininya di, wa a te yen tiɲe na sotokuwonin sigida yiriwali silatego la.
334. Jamana be to ka taxamasiyen ke politiki basigibaliya waati nin waati nin fanga tiɲenin walima siyaxoxoleyaw ye mennu be mara taxabolo tiɲe. Jamanakuntigiw ka ladaralo be ka taxa ɲe dondinn dondinn, wa, nogolenya be to xoleyaba ye.
335. Nka, nogolenyaba borow be yen. Hali nin forobaciyenxo ɲemogow ye cesiriw ke walasa ka nanbaraxo kele, gun damadow be balo la, wa u labenna ka ɲe. U be feerew Dabo mennu b'u Ke jamana lakikaw ye jamana do xono. Fen min be ninn nogolenya sugu in jira, o ye jagoketaw ka ɲoxon sotoba ye, mogo damado mennu be se ka nafa soto, mennu be deme tuma kiika na jamana ka sigikafo la min be sen na.
336. Tilininya silatego la, benkan mennu kera walasa ka tilininya lanaya sagin, olu ma nanin no ye min tun be maxono. Nka, tilininya lanaya be ka bonya dondinn dondinn. A be ke siabatilofen ye, wa a be jago yiriwali sabati k'a sababu ke a ka biɲedimi ye min be jekafo do bali kiritigela nin kiritigela ce aninn min be kele ɲuman ke nin enterineti jaxxoya nin kapitali boli ye.
337. K'a soto yiriwalixoxonew ma diya kusobe, jamana ma a janto berebere bolodacogo la, min barika ka doxo hali bi. A be tooro ɲeɲoxonw ka ɲetaxafe, wa a be tali ke kenema xalisikuwo la ka tanbi folo kan. A te bonya lase min be se ka jamanadenw ka ɲenamaya kecogo ɲe kusobe, mennu fanba be tooro faantanya fe.
338. Decentralisation (marabolosigi) taxabolo be ka jo. Jamana te se ka o layidu ninnnu labato nafulo ninnokuwotoninnokuwo jiginninsilatego la. Sigidaw yere te se ka nafulo jaxxosotomennu ka kan, wa u be u jigi da kenema nafulo kan kusobe. Jamanadenw sen te kusobe latigexo la.
339. Wo bee xo, nin xalisibun in si na sin xa xe basigi xalibaun tiwaxatomensoto be yiriwalen , wo toxoleyaluwxato bana sila walasa xa jamana musaxa bota yeledo nin jigilo xunbenno, do si na sin xa taxa xalisibun in soto la xa wo waxato latanbi.

SOTO

340. Sotonafirin feerokutolu labaarabaliya fango be la bunya xa tax'a fe jamana ninduniya to tee, anin jamana xono du. Malidinɲolu la TIC sotolo xa doxo, awa a be danna dugubalunin moxo dolelu ma. Fiburu opitiki ninsotonafirindisila xotelu be tiɲanin, i n' te fan kixa fe awa i soto man di.
- ♦ kurankuwo me nimisawaso xa doxo anin xa la tiɲalo bunya. Kuranku haja nimisawaso doxoyatax'a sababo ke joteluwo lu xan x'e xo kuranko dilo jaxxo wo men juwo ɲinino siyayata soto ti anin xoxanmusaxakuwo xoleyalu;
 - ♦ kuransilo tiɲalo anin a labolibaliya. Kuranko lasilo dula kiika to wo xoleyaba doti xa kafu wo ma terinsilo(wagonkuwo nin kunxulukuwo anin silabalu be tiɲaxan x'a sababo ke I darabaliya anin mirankuxoya anin daralo sariyabatubaliya; santosilakuwo ɲataxo ɲininbaxo xa siya wo xa xoleya dun wo kuwo to;
 - ♦ xotondikuwo le be senekuwo lodula fanin. Wo du sabatilo be denni sanjikuwo, senekedulakuwo anin sotokuwo lela. Masinnabaaro doxoyalo anin baarɲa kutantanya le xa do bo soto la. Marafenmaro nafa doxoyata wo men be kexan benbaliya ti seneketalu nin marafentigolu te;
 - ♦ Dugujuxotonafulolu soto xa doxo bawo a be denni fen danta lelu la x'e xo sano hali nin ale bolo xa siya bête x'a la nafa xan. A soto mu toni 60% sanɲo xono men be labola xa taxa dara xoxan wo le xa soto nafa doxoya.

Dugujuxoto fen xotennu be je x'e xo liciyomu men nafa sin a bunya jamana ma bête. Dugujuxotto fenŋolu labolisariya si na a bolija silolu yita ;

- ◆ Kunnaŋirinfeerekuwo to , dula dantalu lelu doron nimiso wasata.a laxarnno xa doxo teemato nataliyesuwo nin santonataliyesuwolu la x'a sababo ke miranntanya nin karamoxogo doxoyati. jininiŋuwo xa doxo.nin ku innu lelu xa kunnaŋirinfeere kutakuwo doxoyanin.
- ◆ Waxatiyelemo nin sigida tiŋalo lelu be xoleyabalu lasixan Mali ma men do mu jaraya ti .Duguxulo baaraŋalaboŋerekuwo be kenin sababu ti xa duguxulo soto doxoya. Xa kafu wo ma, jikuxoleya anin laminino tiŋalo.
- ◆ Laadala Dulalu mafelo doxoyalo nabaxolu bulu ;
- ◆ Bululabaaro bema xa lodula fa hadamadinya to ;
- ◆ kenfaŋebaaralalu nafabunya bari a be kelin fantanya sababo ti xa la baarasotobaliya xan;

342.Sigida nafulumafenŋolu labaaraliŋa man ŋi. Sigida nafulumafenŋolu labaarali feero n' te xa senefenŋolu nin wulo tiŋalo bali la. Jamana man feero bete si tobenno yiri tegelinŋolu notobulakuwo la ke l xo tabilike loxo. Anin du, xasarolu sotobennono n'i la maroŋa man tobenno bete,awa ŋa n'tejamana dinŋolu bulu xa ben a ma walante x'a muŋa.

BANGE NIN SIGIDA

343 .Sotonafirin feerokutolu labaarabaliya fango be la bunya xa tax'a fe jamana ninduniya to tee, anin jamana xono du. Malidinŋolu la TIC sotolo xa doxo, awa a be danna dugubalunin moxo dolelu ma. Fiburu opitiki ninsotonafirinŋisila xotelu be tiŋanin, i n' te fan kixa fe awa i soto man di.

344 .Sigida nafulumafenŋolu labaaraŋafeero fusi n'te je, wo keta sababu ti xa na nin ja nin xonxon anin sigida nin alameninŋo tiŋalo ti. Waxatiyelemo be xa hadamadinya xoleyalu jaxuya. Waxato ŋa be xa xoleya xosobe, jikuwo be xa xoleleya xa taxa a fe, awa i labaaraŋa man ŋi. Sanjikuwo be xa xoleya senekuwo nin baxandomolidulakuwo ta fanŋo fe

345. Senenin baxanmaro fango bunya nin a ta bee, Mali sino fanba be nala lonna domota ninxotondosino ma. Senefenɲolunɲalo be dennin sanjikuwo nin futo bunya le la xa tanbi soto yiriwalo xan:

346. Sotonafirin feerokutolu labaarabaliya fango be la bunya xa tax'a fe jamana ninduniya to tee, anin jamana xono du. Malidinɲolu la TIC sotolo xa doxo, awa a be danna dugubalunin moxo dolelu ma. Fiburu opitiki ninsotonafirindisila xotelu be tɲananin, i n' te fan kixa fe awa i soto man di.

347 Sigida nafulumafenɲolu labaaɲaɲafeero fusi n'te je, wo keta sababu ti xa na nin ja nin xonxon anin sigida nin alameninɲo tɲalo ti. Waxatiyelemo be xa hadamadinya xoleyalu jaxuya. Waxato ɲa be xa xoleya xosobe, jikuwo be xa xoleleya xa taxa a fe, awa i labaaɲa man ɲi. Sanjikuwo be xa xoleya senekuwo nin baxandomolidulakuwo ta fanɲo fe.

234 Senenin baxanmaro fango bunya nina ta bee, Mali sino fanba be nala lonna domota ninxotondosino ma. Senefenɲolunɲalo be dennin sanjikuwo nin futo bunya le la xa tanbisoto yiriwalo xan.

348. Jiyo labaaɲaɲafeero n'tanya be x'a sino sotokuwo ke warajigekuwo ti, wo le be nala nin balukuxoleya ti

349. **Bulodolu xan, Mali man sindun kusobesotonafirinfearokutolu labaaralo la duniya xono.** lonninya nin nokuwo nin lonkuwoɲo n'te keta kusobe teemato nataliyesuwo nin santonataliyesuwo la, x'a sababo ke mirankuwonin moxokuwo ti. Lonninya ɲininin jonjonɲolu ninɲolu yiriwalo baaro b'a damutala ma. Nin ku fulan ninu be danɲo sigi feero kutolu sotolo la dula dolu la (kendeyakuwo nin lakantakuwo)..

350. Sotonafirin feerokutolu labaarabaliya fango be la bunya xa tax'a fe jamana ninduniya to tee, anin jamana xono du. Malidinɲolu la TIC sotolo xa doxo, awa a be danna dugubalu nin moxodolelu ma. Fiburu opitiki ninsotonafirindisila xotelu be tɲananin, i n' te fan kixa fe awa i soto man di.

351. Sigida nafulumafenɲolu labaaɲa feero fusi n'te je, wo keta sababu ti xa na nin ja nin xonxon anin sigida nin alameninɲo tɲalo ti. Waxatiyelemo be xa hadamadinya xoleyalu jaxuya. Waxato ɲa be xa xoleya xosobe, jikuwo be xa xoleleya xa taxa a fe, awa i labaaɲa man ɲi. Sanjikuwo be xa xoleya senekuwo nin baxandomolidulakuwo ta fanɲo fe.

352. Senenin baxanmaro fango bunya nin a ta bee, Mali sinoboxoba be nala lonna domota ninxotondo sino ma. Senefenɲolu ɲiɲalo be dennin sanjikuwo nin futo bunya le la xa tanbi soto yiriwalo xan.

353. Senekemansinkuwo ninsene feero kutolu waleyalo be danna dula xotosilinɲolu ma. Sanjiku daso sababo la, xotondo dasata x'a lodula soto xoxansaxalu to. Baxanmaro be keta wulolu xono xa tanbi baxanmarodulalu tobennoninɲolu xan, wo be xa doKAFU seneketalu nin baxanmarolalu tee kelolu xan. Bajiyo lonbaliya be xa ɲegekuwodoxoya bete..

354. Nin kurankuwo feero beto n' te je, kuranɲo daralo nin'a diɲa me sin xa moxolu ninmisiwasa. Kutokuwo xoleya fango bunyata kujaxu. Kurankuwo tɲalo keta xoleyaba ti maro baakedalu, kenfanɲen baaradalu anin luolu la baaro la.

355. Men mu Mali la isinikuwo ta fanŋo ti, a sinalu xa siya, awa musaxobota kurannolu tee x'a tara. Fen xerenxerenŋolu (xotondo, sano, baxanŋolu, wo nin a noxonnalu) n'te bayelemola jan,wo be nala nin baarakuwoxoleya nin sotokuwoxoleyalu tala.
356. Musaxolu dunbaliya xama duladarakuwo la, silolu xa doxo awa l be tjanin xa si dula do la fo moxolu nin i bulutofenŋolu me sinxa tanbi jamana dula dolu la sanjiyo na waxato.panxulunsilakuwo,terensilakuwo,anin jixansilakuwo, Si pankurunsilaxo, terensilaxo anin jixansilaxo be jinin xa lo. Sotokuwobe yoboyabanin.

Taxabulo mennu bennno ANTE (ME SON)

Nin taxabulu in be sinsinni teemato fango la yelemo men be bulula wo bulalolu xan. A la jatemuta in xa yita xo fasuwo nte tilinni a si hanjo dun jamanajamoxolu doron lelu la anin la dinbaya n'a masutuyamoxolu . Fanga fusi fusi t'a bulu anin a si moxolu tu i fannu ma ame mennu nangi no fo na keta moxo mennu nangilo xa noxo a ma mennu me a lasila halin in i man sariya labatu .Nin taxabulu innu be banbannin teematofango la yelemalo mennu bulata wo bulalolu xan.Wo xo ; AES si tiŋa xa sababo ke talalo ti anin jamoxokuwo. basigibaliya nin yuruguyurugu si siyaya jamano xono, xa jamano bula dinxo xono Goferenaman si tiŋa xa jamano tala.Kujaxukelelu nin jamano jategewalo kebaxolu si jamnao dulaba kiika muta.Mali si ke basigibaliya daxadula ti fatafinna anin sigidula bulaba dula ti.

Nin ku in mu saginxo le ti men si ,ke sababu ti xa bone soto marakuwo in na politliki, sotokuwo anin lakantakuwo silatego la. Wo sababu kelinŋolu mennu be na la nin no kilinŋolu ti, politiki , sigida, sotokuwo anin lakantalo, xoleyalu si sagi xa bo ŋa ma men si ke Men si ke sababu ti taxanin ŋa xa basigilo nin kilinŋa kele

357. **Nokuwo nin lonkuwo, bululabaaro anin turisimu ma yiriwa xosinbe.** I be xa na nin basigo ti sigida la xa tax'a fe, xa na nin baarolu ti mennu man sabati ninsenefenqolu bulu ti dinbaya la domota doron xama nin a n'te taxala isininlu ma fan. .

Lafasalo-lakantalo-fanmahoroya- kilinya

358. **Sigida senefenqoluxa Ɔoxondanxosilatige la jamana nin marobuluw suguw la, jamana fanga xa doxoo xo la dondin.** Bayelemodula fitininw de fanga xabaun. Fenqolunin baarakemenenw daranin mennu man Ɔi xosinbe n'u xa doxo nin xoxanjamana ta ye, o te u xa Ɔoxondan sabati.
359. **X'an jigo la xoxanjamana lu xan, wo mu xa baraxo soto.** Jamana lu tee KAFU Ɔoxoya hukumo xono, jamana be xa ke jamana xotelu la bedo ti sotobokuwo silatego la, wo Ɔa ma, fenqo siifa bee be bola wo jamana ninu to xa dun. Anin du, sotokuwo bulufarolu be nala sinamaya la kejaxuya le tala. Sigida senefenqolu be nala galala xa jamana ke fiiriketa xotelu la saxa ti.
360. **Falin-falinnolu kebalia nin duniya jamana tolu ti, wo kuwo be xa damatanbi.** Jaguketalu la dasonin duniya to ti, wo mu fen ti men be mela sin to. Jago daso xa sababu ke senekuwo nin isinin boyilo ti, xalisi ki fangodoxoyakujaxo xa bo jamana xoxan, olu be keta sababu ti xa sannodoxoya.
361. **Sotokuwo nin lakantakuwo xoleyalu xono, faangantanya be xa siiya.** Moxo mennu la soto xa doxo bete n'ibe kilila xo fangantanqolu,olu haxxo be xa siiya anin daso mennu be wo to :kendeya,nataliyenqo,luwo,jjiyo,sinuya,anin a Ɔoxonnu . A tooro be sigidalamoxolu nin xoleyamoxo le xan bete..
362. Jamana dinkuwo ta ma fanqo , xomamoxolu hakilinaba mu bange doxoyalo ti xa benduniyatotego taxabulodo ma. Wo ku in be nala ninjamana dinqo haxxodoxoyalo le tala.
363. Nataliyenqo bululaƆa noba be nataliyenin haxxo xan bari olu bee n' te nala baara soto la xa la i la nataliyenqo siifa. TonƆa la, feero (hadamadinqolu, xalisikuwo, fenqolu, nataliyekuwo anin nataliyekuwo) mennu be waleyala, olu t'a tula nataliye beto xa ke, xa moxolu nataliye mennu si sin xa na ninyiriwalo latixo ti sotokuwo silatego la.
364. Wo xololo mu xa kendeya dun boxo to anin xa baluwo dasa. Kendeyakuwo silatego la, musaxa dunta doxoyalo aninjamana dinqalu la fangantanya, wo s'i la kendeyakuwo naxasi.
365. **Taxabuluxotolu sanxoninno xa faangantanya jaxuya xa nataliyekuwo tija.** Laadalakuolu baraxodoxoyata awa i lodula n' te xa je basigo ninbenqo sabatilola : sigidalu maro tijnaninno, jigo siifa bee be xa je, dindinqolu bandiya, moxoxotobalu bunƆabaliya,maroyubuyabalo, sigida nin dinbayalu xono, Ɔoxondeema dabulalo, nin yiri man soto wo kuolu la.
366. **Wo xolololu mu laadala nafalu doxoyalo le ti xa kilinnakuwo fango bunya.** Noxondeema men tun be je folo, wo n'te bennin bi. Feero xote si man soto wo la. I baraxo be xa doxoya xa taxa a' fe xa kilinnakuwo baraxo bunya.
367. KAFU Ɔoxoxafo sindunta politiki to awa x'e tala fango tigilamoxolu nin Ɔoxon tee.Ke i xo politiki tonqolu, i siiya x'i sototilinnalu ben fangapinno ma walasa xa tonqolu n'i fannu la nafalu maxata. Wo to, a lodula men mu fanga sinamaya ti je,wo si bula xoma**Sotonafirindilolu ninsotonafirindilalu be xa siiya bululo xan, awa n'a jamana ninjamana xote fangolu be x'e dugu olu le xoma.** I be sotonafirinqolu dila jamana dinqolu ma mennu n' te KAFU nin n'i be jamana dinqolu xoton jamana ti, sotonafirinno mennu t'a tula jamana dinqolu xa duniya faamuya, x'e sindun jamana yiriwalo baarolu to. Faamalu sin fusi te wo waleya in to.
368. **Musolu la fan ta baarolu be xa lasagi xo.**Musaxon'te xa dun baaro mennu s'a tu musolu xa sin x'e i fannu ta. Sariya n°2015-052/ men tata desanburuxaro tile 18 sanji 2015, nin a be feerolu sigila sinxan walasa xa xeya nin musuya sabati, wo waleyaƆa be bulanin wo jamana fe.
369. **Laadalafango lasagilo, wo kuwo be mamunin ne.** I be xa laadalafango tigolu ke yelenxansuwo ti walasa i tu fango la, ke xo KAFU sinto anin politikitonqolu b'a ketaƆamen . Wo kuwoo to, i be xaliso nin nafulumafenqolu sarala, wo walo si ke sababu ti xa nanbarakuwo jaxuya xa jamana bo dala.
370. Nin tanbisila in nte hadamadinya tijnalo balila.Duguxulo marali te mogo wasa tuma bee. Sariyasun, sariyasunba aninn maraxo sariyaw waleyali duguxuloxo silatego la, o te dafa. O nokuwotoninnokuwosilatego la, duguxuloxo jaterninew be yen hali bi, nanbaraxo aninn faamaw ka sebalia ka sosoliw maxonoaninn ka kiritigelaw ka latigew

waleya. Duguxulo kan kelew be senna, wa u be ka baara ke nin u ye kun jaxxo kama.

GOUVERNANCE

371. Marakuwo xoleyaba le be Mali dula bee to xa bo hadamadinya nin politikkuwo la xa si soto nin lakantabaliya ma. Maro nte jamana xono men xa di men Ʀen wo si wo ke me bo a to. Xa boyixanniwalolu ke moxolu a menu nte kujaxxu keta.Ʀamoxolu doron nenu be hero to anin I nofemoxolu.
372. kukebalikuwo lelu be lexan , jama murutilo fango ma, wo me la maro keƦa nte benni xa Ʀatilin jamanadinƦolu ma.
373. Politikikuwo silatego la, ANR xa yelemo dolu ta xa la demokarasi lasabatibaliya xan. Politikimxolu kiika sago x'e sodun fango la. DOLU KAFU TA ƦOXON MA XA FANGO ƦININ . Sigida marolu me baara no xa sababo ke politikikuwolu ti xa sababo ke politiki nin diino kafu linƦo ti. Wo keƦa innu be maro keƦa jaxxo le yitala jamana soto xan..
374. **Xalisidomokujaxxo nin yuruguyurugu be jaxxuyanin. A keta i xo fuwo moxolu bulu bawo bee le be a keta. Fangamalu fanu a to wo mennu nte ku in kelo balila. A be keta ku Ʀalabodula bee to(marada, kititego, poitiki fango, soto, anin laadalamaratigolu). Nin kewale in si ke xa ben i la nafa Ʀininno ma Ʀa bee do ma.**
375. kiitalalu nte lanin kiititegelalu la. mirankuwo nin moxokuwa be dasanin, kiititegedulalu be yuruguyurugo la, kiito waxato janyalo xa la baaraketa haxxodoxoya xan. kiititegelalu la tunfamaya doxoyata ? kiitego jabolu waleyabalya. kiitigelalu ta nte i fannu ma xa bo sarijuba, politiki waleyalo, xuman nte xa tanbi sila kuta fe mennu kelo xa jaxxu .
376. Jamana kurunƦo ma dula jonjon muta walasa kamaridulao tokutaya. Silo men be maro nin moxolu te be borila marokeƦa, yuruguyurugo anin kayitolu la salaya, Maro xa feero men nalo nin be daralin baaralalu, mirankuwo, feerolu, sariya safekuwo nin wolu waleyalo ketumo tanbita. Jatemutolu x'a yita xo nin baarakeƦa innu tanbita wo b'a yitala le xo jabi sotoninƦolu xana beteya.
377. **Jamana sotokuwo nin lakantakuwo xoleya be xa tuxalataxo jaxuya.** Faamalu la hamibaliya jamana la soto yiriwalo la, wo be keta sababu ti xa baarantanya nin fangantanya jaxuya, xa dindinƦolu bula tunalataxola jamana lu la mennu be yiriwalon xa tanbi laadala bonoxoto silolu xan.
378. Sanji 2063, taxadula n'te MalidinƦolu la tugun. Fangantanya warata awa sigida baarakeda jonjonƦolu sotolo be xoleya la (nataliyenƦo, kendeya, sigida lakantalo, a n'a Ʀoxonnaw). Fasodinjaxuya nin jigoxaxuyalu warala. wo walo be nala nin fitino tala xa yafodoxoya anin xa kilinnakuwo jaxuya men be keta sababuti ti xa na nin lakantabaliya ti..

SOTO YIRIWALO

379. Jamana lobaliya a lodula la lakantakuwo nin jamana la danbe lafasalo silatego la, aninx **Mali la fanmahoronya bunya jamana KAFU Ʀoxonlu Ʀaxoto**, jamana talalikuwo be lasagi la.
380. .Mali bulata bulo xan MalidinƦo si me duniyanin men je
381. NinlapininƦonjeba in be sinsinin « Mali Kuto » lasotoiŦa le xan. A kuwo jujonƦo la du segesegelifeerolu la mennu keta Mali xan anin MAFELereba men ketajamana lakutayalikuwo xan. NinlapininƦonba in n'a waleyafŦa sotonƦolu xa siiya:

Soto yiriwalo

382. Nafulukuwo men be denni xoxandeemalalu anin kefanjo xoleyalu mu:fanjebaaradalu .Segekujaxxo nata kenfanjebaaradalu yiriwalo ti.xoleya be furubabaaradalu xan bete.
- (I)kenfanjebaaradalu nte yiriwanin bi.A baarala kiika nte fasuwo baarala ti
- (II) kenfanjebaaradalu yiriwalo.Sege jaxxuyalo keta sababu ti xa fangantanya fango bunya. A kiika dakalunta x'a sababo ke saradiku xoleya ti
- (III) kiika la sotobaliya be bola baarada dolu lolo leto
- (IV) soto musaxa kiika be bola bulanxoto lelu to anin joxondeema lelu to . Moxo danta lelu la soto nte denni nin ku innu na ;
- (V) juluta hukumo xono.Bretton Woods le b'a la sariya sigila walalasa xa julo soto. Wo to,
383. Sotokuwo silategola, jamana la ku1alabotalu xa xan xa xoyiya le. PIB la jataxo xa doxo bee xa ANR la lanjiniolu ma wo dun me fantaya keleno.
384. Soto la jataxo sabatilibaliya be bonin sotolu siyayya leto, feere sotobaliya xa soto yiriwa. Wo le mu soto boyikunjo ti xa lakantabaliya kafu wo ma anin baarajalabolo xoleya men gofereneman xan anin xa deemanoxoya.
385. .Xalisikuwo keja to Mali be bolo to CFA to. Wo CFA kuwo xoxuwo xa bun bawo a be kelin xoleya ti Mali nin a baaradalu te.
386. Musaxolu dunbaliya xama duladarakuwo la, silolu xa doxo awa l be tjanin xa si dula do la fo moxolu nin i bulutofenolu me sinxa tanbi jamana dula dolu la sanjiyo na waxato.panxulunsilakuwo,terensilakuwo,anin jixansilakuwo, Si pankurunsilaxo, terensilaxo ani jixansilaxo be jinin xa lo. Sotokuwo be yoboyabanin

387. **Dugujuxotofenkuwo me sin xa jigiyalu fa.** Sano sotolo be xa doxoya x'a la sanubodula dolu la sege xan, dugujuxotofen kuto mennu si sin xa do kafu jamana soto xan kusobe,olu n' te xa nafa dunna walante jamana man sin xa feerolu tege walasa sotolu la nafa xa si jamanadinŋolu ma . Dugujuxotofenku baaro be n'te xa fango soto hali bi, awa a baaro be jamana xote moxolu le bulu.
388. **X'an jigo la xoxanjamana lu xan, wo mu xa baraxo soto.** Jamana lu tee kafu Ŋoxoya hukumo xono, jamana be xa ke jamana xotelu la bedo ti sotobokuwo silatego la, wo Ŋa ma, fenŋo siifa bee be bola wo jamana ninnu to xa dun. Anin du, sotokuwo bulufarolu be nala sinamaya la kejaxuya le tala. Sigida senefenŋolu be nala galala xa jamana ke fiiriketa xotelu la saxa ti..
389. Xa kafu wo ma, nokuwo nin lonkuwo bulolu xuliya xa bun bete. Wo nokuwo nin lonku in ne mu baarakedulaba ti, bari wo baara innu si na fen do ti men me keno. Wo tanbinŋo xo, soto men be talala wo nokuwo nin lonkuwo silatego la wo xa doxo nokuwo nin lonkuwo silatego la
390. Sotokuwo men si Ŋalamuta bete nokuwo nin lonku folo nin sanjitonataliyekuwo to , men te fen kiika ti, bari asi muŊano xoleya kiika Ŋaxoto.
391. A bele i xo saasa tanbisila in tiŊali waxato ti, xerenxerenya la, Mali la fanmahoroya sinsinnin kuto mu xofejeŊoxolu Ŋaxoto. ToŊa la, jigilo men be sinto saasa xaéatlin duninya jamana kiika ma wo mu sababu barikama ti Mali bulu walasa x'a la fanmahoroya sabati anin x'a la yiriwalo bete, nin wo xa sigixafolu yiriwa mennu si lasotono a xan Ŋan xa deema dun walasa do baxabaxalo doxoya, duniyalatego ultra-liberal be men nasila Mali sotokuwo ma.
392. X'a kafu wo ma,gofereneman la baara ketalu xa xan xa tintin sigidamoxolu la kafu Ŋoxonya baarabulolu xan menu mu laadalasariyalu , diinolu, laadalaku nafamalu, anin tilinninŊa. Xa fara wo xan, gofereneman la waleyalo xa xan xa sinsin sigida moxolu la kafu Ŋoxonya baarolu xan menu mu laadasariyalu, diinakuwolu, laadalaku nafamalu, anin tilin.
393. Tansilo waxato, jamana xoxankuwolu nin duninya kafu xafo meninsirisuwo x'a yita xo a xa baarakemiran betolu sotolo mu jamana la hero nin lakantalo hakilina baaro le ti men nin a la waleyalo si Ŋoxota xa ben.
394. Nin jabo in si xoleya dun kusoobe lategebaxolu nin bululabaarala tolu to, x'a l'a xan kun nt'a la xa sotoxononinŋolu nin lategolu nin wajibyaninŋolu keta aninnin waleya menu be taliketa wo la, wolu keta. Wo to, a xa xan xa politikitonŋolu nafa jatemuta bête. Nin ŋininxali ti men si sagi xa bo, nin wo mu xa ka sigida beto sigi sinxan furuba politiki bululaŊa n'a jatemutalo xanma.

395. Jamana lodula men mu baaraketa ti marabulolu bulula¹la politiki to, boxoli nte wo to. A xa xan xa ke feerebola ti anin sariyasunbatigi ti. Jamanakuntigili, xa la haxxolu xan anin i geregero sigida taxabulolu to, olu xa xan xa ke sigida nin soto yiriwalo senedula to men be n²afolin feere kunbabalu ti mennu be n²afolin Jamana kun**Men mu Mali la izinikuwo ta fan³o ti, a sinalu xa siya, awa musaxobota kuran⁴qolu tee x'a tara.** Fen xerenxerenin⁵qolu (xotondo, sano, baxan⁶qolu, wo nin a joxon⁷nalu) n'te bayelemala jan,wo be nala nin baarakuwoxoleya nin sotokuwoxoleyalu tala.
396. Musaxolu dunbaliya xama duladarakuwo la, silolu xa doxo awa l be tjanin xa si dula do la fo moxolu nin i bulutofen⁸qolu me sinxa tanbi jamana dula dolu la sanjiyo na waxato,panxulunsilakuwo,terensilakuwo,anin jixansilakuwo, Si pankurunsilaxo, terensilaxo ani jixansilaxo be ninin xa lo. Sotokuwo be yoboyabanin.
397. Sigida nafulumafen⁹qolu labaarali¹⁰la man ni. Sigida nafulumafen⁹qolu labaarali feero n' te xa senefen¹¹qolu nin wulo tin¹²alo bali la. Jamana man feero bete si tobenno yiri tegelin¹³qolu notobulakuwo la ke l xo tabilike loxo. Anin du, xasarolu sotoben¹⁴nono n'i la maro¹⁵la man tobenno bete,awa¹⁶la n'te jamana din¹⁷qolu bulu xa ben a ma walante x'a muna.

BANGE NIN SOSIYETELU

398. Walasa xa n¹⁸taxo hakililalu lawaleya xa benninsanji 2063 , sinsingumaluxa xanxa pinin xa olu baraki KAFU i¹⁹joxonmak'e xojamana din²⁰qolu, jamana j²¹anmoxolu, jamana ton kafow anin kenfan²²le.
399. Baarobululaja fele:lajinin²³qon²⁴qo bee xa si xa bo j²⁵ataxaxo siloSototilin²⁶nalulaxa ma walasa moxo o moxo sin xa xan xa dun baara in to olu bee xa sin xa soto jaabolu jatemuta. Sotona²⁷firindiyoi teesitoxerenxerenyala xa xan xa ke xa j²⁸atilin moxolu jemennu la baaro mu xa furuba kilalu j²⁹alabo.
- Xa deema ke xa sotokuwonin sigidakuwo politikikuwo lategenin³⁰qolu j³¹afoaninx'e sotonafirin
 - Xa j³²ataxasilo politikikuwo silolu yelema xa ke baarakej³³aferolu ti .
400. Baarakeja xa xan xa sinsin taxabulo fula xan : xa sanxaj³⁴oxomalo ke walomennu damutata walantemennu tobennotaxanin j³⁵ataxasiloSototilin³⁶na tee walasa xa j³⁷ataxoninbenxan³⁸qosoto porogaramulunin³⁹joxon teemennu besinto sasandin (wo mennu nafa xa bun kusobe Mali fan⁴⁰laya n'a xa yiriwaloxo ma) anin porogaramu kutomennu be sinxa labo j⁴¹antaxasilo⁴²xono. O sariyaxulo in xa xan xa j⁴³atilin sigixafo poroselutoben⁴⁴nonon'ibululaja ma.
401. Baarake⁴⁵la sinsinni⁴⁶qo bemoxolu bee sindunnon na baara in na. A xa xan xa ye i n'a fo baro taxabulu, wa feeroninnu n⁴⁷atilinnen bemoxomennu ma olu bee sinxa xan xadun baara in na. A xa xan xa ke sababu ye jamana den⁴⁸qo beex'e xa deema dun yiriwalofeerow m a. O n⁴⁹aya de la yiriwalo politiki be sinxa waleya jamana xonojamana din⁵⁰qolu fe. Tinan na, hali ninJamana lodulaba be j⁵¹antaxasilo waleyali la, baara in tejamana j⁵²anmoxolu doron xaxo ye. xa jelofen waleyali la, o tun te sinxadun goferenaman kilinpe de xono. O la, a xa xan xa ke⁵³la la men be sinxa to jamana ton kafow, furubabaaraketaluanin kenfan⁵⁴le bee be sin k'i jenindula fin ninn xo in na.
402. Sininjasigobetemann⁵⁵o sugandiloanifeerolu lasotolo mu politiki baarolu le ti.men be keta walasa x'a soto,wo mu politikikuwo walolu timennu be bola kenoxan. Furuba j⁵⁶amoxolunin politikimoxolu sin dunno mu wajibo le ti ..
403. Baaraketalulodula si sin xa ke fen nafamaba ti n'a fota xo xa lunjan kuolu bulula anin xa feeroxerexereyalan'i waleyala tobenno mennu be sinxa na ninyelemow ye xo bulanin⁵⁷qolu , politikiw⁵⁸alolu, kewaloluaninwaxatisototaxala sutun xe nafa tumodolu la.
404. Walasa xa j⁵⁹ataxasilo in waleya fo xa politikiton⁶⁰qolu lafaamuya aninx'e sindun baara in toolu mennu lodula xa bun kusobejamana yiriwalo porogaramu feerolu sugandilonin tegelo la. Bari wo n' te dannajamana la xoleya kutaxalajan⁶¹qolu lonno doron ma, silolu Segesegelifeero du be ketaluaxati sutundinaninwaxati jan⁶²qo teenanin xa feeroanin x'a waleyaxerenxerenyala tobennonomennu be jatemutala sasandinxoleyalunin sininku wajibiyalin⁶³qoluxan.
405. Wo le xama, a nafa xa bun kusobe xa boxolonin baro damuto baarakej⁶⁴anaxanjamana politiki silatego la. Ninjamana xa xan xa lodula folo ta wajibiya la nin wale in na, o bee n'a ta, a nafa xa bun xa xumaj⁶⁵oxonya xerenxerenyala keninjamana tonkafu lu siifa bee ti, kenfan⁶⁶jann, polotikiton⁶⁷qolu, tonjolunin ONGw adw....
406. A be xoyiyanin xo ninjamana ninn gofereneman xa baara in ke i kilin na, x'a ke ke i xo i b'a keta politikikuwo ti,Wo si keKAFU tiba ti, bawo a me wo me, nin baara in benala dabula x'a sababu kejamana din⁶⁸qolu la murutilo walante politikikuwo mankan⁶⁹qo ti..
407. Baara in keja xa xan xa kejamana la yiriwalo porogaramoluxonomen be tulasinto.Wo b'a yita xo jatemuto kelowaxati sototaxalajankuwo la, benala ketabaarakedulalu sotokuwo timennu la baaro benala keta porogaramu mennu nataliyeno, itoben⁷⁰nono, iKAFU baaro, xalisikuwoanin i waleyalo j⁷¹alabulu ti.
408. Wo xoto mu, xerenxerenyala , walasa xa jamana j⁷²amoxolu la politiki lategenin⁷³qolu,tobennox'e baluaninx'e xotosi,

xa jamana losinŋolu baarakeŋaanin i benŋa jatemuto walasa ninmen man dafa xo dafa..

409. Sanji 2063, sosiyeteluŋaya xalisikuwoxo ka misen, wa a be yeleva tuma bee. Nafulow be lase jamana kiika ka silow fe nin Pari benxanseben xalisikuwosilatego la anin a xoxan, anin be se ka kejamana fila ka silow fe, ka kafu marabulow nin duniyajamana w ka waxatoŋaya nafuloxan. O la, waxatoŋaya xalisikuwo keta fen nafamaba ye walasa ka na nin yiriwa ye men be se ka waxato yeleva xoleyaw kunben aninmen maxo te kariboningazi kiika na.
410. Wo ye xa taxaŋafeero do ta walasa xa yiriwalofeero tigewaxato haketama xono, o men ye feero numan ye walasa xanantaxasilo nata do baara. O de la, feerebaululaŋa janfolen dun i n'afo miirili nataw ninfeerebaoloda waleyala jeŋoxonya anin xerexereyala la, baara keli xa sininxo mennu be sinxa ke, x'olu ŋatilininninŋan yita li feero dolutobennono ye..
411. Mali nantaxasilo 2063 waleyali hukumu xono, xa xa bennin ladilixanw mennu tanataliye Mali kuto lolo MAFELEba sin fe, Mali xalapininŋonŋo ye xa yiriwalo haketama soto xa kesianji o sanjinin 10% ye waxato xofolen xono. Nxa, Mali soto yiriwalonŋoba te ola tesito bele-bele xa xan ke xa sotoxo yirwali ŋatilin in walasa nantaxasiloSototilinnaninyiriwalo xow waleyala keli be sabati waxato kutaxalajan xono. Ola sa walasa xaNantaxasilo baarolu lawaleyala, nafuloba xa xan xa ninin mali xonoanin ali xoxan.

YELEMALO JEŊA

Jena

412. Ninlapininŋon in be sinsinin « Mali Kuto » lasotoiŋa le xan. A kuwo jujonŋo la du segesegelifeerolu la mennu keta Mali xan anin lajereba menketajamana lakutayalikuwo xan. Ninlapininŋonba in n'a waleyalaŋa sotoŋolu xa siiya:

- Lapininŋon in be waleyala sanji bi naaninxono men be nala keta sinde dama dolu ti nin Malidinŋo boxoba hamilakuwo ti , wo xoto mu xo sanji 2063 s'a tara mennu man si sanji bi naanin ma , wolu man bange folo ;

- Tan s'a bali sanji bi duulu la. Tarixola, a jatemutata xo jamana yiriwalonŋo kixa xa sanŋo soto nin waxati in haxxo xono. Tonŋa lemu , kulapŋonma mu xata ti, kuwolu ŋalu n'te kilin ti jamana lu xono anin waxatolu to. bari fen fula be je : (i) lapininŋonŋo sotolo anin (ii) namoxo lolinŋo politikimoxolu la soto busubaxolu la dema ti;

- Sotokuwo nokuwoo nin lonkuwo nin sinkuwo keŋabetolu sotolo;
- Jamana xa xuluxoleya men yita sotokuwo silatego la nangilolu sinfe anin xoleya siifa xotelu xono.
- KAFU xabaaro jigiya men sotota AES sigilinŋo men be nala nin soto yiriwalo ti AES jamana lu xono.
- Wo to, Mali si sin xa ninlapininŋon in waleyala nin fango losin sinsinanŋo la namoxo teestrilinŋo nin namalolinŋo sigtai jamana sotoŋa xa waxati jan ke. A fota nin ŋa ma:

413. Walasa xanin nafuloninnu bee jelosi sotoŋanoxoya na, an xa xan xaxaliso sotoŋafeero numan do sigi sinxanmen sinsinninŋo be: • xa fanga dun Xonoto nafulosotoŋa la .

Mali, jamano fanmahoronyalinŋo, men mu kilin ti xa l'a la laadalakuwolu siiya xan, noxondeema nin tilinninya jamano, jamano men be maralin kubeto nin a lalakanto, men soto xa bun x'a yiriwa, hadamadinya yiriwalinŋo lon bete xa sigida lakanta waxati kuntaxala janŋo xono

Jamano fanmahoronyalinno, men mu kilin ti xa la la laadalakuwolu siiya xan

- Jamana lakantanlo be sabatala fanutigilamoxolu fe, wolu mennu xa Mali ke jamana ti duniya xono men fanutigilamoxolu be lolin bete (i) kelekedinno kixa n'i xa kelo nalon; (ii) kelekemiran kixa n'a betemanno be mennu bulu; (iii) mennu si sin xa xon kuwolu ma nin hakilisigo ninfeero betolu ti ; (iv) lakantabaxa lolinwolu (v) mennu si sin xa jaxolu lasila ;
- Jamana laxanto be sinsinin du siginoxonya beto xan, lakantabaxolu la KAFU -baaro nin kerefejamana w ye, kerefejamana w xakilinya baunyali, xa kelew ban nin sigixafoninsinbetojamana lu dulu la yiriwalo ti. wo kenolu lakantalo judunta nin AES sigilo ti men mu lakantajexulu sigi sin xan walasa xa kelolu sotobenno;
- Mali mu jamana fanmahoronyalin ti, men mu kilin ti xa l'a la laadalakuwolu, xanno anin diinolu siya xan ;
- Jategewalo nin dantanbiwalo, mennu xa danxati jamana la kilinya, jamana dinno la lakantalo nin a basigo la xa waxati jan ke, wolu keta ku tanbinninno ti ;
- X'e fan lon jamana din ti, wo sabatita awa benno sinsinta sigidalu nin noxon tee, wo men tun mu taxabulu xoto ti;
- Kelinya nin buludinoxonmo sinsinta n'na laadalakuwolu nin n'na xanno xan ;
- Buludinoxomo sabatita diinolu xono anin diinolu nin noxon tee;
- Lakantalo sabatita jamana fanno bee.Boyinxanninwalo keleta galubalu xono anin galumesinno to;
- X'a sababo ke nataliyeo mennu bululata maro beto xan sanji 2024, Mali kuto sigita nin fasudin marolinno ti, men x'a la buluxosariyalu nin a la ketalu lon, men xa n' na laadolu bunya, n' a x'a fan tanga sotonafirin kurunno ma xoxansotonafirin dila dolu be mennu jenjen na, nin a hamo mu maro ke'a beto nin furubanafulo maxatalo ti nin xa bennin noxondeema sinsino ti.
- Mali jamana keta feero jamana ti, yiriwalokuwo to, wo xoto mu xo jamana men, xa KAFU a la baarolu ma, a s'a natilin yiriwalo kupalu du ma. A si juso dun baaraketalu tolu la (i) wo xoma, a si feerolu tege men be juso dunna moxolu la walante xa baarakelinno latilin walasa xa sotokuwo nin hadamadinya lapininno sabati (ii) a fan s 'i natilin dula xerenxerenninno do ma, xomi ate le mu ku palabobaxo jonjonno ti, walante a si KAFU dolu ma xa sotokuwo baarolu ke mennu nafa be sila moxolu ma. Nin baara in t'a bali la xa jamana dinno n'i bulutofenno lakantalo baaro ke,a be mennu keta nin baraxo ti ;
- Cakeda kuranin caketa mennu be baara pandunnin bakemenen kiikaninnuman b'u bulu. Keme-keme sarda la, u be baara kexamoxow wasa xasin 90% hake noxon na ;
- Kiiri be tige a na la, xa bee damakejan, wa feerow be sigi sinxanjamana fesotokuwoninhadamadinya silatige la mennu beyiriwalo nogoya (xow kepanuman,yuruguyurugu kelelo, etc.) ;
- Mali fangamaro be kebenxanxono wa abedunnin fangabaundaw talatalali ye, xa politikiton hake dogoya, falen-falen xa sabati, jerekafosinxadunmaro baara la aninbenxa kejamana xobaw xan ;
- Sigida xafo laxodunnenw yiriwalo baara taxabuluxapi xa kepanninmarow nin sididaw sotoyiriwalo ye;
- Duguxuloxow bepennabosanumanya xono. Feerokiika tigera o sila fe, kiiritigexosilatige la, walasa xabennin jexoxonya sinsin sigidalu la;
- fanmahoronya sabatilo kuto hukumo xono, mali x'a baarakejoxo siya silo bee xan;
- Mali be keta fatafinna bee pamoxo ti ;
- Mali xa KAFU -baara kuto pamoxoya ta walasa aa jexulu kuto do sigi xa natilin fanmahoronya nin a jamana lu la

sotolu lakantalo ma;

- Mali lodulaba be fatafinna sindunno to (i) duniya tonbalu losinŃolu tobennono kelo to walasa xa walante xa kutolu sigixa benninduniya sigiŃa kuto ti ; (ii) xa laxaliŃa kixayelemo fenŃolu xan ke xo jategewaloanin (iii) xa benxanŃolu mafele kukuta ke xo mennu be hadamadinŃolu la buluxosariyalu xan, xa moxo mennu man siya wolu, duguwo be xa ke mennu xofe xa n'na laadalakuwolu soso.

JAMANO MEN MARAŃA XA BETE

- Feerebaetolunin yiriwalo baarolu bululalinoŃ be jamana bulu;
- Tanbisilolu tonbenta xa ban walasa jamana bee xa lasoto noxoya la xa damaxaŃannoyiriwalo silatego la nin borifenkuwo sila naanin ti (duguma silo, terensilo, jixansilo anin santoxulunsilo) nin sila 64 % Ńoxon tobennoninŃ mu a doxoyalinoŃ, men si si kilometere 3000 Ńoxon ma, anin 2334 kilometere xa jiborisilolu la tanbilo be sila mennu ma;
- Bululabaara inforomatixu be jamana dunŃa beto sabati la nin sila naanin (sila, negesilo, ba anin foŃo) yiriwalo balanninŃ mu nin 64% ti, negesilo sinsino bee kafu loin to, negesilo men lot a' to,
- SinoŃeero kuto be jamana bulu, men si sin xa sanxa tolu ma men be sigida nin a lameninŃ lakanta nin a sotoŃ mu xa fanmahoronya sabati jamana xono balukuwo silatego la, xa senefenŃolu la soto yiriwa, anin Mali senefenŃolu xa sin xa fiiri jamana xoxan ;
- Kuran beto, a kixanin a sonŃo nin a be sotola jamana fanŃo bee la. Wo kuranŃ be Ƥaxamila ninkuran xotelu ti mennu si sin xa lakutaya anin do xotelu ke xo nukiliyeri men si sin xa kuranŃ di fo 70% ;
- Isininkuwo keta sotokuwo motero mu : soto be keta mennu to bete, wolu be xa labaara nokuwo nin lonkuwo layidu talinŃolu be baaro keta, Isinin mennu be sano bayelemola wolu be je, nokuwo nin lonkuwo feereŃege isininlu, n'i nafa xa bun bete, wolu xa baraxo soto. Wo Ńa ma, nokuwo nin lonkuwo be nala nin PIB haxeŃa ti xa si 40% Ńoxon ma, men demata bete nin dugujuxotonafulolu bulu ti anin fenŃolu bayelemalo men be sila PIB 26% Ńoxon ma ;
- Mali dunta duniyaŃeero kutolu labaaralo kenoxono, awa Ƥinininkedula jonjonŃolu b'a bulu dula kixa to : TIC, biyotekinoloji, worobotiki, mansinmafendara, wo n'i a Ƥoxonnalu ;
- DugujuxotofenŃolu bulu si ke sababu ti xa jamana yiriwa, a dunŃa fe jamana nin sigida sotokuwo la ;
- Bululabaara be x'a lodula fa sigida basigilo silatego, be xa baara betolu di, awa i be x'e sindun wo baarolu to xa tax'a fe;
- Sigida fen daranninŃolu be fiiri la jamana nin maro saxalu to ;
- Musaxabo haxxo nin a Ńalu si sin xa sanxa ninjamana yiriwalonŃol ta ti, xa si PIB 80% ma, awa nin a haxxo bee lajelinŃ mu PIB 60% ti ;
- Mali nin a sinbetojamana lu doluKAFU ta xa xalisi kuto dara, xalisi kuto men xo be sinbeninn i la nafulumafenŃolu la.

SOTO BETA LATAXAŃA

- Nataliyekuwo yiriwata xa ban, a xa xan bee Ńen, awa a si ke sababu ti xa fasudin beto nin fasudin Ƥalama nataliyenŃ mennu be n'na laadolu nin sigida lakantalo, n'i si si xa baaro ke nin xa hakilkila kutolu ta, anin x'e sindun jamana sotokuwo nin sigida yiriwalo baarolu to ;
- Jamana dinŃo bee be xa jaralo soto awa noxoya to anin kendeyasuwo be je, miranŃolu be bulu xa si dula to fo moxo n'te taxala i fan jarala jamana xoxan tugun.Wo to ; jamana dinŃo mennu be kendeyasuwo soto kilometere 5 keno xono, wolu haxo siyata xa bo 59% la xa si 95% ma ;
- Bana mennu be jamaxulu Ńoxon fe anin baludasuwo, wolu keleta x'e ban xa siwolu be sin xa taxa fo sanji 76 ma ;
- Jamana la fanmahoronya sabatilonŃo dun kendeyakuwo silatego la: foŃoŃangarolu sotobennono, yirolu daralo anin xa badun jaralo la nin n'na fatafinyirolu ti ;
- Yiriwalo haxxo silinŃo jatedin fula ma, jamana la lapinŃoi xa xan xa sabati, nin wo ti xa jate jamana lu to mennu la soto xa bun, nin dolari xalisi 13.900 ti san 2063 la ;
- Baara kixa sotolo mennu sara xa fisanokuwo nin lonkuwo silatego la, anin fen siifa siyalo Ńalu to

HADAMAINYA YIRIWALO MEN BE SANXOTOTALIN

- Moxolu damaxanbaliya nin fangantanya doxoyata bete xa si 10% noxon ma ;
- Jama xa doxo maro mennu to, moxolu be je xa sin xa baarolu ke ;
- Kamaridulaixafolu be xa maro kebaxolu xotosi xa tax'a fe anin maro keɗa duniya xono ;
- Musolu nin dinɗolu si sin xa sotokuwo nin sigida yiriwalo baarolu ke ;
- Nin noxontee deema keɗa xoto nin kuto keta kilin ti;
- Tuɗala taxo baraxo doxoya ta awa malidinɗo mennu tun be sigilin xoxan wolu kixa saginta jamana xono ;
- Sigidamaro keɗasinsininɗo be mɗfele la, xumanoxonya, nohajoto, bunya, sigixafo anin sariya silo la laadalafango namoxolu la teesito xan. Wo taxabulo beto in ninnu s'a tu a xa sin x'a feerolu ta bo a fan to a fan xa yiriwalo xama anin xa basigo sabati walasa bee sin xa dun jamana tilinninya, damaxanno, anin nataxo sabatilo la.

SIDIGA LAKANTANINDO KUNTAXALAJANNO

- Galolu be sanuyalin , xa furuba baara betolu soto, sigida nin sotokuwo silatego la anin borifenɗolu sila betolu. Lu beto sotolo jamana dinɗolu fe mennu la soto man bun, wo kuwo keta tonɗa ti Mali xono ;
- Mali jikuwo be lonnin , x'a la baaraɗa sabati walasa bee xa sin xa ji beto soto;
- Lameninɗo xoleyalu palabolinɗo, xa sigida lakanta bete, nin kene xerenxerennin ti x'e lakanta men haxxo siya ta xa bo 14,14% la sanji 2023 xa si 30% ma sanji 2063 ;
- Jamana dinɗolu si sin x'a muɗa x'e xulo xoleya xa la waxato nnin sotoɗa anin hadamadinya taxabulo xa bennin waxatiyelemo xolololu ma.

YELEMO KEɗA

416.Wo keɗa in be sinsinin yiriwalo misali kuto le xan (Mali Kuto Taxasilo) men be dunna nin sariyaxulu kuto bulu ti :

-Jamana ba nin sariyajamana yiriwaloɗo men be fango sabati la bete a la fanmahoronya feerolu fe, awa men s'a la fango
nin a la namoxoya sinsin walasa xa yiriwalo silolu ta ;

- Fasudinbeteya sugusugulo nin ƶamoxolu misalolu nin furubamoxolu misalo ti aninmarokuwo silatego la ;
- Yelemoba dunno nataliyekuwo to walasa xa fasodinbeto, marolinŋo nataliye, men be n'na tabiyalu maxatala si sin x'a fan bo duniya xoleyabalu to ;
- Feerolu falinno jamana dinŋolu la kupalu to, wo men be nala jatela sasa sababu xerenxerenninŋo ti, xa sinsin dindinŋolu lodula n'i la keta xan ;
- Fanmahoronya lalo kenoxan KAFU ƶoxolu ƶaxoto anin xerenxerenninya la, dugujuxotonafulolu bulu n'i talalo la walasa x'a yiriwalo musaxolu sotolo.

1.ALAN BE HUKUMO MEN XONO SAASA

417..A xa siya nin sanji tan ti, Mali be xa xoleya kixa soto, men si sin xa ke sababu ti x'a la yiriwalo nin a la sininŋasigo tija. Wo xoleya in be lonna ninninnu ti:

- **Lakantabaliya nin kelolu** : Jategewaleketalu, sigidalu xono an'i heba kelo moxojaxolu la boyinxanninwalolu sigidalu xan, sigidalu wulilo xa bo i sigidula to anin sigidalu lakantalo xoleya ;
- **Basigibaliya politikikuwo silatego la**: fango boyinlo, teematofangolu la xoleya, demonataliyesi losinŋolu fango doxoya ;
- **Fangantanya nin damaxanabaliya** : Jamana dinŋo fanba be jatela fangantanŋo ti, moxolu man damaxanan sotokuwo silatego nin baarakedalu sotolo, soto xa ben baaro baaradalu tobennoninŋa ma...
- **Yuruguyurugo nin maro kenajaxo** : Furubanafulo domolo, baarakenajaxo furubabaakedalu fe, ƶangilibaliya, baara kebaliya xoyiyaninŋo nin kelolu ƶafolo la, kurankudaso sigidalu yiriwalo n'i la ƶataxo xoleyalu ;
- **Sigidalu bonolo i danbelu nin taxafanŋolu to** : Moxoya hakkilinna tijnata bete, danbe nin kilinya tijnalo, fasudinjaxuya, kamaridulaixafolu la fanmahoronya doxoya, a la teesitibaliya nin fasudinbeteya xotosibaliya, ƶumalonbaliya, lonninya anin baara n' te jate la n' danbe fe tugun...
- **Sigida nin a lameninŋo nin waxatiyelemo xoleyalu** : Ja, duguxulo tijnalo, wulo tijnalo, waxatiyelemoxololo mennu be baluwo sotoŋa xan.

477. ƶanmoxoya barixa dogoya mu xa dasokuwolu tigiya anin xa daso xerexereyala la ƶataxo politiki deemalo n'a, yitala xo wo le mu baarakeŋla daso sababuba do ti..

2. LAPININŊO JUSIGILANŊOLU

- **Fasodenŋumanya misali kuto ("Maliden Kuto"):** Mali kuto be sinsin Maliden Kuto folo de xan, ale men ye san 2063 lapininŋo jusigilan ye. O Maliden Kuto be sinsin fasoxanu, cesiri, jexabaara, xajamana dinŋolu ke lamana jobbaxolu ye. Maliden kuto ye mogo yeremahoroyalen ye men hakili xabaun n'a b'a xa josariyaw n'a xaketaldun n'a sindunno ye jamana xapantaxanin foxabenbaarolu la.
- Jamana dandew nataliyenŋonin politiki waleyali nafa bena baunya o fasoden in daranin na. Ninnataliyenŋo in, n'a demana nin denbaya nin sigida ye, o bena sinsin jogonŋumanya, danbe aninlaadalakuwo lasinŋaxan, men bebaunya da jamana josinw n'a xakilinya xanjamana sotoxanxow jannaboli la. A bena dindinŋow dalaje walasa x'etobennoxa kejamana jobbaxolu ye, mennu besinxa Mali kutoxoleyaw sotobennox'esinsinŋo to an xa danbew xan.
- **Maliden Kuto,** n'a xa cesiri n'a lodula ye, ale de bena ke san 2063 lapininŋo waleyabaga jonjon ye. Ninmaro keŋa juman sariyaxolow tara aninxademaninyelema hakilinaw ta, o bena ke sababu ye xa Mali Kuto sigi sinxan, men be beekafu niŋoxafo, men basigilen dunxolo xoleya, n'a yiriwalo be kejamana denŋo hakilitigiw nin cesirilen fe.
- **Yiriwalofeero bejamana men bolo :** Jamana men b'a jansin yiriwalo baarolu ma, xa KAFU a xa yeremahoronya lodulaw xan. A be dusu dun baaraketa btolu la (i) o xofe, a befeerolutegemen be dusu dunmoxolu la walima xa baarakilinw latilen walasa xasotokuwonin hagamadenya lapininŋow sabati (ii) a yere b'a jansin dula kerenkerennen do ma, kutoxonin dugujuxotofenxow, xomi ale de ye xonannabobaga jonjon ye, walima a beKAFU doluxanxa sotokuwobaarolu kemennu nafa besinmoxolu ma.
- A s'a sin dun wo fila bee la (i) x'e xo fen men bebululabaaraketatoluxawaleyalu lawuli aninxa dusudun walima singinxanninfeerolutege walasa k'a xasotokuwonin sigidaxolapininŋow dafa anin (ii) i n'a fo baaraketa men besinxafeerebao boloKAFU dolumaro, xerenxerenneya la, fanga ninMenenw walima xa fanga KAFU joxonxanninŋannajela werew ye walasa xanafulodundin nafamaw ke. O ja la, a ye feero do bolodapa nafa bemen na walima nafa bena sotomen na, n'o ye xaisinibaw sigi jamana togo la, i n'a fo negeboisiniin bayelemoisini walima mansindarainzinin ;

3.YELEMALO MENNU XA XAN XA KE

- **Sinkuwo belebelebalu:**duguxulomen ma sene, o ye hectare miliyon 43 ye ; ba belebele 2 (Ninzeri ninSenegali) n'u bolokafu mennu besinxa tari miliyon 2,2 son; dugujuxotoiw; bagan miliyon 60 (1^oUEMOA la anin 2^{nan} CEDEAO la); sotogosogow kiika; sanu tonin 50 san xono (3^{nan} sanubola kafu finna xono); nokuwonindunxodulaw ninpandamudulalu i n'a fo Tumutu dugu, Bajangara kafolu, kafomen bekili "Fatima bolo", Mali jamana fugakenolu; duguxulokuwo sigidulajuman, men beKAFU finna tilebinyanfan jamana damadoxala joxon na; fen weremennu ma labaara folo (taji, gazi, dugujuxotonafulow, kuran lakutoyataw i n'a fo tile nin finnan) nin dugujuxotonafulosifa 14 ye mennu yera (litiyomu, xotomu, sanu, o n'a joxonnaw). O la, xasin k'o nafulow bo walasa xahadamadinw xayiriwalo musaxaw soto teliyala, **o de xoleya lakixa ye. O silatego la, SOREM sigili ye xo nafama ye walasa xa dugujuxotonafulow KAFU joxonxan ;**
- **Jamana denŋolu xadema :**Jamana besin k'a jigi da jamana dinŋoluxadema lakixaxanfulantefanga waxato walasa xa nokuwo bojamanadinŋolulakafu loto (misali la Ecopixaw xa boliba men ke n'a soto tun ye xayirosun miliyon 200 turu tile kilinxono) ninjamanadenŋomennu bexoxan aninmennu ye yiriwalo hakilinaw ta xapansin sigidaw ma. Jamana xaxan fana kamaridulao keŋafeerosanuman sigi sinxan, men bejanfoli ke baarakilinxan, nin yuruguyurugu kelelolawalasa lanayaxa sabati baaradalu la ;
- **Jamana mendindinŋoxasiya :** Jamana denŋomennu si te san 15 bo, olu be ke 47,2% ye (aninmennu si

te san 18 bo, olu besinxa ke 53,6%) jamana denŋo mume na. Jamana denŋomennu si sinra baarake ye, olu tun bena ke 49,9% ye jamana denŋo mume na, o bena to jamana xasotoxajamana dinŋolu bee labaunin cesiri kiikaketaxanansin dindinŋow nin musow xasinyerexoto ma aninhadamadinya yiriwalosilatego la. O la, Mali xaxan k'a cesiri xadindinŋow kejamana soto, a sigidaw aninnokuwonindunxo yiriwajbaxolunin musaxadundin ye u xanokuwow yiriwalo la aninx'esindun sigida ninsotokuwo, politikixo aninlaadalakuwoyiriwalobaarolu la ;

- **Jamana men sigidulaxa Ʀi** : Xanansin sababuw ma, Mali bena nafa sotomennu na xosinbe, sinsininxaxan ke a xanxojamana ninxogoji te danbo anin a sigidula, n'a ninjamana wolonwula be danbo a sinle naanin bee fe : xoton ninu tilebin, baninin baba. A sigili teemo la, o de b'a kenin Mali besinxajamana KAFU Ʀoxonxanx'e ke lenen ye. ye « danxanjamana w » ye mennu nin sigiƦoxonjamana wolonwula (7) cexa jan Ʀoxon na a be dance janw tala worodugu nin saheli ninxoton nin tilebin fe. Ninlodula in men beduguxulodulakiika cetegedula la, o be Mali kilili dabolen sabati, n'o ye temesiladula ye men besinxajamana dankafu linw KAFU Ʀoxonxanmarabulow xa jexafo porozew xan.
- **Foxabenjamana denŋoninƦoxon ce, basigi ninlakantakutaxalajan** : Xabenninkilinya sabati sigida to, xa jategewalo kebaxolu keke anin xajamana x'a Ʀasin bensabatiloninyiriwalo baara ma anin basigi ninlakantasinginninjamana fan bee la Ʀ;
- **Hadamadinje josariya, beesindunno n'a lodulamaro la** : damakeƦanbaliyawale kekele, demonataliyesi josinw ninjamana xaketa sinsinin, demonataliyesi men besinxa beesindunjamana baara la, jerekafofen cesirilen dunxosinbe fasodenŋumanya xolosili la, xa jeƦoxonya silolu yiriwa, xajamana sariya baunya, yuruguyurugu kekele aninsanumanya sabatilo ;
- **Beesindunnosotokuwonin sigida yiriwalobaarolu la** : Silabalu, kuranxo, sotonafoninxo anin TIC fenŋoluyiriwalojamana sotokuwoxama ; Sotoyiriwalo beekafu niŋo fe, waxati jan ninxuluxoleya; yelemo undin la in sinsinniŋo tun besotosiloluxanmennu be nafa dunisiniyiriwalo la ; faantanya kekele; hajojonjonŋosotolo beekafu niŋo fe (nataliyenŋo, kende ya, ji, saninya);
- **Sigida n'a lameninlakantaninsabatilo anin berebennininwaxatiyelemo ye** : Sigida nafulomaraƦasabatilo, sigida n'a lamininŋo, lakanto nin, senekuwo sabatilowaleyaloyiriwalo, ben ninwaxatiyelemoxolololuti.

4. FEN MENNU ƦA ƦAN ƦA KE FOLO

- ◆ **Basigoninlakantalo** :Yiriwalome sabati basigi xo ;
- ◆ **Nanmogoya Ʀuman nin cesiri** : Mali besinxaninlaninŋo in soto n'a Ʀanmogo Ʀuman nin cesirilen sotoxajamana maroxawaxati jan ke. O de xajamana lodula sinsin sotokuwo silatego la, xerenxerennnya la, sotoda yiriwalosilajonjonŋomenenin. O la, jamana xaxan k'a xa yeremahoronya sabati lakantaxo, baloxo, kuranxo, enterinetixo, kende ya anin furaxosilatego la. O men b'a yitaxojamana ye jamana ba ye, sabatilen aninƦanmahoroyasotokuwo silatego la. Jamana men b'a lodula fa soto boli, a talali aninsotobodulaw tobennono, sotokuwo anin sigidaxosilatego la. Jamana lodula sinsininxaxanxa ke sababu ye xa jago sinsin aninx Mali kenyerewew yiriwa sotoboxosilatego la. O b'a to a besin k'a xasotokuwo yeremahoronya sigi sinxan, xasoto yiriwa aninxanafulo Ʀinin walasa xa Mali yiriwalo n'a Ʀantaxalaninŋow musaxaw soto.
- ◆ **Xo tigiya tali a tigiw fe** :xo tigiw beexasindunno, xaKAFU goferenamanw, jamana dinŋolu, jerekafo, kenyerewew aninjamana denŋomennu sigilen xoxan ;
- ◆ **Hakilinaw yelemo nin/Nataliyenŋo danbew la** : Xa sinsin nataliyenŋoninsotonafonindaraw xan walasa xa hakilinaw yelemo. An xaxanxanŋonsoto hakilijagabo, fasodenŋumanya anin yere ya silaxan, xerenxerennnya la, k'a sababu ke danbew nataliyenŋonin. Sinsin men be ke jaabi sotolenw xan, o fana be hakilinaw yelemoninyita. O be hakilina kutow, taxabolo kuto, aninketa folow anin nafabosilakuto daboli xabensinba ya ma ;

- ♦ **Kuranxosabatilo** :Sotoyiriwalonininixinixotetaxakuran sotoloxo. A lodulaxabaun baaraxonin baara keɓa nɗuman na. A lodulaxabaun fana jamana dinnɗoluxakendeya, nataliyenɗoxo anin u xajannamaya keɓa nɗuman sabatilo la ;
- ♦ **Fangabaunda sinsenew nin sabatilenw anin bi maronin baarakeɓanɗuman** : Fangabaunda sinsenew nin sabatilenw anin GAR sinsinininlodulaw fali ye maroxono walasa Mali xalajininɗow xa keɓannin san 2063 ye, o feerolunin porogaramuw beexa waleya xa ban ;
- ♦ **Baaraketaw nin baara musaxaw** :baaraketa nɗuman n'a kiika anin musaxamen be boli kexa bojamana ninduniyasotodulaw la walasa xalajininɗo in waleyali musaxaw soto.

5. BAARA FONJONLU

a.Xa basigilo nin lakantalo bulɗa

- ♦ **Xa musaxodunsinkuwo ninnokuwo yiriwalo, baaradigolu aninjamana dinnɗolulakendeyasabatiloto**
- ♦ **Xajantaxo sabati nataliyenɗokuwo silatego aninnataliyenɗosifa beeto** forobanataliyenɗosow la, n'o ye xa forobanataliyenɗosowyelemo kenyerere nataliyenɗosow xan
- ♦ **Xa porogaramuw/nataliyenɗobolodalenw tobennomennu** sinsinniɗo be sigida nafaw nindundinya xan, xanw, dundinyanataliyenɗow, feeronataliyenɗo, Enzeninyeriyaw anin Jatebonataliyenɗow (STEM) nataliyenɗoxosinrebee la ;

b. xa jamana la feerbaaro toben anin xa todara

- ♦ Xa sanfenataliyenɗosobaw ma, dundinyanininfeeronataliyenɗoninininw, xokutodundin anin hakili daranen ;
- ♦ **Xanataliyenɗo bolodalenw berebenxa keɓanninhajoxerexereyala ye sotokuwosilatego la** anin baara nataw la, jeɓoxonya xononinkenyerete cakedabawnin sigida yiriwakafow ye ;
- ♦ **Xanataliyenɗodafanataliyenɗo sabati aninnataliyenɗonannamaya sototaxala xono** walasa baaraketaw xasinxa dege xabenninfeerokutow aninsotoyiriwalow ;
- ♦ **Xa baaraketaw dema aninxaxa baaradegedulawninjamana** dinnɗoluxanataliyenɗosow yiriwa walasa xa sigidamoxolusindunno nogoya aninxaxokutodundinninɗoxondanw sanxotota ;
- ♦ **Xakendeyaxo sabati ninkendeyaso nɗumanw joli ye**,xakendeya baaraketaw dege xajnan, xa furakeli sotolo nogoya bee ma, xakendeya sabati nannamaya, xasotoxa sigida banaw kele.
- ♦ **Xajantaxa sabati nataliyenɗoxosilatego aninnataliyenɗosifa bee la** forobanataliyenɗosow la, n'o ye xa forobanataliyenɗosowyelemo kenyerere nataliyenɗosow xan
- ♦ **Xa porogaramuw/nataliyenɗobolodalenw tobennomennu** sinsinniɗo be sigida nafaw nindundinya xan, xanw, dundinyanataliyenɗow, feeronataliyenɗo, Enzeninyeriyaw anin Jatebonataliyenɗow (STEM) nataliyenɗoxosinrebee la ;
- ♦ Xa sanfenataliyenɗosobaw ma, dundinyanininfeeronataliyenɗoninininw, xokutodundin anin hakili daranen ;

c. Xa jamana la feerebaarolu todara

- ♦ **Xanataliyenɗo bolodalenw berebenxa keɓanninhajoxerexereyala ye sotokuwosilatego la** anin baara nataw la, jeɓoxonya xononinkenyerete cakedabawnin sigida yiriwakafow ye ;
- ♦ **Xanataliyenɗodafanataliyenɗo sabati aninnataliyenɗonannamaya sototaxala xono** walasa baaraketaw xasinxa dege xabenninfeerokutow aninsotoyiriwalow ;
- ♦ **Xa baaraketaw dema aninxaxa baaradegedulawninjamana** dinnɗoluxanataliyenɗosow yiriwa walasa xa sigidamoxolusindunno nogoya aninxaxokutodundinninɗoxondanw sanxotota ;
- ♦ **Xakendeyakuwo sabati ninkendeyaso nɗumanw joli ye**,xakendeya baaraketaw dege xajnan, xa furakeli sotolo nogoya bee ma, xakendeya sabati nannamaya, xasotoxa sigida banaw kele.

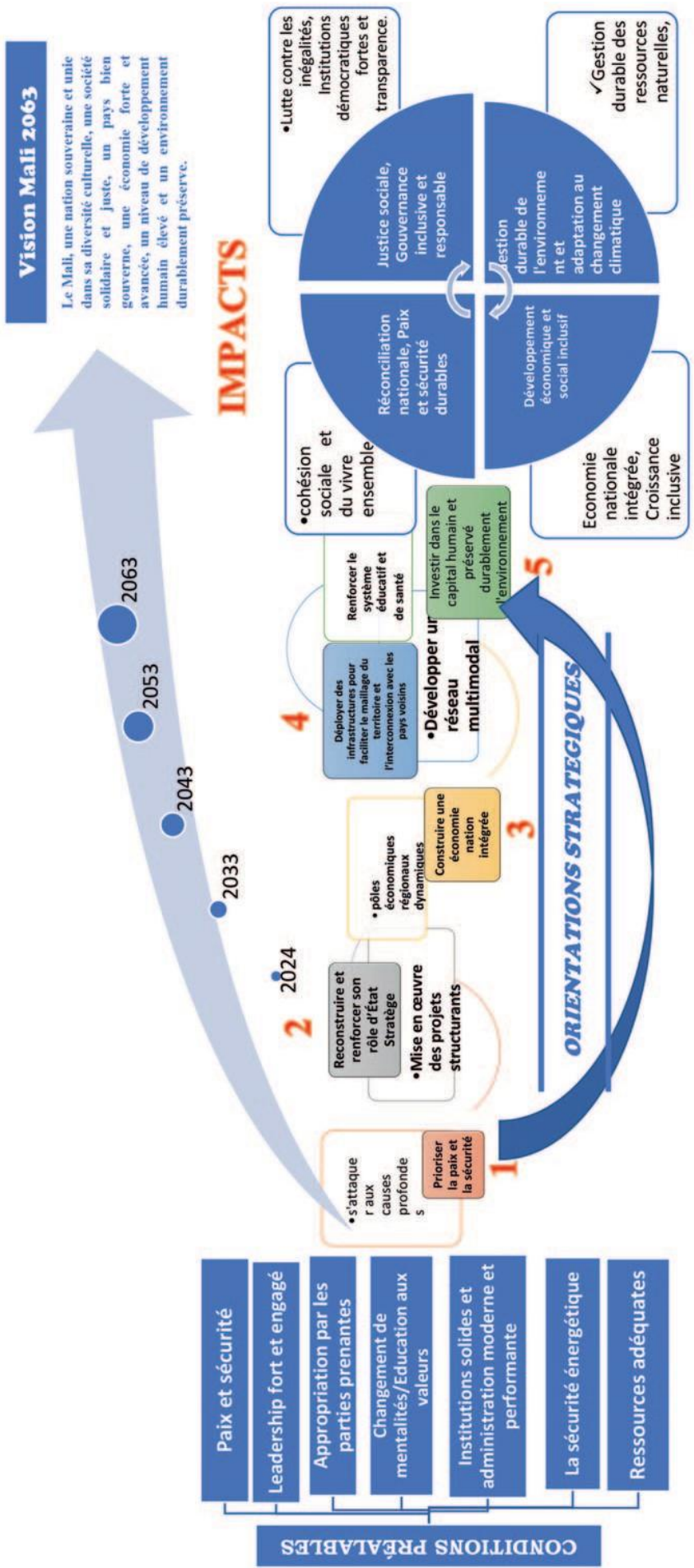
- ♦ **Xa sigida n'a lameninlakanta aninxa berebenwaxatiyelemo ye**, nin wale sabatilenw aninxologeley yen nindulaw Tijnalonin, yirotegekelelo ye, xasotoxajamana dinnoluxaŃannamaya keŃaŃan.

5.Xa taxamo baaradalu, kuranŃo anin kunafirinna betolu dara walasa xa duguxulu bee laben anin xoxanjamana lu

- ♦ **Xo tigiya tali a tigiw fe** :xo tigiw beexasindunno, xaKAFU goferenamanw, jamana dinnolu, jerekaŃow, kenyerewew aninjamana denŃomennu sigilen xoxan ;
- ♦ **Hakilinaw yelemoŃin/NataliyenŃo danbew la** : Xa sinsin nataliyenŃoxo ninsotonafonindaraw xan walasa xa hakilinaw yelemo. An xaxanxa Ńoxon soto hakilijagabo, fasodenŃumanya anin yereya sila xan, xerenxerenŃenya la, k'a sababu ke danbew nataliyenŃonin. Sinsin men be ke jaabi sotolenw xan, o fana be hakilinaw yelemoŃinyita. O be hakilina kutow, taxabolo kuto, anin keta folow anin nafabosilakuto daboli xabensinbaaya ma ;
- ♦ **Kuranxo sabatilo** :Sotoyiriwalonin isinixo tetaxa kuran sotolo xo. A lodulaxabaun baaraxo nin baara keŃa Ńuman na. A lodulaxabaun fana jamana dinnolu xakendeya, nataliyenŃoxo anin u xaŃannamaya keŃa Ńuman sabatilo la ;

6.XaŃannamaya nin sigida n'a lamenin yiriwa

- ♦ **Fangabaunda sinsenew nin sabatilenw anin bi maronin baarakeŃaŃuman** : Fangabaunda sinsenew nin sabatilenw anin GAR sinsininlodulaw fali ye maro xono walasa Mali xalaŃininŃow xa keŃannin san 2063 ye, o feerolunin porogaramuw beexa waleya xa ban ;

JeŃa be tilin men ma

418. DunnowaxatoŃaya xalisikuwoxoxa misin, wa a be yelemo tuma bee. Nafulow be lasin jamana kiikaxa silow fe UNFCCC nin Pari benxansinben xalisikuwosilatego la anin a xoxan, anin be sinxa kejamana fila xa silow fe, xaKAFU marabulow nindunnojamana w xa waxatoŃaya nafuloxan. O la, waxatoŃaya xalisikuwo keta fen nafamaba ye walasa xa na nin yiriwa ye men be sinxa waxato yelemo xoleyaw sotobenno aninmen maxo te xaribauningazi kiika na.
419. Ninyelema kuta ninnu si n'a tu alan na jamana xa sin xa xalibunŃo sigi dugujuxotofenkuwolu xama walasa xa nafulusototalu dun da nafamalu fe, nafulu in si na sotoduxujuxotofenŃolu bolo la anin x'efeerosoto sababu ti xa na yiriwalo ti isininkuw , jago, sigida ninjamana soto sila xotelusilatego la.
420. Dugujuxotonafulo xalisibunkuwo ti goferenaman la xalisibunŃo timen be dabolin baara kiika xama, nafulosotota in si bo petorolo, gasi anin dugujuxotofenŃoxote menu fiiroli tono boloto.

SOTO : TAXAŃA JATEDIN FULO

- **PIB/soto anin Ʀataxo**

421. TonŃa la, sariya kuto in si n'a to musaxaKAFU nxankiika sina sotosanji wo sanjimen si taxa FCFA miliyari 500 (dolari miliyon 803) a doxoyalino. A s'a tu fana xabirinsanji goferenaman xa sin x'esin dun damankuwo porose la nin 10% tianin xa sin xa 20% xote sanji fula folo baaro aninfeero xoto la. Anin fana 5% nindula si sin xa di Mali kenexotelu ma men si jamana furubaninKenfanŃela tono lasi 35% ma porose kuto in xono x'a tara 20% le tun mun sariya xotolinŃoxono.

- **NAFABO**

422. Misali la, Galamena licomu daman baaro mana damuta lawo sina Mali sotokuwo jiidi kusobe x'a sababo ke damankuwo ti, FCFA miliyari 100 nin xo si sin xa sotosanjiwo sanji damanŃo s'i wo sotosanji 21 damanbo Xonoto ,ninsoto mu saxalo ,linpo anin tonomensoto bee kilen-kilen femennu la nafulo dunta daman in baaralo la. Anin du ,sanjinomen xa damanŃolu na fenbota , boxoba mu, ate xa musaxaba ladun Mali soto menŃloxon man dali xa xe folo nin womu FCFA miliyari 764 sanji 2022.

- **PIB BAARADALALU BAARADA FULANANŃO BE MEN ƦA**

423. Wo bolinŃo xo je, damanbo segesegelifeero sosiyete men si na sigi nin fasuwo la dun100% ate sina segesegelifeeronin damanbo baaro xe anin xanindula pinin sosiyete xotelu la sotolu to, wo si sin xa xesotoda xoteti jamana bulu.

- **BULULABAARO, DULAMAFELO, NOKUWO NIN LONKUWO**

424. Anin fana, ninxalisibunsifalu sigilo sin xan, si n'a tuboxo , xa mafele men si jamana nafulukuwo to xa wo dataxun bawo, dugujuxotofen innnu songo me tu dula kilin: a si jigin xa yelen, anin boxo xote, xa tonomennu sotola dugujuxotofen ninnu to, wo bena maro xa wo xe sininŃasigoti. A si sin dusotokuwosilatego la xa na nin yiriwalotin in nafulu dundin mu furubadulalu to i s'a fokendeyasuwo, nataliyedulalu, sotosilo baarakedalu anin hadamadinya sabatilo baaradulalu, walima tonomennu sin na xa labula jamnadenŃo yen.

- **SOTO MUSAKAKUWO**

425. Wo bee xo, nin xalisibun in si na sin xa xe basigi xalibaun tiwaxatomensoto be yiriwalen , wo toxoleyaluwaxato bana sila walasa xa jamana musaxa bota yeledo nin jigilo xunbenno, do si na sin xa taxa xalisibun in soto la xa wo waxato latanbi.

HADAMADINYA YIRIWALO KUNTAXALAJANŊO

- **FANGATANYA SIYAYANANIN SIGIDA LAKANTALO**

426. Feerolu sigilo sinxa xa Bankiluxalisosotolonewoya kenfanŋe maMali soto xa dogo kusiŋbe. Julomen dunta kilinyalu to, wo jigita xa bo FCFA miliyari 2550 la sanji 2018 walante PIB26,9% xa si FCFA miliyari 717 sanji 2022, walante PIB 31,7%, wo si PIB haxxo xe 28,5% sanji duuru xono. WO tanbilingo xo, wo julolu talata ŋadulalunin i ŋoxon tee s'a yita xo julo sototaxala sutunɛŋolu le xa si, julolu 30% ti jaguketalu la sotota mu, 12% si xe lu xono baaroxerexereyala la sotota ti, 7,1% sixe fen dara baarolu ta ti.Wo fenɗadaralo baara ninu xa julolu bema xa dogoya xa bo 10,9% la sanji 2018 xa si 4,6% la sanji 2022

- **Nataliyekuwo nin kendeyakuwo**

427. Wo bee xo, nin xalisibun in si na sin xa xe basigi xalibaun tiwaxatomensoto be yiriwalen , wo toxoleyaluwaxato bana sila walasa xa jamana musaxa bota yeledo nin jigilo xunbenno, do si na sin xa taxa xalisibun in soto la xa wo waxato latanbi.
428. Baxutubaya la, damanbo baarosi na nin nafuluba sotolo timen s'a to yiriwalo baaro si sin xa damuto. Baarakenafulusotolinŋo mu FCFA miliyari 500 tisanŋo xono ; Nafulo xoto sotolinŋo FCFA 100 nin xotisanŋxono ; Sigida jago haxxosoto xa sababu xe damankuwo wasoti (a xa siya nin FCFA miliyari 5000 tisanŋo xono) wo si baarakenafuloboxoba sabati xa KAFU furubanin kenfanŋe to jeŋoxonya xalisikuwo (PPP) aninjamana xoxanxalisikuwoanifeerokuwoninxalisikuwo jeŋoxonŋolula xalisikuwoMali soto xa dogo kusiŋbe. Julomen dunta kilinyalu to, wo jigita xa bo FCFA miliyari 2550 la sanji 2018 walante PIB26,9% xa si FCFA miliyari 717 sanji 2022, walante PIB 31,7%, wo si PIB haxxo xe 28,5% sanji duuru xono. WO tanbilingo xo, wo julolu talata ŋadulalunin i ŋoxon tee s'a yita xo julo sototaxala sutunɛŋolu le xa si, julolu 30% ti jaguketalu la sotota mu, 12% si xe lu xono baaroxerexereyala la sotota ti, 7,1% sixe fen dara baarolu ta ti.Wo fenɗadaralo baara ninu xa julolu bema xa dogoya xa bo 10,9% la sanji 2018 xa si 4,6% la sanji 2022.
429. Maliŋaneya xa bun a la jeŋa kuto xono. Xa la ŋabubullolu xan, a la laŋininŋo mu sanji 2063 xa jamana lu to mennu la IDH be ŋa xa ben 0,80 ma.

BAARADALU ANIN BAARAFEERE KUTOLU

- **Baaradalu nin taxamo nin kurankuwo**

430. Nin mu Mali xa ben CEDEAO jamana tolu jelo ma, i sina je xo Mali lodula xa bun dundin Xonoto jurukuwosilatego la xa ŋatilin kenfanŋe ma. Mali si na lodula 4^{nanŋo} la nin PIB 30% ti, Capu Weri xo nin wo ta mu (56%), Senegali ta mu (32%) anin burukina ta mu (31%). Wo to , alan si na je xo nin haxxe in si jamana yiriwalonŋolu ta xoto kusiŋbe walantemennu be yiriwalosiloxan wolu la PIB be 50% sanjife Xonoto julukuwosilatego la Kenfanŋe. Afirikidisidi be wo tonin PIB 93% ti, Maroku ta mu 86% ti, Tininsi ta mu 82% anin Ilimorisi nin wo ta mu 80%. Xa xanŋanninjamana yiriwalenbaluti, kene jan be alan ninwolu tee .

431. DunnowaxatoŊaya xalisikuwoxoxa misin, wa a be yelemo tuma bee. Nafulow be lasin jamana kiikaxa siloluto UNFCCC nin Pari benxansinben xalisikuwosilatego la anin a xoxan, anin be sinxa kejamana fila xa silow fe, xaKAFU marobuluw nindunnojama w xa waxatoŊaya nafuloxan. O la, waxatoŊaya xalisikuwo keta fen nafamaba ye walasa xa na nin yiriwa ye men be sinxa waxato yelemo xoleyaw sotobennoaninmen maxo te xaribauningazi kiika na.

- **FEEREKUTO, YELEMALO, MASINA BAARO**

432. **Mali xa xan xa kenfanŊo dusudun walasa xa baaradakutolu dayele, mennu si musaxobono xa baarasotobaliya basigi, xa Ŋataxosoto yita. Sotonafirinfeerolu yiriwalo mu soto taxaŊa do ti, wo men be sotokuwo Ŋama bi dunno xono. N'i xa jatemuta ke, malidin 95% si ltereneti soto sannin 2063.**

433. lodula jeta kusobe Mali xonosanji 2005 ninsanji 2020 ninŊoxon tee,i bota CFA xalikuwo miliyari 49 la sanji 2005 xa si CFA xalisi miliyari 503 masanji 2019 xono. Bari COVID-19 jangarujaxu in dunno Mali xono xaKAFU sanji 2020 politikikuwxoleyaxan, IDElu haxxo dogoyata xa na si CFA xaliso miliyari 309 ma.

MARO SARIYALU

434. Xa bo 2012 la xa si 2021 ma, ide la xalisi ladunningo mali xono pib to, wo be bola 2% la xa si 4,4% ma nin wo mu Ŋataxo 0,8% ti afiriki xotonmafanno. a be i xo Ŋataxo keta 4,1% ti sanjo xono. Xoxannafulo doxoyata hali nin soto marolingno yelemalo men bota xoxan doxoyata. wo xoxan nafulu doxoya sotoŋo mu sotobaliya nintobennobaliya lelu.

- **YURUGUYURUGU ANIN MUSAXANAFULO XOYIYALO**

435. Xa ta sanji 2012 ma xa sisanji 2021 ma, IDE dafalinŋo lonningolu Mali xono bota PIB 3,2% xa taxa 3,4%ma, walante 0,8% KAFU xansanjixono, x'a tara i bota PIB 2,7% la xa taxa 3,8% wo sanji kile xono Afiriki worogallumafanno bee la, walanteKAFU nxanŋ 4,1% sanjiwo sanji. xoxannafulolulonno haxxo dogoyalo tuta sinto x'a tara,sisanjikiika bo, yelemo kutolu sigita sin xanmennu nafa xa dun. Xo xannafulo dundin dogoyalo Mali sotokuwo hukumoxonowo juwo bota Mali sotokuwobeteya nin politikikuwoxoleyalu la.

- **FURUBABAARALALU LA NIMIWASO**

436. Walasa xa xoma nafulo baarabaxolu saba xa na, a xa xan alan xa nokuwo nin lonkuwolu sigi sin xan xa na ninŊoxondanŋo feerolu yiriwalo ti waxati sototaxala jan xono, nafasotosilo xulumalu (bolimafensilolu, Sotonafirindiyosilolu,), ladamulo nin nataliyenjo keŊalu, adlu...mennu si sin xa xomanafulubaaraketalu la si Mali ma. Dugujuxotofenŋolu bolo alan na baaraketalu siyaya n'in newoyalo doron me ne dunno Ŋoxondan feerolu xa nafulobaaraketa kenfanŊe soto sin alan na jamana ma.

yitalanno toxo	Taxadula nafa2023	Lapininno nafa				Segesegelo sotodula	baaradada men aa xo don
		2033	2043	2053	2063		
PIB jiidili (%)TCAM	4,9	11,9%	10	10	10	INSTAT/DNPD	INSTAT/DNPD
Musaxa lonni haxxo muume(PIB % to)	24,6	19,7	41,2	51,3	61,8	Lasilisafe	INSTAT
PIB toben[la(PIB)						Lasilisafe	INSTAT
-Tnafasotosilo folo	35,6	30,8	25,8	20,8	15,8		
-Tnafasotosilo filanan	19,5	25,2	30,2	35,2	40,2		
-Tnafasotosilo sabanan	36,7	36,2	36,2	36,2	36,2		
Iziniw la fen diranihoPIBto(%)	6,44	11,44	16,44	21,44	26,44	Lasilisafe	INSTAT
Bololabaarakelaw ta fan PIB la	24.2	26.5	29	32	35	Segesegeli lasilisafe	CPS-SICAEPIP
Tungarankelula xalisokininno haxxo,(sefa miliyari ma)	507.6	1015.2	2030.4	1500	900	Lasilisafe	CPS-CI
Sotokuwo musaxabo(PIB % la)	31.7	55.6	69,2	70,4	80,5	Lasilisafe	INSTAT
Turisimu soto (miliyon to)	-	985	1400	2000	3000	sannjolu jate muta safe	DNTH
Nokuwo nin lonkuwo ta PIB to	1,3	2	2,30	3	3,60	sannjolu jate muta safe	CPS/CJ
Jura hake	50,4	53,4/65	70	65	55	Lasilisafe	DGDP
IDE haxxo(miliyari ma)	290,1	606,4	1212,8	2425,6	3032	Lasilisafe	CPS/CI
Silaba daranningno haxxo(%)	4.02	8.5	16	32	64	DGRka Lasilisafe	DGR/CPS/ETC
Silaba min xa xan xa dara(KM la)	40	1000	1000	1000	1000	DGRka Lasilisafe	DGR/CPS/ETC
Xulunsilo daraningno ha(km)	643	1200	1800	2100	3000	SOPAFER ka Lasilisafe	SOPAFER/ETC
Jixansilo haxxo (km)	1308	1600	1800	2000	2334	COMANAFka Lasilisafe	COMANAF/ETC
Miranjolumennu be nafabodula la(mansinjolu lasiyaya)	69,1	111,8	184,2	303,9	501,5	DNNGR ka Lasilisafe	DNNGR
Suman sotota haxxo(toni miliyon haxxo)	10,288	15,500	23,405	35,341	53,365	EAC kaLasilisafe	CPS/DNA
Feere kuto nin lakutayalo men keta (% to)seneketalu bulu	30	80	100	100	100	IER kaLasilisafe	IER
Xotondi haxxo men soto ta (tonila)	690	1570	1670	1850	2000	DNNGRka Lasilisafe	DNNGR
Subu haxxo (toni la)	99,7	275,3	508,2	938,1	1731,5	Lasilisafe	DNPIA/CPS SDR

N°	Yitalilangolu		Nafa jatemutala njo	Nafa be ƣatilinni menu ma				Xiibaruya sotodula	Baarakeda
				2033	2043	2053	2063		
24	Nono haxxo sotota (toni wulukilin to)		13,6	22,8				Lasilisafe	DNPIA/CPS SDR
				165,6	212,1	275,2	338,7		
25	Marafenmara dulatobenno	Duguxulosantola (ha wulu jaate)	630,9	2120	3320	45200	5720	Lasilisafe	DNPIA/CPS SDR
		Lamininŋolu haxxo	46	106	166	226	286		
26	Kuranŋo soto haxxo		55,8	82	90	100	100	Lasilisafe	Kuranŋo minisinsuwo
27	Kuranŋo dilinŋo (MW)		587	2397,1	5078,2	8271,9	13474,0	Lasilisafe	CPS/MEE
28	Dunténergiesolaire		7,2%	59,9%	59,9%	59,9%	59,9%	Lasilisafe	CPS/MEE
29	Kuransilolu (KM)		10,9	12,9	14,9	16,9	20	Lasilisafe	CPS/MEE
30	Kuran sotokuto haxxo		11,3	40	50	60	70	Lasilisafe	Kuranŋo minisinsuwo
31	Nataliyesu haxxolu (wulukilin)			50	100	150	200	Lasilisafe	CPS/SIN
32	Uniweresite haxxolu			5	2	2	2	Lasilisafe	CPS/SIN
33	Nataliyesu doxomandinŋo labanno haxxoanin bukkunataliyenŋo ƣolonŋo to doxomandinŋ, safelo, anin jate feerekuto lonno		-	80	90	100	100	Lasilisafe	CSP/ Nataliyekuwo
34	Teematonataliyenŋo anin nataliyesubu seedesafetigu haxxolu nataliyebulolu STEM (%)		-	40	45	50	60	Lasilisafe	CSP/ Nataliyekuwo
35	(%) haxxo men be fangantanya yitala		43,9	32,0	25,0	16,0	10,0	Lasilisafe	INSTAT
36	Soto/kunxulo		2517	3048	5000	8110	13900	Lasilisafe	INSTAT
37	IDH		0.428	0.550	0.650	0.750	0.880	Lasilisafe	INSTAT
38	Baarasotobalo haxxo		6,4	7,3	7,0	6,4	5,2	sanŋo xiibaruyalu	ONEF
39	Bangelo nokuwo nilammaya xono		58,6	62	70	73	76	EDSM	INSTAT/CPS
40	Sata haxxo(1000/ sigida)		9,0	5,1	4,8	4,0	3,2	EDSM	INSTAT/CPS
41	Dindin sata haxxo(1000)		54	25	15	9	5	EDSM	INSTAT/CPS
42	Jamana xono yiridaraniŋŋo haxxo sanŋo xono		93	100	100	100	100	DPM	DPM/DGSP

N°	Intitulé de l'indicateur	Valeur de référence 2023	Valeur cible				Source de Vérification	Structure responsable
			2033	2043	2053	2063		
43	Mususa haxxo(10000/ bangelo waxato)	325	194	138	98	70	EDSM	INSTAT/CPS
44	Kendeya moxo haxxo(10000/ sigida to)	6	10				SIGRH	DRH
			90	100	150	160		
45	Dogotoorusuwo taxadu fulananjo men darata xa miranjo bula a xono	-	20	20	20	20	Lasilisafe	CPSSANTE
46	Dogotoorusuwo taxadu sabananjo men darata xa miranjo bula a xono	10	19	28	37	46	Lasilisafe	CPSSANTE
47	Dogotoorusuwo taxadu naaninanjo men darata xa miranjo bula a xono		2	3	4	5	Lasilisafe	CPSSANTE
48	Dogotoorusuwo lasoto km 5(%) haxxo joxon	58,6	60	70	80	95	DHISD/ sanjo SLIS	DHISD/DGSHP
49	Dugujuxotonafulolu baaradulalu		12	3	3	3	Lasilisafe	MIC/MM
50	Xaburudunhaxxo daralinjo		4	1	1	2	Lasilisafe	MIC/MM
51	Isinibaaradulalu lonin haxxo		30	30	50	50	Lasilisafe	MIC
52	Yuruguyurugu baaro haxxo	28/(136/180)	45	60	70	80	Lasilisafe	Transparency.org
53	Musaxanafulukuwo haxxo(IBP/100)	65	86	90	95	100	Lasilisafe	MEF
54	Kiititegela/moxo haxxo	1/44795	1/35000	1/30000	1/25000	1/20000	Lasilisafe	CPS
55	Duguxulu tjaninjo haxxo daralo (ha 10000)	343,3	343,3	377,6	415,4	456,9	SNGIE	DGEF
56	Duguxulu anin jiku silolu haxxo mennu tobentax'e,lakanta	14,14	14,14	20	25	30	SNGIE	DGEF
57	Moxo mennu hajo be jalabola furubaaradalu to wolu la nimisiwaso haxxo	25	55	70	80	90	Lasilisafe	CPS
58	laxanatabaliya(idisi GININ)	0.32	0.30	0,28	0,26	0,24	INSTAT/ DNPDP	INSTAT/DNPDP
59	Moxo haxxo men be ji sanumanjo(%)	72,1	95	100	100	100	Lasilisafe t	CPS
60	Interineti sobaaxo haxxoMo6(%)	62,81	80				Lasilisafe	CPS
			7	5	2,5	2,5		
61	AMO RAMEd anin RAMEd be lolni moxo haxxo men ne(%)	21,90	32	42	52	62	Sanjo Lasilisafe	DNPSE S

A TU HAKILO LA : Jayitasafe in men be hadamadinya soto yiriwalo la beteya yitala sanji 2063, wo be jamana la jena lapino yitala men sinikuwolu xan. Kunilina jonjonŋolu be nafulukubalu lelu kufola baaradulalu to, nataliyekuwo, ninino anin yiriwalo. Mali xa xan xa sigida nin sigidalamininŋo xoleyalu nafamalu jaarala x'e xo fanntanya, yiritego anin wulatina. Lakantalo politi basigilo anin maro keŋa beto lelu be keta taxabulu ti xa Jena in waliyalifeero do ti.

MALI NATAXO XA BEN SANJI-

2063

**DAKUN SABANANĦO
BOXO SABANANNO/ FEEROLUTEGENA
TOBENNO ANIN LAĦININNNO NIN
WALEYALO DAKUNĦO**

III-BOXO SABANANŊO/ FEEROLU TEGEŊA TOBENNONO ANIN LANININŊONŊO IN WALEYALO DAKUNŊO

Feerolutegeŋa

437. Feerow sigitosinxanxa xoxannafulobaaraketaw soto sin an xajamana ma, Mali jamana xaxan o sin fexa bo hakilina xono n'o ye k'i xanantaxa dulon moxoxotenxa baarakilin nafa la. O la a xaxanxa prozew Ŋatilininindugujuxotofenŋolu boli nafa dundinn ye furubataxamasiloxow, kuraxow aninSotonafirindiyoisilow yiriwalo la adw.
438. Taxabolo do ye xasinxa nafulomen be dun damanxow da fe, k'o KAFU men be dun fenbayelemonin walima nafasotosilodulalu ta xan. Daman bo xonaw Ŋalabotoninjamana xoten baaraketaw ye xasin di mennu sonna xa baaraŊoxonya keninSotonafirindiyoisilo baaradula do ye, taxamasilo baaradulaaninfurubaaradula do ye walima bayelemonin isini.
439. **KenboxoŊeninfurubajeŊoxonya (PPP)** : Mali Ŋatahasilo 2063 waleyali hukumu xono, baara belebelew bolodalen dun x'e xo kerenkerenneya la taxamaxo, kuraxo, Sotonafirindiyoisilow, sinoxo silategow la, adw . Hali nininn baara belebele ninnu keli nafulo boxoba bena bojamana yere soto, jeŊoxon kenboxoŊe boxoa sinxa xan xadun baara ninnu dolu keli la. Tuma do la, furubanin kenboxoŊexa jeŊoxonyabaara nafa xabaun k'a da baara xolosiŊa n'a keŊa numan xan, nafulosotoŊanoxoya la walima proze doluŊalaboŊa numan xoson.:

LanjininŃo kuntaxalajanŃo feere1: Jamana fanmahoronyalinŃo, men be kilinŃa n' a la laadalakuwo nin diino sifa kiika to

Lanjin xerenxerenningolu	Feere tegelinŃolu
• Xa fanutigolu toben xa Ʀa i xa sin xa jamana lakanta • Xa fanutigolu la isini nokuwo yiriwa • Fanutigolu xa sin xa jamana lakanta duniya boxe bee • Xa ke bi kebulu ti men be tobennin kusobe walasa xa kelo Ʀa sigi walante x' e bali duniya boxe bee	• FDS la nokuwo sinsin nin moxolu anin miranŃolu ti jamana lakantalo sila beto ; • FDS la kupasigo nokuwo nin lonkuwo anin feerolu miiriya talo sinsinno FDS xono; • Kafu baaro yiriwa nin jamana lu ti mennu fango xa bun lakantalikuwo silatego la, walasa xa Mali la fanmahoronya maxata; • Kafu baaro yiriwa nin kefanŃenjamana lu ti lakantalo silatego la, (AES anin jamana xotelu) ; • Lakantalo nin yiriwali baarolu sinsin jamana danfatolu to nin senbentojamana lu ti; • Jamana keledinŃolu la yiriwali baaro du ke (sigida nin nokuwo anin kendeya baarolu....) ; • Keselu, gidi fegemannŃolu anin sorodasolu la miran xotelu daralo ; • Kelekemiranbalu nin borifenŃo daralo yiriwa isinilu la; • SantokeketanŃolu daralo yiriwa (keleke elixopitero, misolo men si xe ba xa bo gunlo do la xa si doxotela la, doroni na Ʀoxonnu.); • Kelebulo do sigilo sinxan men si sin xa jaxo bali .
• Xa jategewalo nin Ʀangantawalo danbatanbininŃo ban pewu	• Lasobili feerolu, muritolu nin kelolu anin benŃo sabatilo baarolu sinsin ; • Lakanta tigilamoxo nataliyeno nin i la nokuwo sinsin xa Ʀa nin jamanadinmutilinŃolu la bagabagalolu ti

	• Diinakuwo diplomasi waleyalo yiriwalo; • Keleketalu kafo jamanadinŋolu la jatigewalo nin Ʀangatannolu keta mennu warajige ti; • Moxolu dunno Ʀoxoto anin baaro dilo dulalolu to kelo be dula mennu to • Sariyalu sinsinin be giidi fegemannolu nin kese doxomandinŋolu firilo xon .
• Ʀa benŋo nin kilinŋa sabati sigidalamoxolu nin Ʀoxo tee	• senkanƦa jigobeteya nataliye bululalinŋo do sigi sinxan; • Ʀa laadalafangolu lodula bunŋa kukuta sigida maralo nin foxabenŋolu to; • Ʀa fasuxannolu dun bala kukuta ; • Ʀa benŋo sinsin sigidalu nin Ʀoxo tee, i sifa banta ke fenŋo wo fenŋo ti ; • Feerolu sigilo sinxan walasa diinamoxolu da Ʀa dun jamana kunxankubalu to; • Diino bulalo fo Ʀa ben moxolu nin Ʀoxo tee anin yafo diina kilin xono walante diina fula nin Ʀoxo tee wo miranŋo xono; • Ʀa laadalakuwolu nin taxabulolu siyalo ke xumapoxoya nin foxabenŋo silo ti ; • Ʀa benŋo nin kilinŋa kuntaxalajanŋo feerolu yiriwalo porogaramo sigi sinxan; • Kelo xo fe daralo nin yiriwalo porogaramolu bulula ; • Ʀa sigida kafu xulolu nin jamana kafu tonŋolu la nokuwo sabati, Ʀa kafu dindinnŋolu nin musolu la kafu xulolu xan walasa i Ʀa sin x' e sin dun foƦoxokuwolu kunbenno nin benŋo sabatilo to ; • Ʀa feerolu sigi sinxan walasa Ʀa benŋo hakkilinna sabati yiriwalo taxabulo bee la.

Laninninŋo kuntaxalajanŋo feero 1 :Jamana men marŋa Ʀa Ʀi

Laninin xerenxernninŋolu	Feere tegelinŋolu
• sinsin Ʀa jamana la maro nin Ʀamoxoya sinsin • Ʀa jamana la yiriwali feerolu sinsin	• Ʀa jamana lo men feero Ʀa bun n' a nata nin yiriwalo ti. • Ʀa xoyayilinŋa nin xumasagilo yiriwa jamana xono; • Ʀa kafu fango jusigilanŋolu sigi sinxan; • Ʀa Ʀamoxoya nin feerolu bululalo sinsin politikikuwo silategolo la; • Ʀa jamakafolu nin laadalafangolu bula i buladula to kafu fango (demokarasi) taxabulo nin kafu baaro hakkiljaxabo yiriwalo to ; • Benxansafe do talo jamana kunxankubalu xan; • Ʀa maro keŋa beto sabati sotoda xerenxerenninŋo to Ʀa Ʀa sin kenfanŋenbaarolu ma (dugujuxotofenkuwolu, tajikuwo/petorolo, kurankuwo, kendeyakuwo, nataliyekuwo.....na Ʀoxonnuu .);

	• Nokuwolu nin jamana la dugujuxotofenbaaradalu taxanigasagolu yiriwalo, la fenŋolu dara walante x' e bayelema jamana la sotobunda xerenxerenningolu la, xa kenfanŋenŋolu sindun wo baaro to; • Feerexerenxerenningolu ta sotobunda xerenxerenningolu xanma ; • Xa feerolu sabati sotokuwo tonbenno to anin sotokuba sabatilo xanma ; • Sigidalu horonyalo nin sigida nafulumafenŋolu yiriwalo mu; • Jamana la ŋamoxoya sinsin sotosilo xerenxerenningolu labaaralo to; • Muxaxo lonno senefen siifa kiika to anin fen kutolu; • Xa jamana la nokuwo sabati a xa sin xa yiriwalolu, xoleyalu anin yelemolu ŋasigi (sotokuwo lonniya nin feere tege xotosilo)
• Xa yiriwalo bululapa nin sotokuwo ŋalabolija ŋan	• Nokuwo nin lonkuwo yiriwali feerolu tonbenno silatego la ; • Nokuwo nin lonkuwo sinsin jamana la jaatebokuwolu silatego la ; ; • Mali la 2063 laŋininŋolu nin jamana duguxulo tonbennin baarolu bee walo (SNAT), la keno nin baarakenafulo politiki benxanŋo to nin nin bululapa safelu kuntilinna nin ila fen kiika yelemalo poroselu ti ; • Furubanafulo labaarakeŋa xa ŋan ; • Jamana politikitonŋolu la baaraŋa nin i la kafu Ȧoxoya sabatilo ; • Jamanadinŋolu la kupalu lonno yiriwalo politiki nin feerolu xono.
• Xa furubabaarakedalu baarakeŋa lakutaya • Xa baarakeda beto ke jamana xono, men be baaro keta nin interineti ti, xoyiya xono xa ŋatilin jamanadinŋolu ma	• Marobaarakedalu taxabulo nin i lasotolo bee noxoyalo anin i kelo nin kunnafirinfaŋfeerekutolu ti • Baaraketalu maraŋa beto xa xanŋan nin bi ta keŋa ti ; • Fangabundalu talalo nin jamana baarakedu labolo politikuwo to; • Maro keŋa sinsin baarakelinnŋolu jaabo nin baarakedula xan ; • Sigixafo sabatilo yelemo mennu be sinto anin duniya bee la baarakuwo xan ; • Jaatemuto keŋa do sigilo sin xan ; • Musaxabalu fango doxoyalo nin feere kutolu ti ; • Baaro keŋalu men n' a la nin moxoolu nin ŋamoxoya, lasagilo jamana politiki xiimelo yiriwalo nin ladamo, lafaamuya in sariya talo la ; • Kafu Ȧoxoya nin danaya sinsinno jamana baarakedalu nin jamanadinŋolu nin ŋoxo tee.

• Ɂa kiitikuwo nin hadamadinɽŃolu la boloxosariya yiriwa • Ɂa kiititegesuwolu la lannaya sinsin anin x' e keɽa ɽa	• Ɂa kiitikuwo nin hadamadinɽŃolu la boloxosariya yiriwa; • Ɂa kiititegesuwolu sutuya jamanadinɽŃolu la; • Ɂa baaraɽoxoya sinsin jamana kiititegesuwolu nin duniya sariyatigolu anin laadalafango sariyatigolu nin ɽoxo tee ; • Ɂa kiitikuwo baaro ke nin kunnaɽirinfalinfeerekutolu ti; • Ɂa yuruguyurugo kelelo, fasuwo nafulo ɽanamilo,jategewalo, ɽaxamifenɽŃolu sariya silolu sinsin walasa Ɂa yuruguyurugo kele,nafulo tiɽa silolu, jategewalo, dorogu.....enterinete xan kujaxubaketalu anin jamana lu tee kujaxuketalu, wolu kelelo sariya dun bala • Ɂa kiitikuwo baarakeda do sigi yiriwalo nin foxabenɽo xanma ; • Kiititego nin kasoladunɽo Ɂa ben duniya sariyalu to ; • Ɂa sin Ɂa kiititegelalu anin baakeda xotelu mennu ɽatilinnin be kiitikuwo ma ; • Ka kiiritigelow ka yeɽemahorɽnya n'u sorɽli noɽoya beɽ ma.
• Ɂa jamana la politiki sinsin jamana xaxan • Ɂa Mali la ɽamoxoya sinsin duniya boxo naani bee la	• Ɂa xumaɽoxoya nokuwolu yiriwa anin Ɂa jamana la fanmahorɽnya lafasa duniya xono ; • Bee la nafa sotolo kafu ɽoxoya siyaya Ɂa la sotokuwo, ladalakuwolu, lonniya nin diinakuwo anin sigida n'a laminkuwo xan ; • Makuwo mennu be tali keta lakantalo nin lafasalo silatego la, wolu lonno dipulomasi ɽataxo kunbabalu xono ; • Ɂa jamana ɽamoxoya sinsin kenoma kafu ɽoxolu la deema tonbenno to; • Ɂa Mali la ɽamoxoya sabati jamanakafu xulolu nin boxe jamana lu to; • kan Ɂa kafu ɽoxoya siifa kutolu yiriwa fanmanhorɽnya anin jamana kufolinɽo la nafulolu lafasalo xan ; • Mali ɽamoxoya sinsinnno Afiriki la sindunno to duniya tonbalu tonbenno to; • Ka jamana yecogo ɽe diɽe tonbaw koɽo.
• Ɂa yuruguyurugo nin jamana nafulo sunɽalo kelelo sinsin • Ɂa kunkuwo lu kunbenni feerolu sigi sinxan	• Ɂa xoyiyalinɽa sinsin furubafenɽo labaaralo to ; • Ɂa ɽangilo keɽa toben Ɂa ɽasin yuruguyurugo ,noxolinɽa, danbatanbi waleyalu ma Ɂa labaarakeɽajaxo ɽangi Ɂa kafu nafulolu daralo ma, mennu sotota yuruguyurugo silo la • Ɂa sigikafo ke Ɂa ɽatilin noxolinɽa waleyalu danbantambilinɽo ma, Ɂa ɽamoxoya filolu jalagi Ɂa kafu nafulo sunɽalinɽŃolu sotolo xan noxolinɽa waleyalu to ; • Ɂa xotosilo nin yuruguyurugo keleli feerolu tonben Ɂa ɽa ; • Ɂa furubanafulo labaaɽa nin kunnaɽirinfalinfeerekuwolu ti; • Ɂa kukunben feerolu sigi marobaarakedalu to ;

	• Ȧa tilinȦa hakkilinna dun moxolu to ; • Ȧa bee damanȦa sariya to anin maro keȦa beto sabati.
• Ȧa marabulolu maraȦa nin maro teemabolo maraȦa tonben • Ȧa jamana dula yiriwalinȦolu sanxotota	• Ȧa jamana la maro bulufatolu nin maro teemabolo maraȦa tonben • Ȧa fanmarakafolu nin marabololu baarakedalu la nokuwolu sinsin ; • Ȧa marabulolu nin sigidalu marakuwo yiriwa ; • Ȧa marabulolu nin sigidalu sotokuwo yiriwa ; • ; • Ȧa baarakeȦoxoya yiriwa; • Ȧa marobaarakedalu nin baaraketalu lasagin jamana boxo bee la kukuta ; • Ȧa feerolu sigi sinxan ke xo kunafirinfalinfeerekutolu, walasa Ȧa kunxansafe sotolo noxoya ; • Ȧa feerolu nin sariyalu ta moxolu sindunno xan sigida maro to ; • Ȧa fanmarakafolu la nokuwo sinsin baaraketakuwo musakafu wo silatego la; • Ȧa jamanadinȦolu sindun maro keȦa to marabulolu xono ; • Lukuwolu nin Ȧalamaya yiriwalo sigidalu to, anin kafu Ȧoxoya nin taxaninsago sabatilo sigida Ȧamoxolu nin Ȧoxote anin sigidalu xono.
• Ȧa duguxulukuwo Ȧalabona sanuya	• Ȧa duguxulukuwo baarolu ke nin kunafirinfalinfeerekutolu ti; • Ȧa duguxulo baaraȦa bunȦa Ȧa xanȦa nin tonbennolu ti ; • Ȧa duguxulo sotolu n'a nafalu bo; • Ȧa jamana Ȧamoxoya sinsin duguxulukuwolu labaaralo to.

LanininȦo Kuntaxalajanno ferre3 : Sotoku yiriwalinȦo n'a taxalin Ȧa

Laninin xerenxereninȦolu	Kuntilinnalu feerolu
• Ȧa borifenuwo taxabulo sabati • Ȧa xonotogallolu anin jamana nin jamana xotelu nataliye iȦoxoma	• Ȧa borifensilolu tonben xe ke kuto ti (dugumabalu, negesilolu, jitosilolu, anin santoxulunsilolu) ; • Ȧa jamana marabulolu sigidalu silakuwo anin silabalu siyaya • Ȧa jamana nin marabulolu negesilolu siyaya ; • Ȧa bajoliba nin senegali baba xan borilo fango bunȦa; • Ȧa santoxulunȦigidulalu tonben Ȧa Ȧa anin Ȧa santoxulunȦo na taxamakuwo baarekeda do sigi; • Ȧa sigida feerolu yiriwa nin sigida miranȦolu lonno ti lololu to; • Taxamakuwolu feerolu yiriwalo ;

	• Borifenkuwolu bulalo sinxan walasa xa deema dun sotokuwo la; ; • Borifenkuwo feero kiika bulalo sinxan • Xa fensotodula kutolu lo nin feere kutolu ti; • Xa santoxulun beto yiriwa; • Xa borifensilolu siyaya walasa x'e lodula sabati ke xo marabulolu la borifenkuwo dula; • Xa kunaŃirinfalinfeerekutolu yiriwa marabulolu to.
• Xa seno, marafenŃo anin Ńegekuwo yiriwa walasa Mali la fanmahoronya la sabati	• Xa senekedulalu, marafenmaradulalu, anin molikedulalu yiriwalo sabati x'e lakanta walasa xa waxatiyelemo xolololu kunben ; • Senekuwo, baarakeŃa xoleyalu doxayalo nin senefenŃolu senenja tobenno tariya to; • Xa senekemasinkuwo fango bunja nin miran betolu ti mennu si be seno nin sigida n'a lamininŃo to ; • Xa senekemiranŃo daradulalu nin i kafu ȡoxomadulalu sigi sinxan; • Xa senekuwo, feero do sigi sinxan galludinŃo yiriwalo kuntaxalajanŃo xanma ; • Xa ȡnininolu nin nataliyeku baarolu fango bunja nin senefenŃolu daralo nin i yiriwali feerolu ti walasa xa galludinŃo yiriwali makuwolu ȡa ; • Xa do kafu senno soto xan nin siwo sifa betolu ti anin xa sifalu sotolo noxoya ; • Xa musaxa kiika dun senekuwo to ; ; • Xa senekeduguxulolu lakantalo si na nin seneketalu nin senefenŃolu lakantalo ti; • Senekuwo silatego la xa baaro ke nin isinilu ti; • Xa kukutalonno nin feere betolu ta x' e waleya ; • Xa marafenmensendingŃo la jangaro si lasa (PPR) nin xa marafenjangaro keŃelo fango bunja xa kafu marafenbalu xan mennu be yelemala moxo la anin jangarukunbenyirolu daralo nin i firilo seŃentogallolu nin duniya bee xono ; • Xa seno musakafu wo sabati ; • Senekuwo bulufato mennu soto xa bun, xa sinsin wolu xan walasa do kafu senekelelalu la soto xan, xa senefenŃolu sotolo nin i nafa bunja silo bee xan xa bonelu doxoya ; • MarafenŃolu xa sin xa sanxa nin tolu ti saxa bee to; • Xa hadamadinŃnlu la nokuwolu sabati anin ȡnininolu nin kukutalonno fango bunja senekuwo silatego la;

	• Seno yiriwali kuntaxalajanŋo misaalolu sabati ; • kurannŋo labaaraŋa sabati senekuwo silatego la ; • Sotosilolu yiriwa mnennu nafa xa bun firo anin balukuwo silatego la nin i si sin xa nxanŋan nin tolu ti saxabalu to; • Xa senefenxalolu nin marafennoxolu labaara xa Ʀa. ; • Xa baaro yiriwa senekuwo siltego la
• Xa do kafu jamana kurankuwo haxxo xan • Xa kurankuwo sabati	• Xa kurannŋo daralo feerolu nin poroselu yiriwalo walasa xa kurankuwo sabati; • Xa Ʀininŋo nin kurannŋo lakutayalo yiriwalo porogaramo doxomandinŋolu nin belebelebalu bulula; • Xa kurannŋo danoxon musaxo nin a yiriwalo newoya ; • Xa kurannŋo yiriwali feere jonjon do bula men kuntaxo mu sanji tan ti ; • Xa kurankuwo labaraŋa lasanuya; • Kurannŋo men be bola jiyo to xa wo silo yiriwa anin sila xotelu mennu songon xa di; ke xo nikileyero • Xa baaronoxoya ke nin jamana xotelu kurankuwo silatego la ; • Xa kurannŋo lakutayata mirannŋolu daralo yiriwa isinolu to. ; • Xa nokuwo xotelu yiriwalo kurankuwo silatego la
• Xa sotokuwo sinsin isinolu xan • Xa isinolu yiriwa sotobosilaba dula	• Xa isinilu yiriwa mennu be sigida fenŋo bayelema ; • Xa dugujuxotofenbo baarakedalulu yiriwa nin dugujuxotofenŋo bayelemalo ti ; • Marabulolu la sotokuwo dula xerenxerenŋinŋolu yiriwali sotokuwo isini dula anin senefenŋolu senedululu xa wo sinsin, sotokuwo silatego layido talinŋolu xan mennu nokuwo xa bun yiriwalo nin baarakedululu dabolo la anin xa tali ke kilin- kilin bee la nafalu nin l la nafulo sotoŋa xan. • Xa bo bululabaarakuwo to xa taxa isininukuwo la walasa xa fen kiika dara ; • Xa fen beto nin a kiika daralo sinsin isinin la sariya xono ; • Xa isininbalu siiya nin x'e yiriwa ; • Xa fenŋolu daralo sabati mennu si sin xa saga tolu ma; • Xa deema dun baarakedalulu ma men si sin xa fero soto isinikuwo to lun natalu to; • Xa feere jonjonŋolu tege daralo hukkuwo xono ; • Xa dun dala isinikuwo nin i laxaŋalo to; • Xa isinilu yiriwali feerelolu sigi sinxan gallubalu Ʀagamo bayelemalo xanma.

• **Xa dugujuxotofenŋolu sifa kiika anin x' e dun sotokuwo to**

- Xa Mali dugujuxotofenŋolu lakulon anin xe'i sotodula jonjonŋolu dun Mali duguxulo xoto ;
- Xa dugujuxotofenŋolu ŋinino fango bunŋa Mali duguxulo boxo bee la;
- Xa nataliyenŋolu, yiriwali dugujuxotofenkuwo, nin tajikuwo baarolu xan (dugujuxotofenboŋa nataliyesuwo) ;
- Dugujuxotofenkuwo benxansafelu xotosili ŋuma anin segesegele baraxo bunŋalo baarakeda xote la ;
- Xa baaranoxonya sinsin Mali dugujuxotofenkuwo baarakedalu nin fanŋen baarakedalu tee ;
- Xa yamaruyasafe soto xa ŋasin dugujuxotofenŋolu ŋinino nin i segesegele anin i bolo ma ;
- Xa dugujuxotofenŋolu bolo baarekeda sigi sigidalu la mennu be sigiŋa n'a lamininŋo lakanta ;
- Xa bululasanubo baaro keŋa tonben xa ŋa nin xa sanubodula doxomandinŋolu yiriwa ;
- Ninino nin nafabolo sabatilo dugujuxotofenŋo xerenxerenŋinŋolu silatego la ; ;
- Dulalu xotosilo nin i tonbenno dugujuxotofenbo baaro xofe;
- Xa dugujuxotofenŋolu baleyelemalidulalu yiriwa ;
- Dugujuxotofenkuwo baara sifa kiika kelo.

3.1. Jeŋa waleyalo

440. Yiriwali kuntaxalajanfeerolutobennonosoto ye xa bilasilalixanw latege walasa xa Mali xayiriwalokutaxalajansoto. Tiŋalo na, ninlaninŋo in tobenno miiriyasoto ye xanininxalo jaabi xo « An b'a fexataxamen? », feerolutegeŋatobennoobe jaabi di ninpininxalo ye xo «An betaxaŋa di ? » O feerolu be sila jir'an na xa boŋa xoto la xalaninŋo waleyali ma.

441. Mali kuto Ʀataxa silo waleyalo xa ben sanji 2063ma,be talanin dakun naani ti,a kilin-kilin bee mu san tan ti.
- Dakun folo (2024-2033)kuntalinnaba be nala keta jamana lolo nin sotokuwo sigiŋa ti anin xa marakuwo nin nafulukuwo feerolu toben x'a ben wo ma.A laninŋo mu xa foŋolu latilin mennu be taliketa sigida la fen daratalu siya n'i barajna ma.A be nala taxala ŋa nin fensoto silolu yiriwalo ti ke xo kurannŋo,senekedulalu tonbenno n'i lasotoli ŋa beto walasa xa jamana la isinikuwo yiwalo tariya xa kafu wo ma,nin dakun in be xoleyalu kunbenŋa bululalinŋolu do toben men si sin xa ke fen kikka ti,xa Ʀatilin kun jonjonŋo ma walasa xa benŋo nin lakantalo sabati,jamana soto basigilo, sotosila xotelu ŋininno anin xa maro keŋa beto sabati. Wo ŋa ma,a' s'a ŋinin xa jamana sotokuwo yiriwa senekuwo nin seno deema fenkuwo siloatego la walasa xa Mali la sotokuwo yiriwalo ku fololu si sigi sinxan. Wo be nala keta sababu ti xa fanmanhoronya sabati balukuwo nin balu beto silatego la, xa ŋininno ke anin xa sigida soto nafaba anin kurankuwo xotosilo . Hadamadinŋolu yiriwalo du xa xn xa ke nin dakunŋo baara bululalinŋolu teemoto, xerenxerenŋinya la xa xarnkuwo tobenno silo fe, men be sinsinnin lonniya nin nokuwo nin lonkuwo xan ann n'a taxabulu beto xan, bari a xa xan du kendeyaku beto silatego la, xa Ʀatilin bee ma

- Dakun fulannanŋo : (2034-2043) be nala keta xerenxerenŋinya la nafasoto silabalu sotolol nokuwo nin lonkuwo silategto la. Wo waxato xonola to dakun folo la sotoninŋolu be nala sabati la xa taxa fe, bari du, xa sin xa jamana sotoyiriwalo sabati nin sinsinno kelo ti sotojusigilanŋolu xan xa sinsinno ke sasa nafamaalu xan(seno duguxuxotofenŋo bolo.....). Nin dakunŋo be nala keta du politiki ninjamana losinŋolu lakutayalo waleyalo xan , xa isinnalu yiriwa anin xa dun feerekutayalikuwolu to.

- Dakun sabanannŋo : (2044-2053) mu hadamadinŋolu yiriwaliba ti men be taliketa malidinŋolu la Ʀataxa kuntaxalajanŋo sabatilo la , xa fanganntanya ban pewu. Xerenxerenŋinya la yiriwalo nin baaro politiki xo ma, a be na la keta kendeyakuwo, nataliyekuwo, baaradigikuwo anin fensotosilolu (kurannŋo, silolu, jibeto, wo na Ʀoxonnu sotolon in sabati lo ti anin xe bee lajelinŋo ke.

- Dakunŋo naaninanŋo . (2054-2063) : Nin dakunŋo in tagumaseedo folo mu dakun tanbininŋolu sabatilo ti. A be nala keta nin isiniba lolo ti nin fen daratalu yiriwalo tariya ti, anin sotodalu yiriwali beto hukkuwo xono, xerenxerenŋinya la : jago, borifenkuwo, anin turisimu, sigida laminŋo lakantaliku beto xono

waxatiuntaxajanno silatego la	Tanbisila 1 : soto bululajna kuto n' aylemalina xa bo 2024 LA xa si 2033 maTanbisilo 1 ::	Tanbisila 2 : wale xerexereninnolu xa bo2034 ma xa si 2043	Tanbisila 3 : 2044-2053 hadamadinolu layiriwalo	Tanbisila 4 : 2054-2063 :Sabatilo
III. Soto barixama ninnjantaxo soto	2.8. sototilinna xerexereninnolu: xa duguxulo xoyiya 2.8.1. Duguxulo sotonafirinlonnin n'i lasawuloi subahanamansingoxonosit u sinto Duguxulolu Sototilinna labatoloxa benninlapininjonqoti. 2.8.2. Duguxulo soto nafa bolo 2.8.3. Jamana laxotosi xuluxulinno duguxulo marokeja xan	Baara bululalenjoluxa tu sintoaninx'e sinsin.	Baara bululaningjoluxa tusintoaninx'e sinsin.	Baara bululaningpolu xa tu sintoaninx'e sinsin.
	3.1. Sototilinna xerenxereninnjo: Borimafen sifa bee layiriwalo noxon fe 3.1.1. Borimafen siluluninn baarakemenn topotolo n'l lakutayalo 3.1.2. Jamana , maro, sigida anin Mali ninnjamana xotennu borimafensilolu yiriwalo 3.1.3. Jamana aninmarabulo xulunsiluloyiriwalo 3.1.4. Ninzeri bajiyoninnSinogali bajio batonbolislolu sabatilo 3.1.5. Ayeropori nokuwoninlonkuwo kutayaloaninsanjitoxulunbaarada do yiriwalo ; 3.1.6. Sigida fen daraninpolu talonafasotosilolu yiriwalo	3.1. Sototilina xerenxereninnjo: Jamana xono n'a xoxansilolu yiriwalo 3.1.1. Borimafenno sifa beenin taxamasilolu yirwali waxato sototaxala jannoxono 3.1.2. Xa soto ben taxamasilolu waleyalo ma walasa xa jatiilin yiriwalobaarolu ma ; 3.1.1.Borimafenponinn taxamasilakuwo siyaloxa sotosilou jiidilo noxoya 3.1.3. Taxamasilolu yiriwalo 3.1.4. Taxamasilo sifa kiika yiriwaloo	3.1. Sototilina xerenxereninnjo: Subahanamansi labaaradulayiriwalo 3.1.1 Subahanamansinno nafamabalu labaaradulu yiriwalo 3.1.2 Sanjixulunno dirali isininbeto do yiriwalo	3.1. 3.1.Sototilina xerenxereninnjo: Buludjnoxonma jiidilo jamana marabulololu noxon teeanin jamana n'a kerefe jamana unim noxon te 3.1.1 Borifenlunin taxamasilolu lasayalo walasa xa jamana ninnjamana xotennu ce taxamasilolu sinsin 3.1.2 -Sotonafirinindisiloluxullo xoleyayalu
	3.2. Sototilina xerenxereninnjo:xa doKAFU sino,marofennoluanin 3.3. nangekuwoxan nasabatilonpoto walasa xa baluwoninn baludesofanmahoronya sabati Mali xono 3.3.1. Sinodulaluninn fensotosilolu yiriwaloi, marofennoninn molikedulalu sabatilo n'i, laxataloaninx waxatiyelemoxoleyaw soto 3.3.2. Yelemo kuto dunno tariya la simanngolusinonnanin baarakepalu la walasa xa senekuwoxoleyalu doxoyalo 3.3.3. Mansinabaaro fango bunyalonin miran kutolninno sotoloti mennu alan nasinokudula taxabulo si ben 3.3.4. Senekuwo politiki lonningallundinpolu yiriwalofeeroxoyo doxoyalo 3.3.5. Subahanmansinngoluninsinokeja yiriwaloxa benningallundinngoluhajoluuti jininluninnnataliyekuwo baaroluxuluxoleyalosilolua fee	3.2. Sototilina xerenxereninnjo:xa Mali kesinokejamana ba ti walasa xa balukuwoxoleya kele 3.2.1. Xa senekemansinngolusiyaya ninsenekemansinngodaradula sigili ye 3.2.2. Xa bolodi noxonma sabati sinoke isininin noxon ce 3.2.3. Xa doKAFU subahanamansinngolu daralonifeero kutolu yirwalo xan aninx'ejenjen jamana xono 3.2.4. Marofenmensindinngoluxa jangarolu (PPR) silasakuwoi aninx marofennolunin kelelo fanga bunya aninx doKAFU tuute 3.2.5. yirolu fiioxan	3.2. Sototilina xerenxereninnjo: Senefenpolu fiirlio xa nokuwoninlonkuwo sabati 3.2.1. Sino yiriwalo misalo sabatilo n'a sinsino 3.2.2. Sino tajiyo janinta kupalulaxajaloi 3.2.3. Senefenngolu mennu nafa xa bun kusobesanjininkedula la, balukuwoanin noxondango silatigelo la, wolu layiriwaloi dunno saxato	Xa tanbi wale bululalipolu sinsininnoti

	3.3.6. Dokafu loo sino sotolunin simansiyoxotennuti mennu sotoŋa bun kusobeaninxa saxalu lasotolo noxogoya kusobe	marabuloluxonoanindunnoxono		
	3.3.7. Xa sino baaro musaxolu sotolu sabati	3.2.6. Senekuwo julukuwo garanti		

Waxato sototaxalajan feerosilolu	Tanbisilo 1 : Sotobululaŋa kuto n'a bayelemaloŋaxa damutasanji 2024 xa si 2033	Tanbisilo 2 : wale xerexereyaninŋoxa ben sanji 2034 xa taxa bila 2043	Tanbisila 3 : 2044-2053 hadamadinŋolu layiriwalo	Tanbisilo 4 : 2054-2063 :Sabatilo
	3.2.8. Xa duguxulokuwo politiki nin marokeŋa kuto bila sin xan walasa xa duguxulo, sotokebaxoluaninsenefenŋolu laxataxa 3.2.9. Sinoninmarofenŋoluxa noxolu lasawuŋaaninx'e dun da la 3.2.10. Fanŋebaarosabatilosenukwosilatigo la	3.2.6. Sino bulufarolu yiriwalo mennu nafa xa bun kusobesinoketa xan, ŋoxondankenoluto mennu si kenoseneketa la soto bunya xa sinofenŋolusotolonoxoya boxo bee fe walasa xa tijnalo dogoxoya 3.2.7. Marofenŋo nafamafenŋoluxa sinxa soto saga beeto 3.2.8. Hadamadinŋolula nokuwosabatiloaninx'a dusu dun ŋinininnolunin kuxotodunninŋo na senekuwosilatige la 3.2.9. Hadamadinŋolu xa nokuwosabatiloaninx'a dusu dun ŋinininninw ninxokutodundinn na sinexo silatigo la		
	3.3. Sototilinnaxerexereyala:bolosifalusiyayaninx'edun sotokuwoto 3.3.1. Mali dugujuxotofenŋolu ŋaninin n'i bolo an'a xariti daralo fanga bunyalo 3.3.2. Dugujuxotonafasilow ŋatilininnin fanga bunyalojamana xono ; 3.3.3. DugujuxotofenŋolunintajibaaroNataliyenoyiriwalo (Dugujuxotofenŋolunataliyesuwo); 3.3.4. Dugujuxotofenŋolu boli benxansinbenw xotosilo numan anin a baarakedulaw xotosilo barixa bunyalofanmahoroyaxono; 3.3.5. Baarakeŋoxonya sabatildugujuxotofenŋolu bobaxajekulonin Mali kenfanŋebaarokedulanin ŋoxon tee 3.3.6. Segesegelifeero, ŋinininnanindugujuxotofenŋolu boli yamaruyalusotolo jigonumanya ; 3.3.7. xa kenfanŋebaarokedula dayelelonoxoya sigidalamoxolu bulumennu be dŋatilininnin dugujuxotofenŋo boloma sigida bunya xono ; 3.3.8. Sanjiubobaaralutobennonino damandalu la aninsanjiubo misinndinŋoluyiriwalo ; 3.3.9. Dugujuxotofen nafamalu ŋininnonin boloyiriwalo ; 3.3.10. Dugujuxotofenbodulaxotosilo n'i ldaraliŋai nafaboo xofe; 3.3.11. Dugujuxotonafasotofenŋolu bayelemoninbaarakedulaluyiriwalo	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin.	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin.	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin.

	3.3.12. Dugujuxotonafasotofenᵑsifalukiika bolo.			
--	---	--	--	--

ato kutaxalajan silow	Tanbisilo 1 : Sotobulula lakuto n'a bayelemo la xa damutosanji 2024 xa ta 2033	Tanbisilo 2 : wale xerexereyala xaben sanji 2034 xataxa bila 2043	Tanbisilo 3 : 2044-2053 hadamadinngolu layiriwalo	Tanbisilo 4 : 2054-2063 :Sabatilo
	3.4. Sototilinnaxerexereyala: Xa doKAFU jamana tonkuwonintajikuwo fangoma 3.4.1. Xa kuran nin tajixo jabololo sanjiinya 3.4.2. Xa kuran soto la sifalukiika la tilix'e xo jikuwo fanga bunyaloinkuran songonoxonqosoto la xotennuyiriwalox'e xo nukiliyeri 3.4.3. Je loxonya yiriwaloninjamana xotennukurankuwosi la Ego la 3.4.4. FeerOLU ninporoselusinsinoqolusotolo xa kuranxo fanga bunya ninxa sabati 3.4.5. Xa segesegelifeerolubulula aninxa porogaramulu bula sin xanxa enereii lakutoyatalu yiriwa 3.4.6. Nafulo sotolonoxoyaloaninkuran sotolo misinnoluyiriwa 3.4.7. CSanji tan baarabulaninngolutobennonoxa kuranxo yiriwa	3.2. Xa kuran nin tajikuwo sabati 3.2.1. xa tanbininkurankuwoyiriwaloti 3.2.2. Kuran lakutoyataw yiriwalo 3.2.3. Kuran lakutayali miranngolu daralo isininluyiriwalo 3.2.4. Kurandaralifen xotennu dunno ba la	Baara bulaninngoluxa tusintoaninx'e sinsin.	Baara bulaninngoluxa tusintoaninx'e sinsin.
	3.5. Sototilinnaxerexereyala: Sototilinnaxerexereyala: xa sotodalu bayelemo isininla 3.5.1. Isininlusiyalomennu be nasinin sigida fen nafamalu bayelemalo ma 3.5.2. Feerolu sigilo sin xanxa bayelemalo isininlu yiriwa 3.5.3. Bayelemalo isininluyiriwalomenu be natilin bedugujuxotofennqolu boli ma 3.5.4. Xa la tilininnin fanga bunya fen bayelemota yiwali xow xan 3.5.5. Sigida sotokuwodulaluyiriwalo, sotokuwodula xerexereyala, isininludaluaninsenefennqolusenedulaluyiriwaloxa sinsinin kesotosilo nafamabaw xan mennu si ke xa la taxo sabati aninxa baaraxo xoleya noxoya aninxa sinsino ke maro kilin-kilin beela nafasotosiloluxan mennu be tali keta noxon na. 3.5.6. Xa feero pinin bululabaarafan diraninno mennu nafa xa bun betewolu xa sinxa dara isininluto 3.5.7. Xa iinin numan dayeleli siyayasariya xono 3.5.8. Xa yiriwa feerOLUsigi sin xan walasa xaisiniw dayelemennu d la tilininen be duguba noxow bayelemonin ma	3.4. Sototilinnaxerexereyala: xa isininbaaro ke yiriwalosilo ti Sototilinnaxerexereyala: xa isininkuwo kesotosabatilo sababoti 3.4.1. Ba dundin sigida fennqolu bayelo isininla 3.4.2. Iiinxuluxolennqoluyiriwalo 3.4.3. Marabulolula sotokuwodulalu, sotokuwodulaxerexereyala, isininludaluaninsenedulaluxulo xoleyalu 3.4.4. Xa iSininbetolu dayelelosiyayasariya xono	3.4. Sototilinnaxerexereyala Sototilinnaxerexereyala: xa isininkuwo yiriwa dula nafamabalu to 3.4.1. Fadinya sinsino isinin fendaraninngoluninnoxon tee 3.4.2. Isininxuluxolennqolu sinsino n'isifalusiyaya 3.4.3. Marabulolula sotokuwodulalusotoxo dulaxerexereyala, isininludaluaninsenedulaluxuloxol enqolu 3.4.4. Noxondan nin fadinya xa tusinto subahanamansinnqoludaralo isininlula 3.4.5. Subahanamansin nafamabaludalalosiyalo iininlula	3.4. Sototilinnaxerexereyala: xa isininkuwo luyiriwalo taxabulo sabati 3.4.1. Isininsigidulaluxa noxondanqonin fadinya sabati 3.4.2. Deemaninyiriwalo taloxa nasin kenfan la baarakedulalu ma mennu beyirolu pinina sininngasigo isininkuwo luyoxeyama
	3.6. S: Sototilinnaxerexereyala: xa oridinaterilabaarolu yiriwa 3.6.1. Oridinateridara isininlu dayelela sigidaluto 3.6.2. Sotonafrinmiranngoluyiriwaloxa sotonafrinngosotonoxoya 3.6.3. Duguxuloninsanjixulo xiibaruyalu pininninkedula dodaralo Jamana xono (INDG) ;	3.5. Sototilinnaxerexereyala: Xasotonafoninmiranngolu ke xa yiriwalo sinsin 3.5.1. xa subahamansikuwo ke sababu tixa na nin fadinya nin kenfan la baarokedulalu lakutayaloi aninxa sotosilokutolunin baaradigitalu yiriwa	3.5. Sototilinnaxerexereyala: xa ke fitineyelen ti subahanamansin daralo to Afiriki xono 3.5.1. Sanjitonataliyesuwo lu fangobunyalo walasa xa subahanamansin nataliyedin betolu deema	Baara bulaninngoluxa tusintoaninx'e sinsin.

Waxato kutaxalajan feerosilolu	Tanbisilo 1 : Sotobululaŋakuto n'a bayelemaŋa xa damutasanji 2024 xa ta 2033	Tanbisilo 2 : wale xerexereyalaxa ben sanji 2034 a taxa bila 2043	Tanbisilo 3 : 2044-2053 hadamadinŋolu layiriwalo	Tanbisilo 4 : 2054-2063 :Sabatilo
	3.6.4. Xa baaro bulula jamana xono men dŋatiliinnen besanjixolo xow ŋatiliinin ma 3.6.5. Xa baarO keninxokutodundinŋoluti TIC nin AI la walasa xa xrankuwo, kendeyakywo, taxamasilolu, jago, aninmarokuwo sabati ; 3.6.6. xa deemo dun sotokuwo ŋalabolo ma bololosiloluto 3.6.7. xa Sotonafrindiyoisilokutolu sigi sinxan walasa xa sotonafirinŋolu jensinnonoxoya aninxa enterineta jago yiriwa 3.6.8. xa bulala IA yiriwalo xolololu sotobennohadamadiya ninsotokuwosilatigelu la	3.5.2. Subahanamansinkuwo nafalu boli silolu la x'e xo nanotekinozoxo, orobokuwo, duguxulo sotonarinŋo, entelisanjisi aritifisiyeli anin ku nafama xotennu 3.5.3. Segesegelifeeero jonjonnuninloninya kuto ŋininxa tu sinto 3.5.4. INDG la baara keliŋoninduguxulokuwoninsanjixulo jatemuta sotonafoninŋolukafu loinŋolu ye ŋoxonxan ; 3.5.5. Jamana lasanjixolokuwo porogaramu baarakelonin satelitilu bilalotisanjixulo to	3.5.2. IA la lonninya kutolu waliyaloboxo bee walasa xa deema dun sino, isininkuwoanin baara xotennu ma 3.5.3. Segesegelifeeeronin ku kutoŋatiliininobaarakedulaluyiriw aloaninxa baara damuto latariya 3.5.4. ŋoxondanŋonin fadiya dulalu yiriwalo sotonafirindilo subahanamansin daraloxanma	
	3.7. Sototilinnaxerexereyala:xa bululabaaro, turisimu anin laadalakuwolu keyiriwalo sinsin 3.7.1. xa deemo dun turisimu hakilinalu ma meinnu be... sigidalaadalakuwolanin bululabaaro dunna ba la 3.7.2. xa jamana laadalakuwolanin hakilina kutolu yiriwa 3.7.3. Jamana la laadalakuwolu sagilokena xotoluma aninin laxananin 3.7.4. Fensotosiloluyiriwa walasa xa turisimu, laadalakuwolanin bululabaaraketalu deema (bululabaaro gallolu, bululabaarakedulalu, adw.....) . 3.7.5. xa sariya nintaxabulo ŋumalu sigi bululabaara, turisimu anin laadalakuwoluyiriwaloxanma; 3.7.6. Turisimu baaroyiriwa 3.7.7. Bululabaaro, turisimu anin laadala baarakedaw n'i xa sotoyiriwalo 3.7.8. Xa deema dun nokuwoninlonkuwosilatego la, feeromen sinsinniŋo bejusodunxan, men be taxajan, aninmen be ben a baara kebaxaw ŋaya ma	3.6. xa ŋoxondanŋonin fadenya dun sigida nafasotofenŋoloninnoxon tee 3.6.1. xa bululabaarokuwo, turisimukuwo nin ladaalakuwolu layelema isininkuwo bulo xan 3.6.2. Laada nafasotofenŋoludaralosiyyalo mennu besanjina xa siyayaMali xonoanin Mali xoxan 3.6.3. ŋoxondanŋonin fadiya fangobunyalo sigida nafasotofenŋolonin ŋoxon tee 3.6.4. -xa politikikuwolu waleyalo sinsin kenfanŋe baradulalu to xerexereyala sotokuwo silatego la 3.6.5. Politiki bulalo sin xanxa fango di kenfanŋebaaroalalu ma mennu ma lakulon walasa x'ela nafasotodalubunya	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin.	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin.
	3.8. Sototilinnaxerexereyala:xa nafulosotoŋasifalukiikaŋatiliinin 3.8.1. Xonotonafulosotoŋaŋatiliin fangobunyalo (bulanxoto, enpo nafalu bolo) 3.8.2. Xonotota nafulosotodulaxotennuyiriwalo (jama la nafulobaarajeŋoxonya, jeŋoxonya, (PPP), tungafemoxolula nafulokilinŋolu, adx...) 3.8.3. Juruta feero ŋumalu sigilo sin xan 3.8.4. xa sotobusubaxolunataliyenafulo labaaraŋa ŋuman na	3.7. Sototilinnaxerexereyala:xa nafulolabaaradulalu lakutoya 3.7.1. Nafulolabaaradula dodara men be ŋatiliininmarabulolu walima KAFU silolu ma 3.7.2. Sariyasunba sigiloaninhadamadinŋolula nokuwoyiriwalo xa ŋasin sakafu woluŋabolo ma	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin.	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin.

Waxato kutaxalajanfeerosilolu	Tanbisilo 1 : Sotobululaŋakuto n'a bayelemonoŋa xa damutosanjiji 2024 xa si 2033	Tanbisilo 2 : wale xerexereyalaxa ben sanjiji 2034 xa taxa bila 2043	Tanbisilo 3 : 2044-2053 hadamadinŋolu layiriwalo	Tanbisilo 4 : 2054-2063 :Sabatilo
Hadamadiny yiriwalo xototalen	3.8.5.C;Feerolu sigilo sin xan walasa xa kenfanŋlebaarokedulaludeemaxa nafulosotolonoxoya bankilu la; 3.8.6.-Kenemanafulosotodulakutolu nafabolo, xerexereyala la BRICS NBD (Yiriwalo Banki kuto) .	3.7.3. Sotobalutobennonon'i bululalio basigoxonoxa soto labaaraŋa sabati soto busubaxolunin ŋoxon tee 3.7.4. Nafulosotosilokutosotolo, menxono, xalisikuwo bankilu, yiriwalo bankiluaninsoto falendula beje		
	4.1. Sototilinnaxerexereyala: Moxokuwo desoninxoleya bejamana dulamennu na x wolu kedulalutimoxolu be sabalamennu nofe 4.1.1. Sotoyiriwalofeerow sigilo sin xanxa dŋatiliŋjamana dulalu nafa nin u nokuwo ma 4.1.2. Moxolu bilaloxa taxa dulalutomoxokudeso bedulamennu to walasa k'o dula nafalu bolo noxoya 4.1.3. Baarosotolonoxoyalo nafasotodulalutomoxoku dasoninxoleya bedulamennu to 4.1.4. Nataxao sototaxalajan noxoyalodulaluto sigonin ŋoxondan nin fadiny si kedulamennu to 4.1.5. Xa jatemuto ke fen kiika na i n'a fojamana denŋo siyayaaninjamana dinŋolu sigiŋayiriwalobululaŋa la (waxato sotokurunninn ninwaxato jan xono) dula bee la aninokuwoninlonkuwosilatego bee la ; 4.1.6. xa juso dun moxolu beexonoaninjamana dinŋofannu walasa x'e sin dunjamana denŋoŋo haxxeukuwo, dugubaw aninduguxulukuwobulaloŋa kupalu ŋannaboloto ; 4.1.7. Joxafosinsinoaninjamana dinŋolu maroŋa ŋuman hakilinalu boyiloxa ŋatiliŋhadamadinŋolula taxamakuwonin dugubalu daraliilanŋaxo ma 4.1.8. Sigidaluninmarabulolunin ŋoxon te jexafosabatilo, jamana dinŋolula xotosiloxafoluaninjamana dinŋolu sindunnojamana loloto	4.1. Sototilinnaxerexereyala: Marabulolula sotoyiriwalodula lakixaw dayeleloi 4.1.1. Jamana yiriwalosabatilo ninmarabulosigo timen be sinsinin kusobe, nin womuxa maro ke marabulolula jeŋŋoxonya lodulaba yti, ninbenxansafeluti 4.1.2. Feero lakixalu sigilosinxan walasa xa resoluninmarabulolu yiriwa xa la marabulo ŋaya xerexereyalaxananin sababu ŋuman mennu besotola marabulo bee kilin-kilin xono 4.1.3. Hadamadinŋolula nokuwoninlonkuwow yiriwaloxa tusinto marabulo beexonoxa bennin sigida deemalolu tulosintomenenxo silatego la waxato sototaxala janŋoxono 4.1.4. xa subahanamansin daradulabalu dayelejamana marabulo belebebaluxono 4.1.5. xa marabuloludeemanin fensotosiloluninbalatoboti 4.1.6. xa dugubalunataliyeŋŋoxonna feero sigi sinxan, mensi sinsa kesababu tixa marabulolu maroŋa ŋuman n'ixotosilo sabatioaninxaxa dugubaluningallumesinŋolula KAFU ŋŋoxonyaw yiriwa 4.1.7. Silakuwoluyiriwalo walasa xa taxaninsagonoxoya alanninjamana xotennute 4.1.8. Dante tegelosotokuwo dulalu yiriwa	Baarobulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin	Baara bulaninŋolu xa to sintoaninx'e sinsin

Waxato sototaxalajan feerosilolu	Tanbisilo 1 : Sotobululaŋakuto n'a bayelemonaxa damutasanji 2024 xa ta 2033	Tanbisilo 2 : wale xerexereyalaxa ben sanji 2034 xa taxa bila 2043	Tanbisilo 3 : 2044-2053 hadamadinŋolu layiriwalo	Tanbisilo 4 : 2054-2063 :Sabatilo
	4.2. Sototilinnaxerexereyala:xa Mali jamana dinŋodaraxa kemoxoti fasoxanoanin hadamadinya jigomanya bemoxomen na 4.2.1. xa jamana dinŋolu hakilinalu, lonninyaluanin waleyalo sinsin xa jamana tabiyaw, demonataliyesi aninjamana tagumasenedolubunyaaninxa safelubunyamennu bejamana la jannamaya jannabola 4.2.2. Jamana dinŋolula nataliyenŋojigomanya nin fasuwoxanoyiriwalotomen be sinsininalan na tabiyaw bunyaloxananinfurubakuwolu jabolli juman xan. 4.2.3. Fasudinŋumanya nataliyenŋoyiriwalo dugumanataliyesuwoninsantonataliyesuwolu la 4.2.4. Baarakeŋloxonya juman yiriwalo, nininnoaninjamana losinŋolu sinsinoninjamana dinw xa fasodinŋumanya nin sariya bunyati 4.2.5. Sotonafirindiyosilolunin bololosilolu labaaraŋaanin ixonokuwo sariyalu sigilo 4.2.6. Jamana dinŋolu sindunnojamaana lolotox'e kilin-kilinna kelinna la maro kupaluŋabolo kebala	4.1. Sototilinnaxerexereyala:xa fasoxanosinsin 4.2.1. Fasoxanuware juxotomadunno 4.2.2. Bololosiloluxanulo xabirin dindinya waxato 4.2.3. xa fango di jamana din xalranninŋo jigomanya nin fasuwoxanoma, men be sinsinin tabiyalubunyaloninfurubakuwo jabolli juman xan 4.2.4. Baarakeŋloxonya sinsino marabuloluninjamana dinŋolute 4.2.5. Baarakeŋloxonya kuraninKAFU hakilitigiya sabatilo	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin
	4.2. Sototilinnaxerexereyala:xa benŋonin kilinya sinsin jamana denŋorŋoluteninxa fagantanya noxoya 4.1.1. Xa jamana xonodin&olu laxaŋlaninfeero do sigi walasa xa na nin jija, bee sindunno, aninŋoxondeematijamaana xono 4.1.2. Xa barixadun sigida laxananin porogaramuw la aninjamana fan beexono 4.1.3. Nafulosotolisilosanumayiriwalo, nin sigida bee dama xa benninxasotokuwo silatego la walasa xa marabulolula benbaliya kelexa jann 4.1.4. Dokafu lootesitoxan walasa xa do boxenin muso la benbaliya la aninxa sinxa sigida baara jonjonŋo soto	4.3. Sototilinnaxerexereyala:xa sigida sotokuwoo sabati 4.3.1. Xa sigida kenfanŋebaarolu jiidi 4.3.2. Xa feerolu tegeo sinsin xa denkerefeya kelexamaana xono 4.3.3. Xa talaliŋaya feero juman sinsin 4.3.4. ŋatilininninnin sigida yiriwali dulaluxa sigidaw lakutoya	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin
	4.4. Sototilinnaxerexereyala: Baara jumalusoto 4.4.1. Baaraketalula nokuwoninlonkuwo berebenno xa bennin kenfanŋebaarodaluninsotokuwo namoxoxotennu la pininninluti 4.4.2. Nafulokiika dunnodindinŋolu, musow aninmoxo desininŋolula baaraxarlankuwo to walasa xa baarosotolonoxoya 4.4.3. Baara sotolonoxoyaloaninxa dindinŋolu, musoluanin desabaxato digi kenfanŋebaarolu la 4.4.4. Nokuwoninlonkuwoyiriwalo walasa xa nokuwoninlonkuwo sigi sinxanmennu besotokuwo nin sigidalu taxabulo yiriwalosototaxalajanŋo sabati 4.4.5. Baarantanya nindindinŋoluxa baarasotobaliya sotonafirinŋolu nininnon'i jaboŋasabatilo	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin

Waxato sototaxalajannqofoerosil olu	Tanbisilo 1 : Sotobululaɗakuto n'a bayelemaloɗaxa damutasanji 2024 xa si 2033	Tanbisilo 2 : wale xerexereyalaxa ben sanji 2034 xa taxa bila 2043	Tanbisilo 3 : 2044-2053 hadamadinɗolu layiriwalo	Tanbisilo 4 : 2054-2063 :Sabatilo
	4.1. Sototilinnaxerexereyala: Xa nataliye ɗuman bila sin xan beesi sin xanataliyeɗɗuman sotomenxono 4.1.1. Lonninya diloxa ke sabu tixa ba dun nokuwoninlonkuwoanin kewalo to 4.1.2. Santonataliyesuwo nin kenfanɗe baarodalula jeɗɗoxonya yiriwaloxa ke sabu tixa baarosotolonoxoya laxolidin dipolomutigilu ma 4.1.3. Xa ɗininoninnyiriwalo, nataliyeɗɗoninnataliyeɗɗokeɗɗabenɗoxon ma 4.1.4. Xa fangO di baaradɗilgnataliyesuwo ma walasa moxolusotomennu si sinxa baara in ke nafasotodulalu la, sininɗasigo baaraluanin isininukuwo hukumu xono 4.1.5. Bakurubayala xa dugumanataliyesuwoninsantonataliyesuwolulolo porogaramulu sigi sin xananin xerenxerenneyala STIM nataliyeɗɗolusi ke laxoliso mennu na 4.1.6. Xa nataliyeɗɗoaninokuwoninlonkuwoxototaleninɗolu yiriwa mennu be ɗatilinninkendeyanataliyesuwosifalu bee ma, yiridara isininlu anin biyo-porodikisiyonɗo 4.1.7. Jatebolonninya nin subahanamansin nataliyeɗɗoyiriwaloxa benninteematonataliyesuwolu dayelelotimennu be jatebolonninya aninokuwoninlonkuwonataliyeɗɗosinsino baaraxala 4.1.8. Porogaramulu/nataliyeɗɗulaninɗoluyiriwalomennu be sinsinin sigida tabiyalu n'a lonninyaluxan, xanɗolu, lonninya, jatebolonninya nin subahanamansin nataliyeɗɗolu keloti jatebo (STIM) ninfeerokuwolunataliyesuwodulalu bee la, 4.1.9. Jatelonninyalu ɗininɗolunin baaradiginataliyeɗɗoberebenninɗolu baaroninsotokuwo silatego la 4.1.10. Nataliyemoxoyanataliyeɗɗoninnoxomoxolula xowolu ɗabolilayiriwalo 4.1.11. Xa ɗataxo sabati nataliyeɗɗokuwo silatego bee la aninnataliyeɗɗosifalu bee la furubaarakedaluto Ladamuno deguwomunɗalo porogaramu yiriwalonataliyeɗɗokuwo sila kiika besotolamennu to, keledulaluto	4.4. Sototilinnaxerexereyala: a ɗinininnɗoluyiriwalonataliyeɗɗokuwo silatego la menxerexereyala doun xosinbe 4.4.1. Jatelonninyalunin subahanamansi lonninya xerexereyalayiriwalojamana nin sigidaluxono 4.4.2. Baaraketa xerexereyalatobennoanin baaraketa menu beɗatilinnin degeolu ma 4.4.3. Sotokuwo lonninya yiriwalo 4.4.4. Baaradulakutoyiriwalomennu be tali ke laɗoxon na fan ɗaya beeto 4.4.5. Segesegelifeero jonjonɗolunin yiriwa segesegelifeero jiidilosantonataliyesuwolu la 4.4.6. PPP yiriwalojatelonninyaluaninokuwoninlonk uwosilatego la 4.4.7. Sotokuwo lonninyalu yiriwaloxa bennin sigida hikililalu carlotiye (sanjifec 4.4.8. Nataliyesuwow, sigida marow, sigidamoxolu xa ton	Baara bulaninɗoluxa tousintoaninx'e sinsin	Baara bulaninɗoluxa tusintoaninx'e sinsin
	4.1. Sototilinnaxerexereyala:Kendeya sotolosilokutolu sigilo sin xan 4.1.1. Kendeya ɗuman sotoloi anin baarakeɗa ɗuman sabatilo xa bennin dogotoorosuwu belebele ɗumalulolo ti ye anin baarakemenen kubtolu walasa xataxali noxoya jamana xotennuto fukelosilatego la 4.1.2. Feero ɗuma sigilo sin xanjararu jagolu sotobennoanin'i fjaralo keɗaluxanma 4.1.3. Nafuloba dundinnhadamadinɗolula nokuwon'ixa lonkuwo la an'i nafa boli	4.4. Sototilinnaxerexereyala: Xa jamana la fanmahoroya sabati kendeyakuwo silatego la 4.4.1. Baaradulalu dayelelomennu beɗatilinninjangaru sotobennoɗoyiroluyiriwalon'idaralo ma 4.4.2. yiroludaraɗayiriwalo 4.4.3. xa ba dun dulajanjaralo la nin subahanamansinw ye 4.4.4. Kendeya porogaramu sinsinxa tusinto	Baara bulaninɗoluxa tu sintoaninx'e sinsin	Baara bulaninɗoluxa tusintoaninx'e sinsin

Waxato kutaxalajan feerosilow	Tanbisilo 1 : Sotobululaŋakuto n'a bayelemoŋa xa damutosanji 2024 xa ta 2033	Tanbisilo 2 : wale xerexereyalaxa ben sanji 2034 xa taxa bila 2043	Tanbisilo 3 : 2044-2053 hadamadinŋolu layiriwalo	Tanbisilo 4 : 2054-2063 :Sabatilo
	1.4. ;Asilonsi maladi ininverisinlixo (RAMU) xa tusinto 4.4.1. AFUFENKUTOxo siegesingelolun'a daralo xa to sinto 4.4.2. Xa sigida nafamaw aninKAFU fenkuto numanw daralo yiriwa 4.1.5. xa dulaluninŋloxonte porogaramu dotobenno menbeŋlatilinninjangarusotobenno aninkendeyanin baludenokuwonataliyekuwo ma 4.1.6. Kendeyasinsino porogaramulu sigiloi sin xan 4.1.7. Bululasilolu sin dunnokendeyakuwo silatego la (dulajanjaralo kelo, RSU,...)	4.4.5. Kendeyasuwo baarakeŋan'ixa baaramiranosinsinon'iyiriwaloxa tusinto 4.4.6. Yiridara isininluyiriwaloxa tusinto 4.4.7. Feerol tigelo sininsinoxa kendeyaxoleyaw sotobenno	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin
	4.7. Sototilinnaxerexereyala: xa doKAFU dugubalu nanxan 4.7.1. Jeya aninŋannemaya sabatilo dugubaluxono 4.7.2. xa sidula numan sotoli noxoya jamana denŋolutimennu xa sotoŋa dogo 4.7.3. Xa dugubaludaralo keŋaya la walasa x'e ke nantaxanin yiriwa sababoti 4.7.4. xa sigidalu ladaralokuwo numan porogaramu do sigi sin xan walasa xa duguba kupalu faamuya xa nan 4.7.5. Nafuloba dunno fasuwo baaradulalu, sigidanafasotosilolanin taxamasilolu taxabuloluyiriwalo la	4.4. Sototilinnaxerexereyala:Xa dugubalu lakutoya 4.4.1. Porogaramubalu tulosintomennu dŋatilinno be sigidalu xopalu jiidili ma walasa xa duguba kupalu nannaboli noxoya 4.4.2. Nafuluba dunno faso baaradulalu, sigidanafasotosilolanintaxamasilolu taxabuloluyiriwalo ltoxa tusinto Xa faaba kuto were dara 4.7.1. Dugubaludaralo bulalaloyiriwalosininŋlasigosilatego la walasa soluxa jloxa yelen sanjifyo to	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin
	4.8. Sototilinnaxerexereyala:Xa feeroU sigi sin xanmennu be musoluxa fanmahoroya sinsin sotoxo silatego la 4.8.1. Xenin muso jateli kilin ye k'o ke maro numan sababu ye politiki ninjamana taxasilokubtoluninninxalisobaunxow silatego la xa xa benninmarocemaboli ninmarabulosigi ŋaya ye 4.8.2. Xa hakilinaLU kelemennu be musolu sin bo jamana lolo kupaluto 4.8.3. Musolunin musoxafolula nokuwon'ila lonkuwolonna ba la kele naŋa n' a banŋasilatego la	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin

Waxato kutaxalajan feerosilolu	Tanbisilo 1 : Sotobululaŋakuto n'a bayelemoŋaxa damutosanji 2024 xa si 2033	Tanbisilo 2 : wale xerexereyalaxa ben sanji 2034 xa taxa bila 2043	Tanbisilo 3 : 2044-2053 hadamadinŋolu layiriwalo	Tanbisilo 4 : 2054-2063 :Sabatilo
	4.8.4. Mosolu sin dunnojamana loloto, ixa nataliye, ixa fanmahoroyasotokuwo silatego la, ila keduguxulotigi tianinxa jurutata soto Kendeya, nataliyenqano baaradigonataliyenqosotoli noxoyalo musolunin musomisinolu ma 4.8.5. Tobilikemansinw siyalo walasa xa togodalamusoluxa lafiya 4.8.6. Musolu sindunnosoto kupalu la aninx'eninxebalu dama xa ben baara sotolo aninsoto sababolu	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin
	4.9. Sototilinnaxerexereyala:xa dindinŋolu ke yelemoninjamana kilinbaxo kebaxolu 4.9.1. Xa baarOsotonoxoya dindinŋolu ma, x'esin dun sigida sotokuwolu, subahamansin kuto labaaraŋlaw la anindeemasotoli kenfanŋlebaaroluxama 4.9.2. Sigida nataliyesuwluyiriwalon'isinsinodindinŋolunataliyekuwsilatego la 4.9.3. Dindinŋolu bee sin lonninn'i yiriwaloaninsilolukiika dayelelolu ti 4.9.4. Fateixulopannajeluyiriwaloxa hadamadinya sabati, xa baaraxolunoxoya, xa ben sabati aninxa nafulosotonoxoya	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin
	4.10. Sototilinnaxerexereyala: jusu dunno Maliden xonomennu sigilen be xofe u x'esin dun jamana boli la noxo la 4.10.1. Jamana din moxonataliyeninba mennu sigilen be xofe, feero xa tige olu singinnin na noxoya la xa na sanjifenataliyesuwoxolunataliyenqo 4.10.2. Malidin mennu sigilo bexoxan, wolu sin dundinn marocemaboli xonanw ŋabolo la aninxa nafulosotoli n'a labaarali sinsin jamana xono 4.10.3. IMalidin mennu bexoxan, olu sindundinn mali politikixotaxaŋlaw la 4.10.4. xoxanmoxolula nafulolabaarosotoyiriwalo xa benninfeero sigilo ti sin xan« Juxotomadun Noxoyalo xa xoxanmoxolu la Nafulolabaara sotolu yiriwa (FAIP) » 4.10.5. Feerolu bilalo sin xanxa xoxanmoxo lanata sagilo na aninxa la nokuwoninlonkuwotigilu lasigi mali xono 4.10.6. Dulaxerexereyalatobennoo tunganamoxolu ye ninninxanu ŋaya aninafulolabaarali dusu feerow ye 4.10.7. xoxanmalidinoluxa xalisokiloi noxoyaloxalisi kisilola yamuruyalino	Baara bulaninŋoluxa tusintoaninx'e sinsin	Baara bulaninŋolu xa to sintoaninx'e sinsin	Baara bulaninŋolu xa to sinto anin x'e sinsin

Waxato kutaxalajan feerosilow	Tanbisilo 1 : Sotobulula[akuto n'a bayelema[axa damutosanji 2024 xa ta 2033	Tanbisilo 2 : wale xerexereyalaxa ben sanji 2034 xa taxa bila 2043	Tanbisilo 3 : 2044-2053 hadamadinqolu layiriwalo	Tanbisilo 4 : 2054-2063 :Sabatilo
	5.1. Sototilinnaxerenxerenyala:xa sigida maro xa jananin x'a lakanta walasa xa nataxo sototaxala janno jiidi. 5.1.1. Sigida lakantalibetonataliyenqijidilo la. 5.1.2. Xa jiwosotolonoxoya waxato bee la 5.1.3. Jamana dinqolu la hadamadinya lakantanlo nin asabatilo 5.1.4. xa duguxuluxanfengqolunin jitonofengqolu lakanta aninx maro bete. 5.1.5. zininin sigililo sin xan xa nagama xuluxolenwolu nafa boanin xa xulaxonofengqolulolumenu n' te yiro ti x'olu bayelema 5.1.6. KAFU joxonya jiidilo Mali ninjamana lu tee, Mali nin dafejamana luanin Mali ninjamana xotelu tee sigidalu lakantanlosinsino xuma[oxonyalu xama 5.1.7. Xa turisimukuwo jiidi dulalakantalinno to. Feerolubetolu bulalo sin xan xa fono, duguxuloanin jiwo[laya jatemuta. 5.1.8. Nagama xuluxolenwolunin jimalu labaaranabeto jiidilo walasa xa sanjiinya sototaxalajanno sabati 5.1.9. O Sanjiinyakuwobulufatotobennono n'a yiriwalo xa bennin sigida jomoxoluninjamana dinqolu la nokuwasabatilo ti nafabosiloxan. 5.1.10.A Ji betosotolo tariyaninno laxantoxono bee lajelinno fe.	5.1. Sototilinnaxerenxerenyala: WaxatoyelemO xolololu kekele sinsino 5.1.1. Sigida beteyaloaninnoxolasotosabatilonataliyenqo 5.1.2. Xa baraxo dun sigida lameninno, sotokuwuluanin sigida lameninno xa sin xa waxatoyelemo xolololu muja 5.1.3. Jiku makuwolu wasalosotoloyiriwalo a haxxonin a betemanqo la silosifalu bee fe x'a bennin jifotengqolubunyasabatilo ma. 5.1.4. Sanjiwo nalo baaro sabatilo sotolo yiriwalo bee jann , 5.1.5. Deema dunno xulolu lakantanlo anin yyirotutuwo ti. 5.1.6. Duguxulonin jikuwasabatilo walolu baraxobunyalowaxato bee la (GDTE) 5.1.7. Senefengqolunin fenqolufeero li n'isanji ninfeerolu talomennu be sigida lakanta la.	5.1. Sototilinnaxerenxerenyala:xa waxatiyelemo xolololu kelo fanga bunya 5.1.1. Moxo kilin walante jama hakilina nininno sigidakuwo nataliyenqoxano 5.1.2. Fasuwo la deema xa jamana yiriwa nin walolu timennu bewaxatiyelemo xolololunoxoya 5.1.3. Jisotodulalu tangalonoxosifalu bee ma sabatilo 5.1.4. Xa sigida lakantaloninjamana dinqolu la lafiya sabatilo 5.1.5. Nalamaya sabatilosinsino tintinxanfengqolunin jixotofengqolu. 5.1.6. GDTE la baara betolu tulosinto	5.1. Waxati yelemo xolololu kekele xa sinsnin 5.1.1. Sigidakuwonataliyenqosinsino xa ke ku timennin fasodinbeteyaya n' te taxala ipoxo xo. 5.1.2. Jamana dinqo xa sin xa muja, xa la benjonin ladamuloninnoxoya feerolu ti, xa natilinwaxatiyelemo xolololu ma 5.1.3. Jiyo sotonalu kunalu jalabolosinsino fanqo bee to. 5.1.4. Sigida lakantaninjoninjamana dinqolu la lafiya sabatilosinsinowaxato bee la. 5.1.5. Nalamaya sabatilosinsino tintinxanfengqolunin jixotofengqolu tulosintoj k; 5.1.6. GDTE la baara betolu tulosinto.
	5.2. Sototilinnaxerenxerenyala:Xa jamana dinqolu lanataliyenqoxoleya mupalowaxati yelemo[laya silatego la 5.1.1. Feerebaetolusotolo xa waxatoxoleyalu n'a massibolu sotobennona la anin xa politikifeerolunatininwaxatiyelemoxoleyalu sotoanoanin sigida ninsoto jiidilo xama anin bululalo[layaw jamana fanqo bee fe 5.1.2. Jamana dinqolu digiloxoleya mupalo layiriwalo	Baara bulaninqolu la tusintoloaninx'e sinsin	Baara bulaninqolu la tulosintoaninx'e sinsin	Baara bulaninqolu la tulosintoaninx'e sinsin

MALI NATAXO XA BEN SANJI-

2063

**DAKUN 4 ANHO
BAARA BULULANINHO NIN
I WALEYALO JAATEMUTO**

IV.DULA NAANINANŊO JEŊA WALEYALO :

442. Baaro waleyalo tumo xa xan xa ke lolan jonjoŋonŋo le xan walasa jeŋa nafa a tonobola bee bulu, jamana marolalu, sosiyete siwililu anin kenfanŋo baaralalu. Wo le doron s'a tu Mali jeŋa kuto 2063 xa ŋasoto.

Waleyalo sariya n'a hukumo

443. L**Jamana dinŋolusindundinnjamana baara la n'i yerexanafulo ye** : Jamana dinŋolusindundinnjamana baara la n'i yerexanafulo ye o ye hakilina ye men bejamana dinŋolu yamaruya x'esin dun furubabaarolu la n'ixanafulo ye aninxanindulasoto faso baaradaw n'a sosietew la. A b'a to jamana dinŋolu mennu ninafulokiika maaralen b'u bolo, olu x'exanafulodunjamana sosiyetew labaarali la. :

Waleyalo sariyalu mu :

- **Ŋataxo sariyalu**

444. Barininafulo labaaraŋanli tetaxa fasodenw nataliyenoninxanafulo labaara la. A nafa xabaunxosinbexajamana dinŋoluninafulobolaw lafaamuya ninnafulolabaaraŋa in nafa la aninx'exa danaya sinsin..

- **Bee sindunno baaro to sariyalu**

445. Dunnoxonoanin kerenkerenneya la Afirikixono, jamana kiika bexaninkeŋa in ladege (xanŋan) walasa xanafulodunfurubabaarolu la (erenesanjisi barazi Eciyopi xono) walima xajamana baaradaw nafuloxo dayele fasodenw ye (sosiyete nasonaliw Burukina xono).

- **Politikimoxolu la wulixalo**

446. Tunganadenw xanafulo cilenw : Tunganataxa ye xo nafamaba ye Mali xayiriwalo hukumu Xonoto na xa xa bennin u xadeemabunyaxojugu ye xa sabu kenafulonindunnokiika cili ye xana jamana xono. Maliden mennu sigilen bejamana xofe olu xanafulo cilen hake, xa xa bennindunnonafulobaun : Fon Moneteri enterinasonali (FMI) xanafuloxojatemutaw ye, tun besutiya Ameriki dolari nafulo miliyari kilin na walima FCFA miliyari 538 na. A xaxanxa yita xo nafulo cilen ninnu 95% dŋatilinnen dunhadamadinya maxow de ma anin 5% dŋatilinnen dun nafasotobaarolu keli ma.

447. Xa xa bennindunnoxoleyaw ye bi k'a sabu kejamana xotennuxanafulow dundinn dogoya ye sotosilow dafe, Mali besinxatunganadenw xa a xasotoyiriwalo sinsinbere ye nintaxasilonindeemasiloŋa numanw sigili ye sinxan. An bedunmen na i xo bi, hali sa tunganadenw xanafulodundinnxa dogosotosilow dafe k'o sabu kedeemasiloŋa numan ma sigi sinxanxa porozetigiw deemaaninx'esotolu laxana sariyaxo silatego la..

448. Bakurubaya la, xoleyaba kiikanafulomafeleloxa bo tunganadenw dula la, : jexafobaliya xoŋalabolibaxoluninŋoxon ce, nafulo lasotoŋaxoleyaw, lanayabaliya menbenafulo baaraŋla la, marotaxabolo xoleyaw, porozew te yen mennu bemoxo sama, nafulotaxabolo jiginnin n'a yelennin, sigida xalisikuwo desinw aninxoleyamennu be tali ke tunganaden mennu xa dogo xosinbe.
449. Walasa xaxoleyaninu kele, Mali xaxanxa politiki aninŋayaw sigi sinxanmennu besinx tunganadenw deema u xa na u xanafulo labaara noxoya la, xa jeya sabati nafulow labaaraŋla la, kamaridulaoxoŋalaboŋlaw noxoya, aninxanafulodunsilow dayeleli jiidi mennu besinxamoxolu sama. Jeŋoxonya baara ŋumanw goferenaman nin tunganadenw ce, aninxumoŋoxonya sanuman boxoa, olu ye wale nafamabaw ye mennu benafulosotoli noxoya xa bo tunganadenw boxo fe
450. **Silamejamana w xanafuloxo deemaw** : Mali xono, dinexo hamena bejamana denŋoboxoba bee la nafulosotoŋla xotosilatego la. Maliden 90% ŋoxonna ye silame ye, o ye sababu ŋuman ye walasa xa silameya nafuloxo deemaw soto. Bari o bee n'a ta, silameya deemanafulow dundinnxa suman xa sabu ke a xo faamuyabaliya ye aninafulodundaxo desinafulolabaarayow boxo fe. Baara la belebele ye men ye, o de ye xajamana denŋo lafaamuya silameya deemanafulo nafa xananinxaNafulo labaadaradulalunataliyenoninafulo sugu ŋinininn na walasa xanafulosotosilow yiriwa mennu nin sariya beben..

- **Baara in kelo sariyajuba hukkumo xono**

451. Waxatoŋaya nafuloxo deema ye nafulosotosilow ye mennu be di walasa xa waxatoyeleemo xoleyaw noxoya ninx'e soto. Dunno xumoŋoxonya nin foxaben be ke hukumu menxonowaxatoxoŋaya xan, o be a ŋininjamana yiriwalenbaw fe u xa musaxa bo xa dŋatilinjamana w mennu be yirwali siloxan walasa xa waleyaw boloda waxatoxo lahalayaw xama mennu xa xan xa ke xo kubtoli ye aninbarifunxanw ye xa dŋatilindeema xotolenw mennu bee ye ma
452. Dunnowaxatoŋaya xalisikuwoxoxa misin, wa a be yelemo tuma bee. Nafulow be lasin jamana kiikaxa silow fe UNFCCC nin Pari benxansinben xalisikuwosilatego la anin a xoxan, anin be sinxa kejamana fila xa silow fe, xaKAFU marabulow nindunnojamana w xa waxatoŋaya nafuloxan. O la, waxatoŋaya xalisikuwo keta fen nafamaba ye walasa xa na nin yiriwa ye men be sinxa waxato yelemo xoleyaw sotobenno aninmen maxo te xaribauningazi kiika na.
453. A nafa xa bun:
- a) Ku baarakeŋa in xotosilo tunma be (ŋataxo silatego la xa kufu a xoleyalu ma) xa axn xa sabati jamana ŋamoxobalu kun (jamanakuntigo walante minisirŋamoxo la biro) anin xa xiidefata sigi sabatilingo xanŋan nin jamana tonkafolu ti.
 - b) Ku pereperelatego nin ŋafolo xoyimanŋo nafama xa ke xiidefata dulalu xan mennu lodula mu yiriwali kuwolu ŋalabolo ti. Tesito xa xan xa ke walasa kafu ŋoxoya latixo nin ŋoxodafa xa ke sotokuwo minisirikuwo nin minisirisu bulumafarolu tee.
 - c) Ku yiriwalikuwo ŋalabobaxolu la baaradalu nin la baaradabufarolu la kila xoyo soto walasa xa jatemuta ke waxatijankuwo xan anin hakkilijaxabo baaranatalu xan, anin xe sinsin walasa nokuwo nin feerolu xa soto ku in xan bete

- **Mali jeŋa 2063 yiriwalifeere kuto waxati haxxelama xono**

454. Xa KAFU o ma, dunnobenxanlu hukumu xono, anin xerexereyala, Riyo dunnokamaridulaiba xofe sanji, nafulo nin feero kiika sigita sinxan deemabaxalula goferenaman dolu anindunno tonba dolubulu. ŋamen do la, Mali nte nin nafulu in nafa bola kusobe x'a sababo ke sotonafirinsotobaliya ti tumo dolu walima nafulo innu sotoŋla n'i feero lonbaliya ti..

4.1. Jeŋa musaxakuwo

455. Deemapininbanki : A ntex'e xo jagukebankilu, deemapininbankilu be sosiyetelu doron ne la baaro la, x'e deema i la xalisikuwo nin yiriwalo feeroluŊalabolo la. A si sin xa lon sosiyete fannu kupalu Ŋalabolo la nininn dula b'a bulu walasa xa nafa xoten soto. A lodula bena keta xa julu sototaxalajanno sotoŊa numanlu noxoya, xa nafulo dundalu Ŋatilininno mennu nafa xa bun kusobe anin xa teemante lodula ta xalisikuwo sifalu to kilianŋolu la lapininŋonno xonoto la..
456. **Sagabulonno** : Sagabulonnomudulati folo, jagufenŋoluxerexereyala lasotoŊa n'i fiiriŊa beŊalabola dula men walasa x'e songolulon waxato bee walante tilowaxato doluxono. (fixing). A xa baaraketalubenninŋosotokuwonafuloluŊalabolo ma,(nafululabaaro Ŋasotonafulotigoluti) nafulo dilo, KAFU toluŊalaboloanin duguxulolufiirilo ma. Sagabulonnow be sin xa nafulomafen kutolufiirilonoxoya (kuto kufolinŋolu) walima xotolinŋolu (men kufota xa tanbi, anin menmunafululabaaro la do ta ti). Ninnafulumafenŋolu falinninŋosikeno sagalutomennu be Ŋalabolin sariyaluto(n'a bekilila tumo doluxo burusi) walima ininŊoxonteebenxanno. Woto,sagabulonŋola baaro be nala ketax'e xo : baaradulaludeemalinafulokuwo silatego la, nafulumarolinno taxasilakuwoluŊalabolo, KAFU toluŊalabolo, nafulumafenlufiirilio, adx---
457. A damuto furubayala, sanji 2014 suluyexalo tile 15, BRICS la kamaridulaiba 6nan sinto menketa Foritaleza, Beresili jamana xan, yiriwalo banki kuto (Yiriwalo Banki kuto, BRICS, NDB - BRICS), n'a tun bekilila foloxo BRICS yiriwalo togo la Banki, mudunnoyiriwalo banki timen daralo lapininŋonno keta BRICS jamana lu fe (Bresili, Irisi, Endujamana , Sininwa anin Afiriki di sidi) x'a kedunno banki xotolinno (Banki Monjali) notobilotianindunno xalisikuwo tonba (Fon Moneteri Enterinasonali). Nin Banki in, n'a sigidulaba be Shanghai, Sininwa jamana xan, wo dabota xa xalisikuwo nin yiriwaloKAFU xafoba sabati jamana luninŊoxonteebennu be yiriwalosilo xan:
458. Walasa xa nin nafulunuu bee lajelinno soto ŋa noxon na, n' xa xan xa xaliso sotoŋa feerebeto do sigi sinxan men be sinsinnin ::
- Xa fango dun xonoto nafulo sotoŋa ;
 - Xalissotoŋa sabatillinno dolu sigilo sinxan nafulo bolo xanma mennu be sinsinnin nafulusotosilolu xan ke xo dugujuxotofenŋolu bolo nafa xan .

Jamana nafulo sotoŃa

459. NBD ntex'e xo Fon Moneteri Enterinasonali (FMI) anin Banki Monjali, ate juludunŃonte keta nin diyakuwalosariyalu sigiloti i xan, x'e xo sotokeŃalu n'a labaaraŃalu yelemo nin diyakuwalo, wolu mennu be jatelin jamana deemaninŃolutox'e xo sindunnoila jamana maroŃato.
460. sanji2010,XaKAFU wo ma, ninjamana innu la lapininŃonŃo mu xa « nafulo maroŃa jigino » dx o dara men be taxala dolari nafulo miliyari 100 ɽoxona na (Sininwalu ta mu miliyari 41ti, beresili, Irisi, anin Endi wolu be dolari nafulo miliyari 18 le dila i bee kilin-kilin anin Afirikidi Sidi la bota ti dolari nafulo miliyari 5 ye), walasa xa ton in jamana bee laxaŃa xa bo nafulukuwu xoleyaw ma sinin. A bena sinxa deema kejamana xotennu ye mennu besotokuwo xoleyalu xono
461. Jamana xa xan sigida marabulolu deema i xe la sagalekuwo musaxolunafa bo bete :
- Jamana xa deema ta xa ɽatiloin sigida marabulolu la sagalo nin salinŃolu bee sotoŃa beto ma k exo maro nin sigida yiriwalo sagalo (TRDL) ;
 - Jamana la deema doxoyalo xa ɽatilin jamana xotelu la nafasototonŃolu ma mennu be siginin sigida marabulunu xono ;
 - Xa nafulo do lasigi marabulolu ma mennu sotota nafasototonŃolu nin kenfanŃenlolu la sagalo nin salinŃo saralinŃo la anin sagalo TVA mennu sotota jamana xotelu xono ;
 - Sagalo sintetiki no mu jaguketamesenŃolu la sagalo ti, do kafu lo wo ma walasa xa sigida jaguketamesenŃolu la sagalo berebe ;
 - Sigida sagale xerenxerenŃinŃolu yelemalo xa ke sarati (men be sarala sigida furuba baaraketalu doron ne fe an nte ke xo sagalo walante salinŃo) ;
 - Xa fango di feerolu nin nokuwo ma walasa sigidamarabulolu la nafulo sinsin x akafu ɽnoxoma noxoya to
462. NXa kafu wo ma, sagalo dunno doxoyalo Mali xono sababo do mu, nokuwo nin lonkuwo tigilamoxo mennu man la ku lon sariya fe soto nin baarasotokuwo silatego la. INSTAT mu ERI – ESI2 xa segesegela men ke, wo jabolu xono, nokuwo nin lonkuwo tigilamoxolu mennu nte sariya xono wolu la sagalo dun ta men 1 % bo, xa tara i la tonno sotolinŃo bee si taxa fo F CFA miliyari 3000 ɽoxo na sanŃo xono, wo s'a yita xo nin kafu n innu la deema fango man bun jamana la sotokuwolu kafu lo ɽnoxoma. Wo segesegeli kilin in xa yita xo sanji 2017 xono nin soto 5 % doron sagalo sotolinŃo tun mu F CFA miliyari 150 le ti xa tara a yita ta xo F CFA miliyari 4 doron le tun mu .
- 463.
- Marabulo segesegelo men be baarao anin fankeŃobaaradalu xan**

464. ToŊa la, juludunŋo xa xan xa ke politiki fangamaba ti walasa x'a ben sotokuwo Sototilinna sototaxala sutun, teemante aninkutaxalajannŋo ma walasa xa soto yiriwalo sabati men be bee kafu loinŋo nafala men be sabatilon anin men be sila, walasa xa xa i Ŋatilin a ŋan julukuwo baaralu ma...
465. Julolu Ŋalabolo Sototilinna jonjon mu xxa jamana la xalisikuwo hajolu ŋan anin wajibiya xa musaxo sara waxati natalu n'a dogoyata wo Ŋa ma, waxatindin, teemante anin waxati jannŋo xono, xa soto xa KAFU tonŋo Ŋalabo nin hake ti men si wasa soto, xa soto xa yiriwalo sabatilo sototaxalajannŋo lapininŋonŋolu anin faantanya dogoyalo, juluta feerolu silatego la sanji 2023-2063 waxatolu xono, o xa xan xa Ŋatilin xoxannafulo mafelelo ma, tono jinin te mennu safe, anin jamana xono julo men be furubaarolu sototaxalajannŋolu deema (Nafulo marodulalu xa wajibiyalo x'a damuta sanji 5) x'a soto x'a sinsin musaxa sototalu jiidilo xan.

Dugujuxoto fenŋo nafulukuwu

466. XaKAFU wo ma, boxo do fe, xoleyamennu be jexafo la ninfeeroxoninxalisikuwo jeŊoxon dolu ye, k'a sababu ke Mali ye feero sugandilenw mennu ta a yere ye n'olu be xa nafulosotoli xoleya o deemabaa ninnu boxo to, anin boxo xoten to, xoleyalu men be Ŋatilinnin nafulo damafolo ma maro sifa to, Mali xa xan xa do KAFU politiki nin sotokuwo sinsino waleyalelu ma walasa a sin xa dunno xalisikuwo sifalu lasoto xa nafulo kiika mafele.
467. Xumo sutiya la, Mali Ŋatahasilo 2063 lawaleyalo aninporoseba mennu b'a xono be tesitibalu le wajibiyala jamana xan Xono to nin kenema nafulo mafelelo to. Bari, wo nafulo innu da mafelelo xa xan xa KAFU maro keŊa ŋuman xan furubanafulo labaaraŊa ŋuman xa xa bennin nafulo talaŊa ŋuman anin layidu talinŋo labatolo nin musaxalu xotosiliku ŋuman ti walasa nafulolu si dun i dunda to bete.
468. Mali yiriwalo deemaketabaarakemiranŋoti tuma beexa yiriwalo politikikuwo xalisikuwo Ŋalabo. Bari, sosolo be nin deema in lodulakuwo to Mali jamana xa sotokuwo nin sigidakuwo yiriwalo to.
469. Wo le x'a tu, Mali xa xan xa ADPkuwo Ŋatilinin awa a man xan xa i jija a xalisikuwo xan kusobe, a xa xan x'a jate x'e xo KAFU nxannŋo men be Ŋatilin yiriwalo ku folololu xan. Wo to a xa xan xa kewaxato sototaxalajan sutunŋo xono anin a man xan xa ke xalisikuwo baarakemira dafaln ti.
470. O xama, Mali xa xan x'a la ŋanmoxoya sabati maro keŊa to, KAFU xfo to, feerebao anin baarakeŊa la walasa xa yiriwa sabatilo Sototilinnalu sotolo noxoya, xa bennin PONAGA la lapininŋonw ti.
- Kenfanŋe sotobaarada aninbululabaaro

471. Jamana kuto men be sininƦasigonin feerolu nin yiriwalo hakilinalu ti xa xanxa tu a xa feere tege lidula to walasa xa silolu ta mennu mu yiriwa nin sininƦasigo silolu ti anin x'a la yiwalo politiki sigi sinxan xa benKAFU Ʀoxonya Ʀumanmamen be a nindunno hajubatigolu tee..
472. A be yiriwalo taxasilabalu tobennona walasa xa isininkuwolu yiriwalo sabati feerebaalu bululaƦa hukkomoxono waxatisototaxala janŋo xono xa feerosilo isinin belebelebalu dayele jamana isiininkuwo xanma.
473. Sigida porose fen o fen walasa a xa taxa Ʀa fo xa jamana dinŋo bee sindun a to.wo to sa, jamana dinŋo fen wo fen nin wo be mupanin hali bi jamana n'a la sotokuwo nin nafulokuwo xoleya bee xofe anin n' o be lanin a la xo nin teemanteboxoga in le mu Mali kuto jigo ti, wolu sin be nala dunna fasuwo kuwolu Ʀalabolo to walasa xa kuwolu tigiya ta anin xa boxogolu KAFU Ʀoxon ma xa yiriwalo sabati beeƦen.
474. Sigida porose fen o fen walasa a xa taxa Ʀa fo xa jamana dinŋo bee sindun a to.wo to sa, jamana dinŋo fen wo fen nin wo be mupanin hali bi jamana n'a la sotokuwo nin nafulokuwo xoleya bee xofe anin n' o be lanin a la xo nin teemanteboxoga in le mu Mali kuto jigo ti, wolu sin be nala dunna fasuwo kuwolu Ʀalabolo to walasa xa kuwolu tigiya ta anin xa boxogolu KAFU Ʀoxon ma xa yiriwalo sabati beeƦen.

Bangilasotolidiya baarakedalu bulu

475. Fo xa alan na ladamoxolu dulu sindun sigida yiriwalo hakilinalu talo to anin jamana lu la timenandiya sigida sotolu yiriwalo ninƦoxondeema ma. Sigida sotolu dunno sigida baarakeda nafamalu dafe (kendeya, nataliyenŋo, ji, sanuya) mu sil ti men xa xan dunno jate,x'e xo sindunno nafulubobaaralu to.
476. Xa Ʀataxo sabatilo nin feerolu bululaƦa baaro Ʀamoxoya sabati Ʀataxo jatemuta lunŋo men toben ta sanji 2014 sanwuwexaro la, minisirisuwo bulu men be Ʀatilinnin kuwolu bululaƦa nin Ʀataxo ma wo xa yita xo Mali Ʀataxa silo 2025 baarakeƦa beto tun si sin xa ke sababu ti xa xoleya kiika bali, jamana xa mennu soto walante x' a xokuwolu noxoya bete.
477. Nataxo jatemula mu men tobennota sanji 2014 sanwuyexaro , men meninsirisuwo femend be Ʀatilinin kuwo bululaƦa nin Ʀataxo ma, wo s'a yita xo Mali Nataxasilo 2025 baarakeƦa Ʀuman tun si keno xa ke sababu ti xa xoleya kiika bali, jamana xa mennu soto walima x'a xolololu noxoya bête:

Sotodalu siyalo

478. Namoxoya barixa dogoya mu xa dasokuwolu tigiya anin xa daso xerexereyala la Ʀataxo politiki deemalo n'a, yitala xo wo le mu baarakeƦa daso sababuba do ti..
479. Ninxiidefasoto in lonno kamaridulaiba to men be baarakenafulo taxabulo judunna, womu taxagumasenede barixama timen be dusu dunnamoxoxono. Wo to sa, **baarakeƦale be dun menna wolemoxo musaxa kilin-kilin men be keta jamana la baarakenafuloti, wo be tali keta Nataxasiloboxo dole la**Walasa xa jamana xotelu la xalisi dun ta kiika saba, a xa xan xa nokuwolu dabo walasa xa nokuwo nin lonkuwo sototaxalajanŋolu yiriwa, fensotosila jonjonŋolu (molo, telefonin fango) nataliyekuwo nin nataliyekuwo silatego,na Ʀoxonnu...mennu be do KAFU la nafulodunnin tilinningŋolu sabalo xan Mali bulu. Nafulusotosilolu nin baaraketalu kiikanin musaxo doxomandinŋolu sotolo nte na la keta tugun, i fanu ma, duniya boxe naano la Ʀoxodankuwo nin moxo kilin-kilin na xalisikuwo taxabulo sabalo sababolu ti.
480. Xa kendeyaku betolu damuta nin fensotoku betelu yiriwalo mu hadamdinŋolu la nafulo anin la dusudun sotokuba nin sigidakuwo hukkomu sigi sinxan, wo mu wajibolu ti walasa xa jigiya soto xa da KAFU moxo kilinŋo kilin la xalisiku tilinningŋolu xan sotokuwo silatego nafamalu xono, ke xo xa tanbi miranku nafulo fendaralinŋo anin baarakemiranŋolu baara.
481. X'a tara a be keƦalu damuta jamana xotelu la nafuludunno to, wo bee n'a ta, Mali jamana be na la bola jaxuketa la hakkilinna xolenŋo do to walasa xa poroselu jatemuta walasa xa xalisi sotolinnŋolu bula kukuta xa bo miranku nafulo to furubakekuwo to, kurannŋo, telefonin, telefoninkuwo to. Wo nin do xotelu.
482. Furuba nin lanxannŋo jexafo (PPP): Vision Mali 2063 baarakeƦa hukkomu xono fensotosilolu dabolo lanjinnŋo mu, xerenxernninyala, mobilo, kurannŋo, TIC Sino, na Ʀoxunnu silatego la. Hali n' a x' a tara xo nin fensotosilolu dula beto xalisikuwo xa xan xa ke xonola nafulo to, wo bee n' a ta, a nafa xa bun xa Kafu Ʀoxoya

xerenxerenninŃolu sin dun wo fensotosilolu dolu waleyalo to. TonŃa la, furubakebalu KAFU xulo be nafulolu yita lonninya silatego la, baarakeŃa ma, xalisiku nafama Ńininno to walante poroselu dolu Ńalaboli beto silatego la.

483. Furuba nin lanxanŃo jexafo (PPP) : Vision Mali 2063 baarakeŃa hukkuŃo xono fensotosilolu dabolo lanjininŃo mu, xerenxernninyala, mobilo, kuranŃo, TIC Sino, na Ʀoxunnu silatego la. Hali n' a x' a tara xo nin fensotosilolu dula beto xalisikuwo xa xan xa ke xonola nafulo to, wo bee n' a ta, a nafa xa bun xa Kafu Ʀoxoya xerenxerenningolu sin dun wo fensotosilolu dolo waleyalo to. TonŃa la, furubakebalu KAFU xulo be nafulolu yita lonninya silatego la, baarakeŃa ma, xalisiku nafama Ʀininno to walante poroselu dolo Ʀalaboli beto silatego la **Partenariat**
484. PPP waleyalo xanma, Goferenaman xa jamana la feero do ta men keta sariyasun nin a Ʀoxonna safelu yiriwalo silatego la, mennu be taxabulo Ʀamuta. Goferenaman be lanŃinŃo men nofe, wo mu (i) la sigixafolinŃolu dasolu musaxo bo, (ii) la fensotosilolu jigobeteya nin i sabatilo yiriwa nin baara kelinŃo ti nin tonba ti anin furuba nafulo baarakeŃa sabatilo n' a betemanŃo anin(iii) xa Mali talu ben i Ʀoxoma taxabulo nin UMOA ta ti.
485. Walasa PPP wolu xa ke fen nafamaba ti, yiriwalo sabatilo la Mali xono, jatemuto xa xan xa ke PPP sifaya kuta to men si sin xa ke sababu ti xa soto yiriwa kusobe waxato teemo xono. Wolu mu PPPwolu ti jamana sotokuwo sabatilo n' a muŃalo xanma, xa PPPwolu sigi sinxan anin PPPkuto.
486. Poroselu waleyalo PPP keŃa ma nafa kiika be jamana bulu ke xo KAFU tolu jigilo anin baarakenafulo xoleyalo doxoyalo boxo xote PPP du be KAFU tolu to xerenxerenningunya la noxoya si sin xa siyaya jamana la baarakemiranŃolu xono benxansafelu layidu talinŃolu labatuli kiika to x' a sababo ke benxansafelu ninxotosilo dafabaliya ti KAFU tilolu talatali jaxo mennu si sin xa jaate porose dafabalo ti aninbenxasafelu mafeleli miranŃolu diŃa mennu man Ʀi walante mennu man Ʀi na Ʀoxonnu A s'a tu jamana la xalisidunnalu nin moxo kilin- kilinŃo mennu la bulumafaro xa bun wolu x'e bula jamana la tonŃolu xonoc.
487. **Jamabaaro:** Mali kuto la jeta waleyalo « Ʀataxasilo » b'a Ʀinina bee fe n' xa Ʀininxali ke jamana lodula la men bee tali keta sotokuwo labaara Ʀa anin yiriwalo bulula Ʀa xan .Fasuwo xa Ʀan xa ke nafasoto silo jonjon ti tuma bee.Wo hukkuŃo xono ,nafasotosilolu xa Ʀan xa labaara anin xa laxotosi jamana fe.
488. **Jama kafu baarobaaro,** nin xalisiku feero Ʀataxo be bo la jamana dinnŃolu la xalisiku nataliye beto to. A nafa xa bun xa jamana dinnŃolu nin xalisidunnalu lafamuya nin xalisiku sifaya nafa xan walasa x' e la lanaya sabati nin baarakeŃa ma.
489. Duniya xono anin xerenxerenningunya Afiriki xono, jamana dantannu b' a ma xa misaali ke xa mafele (nin Ʀataxo ti) walasa x' a furuba nafa poroselu musaxo (Renaissance Dam Ecopi jamana xono) walante xa jamana la tonŃolu galluba la moxolu Ʀa jamana KAFU xulolu Burukina Faso jamana).
490. Xonotofili jigininŃolu: Xonotofilo mu kuba ti Mali yiriwalo silatego la xa la jamana xotelu la deema kiika xan mennu be na la nin nafulo nin lonneya kiika kilo ti. Duguxulo xan xalisiku tonba (FMI) la bulumafaro jatemutaninŃolu to, xalisi kilinŃolu xa bo MalidinŃolu mennu sigilinŃolu be jamana xaxan, wolu si sin dorome miliyari 01 ma walante CFA miliyari 538 Ʀoxon. A xa xan xa fo xo 95% be tali keta sigida moxolu to, 5 % be Ʀa sinin nafulu lonno nafama ma.
491. Duguxuloxansotokuwosilatige la, mintaxamasiyen ye jamana werew xanafulodundin tilennenw dogoyali ye, Mali be sin k'a xajamana xoxanmoxolu ke a xayiriwalolodulaba ye, n'a ye bilasilali nindemafeerebaennin sigi sinxan Duguxulo xan sotokuwo silatego la, men taxagumansenedo mu jamana xotelu la nafulodunnin tilinningolu doxoyalo ti, Mali si sin x' a la jamana xoxanmoxolu ke a la yiriwalo lodulaba ti, n' a xa bulasilalo nin deema feerotobennoninŃolu sigi sinxanFo xa si bi, jamana xotelu la sindunno danŃo mu nafasotosilo silatego la, x'a sababo ke fen kiika ti ke xo deema feero nte soto la porose Ʀamoxolu bulu anin sariya silatego la lakanta i la nafulodunno to
492. Xumo bee to, xalikuwo kafu loo xa bun jamana xotelu to, wo si xoleyaba kiika soto: jexafobaliya kebaxolu nin Ʀoxo tee, xalisi baaraketalu la sinŃo sotolo doron, lanaya men be nafulo baaraŃa to, marokuwo taxabulo xoleya porose mennu si moxo si a ma, nafulo taxabulo jigilo, sigida xalisikuwo nokuwo daso anin xoleya mennu be tali keta jamana xotelu to mennu xa doxo

493. Walasa xa sinjo soto nin xoleya xan, Mali si sin xa politiki nin feerolu sigi sinxan walasa xa jamana xotelu la nafuludunno noxoya, xa lunjo KAFU kendejakuwo xan nafulo baaraja to, xa marokuwo taxabulo noxoya anin xa sababolu yiriwa xa Ńatilin nafulodunno nafama ma. Goferenaman ninjamana xoxanmoxolu la jexafo beto, xa KAFU xumajoxoya xoylinjo xan, wo nafa xa bun walasa xa nafulu kiika soto jamana xoxan.
494. Silameya nafulo: Mali la jamana dinjolu boxe be diinakuwo hamenakuwo la laadala nafulu kuwo to. Malidinjolou 90% noxon mu silamo ti, wo be sababuba la silameya xalikuwo to. Bari, silameya nafulo dunja si doxoya hali bi xa sababo ke i la moxo xa siya doxoyalo ma anin xalisiku fennjolu dibaliya men be tali keta i la xalisikuwo tun na. Xoleya mu xa jamana dinjolu nataliye silameya nafulo nafa la anin xa xalisikuwo tun digi nin xalikuwo sifaya in na walasa xa xalikufennjolu tobenno mennu si ben sariya ma silameya nafulo.
495. **Silameya nafulosoto:** waxato nafulusilasotolu be tali keta xalisikuwo nafulo to mennu KAFU ninjo mu walasa xa waleyalu ke walasa xa waxato jigilo nolu noxoya anin x'a ladamu. Duniya jamana lu la waxato keja xumajoxoyalu hukkumo xono, haklinna in be tali keta xalikuwo taxabulo la xa bo jamana yiriwalonjolu to xa taxa jamana yiriwalonjolu to waxato keja waleya xanma mennu xa xan xa ke kuto ti anin xa KAFU deemo taxabulo xotolu xan.
496. **Waxato nafulusoto**Duniya waxato keja xalikuwo loja xa xole, awa a si wuli tuma bee. Nafulo si lasi jamana kiika la silolu to UNFCCC nin Pari benxansafe xalikuwo silatego la anin a xaxan, anin xa taxa a fe jamana fula la silolu fe, xa KAFU marabulolu ninduniya jamana lu la waxati keja nafulo xan. Wo to, waxato xalisikuwo xalisikuwo tu ta fen nafamaba ma walasa xa yiriwalo soto men si sin xa waxato keja sotobe anin men nte gaso bola.
497. Haklinna men be Pari benxanjo sigila wo si a lajinnin xa dollars xalisi miliyari keme(100) soto waxato xanma xa taxa jamana xano mennu be yiriwalo siloxan xa damuta 2020 xa taxa bula 2025. Yiriwalo deemabaxolu men Ńatilinin be jamana fula la benjo ma aninjamana kiika ta ma aninduniya kenfanjannbaarakedulalu mennu be nafulo bola xa dun waleyalu to men be ja kelela anin wulo la lakantala.
498. Xa KAFU wo xan, duniyabenxanjo, benxanjo aninbenxanjo hukkumo xon anin xerexernninja la Rio duniya lakamaridulaiba xo fe Sanji 1992, nafulu ninfeerokiika sigi ta sinxan anin xa xaliso di deemabaxolu la goferenaman dolu fe aninduniya tonba dolu fe. Wo nafulo nafamalu be je.
499. Bankilu lodula: A nte ke xo jaxo bankilu lodula walante jago banki be sosiyetelu doron le la baaro to, a si men deema i la xalikuwo ninyiriwalo feerolu to. A si sin xa dun sosiyete fan Ńalabolo to nin a la bulufato b' a to walasa xa nafa xote soto. A lodula be na la keta xa julo sototaxalajanjo keja betolu soto xa Ńatilin tonjolu ma, xa xalikuwo bululalinjolu soto mennu nafa xa bun kusobe aninxaseneketalu la njinno to.

kupalabobankilu daralo annin xoxan nafulukuwo

500. **kupalabolibankilu daralo anin xoxan nafulo.**Duniya saninfirikedula Boloci:Buruso mu duniyajamana kamaridulaidula ti saninfirofenŋolu sonxo be sigila dula me. A la baaro mu xa soto musaxolu bo (xa na ti sila ti men be xaliso la baara la), xa soto ke, KAFU tolo sotobennono anin soto tolu.Sotofenŋolu saninfiridula si sotofenkutolu la firo la tege (firifenkutolu) walante fenxotolu (mennu tu mu moxo xotelu ta ti. Wo nafulu innuu si sin xa fanli saninfiro dula xotelu la mennu be yamaruyanin (nin wolu be kili la xo buruso)walante noxofamo. Duniya saninfiridula lodula be na la keta: kenfanŋannbaaradalu muaxo bolo, julo sotoŋa, feero bulanalu sotolu firija ma na Ɩoxonnu.
501. **Xoxan nafulukuwo**A damuto ta furuba la suwexaro tili 15 sanji 2014 BRICS la lakamaridulaiba 6 nanŋo sinfe men keta Forotalesa Beresili jamana to, yiriwalo banki kuto (tubabuxanŋo to:Yiriwalo Banki kuto, BRICS, NDB- BRICS) n' a tun be kilila folo xo BRICS yiriwalo toxo Banki, wo duniyayiriwalo banki mu men daboli lanjininŋo keta BRICS jamana lu fe (Beresil, Iriŋi Endujamana , Sinuwa anin Akiriki tiliboyimafanŋo) x'a ke duniya banki xotolinŋo notobulo ti aninduniya xalisiku tonbalu duniyalatego. Nin Banki in , n' a sigidulaba be Shanghai, Sinuwa jamana to, wo dabota xa xalisikuwo nin jexaxafo sabati jamana yiriwalonŋolu nin Ɩoxo tee.

Nafulu sotodula kuto mennu be bola xoxan, wolu nafabolo

502. A lanjininŋo mu xa nafulo Ɩatilin fensotosilolu nin yiriwalo sabatilo poroselu ma soto yiriwalonŋolu ninjamana yiriwalonŋolu to ke xo anin xa ke jamana kiikaninmarabulolu la xalisikuwo tonba ti duniya yiriwalo nin yiriwalo xanma
503. Nin xiidefatakunŋon in lonno mafeleba la men be baarakenafulo taxabulo jubola, wo mutaagumasede barikama timen be dusu donnamoxoxono. Wo la sa, **baarakeŋale be dun men na wo lemuxo musaka kilin-kilin men be keta jamana la baarakenafuloti, wo be tali ke la Nataxasiloboxo dole la.**
504. Xa KAFU wo ma, ninjamana innu si sin xa jatemuta ke xa “ xalisi tobennonja marodula” do sigi sinxan men si sin miliyari keme dorome 100 ma (Sinuwa jamana miliyari 41, Beresile, Irisila Endujamana kilin- kilin bee si dorome milayari 18 di anin Afiriki tiliboyimafanŋo fe dorome miliyari 5), n' a sotoŋo mu xa tondinŋolu deema xa kelo ke xalisi xoyela natalu. A tun be na la deema du di jamana xotelu ma mennu be toorola soto sotokuwo basigibaliya fe .
505. X'a soto duniya sotokuwo silatego la, fenŋo men be wulila xa taxa fe, Mali xa xan x' a jatemuta xa KAFU nin banki kuta in xan, men ba sababo dila a ma x' a la xalisiku sotodulalu kiikakiika dara anin xa nafulo di sigixafo poroselu ma, a b' a fe xa mennu ke wo hukkumo xono de Vision 2063, Ke xo hakkilijigo, fatafinna jamana dolu.Ke xo Misila, wolu xa baara damuta xaban xa dun nin banki in to.
506. Nafulu nafamaba KAFU ninŋo mu xoleyaba ti in na jamana bulu xa la xaliku makuwo xan men be na la keta Vision Mali 2063 waleyalo ti, hali nin xonoto nafulo KAFU ninŋo siyaya xa xan xa ke feero bete ti walasa makuwolu xa Ɩa, a xoyaninŋo mu xo nin nafulu ninnu,i fannu bulu wolu men na sin ,x'a sababo ke in jeŋa in Ɩanneyajaxuya ti. Wo to, a nafa xa bun xa nafulo KAFU Ɩa dolu Ɩafo, juluku feero beto do sin be wo to walasa xa deema dun la jeŋafen kufolinŋo in xalisikuwo sabati, nin julolu sabatilo nin xalisikuwo sabatilo ti jamana dinŋolu hamenakuba ti.

Xa juluku feere beto waleya

507. Tonja la juludunjo xa xan xa ke politiki fangama do ti walasa xa ben sotokuba sototilinna taxalajan sutunjo, teemoto aninsototaxalajan ma walasa xa soto yiriwalo sabati men be bee KAFU ninjo to, men si sabati walasa xa julolu sarapa jalabo xa ja..
508. Julukuwo jalabolo x'a la lanjinin folo mu xa jamana la xalisikumakuwolu jan anin a' la saraku natalu wajibiyalinjolu to nin musaxo doxamandinjo ti waxatidin, teemoto anin waxatijanjo xono xa soto la KAFU tolu maro haxxe la men si moxo wasa x'a soto a sin to kilinjo soto yiriwalo sabatilo lanjinninjo anin fangantanya doxoyalo julukuwo silatego la Sanji 2023- 2063 waxatolu xono, wo xa xan xa jatinin nafulumafenjolu sotolo janjinno mennu si sin xa ke fen ti, anin jamana xono julolu la furubake sototaxalajanjolu bula dula folo la (nafulumarodulalu la bunjalu xa bun Sanji 5 xono) x'a soto i be sinsinin a xan nafulo mennu xa xan xa KAFU , wolu musakuwolu jalabolo.
509. A KAFU wo ma boxe do fe, xoleya mennu be jexafo la nin feerokuwo nin xalisikuwo KAFU joxo dolu mu, x'a sababo ke Mali la feero sugandinjolu mu mennu be no jaxo bula nafulo mafelo to xa bo wo KAFU joxo la, anin dula xote, xoleyalu mennu be jatinin nafulokafu loo ma maro saxo to, Mali xa xan xa do KAFU politiki nin soto sinsininjolu waleyalo xan, xa tun a xa sin xa lon duniyaxalisikuwo saxa to walasa xa nafulu kiika mafele .
510. Xuma la sutu ya la, Vision Mali 2063 nin a nin a joxonna sigixafo poroselu waleyalo be teetositibalu le wajibiyala jamana bulu xono nin xoxan nafulo mafelelo to. Bari, wo nafulu innu kafu loo xa xan xa KAFU maro beto xan furuba nafulo marolo to, nafulu talapa beto to anin layidu talinjo nin musakuwolu xotosilo la walasa xa nafulumafenjolu baaro xa jan anin xa jan.
511. Sanjiji 30 ninxowalyalo xofe, sanjiji 1992 sariyajuba x'a la baraxantanya yitala jamana Ʀabolo doron nte, jamana talalo to, awa a nte Mali jamana dinjowolu la lanjinnjowolu dafa tugun.
- **Deema xa tilin yiriwalo ma**
512. .Maro kiika telo xofe sanjiji 2020 awirilixaro to, Mali fangatigwolu x'e balan sanjiji 1992 sariyajuba tobennono fasuxanjowolu sigiŃa kuto Ʀoxotaro(ANR) men keta xa bosanjiji 30 ma lnininba tun mu xa Mali jamana jatemuta anin xa toŃa do damuta taxabulo men si jamana lo kuta ti, a xa ladilixanjo di sariyajuba kuto tobennono.
513. LA a siya, a si fo xo "waxato baunbu" men si keno, duguxulo susulolu be sigida xolennjolu xono, Sikxo mennu be duguxulo lameninjo to, wolu xa jaxxu (nogoya, xalisikuwo, fiirili fula, fenjolu mutalo sariya silatego la, n'a Ʀoxonnu) awa i xa xan n' a jaabo men be bennininn xoleya in bunya ma'
514. Feero mennu nafa xa bun sotokuwo silatego la, wwolu yiriwalo kuranjo fango marolo xanma, xa KAFU ji kurandula sotolo ma, jida be dula mennu to , marolisilwolu be menu to , wo si hakkilina kuto la tilo PV yiriwalo xanma Mali xono.

Yelemalo silo

- **Jamana la maro sinsinno**

515. sababu ti fen xotelu teema: tilo, sotota nin dulabaraxama, funtano nin soto anin dula doxoyalo, baaro keŃa nin xalisoyitalanjo, Ʀataxo nin do kafu loo ti eroswolu sotota haxxe dantalu xan anin kilowati leri kilin musakafu wo doxoyalo.

516. Jamana la xalatalu xanma, jamana dinŃwolu bolo haxxo xadoxo. I tunnu be 50% xono tuma bee. Wo soto jonjonŃo mu xo jamadinŃwolu hali nin I be lanin demonataliyesi la, I nte lanin politikitonŃo lu la bête x'e xo a be yitalin Ʀa men segesegelifeeero men keta.

517. jamana dinŃwolu la I la hakilalu nin I la laŃinwolu xan , nin malidin lulu wo lulu, naaninŃoxon le si waso sotoŃo politikitonŃwolu. Sariyajuba la xalatalu to, moxo menu xi na, wwolu haxxo du be doxoyaxan xa tanbi jamana sototigixalaatalu xan.

- **Lanaya sabatilo xa sigida nokuwolu labila**

518. Sanjiji 2018 jamana sototigi la xalata ƦalaboŃa jaxxo anin xerexereyala anji 2020 sariyajuba xalatalu keta sababu ti xa jamana dinŃwolu la sosoliba do lawuli men keta sababu ti xa fango laboyi, giditigwolu nin lafasalitonŃwolu la lunŃo ti xa silakuwo ninbenxansafe do damutata Tanbisila in Ʀalabolo xanma.

519. Fatafata in si je Mali xoxan sigida dulu la. Saasa jigilo xa taxa dunno jamana kiika to, wo mu sababu baraxama ti Mali bulu walasa x'a la fanmahoroya sabati anin xa yiriwalo Ʀabo bete, nin wo mu xa sigixafo siyaya, mennu si sotoŃo..

- **Ʀamoxoya lasabatilo jatemutabaarolu nin baarabululalin in xono**

520. Wo Ʀa ma, tilininya silatego la, Ʀataxo men be bunyaxan, wo sotota kiititegelalu la marokuwo silatego la, nanbaratokuwo, sotokuwo, nin nafuluku jaxxuya, teriyasilo, interineti jaxxuya, anin jalagibaliya, hadamadinŃwolu la boloxotosariya, baaraketalu la nokuwo nin lonkuwo anin jatemuta jama.

521. Xaritogarafi daralo mu sotonafirinkuwo nin kumaŃoxonya feerolu dulaba do ti. Wo mu duguxulo sotonafirinŃolu sotodulaba ti, a be fola du xo duguxulo sotonafiriŃo , dula sotonafirinŃo walante duguxulo sotonafirinŃo.

522. Wo ku in Ʀaxoto, jamana xa feerwolu tege, xerexereyala, wulo sariyasinŃo dwolu nataliyeninku kuto nin a sotoŃo mu xa wulaxonobaaraketalu Ʀatilinku kuto, xa Ʀatilin baaro keŃa xonosilo ma . wo laŃinin in tun mu xa yirifirilalu nafa bolo to bulalo do tobennonin a waleŃa xoto.

- **KenfanŃolu la yiriwalobaarolu jiidilo**

Hali Ʀataxo keta sanjiji 10 tanbininŃwoluxono, Mali la sauyakuwo haxxe sotota xa doxohalibi. Jamana xono, sauya jonjonŃo haxxo sotolo mu 45% ti xa tara gallundinŃwolu to a37% lameninŃo doron ne xono. Noxobolo dafalinŃo si ke halibi jamana din 5% Ʀoxon ku(OMS-UNINTEEF, JPM 2022).Sanjiji 2021 lasilisafe, DNA CPN xa yita xo gallu 6515 mennu bee KAFU ninŃomu moxo 3.664.564ti, wwolu jateta FDAL ti sanjiji 2009 nin 2021 te wo sidalu xa Ʀegen 112.165 lo xa tara deema ma soto, xa gallu34.679 xotennu tobenno.

- **Baarabululalo jiididilo**

523. Silameya xa siya Mali xono, o me keno silamolu to i jantu jamana la sigida xoleyalu la. Silamo mennu be sosiyete siwili xono kusobe, wolu, mennu tobennonoa la ketonlu ti, wolu be fango tala la boJamana la, dula men na, o laban in x'a la kiiladinyabaara bo a la walima x'a dan kusobe.

Nataliye sifa mennu keta Mali xono waxatiyelemo xan , wolu s'a yita xo watixoleyaba mennu jamana xono, wo dwolu mu : jaraya, sanjijiba, foŃoba, funtano n'a Ńoxona kiika anin foŃo noxolinŃo..

524. Jamana lodula men mu baaraketa ti marabulolu bululaŃa politiki to, sosoli nte wo to. A xa xan xa ke feerebaola ti anin sariyasunbatigi ti. Jamana sototigilu, xa la haxxolu xan anin i geregero sigida taxabulolu to, wolu xa xan xa ke sigida nin soto yiriwalo senedula to men be ŃafoŃin feerosotobabalu ti mennu be ŃafoŃin Jamana soto..
525. Tariyaku hajo men be duguxulo Ńalabolo to, wo be keta jamana dinŃo bee fe, xafo bee kafu loinŃ noxon xan. A be keta politiki, sigida anin sotokuwo Ńinino ti..

- **Do kafu loo jatemutabaarolu ma**

526. Jelo « Mali sila kuto xa ben sanjiji 2063 yiriwalo n'a waleyaliba b'a Ńinninna alan soto n xa Ńininxalo xe jamana lodula la, alan keto xa nataliyesoto sotokuwo nin yiriwalo bululaŃa kelinŃwolu danfatolinŃwolu to. Jamana xa Ńan xa tu sotokuwo Ńamoxoba ti. Wo silatego la nokuwo nin lonkuwo jamana le xa xan xa Ńamuto walante kuwwolu xonosi..

- **Xiimelo baarolu waleyalo xa porose latilin**

527. Nin fen kiika Ńoxonna bee s'a yita xa xoyiya xo sanjiji haxxe danta si doxoyaŃo xono anin sanjiji jaraya anin sanjijiyo Ńoxo falin-falinŃo tuma bee, wo s'a tu waxato KAFU twolu Ńalabolo xa xole. Bari, maro sabo mennu be kufolin, wwolumeu Xaayi, Kulixono anin Sixasu ti saji 10 tanbininŃwolu xono; sanjijikuwo bema xa siyaya Qaayi ninxafoxono banbugumafanŃo, xa saagi Sixasu sahelimafanŃo.
528. Jamana la kuran sotosilwolu xofe, nokuwo nin lonkuwo si tu xa ke lanayaba ti tajimafenŃoluolu to, mennu dunta jamana xono kuran daralo xanma, borifenŃwolu nin isininlu (senekuwo du be wo to) be siyaya xan tuma bee x'a sababo ke soto yiriwalo ti anin jamana dinwolu la laŃininŃwolu ti men bema xa siyaya. Jamana la kurankuwosotolisilwolu.
529. Hali Ńataxo keta sanjiji 10 tanbininŃwoluxono, Mali la sauyakuwo haxxe sotota xa doxohalibi. Jamana xono, sauya jonjonŃo haxxo sotolo mu 45% ti xa tara gallundinŃwolu to a37% lameninŃo doron ne xono. Noxobolo dafalinŃo si ke halibi jamana din 5% Ńoxon ku(OMS-UNINTEEF, JPM 2022). Sanjiji 2021 lasilisafe, DNA CPN xa yita xo gallu 6515 mennu bee KAFU ninŃomu moxo 3.664.564ti, wwolu jateta FDAL ti sanjiji 2009 nin 2021 te wo sidalu xa Ńlegen 112.165 lo xa tara deema ma soto, xa gallu 34.679 xotennu tobenno.

Poroselu sigilo, x'e kafu loi Ńoxon xan

530. Xa wo ma, Isinin baara dulaba be Mali xono, wo be sinsininsenefenŃwolu bolibaaro xan. ToŃa, sababo xa bunyaba soto sanjiji tanbininŃwolu xa Mali bula lodula fulanaŃo to Afiriki senefenŃwolu darabaxwolu teema. Wo miranŃwolu boxoba be xafoxono, sigasu anin xaayi marwolu to. Jago walante Isininjiyo noxoninŃo dulaba sib o wo Ńa kilinŃo.

531. Walasa Ȧa poroselu dara, Ȧa jeȦa baarolu waleya , Ħakilila do sigita sin menu be men taxasilolu tilinbaliya tobenna baaradalu to Ȧa kunnafirinȦoli di porose xan men jeȦa si taxa Ȧoxon fe.

532. Bari a Ȧa Ȧan Ȧa lon xo loteli dwolu to, ji noxwolu si jenjen galluxulu tobennoninȦo to, fen kamaridulaininȦo to, a Ȧoxonnu jaralo xo walante jaralo xofe. Haxxo nin jikuwo Ȧalabolo poroselu be sinto, do dulu dafata. Bari jiyo minta haxxo sotolo be taxaxan Ȧa maluya xono kemesadala 1 ti sanji wo sanji jamana xono Ȧa bo 68,8 la sanji 2018 Ȧa si 72,1 ma sanji 2023. Wo ku in sababo bota fensotosilwolu marolo nin jimafenȦwolu daraȦa edafalibaliya wo mu ku xoto jiborisilwolu baaradalu ji minta singsingelidulalu, ji minta baaradulalu tiȦalo tuma kiika aȦoxonnu..

533. Poroselu mu tan in kilin ne ti(11) :

POROSE N° 1 : « FATAFINA BUNTUNHO »MALI NIN MARABULOLU BALULO

534. FATAFINA BUNTUNȦO »Mali nin marobulwolu balulo :

- Sino nafamafenȦolu kelo dakun 12 ti;
- Ȧa Mali la fanmahoroya sabati balukuwo to;
- Ȧa Mali ke sieno soto labola ti sanji 10 naata xono Mali je 2063 hukumo xono .

POROSE N° 2 : « JEȦA KUTO » MALI JEȦA KUTO

535. Ninporose in mu Ȧa kuranȦo bodulakuwo dun dala walasa xs sotokuwo sabati anin Ȧa nafa soto jatemuta kuranbodulalu to.

POROSE N° 3: ȦA MALI KE ISININ JAMANA TI

536. Ninporose in to, mali la isininkuwo feerolu nin keȦa le be dantegelin a xono. woxono, gofereneman le be isininmadulalu yitala dula mennu n'a Ȧa xan nin mu nafasotodulalu ti. poroselu sigilo mu feero beto leti..

POROSE N° 4 : « XANKU MUSA SAGITA » KAFU MUSA LA SANJIWO SANJIU LASAGILO

537. Dugujuxotonafulukuwo be poresinlu to mennu yiriwalo xan hadamadinya, sotokuwo sigida la, jamana bee Ȧann xerexereyala sigida, aninmarabulolu xono wo mennu mu a bodulalu ti.

POROSE N° 5: MALI DUNNO DUNIYA SINTO

538. Ninporose in be baaradula dara n'a toptolo le xan mennu be yiliwalo xan Ȧa tarasiporinin Mali duxulu daraninȦolu xan mennu si me sila anin Ȧa ke haddamadinya, soto anin sigida hukumo yiriwalo xono,

POROSE N° 6 : « SIGIDA YIRIWALO » ȦA SIGI ȦA BEN BAMAXO ANIN MARO BOXOBALU XONO

539. A kesoto mu le xa marabulo yiriwalofeerolu tege mns'a tu i si ke soto ninyiriwalodulabalu ti.xa la i nafa nin lodualu xan

POROSE N° 7: XA MALI KE MAROBULUNDINŊOLU YELE, LAKULONNO,ANIN JATEDINSIGO ti BAARADALU LA

540. .walasa xa soto yiriwa sotoafirindikuwo to fo TIC baao lelu xa yiiwa jamana dula bee to xa ta duguxulo kuwoma, xa bula baaradula kuwo a.,nataliyekuwo, marokuwo xiibaruyakuwo aninfankulonsafelu.

POROSE N°8: « SANXORE POROGARAMU » MEN BE HADAMADINHOLU LA NOKUWO NIN LONKUWO KENDEYA, MENU BE DARANIN

541. kuwo nin bangekuo,xa kendeyakuwo, nataliyekuwo anin yiriwlifeero kutolu sigi sin xan xe la dundalo noxoya sigidalut to .

POROSE N°9: MALI SANUMANO NIN KENDEYA SABATILO

542. Walasa xa jelo in waleya, Mali Goferenaman b'a Ɂatilin xa sigixafo poorosinbaw damuto, mennu be ke kilin ye, anin mennu be lon Ɂloxon na, walasa xa Mali jamana yiriwalo feero sifaluw deemalo teemantee xono..

POROSE N° 10 : LADILIXAN WAJIBILIYALINOLU KU KUTA LONNO, NINSINRIXANHO LA POROSE

543. Walasa xa sigixafo poroselu ke fen ye men si sin xa ke sababu ye xa jelofen in soto, a tun xa xan xa dusu lon u xono u xa miiri Ɂantaxa silatego la poorosin kuwofolenw lamenin na walasa xafeerebao lafiɁanbo lasin nokuwo nin lonkuwo silatego la, men tun be maro tuma bee, aninx'a kuto di u ma, xonokuwow mennu be ben Ɂloxon ma nin jelofen men xa xan xa jo. O keɁa la, paradigmējiginnin tun xa xan xa ke, xa yiriwalofeerodunnoxono anin men betalikeɁloxonna, xa tanbin nokuwo ninlonkuwojelofenɁoluxanmennusinsininbepoorosinkilin-kilinbeexan.

POROSE NO. 11: POROGARAMU MEN BE KETA XA JAMANA XA dugUXULUKUWO SOTONAFIRINDARO DO YIRIWA MALI XONO

544. WO porogaramu silasigisinxanlaɁatilinba lu xamamennu xa xan xa sotoyiriwalodulalu toxa benjelo ma aninx'e tiimeporogaramubalu walimasigixafo poorosinlu to. Wo poorosinlu sigiɁa, ikafu loin Ɂloxonxan anin u KAFU Ɂoxomawolu tan ninkilin (11) be je.

Duguxulo kayitikuwo anin a kunnafirinŃolu

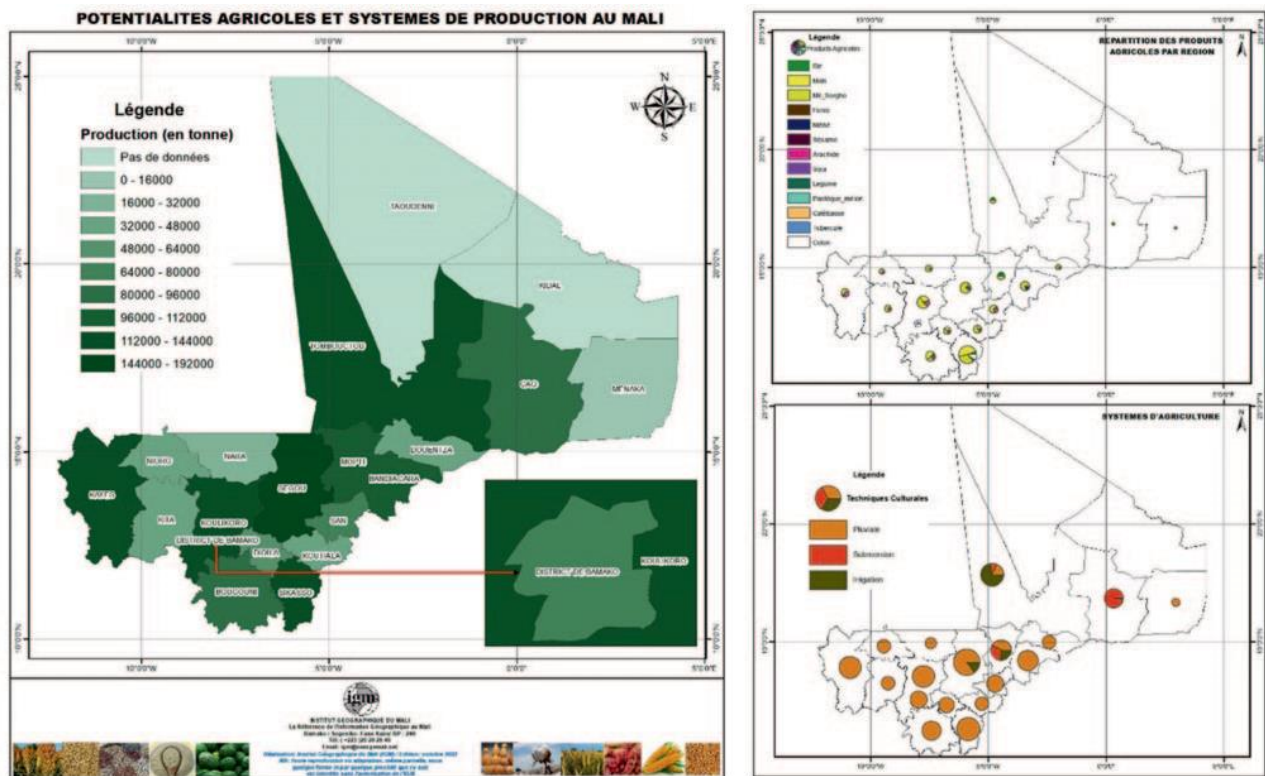
545. Yiriwalifeerenataliyenjo men keta mali xono nin wo kuntaxala mu waxati kuntaxala haxxelama ti walasa xa xiibaruyalu mennu be jamana yiriwalo xan nin wo be kumala mali duguxulukuwo xan, soto nin musaxolu xa deema ninin igm la walasa xa duguxulo xiibaruyalu soto. .

Nataliye safelu

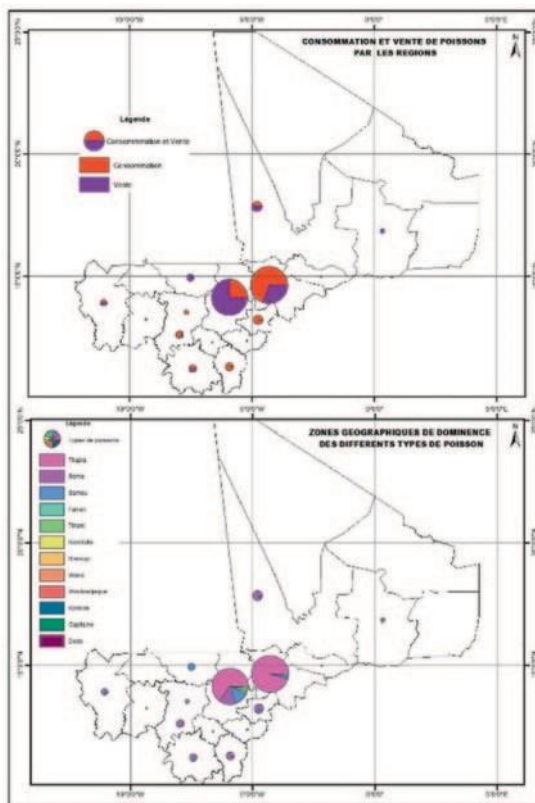
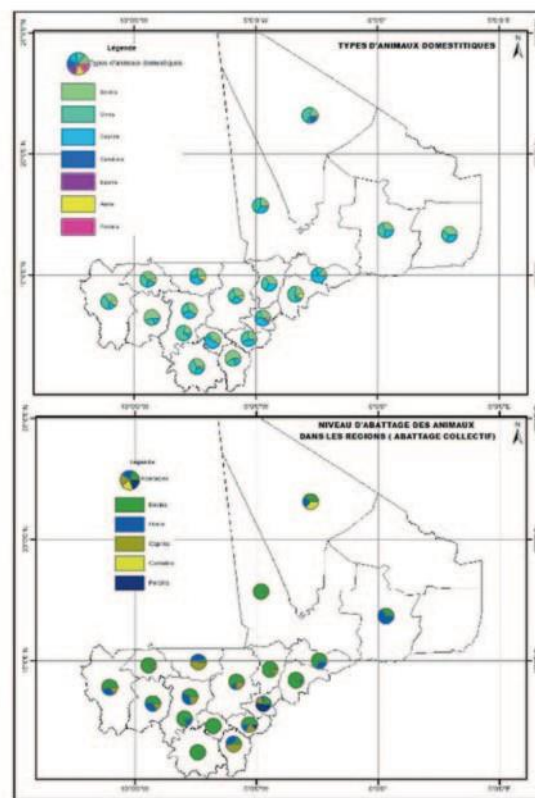
Dulalu nataliye

546. Laado nafa tiŃlalo lanbe to, wo mu xoleya folo ti xafo la hakilijaxabo to jamana xono.. ToŃla la jamana nafalu yiriwalo men be sisnsinin moxo kilin-kilin bee la notolo ma timenadiya to fasuwo xono, bari a si keno du jigo beteya sariyaxulu xotwolu ti, nin wo mu tilinŃla,lanbe anin tilinya to, wo jamana la KAFU Ńoxonya nin sigida herekuwo sigi sinxan..

XanaŃina:-NIN miran in mu misalilu ti nataliyakuwolu xan mennu bota duguxulo xiibaruyadidulalu.a deemalanŃolu be xayiti A3nin A0 to.ayiti jatedinma dulu be SHP, JPG anin PDF marolin sotokuwo nin musakafu wo meninsirisuwo la.

Seno nokuwo anin sotokeŃa jamana xono

Jatemuta nataliye

547. Nataliye dantalu mennu be taliketadaku naano sototilinnalu ma :

- Soto nin musaxo yelemalo nataliye;
- utevaleurajoutée xa baaraketa xerexerelinpo sugandi;

- hadamadinya yiriwalofeerolu;
- sinsinno

Sotokeno

548. Mali sotokeno mu nataliye kiika kafu ninŋo nataliyelu sotolo le men s'a tu marabulolu sotolu si sutiya i la.

- Dulla folo mu marabulo kutolu anin Bamaxonataliye ;
- Dlu fulannanŋo mu natalisafekafo leti men sotolu jaboo anin soto nokuwo ;
- Du la sabananŋo be marabulo jatemutasafe (Bamaxo disiriki anin marabulu tan nin xono) nataliyelu xan dakun (4)

Mali nokuwolu

549. Xabaarada (IDG-MEF). do dara soto nin musakafu wo meninsiri ɓann walasa duguxulo xiibaruyalu si ke no.

- **Kuntaxala sutunŋo :**

550. Jamana sotokuwo xa ɓa londin soto sotokuwo baarwolu la sanjiji 2019-2023 xono, hali nin sigida basigibaliya nin goferenema b'a fe xa deema dun politiki ninfeero sifa kiika ma walasa xa sotokuwo bulufatwoludafalinŋwolu yiriwa. Sanjiji 2019- 2023 waxatwolu keta lakantalo, kedeya(COVID-19), kuwotondikuwo xoleyalu , sigida basigibaliya, sotokuwo nin xalisikuwo xoleyalu xa bo UEMOA nin TEEDEAO bulu anin IRISIJAMANA NIN Ikereninjamana xoleyalu. Wo ɓa ma, bunya men keta wo waxato xono, wo keta 3,1%ti.2023 – 2024.

- **Waxati haxxelama xono**

551. Baarabulula nin xerexereninŋo xa santoxiibaruyalu soto men si nataliyesafelu nafa bunya

- **Waxati kuntaxalajanŋo:**

552. .baarada xerexere do daralo mali ŋe duguxulo xiibarualu si je jan men

Kunnaafirindifeero

553. JAMANA XONO KUNNAFIRINFEERO DARALO XA YIRIWALO, xa deema ke xa xoleyalu latanbi, xa yiriwalo kebaxo bee kamari Mali kuto ɓatasilo 2063 to.

555. Yiriwalo kunnafirinŋo mu taxabu ti,tobenni bululaninŋo ti men be taliketa ŋininolu xan men yelemono dunna hadamainya nin keɓa to.

556. A xa xan xa ke yiriwalikuwo to anin xa baarapoxonya ŋini dula bee(furuba, kenfanŋe, sosiyete siwili) xa laadalakunnafirinnalu anin bi talu laeroso nokuwo siya xa dansigi moxolu keɓa la .

557. Politikisegesegelo,arabululalolu, si ke dakun folo ti PNCD XONO NIN wolu be tali keta

- PNCD laxorilolu man ke haju ti mennu be taliketa politikikuwo anin yiriwalikuwolu ma.
- Kayiti daralinŋo x'e xo yiriwali baarabululaninŋo wo men be maxolu yelemojamana xono xa do bo kunnafirinŋuwo ma ;
- Hali nin kunnafirinŋo dilo xa siya, jamana xono a xoyiya nin a la dunno jamana kuwolu to.
- Sotolu(moxo, soto, miranŋo, feero) mennu be bulanin kunnairinŋo miranŋo xono men be xiibaruya dilo yiriwalo xa doxo
- kunnafirinbaarabululaninŋolu walante kelinŋolu be keta tulun dula, kunnafirinŋo sotolo n'a dilo xan halin nin PNCD la ku nte wo keɓa in ti

Kuntilinnalu

558.Mali kuto ɓataxasilo jeɓa 2063 xa la lapininŋolu, bee sindunno xan.

559.Walasa xa jamana kunnafirinfeere kutolu yiriwa anin xa baarolu latapɓaanin xa jamadinŋo sindun baaraa in to walasa xa yiriwali ɓininŋo soto.

560.Xerenxerenyala, menu mu , olu mu:

- xa jama kunnaŃirin yiriwalikuto taxasilolu la;
- xa xumaŃoxonya waleyala jeŃa kuwolu xan menu be yiriwalo kufola;
- xa daaxaso nin Ńoxondeemo sabati xa nafulo soto;
- xa sigidamoxolu la Ńaneyalu jatemuta menu nin jeŃa 2063 be taliketa Ńoxon na ;

BAARO SARIYA TAXASILOLU

561.Nin aksidan in jolen be kumaŃoxonya lamenin na walasa xa kewaleyalu kiika cili, sigida kiikakiika cili anin sigidamoxolu xa Ńoxon laje. Walasa sindunno xa sin xa ke, a nafa xa baun xosinbe xo Ńanmoxolu xa yeli Mali 2063 faamuya walasa kumaŃoxonya waleyalu xa sin xa tobennomennu bena u xa dundinya, u xa miiriyaw anin u xa kewaleyalu sabati walasa xa dema dun a xa laŃininŃow dafali la

562.Ninsariya innu si dafa do xotennu na xa lon xo kunnaŃirin diyo be borila fen do lelu xan :

- xa kunnaŃirinfere kutollumen bee be xan sigida porogaramulu ;
- xa xiibaruyalu sotolo noxoya bee Ńe sigidalu la waasa xa dinbayalu nin sigidamoxolu la lonniya ;
- xa kunnaŃirinkuwo nin xiibauyalu nataliyenjo yiriwa bête;
- xa deemalanŃolu siyaya anin x'e labula bee Ńen;
- xa soto Ńabulo nin xokuwolu jatemuta;
- xa soto dilinŃolu labara xa Ńan.

FEEROLU TAXASILO :

563. Feero in bena sinsin a waleyali silatigew xan anin a bolodaŃamen be ke ninbululabaaraketaw dankafu linw ye. O fana ye Ńininxalo ye xanansin hakilinaw ninKAFU tiw maxononin ma, mennu jatemutaninbena ke sababu ye xanifeero in Ńantaxasilolusiyaya. O ye xa kumaŃoxonya baaroluxolosili n'u jatemutanin sabati.:

FEEREBAULU 1: DAMAXASOLU

564.Mali be xoleyabaw, bagabagali, KAFU tiw anin desinbaw la jamana ninduniyasinleke naanin na mennu be sinxa noba bila a yiriwalo la anin a xanantaxa la here, sigidamoxoluxa jeŃoxonya anin politiki sabatilosilatige la..

565.Xaliso sotolo be bola xumaŃoxonya le to .N'i xa jatemuta, jamana mu deemabaxolu daxatula le ti anin baarakeŃoxolu, ninfeero in be keta sababu ti xa jeŃa xoten di jamana ma fatafinna, anidunno xono xa fiirikeŃa nin xiibaruyadiŃa ma.

566. Xa KAFU xiibaruyadidulalu xan, ninfeero be moxolamenninéolu dulu sindinna x'e xo tiyatiridinŃolu, diinamoxolu, silataxamalalu.

FEEREBAULU 2:POROSELU LAKULONDO

567. Mali sotokuwo ma yelemo bete sigiŃla to.A si lo nokuwo folo nin sanjitonataliyesubalu la fango sotolo ti nafulu dabolinŃo ti. Noku xono funanŃo te deema londin doron le mu PIB silo la (20% Ńloxonna) awa kuwo si jaxxuya nin fendaralo nokuwo ti men si deema lasi 6% Ńloxon doron ma, wo xoto mu xo a me fen xa mu fen kiika tegelo ti sotokuwo men si ke lsinin xono men doxo bete.

FEEREBAULU 3:WULILO ANIN XUMAŃOXON YE XA TAXAŃA YELEMO

568. Soto yiriwalo men si Ńla fa xerenxerenyala nokuwo nin lonkuwo folo sanjitonataliyesubalu to, wo si lon a basigibaliya to, nin bunya in haxxo be si Ńloxon falinfalin do kafu loo nin doxoyalo te xa bo waxato do xa taxa waxati xoten to. N'i xa bunya je men xa Ńlan xa bunya bee KAFU fango la walasa xa do bo bete fangatnya la, men si tu xa siyaya, anin xa baaro betwolu damuta..

FEEREBAULU 4: ȦA KAFU SOTOKUWOLU MA

569. Nin dula in be do Ȧafo le kefoła a baarala la nokuwo mawalasa Ȧa Ȧiiruyalu diȦa ? Ȧa mali jeȦa kuto yita, Ȧa bee sinduno noxoya sototilinnalu jinino to.

570. A baarala doȦa ke sigidamoxo do ti do si kafu mrēn na nokuwolu ma sigidamoxolu lawulikalo ma.

FEEREBAULU 5: XIIMELO

571. A waleyalo be taliketa fen do lelu Ȧan anin a lonno moxolu bulu Ȧa sikxo du bo kuwolu to. Asoto mu Ȧa sotonafirinkuwo xotosilo n'a Ȧiimelo ke.

SILAYALU

572. Xoleyabalu be mali xono, lasilalu, fantanya jamana xono anin jamana xoxan men si yiriwalo tiȦa anin basigilo, siginnoxoya, benȦo

JAMANA XONO :**Lakantabaliya**

574. Jamana tun keta fen nogolen ye ninnokuwo barixama ye ȦaȦamana denȦo n'a kamaridulaomaro baara nafamaw ke, aninȦa temen o bee Ȧan, Ȧayiriwalosilabalutobennonin bolodȦa ye men be benȦoxon ma aninmen be sinȦa ke.

- Kuranku xoleya**

575. Ȧasinsoto fanga desinȦan, o ye sarati nafama ye sigida ninsotokuwoninȦadamadiȦa yiriwaloxama. TiȦan na, Ȧa bee kafu ninȦoxasinȦa fanga soto, men be sinȦa da a Ȧan, men be sabati aninmen be sinȦa ke bi ta ye, nin musaxa berebere ye, o ye xoleyaba ye dumuninxoninsotokuwo baara, baara, sotokuwosilatige la, o la, faantanya kelelosilatige la.

- Jamana barixama menȦayiriwalo bululaȦante bennaȦoxon ma**

576. Jamana tun keta fen nogolen ye ninnokuwo barixama ye ȦaȦamana denȦo n'a kamaridulaomaro baara nafamaw ke, aninȦa temen o bee Ȧan, Ȧayiriwalosilabalutobennonin bolodȦa ye men be benȦoxon ma aninmen be sinȦa ke.

577. TiȦan na, bolodȦamen be Mali xono, o be xoleyabaw la i n'a fo bolodȦa dankafu linw Ȧa baarakeȦa n'u Ȧa cidenyabaara, Ȧoxondema, bolodȦamenenw ninȦoxon ce dȦanw foȦaninbenȦan barixama anin fana danKAFU men be waxatibolodȦaninbenbaliya la, men be tali ke sinben in ce aninnokuwonindunxo politiki mennu be ke nokuwonindunxosilatige la.

- Politiki Ȧamoxoya yelemalo**

578. KAFU ti men be basigibaliya walima silakiika cili politiki ninsotokuwoȦannaboli la, n'a sotola o bena jininxalo ke nokuwonindunxotaxabolo la, tiȦanninsilatige ladamenena maroxo la temesila goferenaman fe. A be sinȦa ke dulaba ye yelifen yiriwalo n'a waleyali taxabolo la

- **Xalisikuxoleya**

579. Xalisiku xoleyanin marabuloluxa jeŃoxonya xoleyakuto be Ńininxalojaxolu lasin CFA franc xa sinin Ńasigo ma. A be i xoxalisikuwosanuman FCFA ma ke sababu ye xa jagokeŃoxonyaba ke Mali xono k'a soto an b'a dun k'a xa jagoketaluxataxa CEDEAO jamana btolu la, o be ke8% doron ye a hake bee kafu ninŃoto, n'i x'a sumannin 48% ti Afiriki bee to, anin 52% tolu ta la duniyaxono. Xalisoxoleyasegesegelifeeeroxaxanxajatemuta ke duyiriwalolu la Sahelijamana lulakafo (ESA) daboli silatige la anin fen mennu be sinxa wuli xa bo duniyaxalisikuwosilatige la nin dorome xa fanga banni intidondindondin. anin ero) ninxerenxerennnya la BRICS laxalisimaralen kuto jigiya timen be benketaxaŃasinxalisikuwo ma.
580. Nataliyesifamennu keta Mali xono waxati jiginninxan, olu b'a yitaxowaxatixoleyabaw mennu be jamana xono, olu dolu ye : ja, sanjiba, fiŃanba, sotogo xono Ńantaxa, funtenin jiginnin barixama anin fiŃan nogoli.

- **Waxati yelemo**

- **anin sigida jotekuwolu**

581. Anin fana, sanjixomaraŃa Mali xono, o be noba bila fen kiikasegesegelifeeero la aninwaxati jiginnin fe nin sanjixo dogoyali ye xaKAFU sanjixokiikaŃoxonna kiikaxan san nin san ninwaxatixono.
582. Sosiyete ninsotokuwo baara fanba be no bila xaban waxati jiginnin no xolosilenw fe. O no ninnu bena juguya dun nataw la, wa o la, u bena ke dan ye marolaŃininŃotaw yiriwalo la, mennu be singen xosinbe sanjixokiikaŃoxonna na, dulamennu na du fanba be u xasoto 70% sotosenexosilatige la, baganmaroninsotogow la. O la, u de xa gelen xosinbe waxati jiginnin nofexow la.
583. Hadamadinya nin sotokuwo taxabulo to xoleya dolu jeta xa sababo ke axati yelemo tisigi xa xax xa don xan xo xoleya innu be xoleyala le taxa nini Ńa xa ke marabulolu yiriwalola, dula mategeliŃŃolu sanjikuwo yelemo xa tari xa ke wo dula mennu , dula men dinbaya la70% be bola senekuwo, marafenmaro anin wulu xono. Waxatiyelemo xa jaxxu wo lelu ma.

DUNIYA XONO

584. Mali be duniya sigida mento wo bulufa kiika le to lanaya nte dula mennu mennu si fango silolu yelemo anin duniya taxabulu feerolu wo men be nala soto sila kutolu ti. Waxatiyelemo anin jagaru kutolu.
585. Jamana xa xan xa hakkilina kutolu lelu sigi sin xn xa xono aanin xoxan sotodalulu mennu si laxotosi duniya taxasilolu , kelo banbaliya fatafinna, feere kuto yiriwali tarinŃo, duniya dulabalu daralo marabulolu to songolu yeema anin soto nafa doxoyalo, ŃoxondanŃo be keta duniya saxabalu to jamno tee mennu na soto xa bun.

Dula dafalanjolu :

Dula dafalan1:**baarada segesegelefeerosafe**

Dula dafalan2:**nininxali jonjonjolu**

Dula dafalan3: **baarketonjo toxosafexaye**

Dula dafalanȢolu1 : Baarakedulalu segesegelisafe yelemalita

YelemaliȢa 63 le la kulonta mennu be talanin dula 5 ti : bange nin yiriwalo , (16), yiriwalonin xalisikuwo(22), maro(14), sigida anin waxatiyelema (5) baaranoxonya anin duguxulo sigiȢa (6)

Dula1: Bangekuwo anin hadamadinȢo yiriwali(yelemali16)	
Bange siyayalo	Sege nin laxanȢabaliya
Tungalataxo	laado nafalu
Gallubakuwo	Jamana xanȢolu
Nataliyekuwo dula	Diino
NataliyenȢo keȢa haxxo	Musolu la yiriwalo
Ȣinino nin yiriwali kuyolu	Dindinya ,balatobo anin tulunȢo
kendeyauwo	Baarakuwo
hadamadinȢolu la Ȣoxondeema anin lakantalo	
Domoxafa lakantalo	
Dakun 2:)soto ninyiriwalo musakafu wo	
Sigida daralo	Jamana sotolu yiriwalo
Soto la Ȣataxo	Soto ȢoxondanȢo
Seno sotolu	Isinabaaro
Dulafelo nin loteli	Taxamakuwo baaradalu
Bululabaaro	Ressources meninères
Bulanxoto	KuranȢo
Juluta	hajunȢa miran fololu
Yiriwalo deema	xalisikuwo keȢa
Sagaliukuwo	soto nin feere kutolu
Soto julolu	Yiriwalo bululalo
kenfanȢo labaaro	
kenfanȢo lodula	
Dula 3. Maro keȢa (yelemali 14)	
Lafasalo nin lakantalo	Sosiyete siwili lodula
Kilinya anin benȢoxonya	laadalamoxolu lodula
kiitikuwo	Kunnafirindilalu nin erosolu
Maro tokutayalo	Hadamadinya nin silamuto
Maro teebolo nin marabulukuwo	KunȢalu Ȣalabolo
Yuruguyurugo	Duguxulukuwo
Jamana lodula	
Dmokarasi	
Dula 4.sigida anin waxatiyelema(yelemali 5))	
jikusotolu	Balawolu lasilalikuwo
Hadamadinya (noxo, fopotiȢa)	
Sigida fen kiika	
Jaraya,yiritego, walatiȢa	
Dala 5.sigida Ȣoxondeema(yelema 6))	
sindunȢoxonsinto xoxan anin xonoto	Natiyo uni lodula
Duniya kuwo	MalidinȢo mennu be xoxan lodula
Xoxankuwolu	
Xoxan musaxa dialu lodula	

Dula 2:Ńinixalolu**BANGE NIN HADAMADINYA**

- 1) Mali jama haxxo e keta joliti?
- 2) Nataliyekuwo nafa be keta mu ti?
- 3) fantaya nin laxaŃabaliya be waleyala Ńa di?
- 4) sinkuwo nin nokuwolodula xa bun ba ana na tabiyalu nin soto nin yiriwal to?
- 5) Diino la baaro keta mu ti hadamadinya soto aninpolitikikuwo to?
- 6) Ku xoto nin ku ku xotolu lodu mun jomanti?

MARO

- 7) Maro la baaro be kea mu ti?
- 8) Hakilina ninlakantalan be keta Ńadi ?
- 9) Yuruguyurugu fango keta di?
- 10) Lanaya joan bel lala kiititegelalu xan?
- 11) Maro la beteya dun?
- 12) Hakilina joman be keta xoxankafu Ńoxonya to?
- 13) HADAMADIYA SILO BE KETA DI?
- 14) Yiriwalo feero nin a be bulala Ńa di?
- 15) Maro sagilo su aninMarabulolu be keta Ńa di?
- 16) Duguxulukuwo be Ńalabola Ńa di?

SOTO

- 17) Musakafu wo feero be keta mun ti?
- 18) Kurankuwo sininkuwo dun?
- 19) lisiŃinkuwo sininŃo dun?
- 20) Jamno la silakuwo be keta di?
- 21) Dugujuxotonafulo baarolu be keta di?
- 22) TIC la baaralo nin a yiriwalo be keta di?
- 23) KenfaŃolu la baaro be keta mun ti?
- 24) kenfaŃanbaaradalu be mun keta?
- 25) Senekuwo LAkutayalo ninŃoxondanéó be keta di?
- 26) sotokuwo be Ńalabola di ?

KAFU MA3:feeretonjo moxolu toxo

N°	Toxo nin jamo	Baarada	Lodula	Telefoni	Negejulusilo
Xotosilo/bulasilalo					
1	Alihuseni Sanu	MEF	Minisiri		
2	Abdoulaye TRAORE Abdulayi TARAWELE	MEF	Sekereteri Senerali	66973609	abtraore74@yahoo.fr
3	Jakarija Diakaridia DEMBELE	MEF	Tonbenninbaxa jonjon	75142951	diak28@yahoo.fr
Baaro bulodilongoxonma, waleyalo, baarolu xotosilo					
1	Mahamadu Sibo MAYIGA	CT-CSLP	Coordonnateur Namoxoba	66742324	mahamadouzibo@yahoo.fr
2	Bamusa XONE	DNP	Kuntigo	66721061	bamoussaxone@yahoo.fr
3	Aruna SUGANE	INSTAT	Kuntigo	76138998	sougane_aruna@yahoo.fr
4	Ahmadou Tijani HAYIDARA	DGB	Kuntigo	66767298	haidara_ahmadout@yahoo.fr
5	Elly Prosipere ARAMA	DGDP	Kuntigo	65776863	arama2008@gmail.com
6	Yehia Buya TANDINA	DFM	Kuntigo	94490099	yahiatandina99@yahoo.fr
7	Seyidou JIMDE	CARFIP	Namoxoba	76420732	sdjimde@gmail.com
8	Bubakari Ben Buye	DNTCP	Kuntigo		
9	Faransowa XONE F	CERCAP	Kuntigo	78779837	francois.xone@cercap-mali.org
10	Abuba kari MAYIGA	CT-CSLP	Inite namoxo	76109562	maigaabubacar83@gmail.com
11	Bubu Umaru NAKATE	CT-CSLP	Inite namoxo	76448885	niakabu@yahoo.fr
12	Sajo Xoly KEYITA	CT-CSLP	Segesegeliketa	74725032	sadioxoly@yahoo.fr
13	Mohamed KEMESO	CT-CSLP	Segesegeliketa	76609697	mkemesso@gmail.com
14	Mohamed A. I. TURE	DNP	namoxo	66682200	salinet2012@yahoo.com
15	Siku Umaru GINDO	DNP	Dakun namoxo	76280255	cheixoguindo@yahoo.fr
16	Usumani CISE	DNP	namoxo	76491400	ousoucisse@yahoo.fr
17	Ibrahim XONE	DNP	namoxo	76308279	xoibrahima@yahoo.fr
18	Madame MAYIGA Masitan TARAWELE	DNP	Dakun namoxo	66695167	massitan_t@yahoo.fr
19	Yehia ABUDU	DNP	Dakun namoxo	66256629	yehiabdou@yahoo.fr
20	Bubakari KULIBALY	DGB	namoxo	76364330	bubabaya99@yahoo.fr
21	Alihuseni T. JALO	DGB	namoxo	66568414	diallo.alhousseini@gmail.com
22	Siyaka CISE	INSTAT	Baarakeda namoxo	76614281	siakacisse79@gmail.com
23	Seyidina Umaru MINTA	INSTAT	Baarakeda namoxo	76013786	mintaseidinaoumar@yahoo.fr
24	Umaru CISE	DGDP	Ku jalabobaxo	73111496	ociss21@yahoo.fr
25	Madamu SUMAWORO Mariyamu TUNKARA	CARFIP	Dakun namoxo	76394077	mariatounk8@yahoo.fr
26	Jakarija KAMATE	ODHD	Inite namoxo	66797869	dikamate@yahoo.fr
27	Aminata Ali TARAWELE	ODHD	Economiste	79400055	traoreaminataali@gmail.com
28	Mahamadu Siku KEYITA	IGM	Kuntigo	66735645	mskeita2002@gmail.com
29	Modibo KAMARA	IGM	Namoxoba xotosigo	76430908	cmodibo59@yahoo.fr

30	IsiyakaDEMBELE	IGM	ƶalabolo ƶamoxo	76315423	issiakadembele2010@gmail.com
31	MarikiDEMBELE	IGM	Nataliyekuwo ƶamoxo	66710764	dembelemarc20@gmail.com
32	SalifuDEMBELE	IGM	DAFU	76396344	salifsinadembele@gmail.com
33	MahamadiSTURE	IGM	Baarakeda ƶamoxo	97303996	mahamanestoure@yahoo.fr
34	GinbaKAMISOXO	ANCD	ƶalabolo ƶamoxo	77231963	guimbakamissoxo609@gmail.com
35	MohamedIAKANTE	ANCD	Kuntigi lanxanŋo ƶamoxoba xotosigo	66437126	kantetrois@yahoo.fr
36	Musa JARA	AEDD	Baarekeda ƶamoxo	72142941	moussadiar2006@yahoo.fr
37	LajiKAMARA	AEDD	Dakun ƶamoxo	66781638	camaraladi@hotmail.com
38	BrehimaKANTE	CPS SEEUE	ƶamoxoba xotosigo	76501632	brehikant@gmail.com
39	MamaduSOGODOGO	DCM	ƶamoxoba xotosigo	79990303	mamadou.sogodogo@outlook.fr
40	AlihajeAlyGarbaKUNTA	CES- MAECI	Lonninbaxo	76187432	garbahadialy@gmail.com
41	MohamedijILA	CPS-CI	ƶamoxoba xotosigo	73387149	djillam@yahoo.fr
42	Dramani KULIBALY	ONDD	ƶamoxoba xotosigo	76102998	coulibaly_dramane48@yahoo.fr
43	SibiryTARAWELE	DNP	ƶamoxo	76014299	sibirytraore@gmail.com
44	LaminiSUNTURA	USSGB	Santonataliyenŋo	93912259	sountoural@gmail.com
45	Coloneli-majoriAbuduraha- mani CISE	CRSS	ƶamoxo	66797852	cisseabdourahamane5@gmail.com
46	MamaduBERETHE	CPSSCJ	ƶamoxo	67280475	berthemsb@yahoo.fr
47	MusaXONE	CPS	Nataliyenŋo ƶamoxo	79196070	Asmoisexone@yahoo.fr
Kuntobenna deemabaxo,nin baarekemiranŋo anin kunafirinŋo					
1	MahameTARAWELE	MEF	Kunafirinkuwo ƶamoxo	83781364	
2	Aminata UmaruTURE	CT-CSLP	Kunafirin biro ƶamoxo	66724372	bamtourette@hotmail.com
3	FayisalMohamedijALO	CT-CSLP	Marakuwo nin ƶalaboli biro ƶamoxo	76030399	faicalmdiallo@yahoo.fr
4	FuseniTURE	CT-CSLP	Marakuwo nin ƶalaboli biro	78459374	tourefous@yahoo.fr

5	Madamu JALO Sane DIXO	CT-CSLP	Ńamoxo ti	66762386	diallodixco2007@yahoo.fr
6	BrehimaDEMBE	CT-CSLP	Marakuwo nin Ƀalaboli biro	76370575	dembe2001@gmail.com
7	AlihasaniAgHAMADA	DFM	Nafulo maro Ƀamoxo	76376360	alhassanehamada@gmail.com
Tonbenninketa nin deemalonninketa					
1	MohamediJALO		Ladiliketa	73483279	mohamed_diallo@hotmail.com
2	MasaKULIBALY	GREAT	Ladiliketa	66742220	massa@greatmali.net
Minisirisuwolu la toxola moxolu					
1. Minisiro men be ɃatiliŃin marabulo maralo anin marabusigo ma					
1	MusaBILANI	MATD	Feerekuwo tonbenninketa	79698590	bilane0809@gmail.com
2	Madamu SIDIBE Kadiatu dite Djitou	CPS ATFPSI	Kuntigo	74104677	djitou70@yahoo.fr
3	AbuduSalamuJEPUKILE	DGAT	Kuntigo	70113793	
4	AbudarahamaniCISE	DGCT	Kuntigo	72722626	abdra_cisse@yahoo.fr
2. Kunafirindi Minisirisuwo, Sotokunafirinfeereminisirisuwo anin Marotokuntayalo Minisirisuwo					
1	SuhahebuKULIBALY	MCENMA	Feerokuwo tonbenninketa	66015090	scoulibaly@numerique.gouv.ml souhacoul3@yahoo.fr
2	AbuduliKaderKY	DNEN	Kuntigo	70497569	aky@dnen.gouv.ml kelmeron@yahoo.fr
3	N'golo KULIBALY	CPSETC	Kuntigo	66891810/ 76908843	ngolocoulibaly2007@yahoo.fr
3. Kendeya anin Hadamadinnya Yiriwalo Minisirisuwo					
1	AdamaJAMUTENE	MSDS	Feerekuwo tonbenninketa	76789944	diamoutadama@yahoo.fr
2	DrlsaTARAWELE	CPS SDSPF	Ńamoxo xotosigo	76181770	issatraore1962@gmail.com
4. Ministère du Développement Rural					
1	BalaKEYITA	CPSSDR	Kuntigo	76122556	ballaxoman@yahoo.fr
2	Mohamedini ASAGAI-DU	CPSSDR	Porogaramo Ƀamoxo	76086244	zamaiga@gmail.com
5. Santonataliyekuwo anin Ńjinino Minisirisuwo					
1	AliberiMALE	AMAQ-SUP	Ńamoxo xotosigo	71387554	mallalbert70@gmail.com
2	HamiduniyaPARE	CPSNataliyen o	Ńamoxo xotosigo	76632405	naparehamidou@yahoo.fr

6. Ministère de l'Education Nationale Nataliyekuwo Minisirisuwo					
1	JakarijaXONE	CPS Nataliyenjo	Kuntigo	76289790	diaxone1962@gmail.com
2	Bubakari DEMBELE	CPS Nataliyenjo	Inite Namoxo	76110668	ddembelebubacar@gmail.com
7. Bululabaaro, ladalakuwo, isini lotelibaaro anin dula mafelelalu minisirisuwo					
1	Madamu SISOXO Siri-maha HJAWARA	MACIHT	Feerekuwo tonbenninketa	76413875	d_habibatou2001@yahoo.fr
2	Madamu Yaïde Jeneba DOLO	CPSSCJ	Kuntigo	76422327	yaidedolo2006@yahoo.fr
3	Biruno SANOGO	CPSSI-CAEPIP	Namoxo xotosigo	76305099	brunosanogo@gmail.com
4	Musitapha SISOXO	DFM	Namoxo xotosigo	79415864	sissoxo_moustapha@yahoo.fr
8. Lamininjo, Xoyiyalo anin Nataxoyiriwalo Minisirisuwo					
1	Amadu JALO	MEADD	Feerekuwo tonbenninketa	76317820	diallo55amadou@gmail.com
2	zantigui BuaXONE	CPS SEEUDE	DKuntigo	66626072	zantiguibxone@yahoo.fr
9. Duguxulunafulo, Kurankuwo anin jikuwo Minisirisuwo					
1	Musa OMBOTIMBE	MMEE	Feerekuwo tonbenninketa	76316636	mombotimbe2@yahoo.fr
2	Isa KULIBALY	MMEE	Feerekuwo tonbenninketa	78802456	coulibalyissa2009@gmail.com
3	Damasa BUARE	MMEE	Feerekuwo tonbenninketa	76162546	buaredamassa@yahoo.fr
10. Borifenuwolu anin Nafasotosilolu Minisirisuwo					
1	Mamadu Siku KEYITA	IGM	Kuntigo	76138950	mskeita2002@gmail.com
2	N'golo KULIBALY	CPSETC	Kuntigo	66891810/ 76908843	ngolocoulibaly2007@yahoo.fr
11. BaarakeŃa, Baaro anin Baaraketalu la nataliyekuwo Minisirisuwo					
1	Madamu DIXO Fatumata ABUDURAHAMANI	MENEFP	Feerekuwo tonbenninketa	66760648	facidick@yahoo.fr
2	Asiku AHMADU	CPSSI-CAEPIP	Kuntigo	76487722	ahassek@yahoo.fr
12. Gallolubalu nin Luwolu, nin Duguxulukuwo, Marabulolu tonbenno anin Jamanadinjo haxxo Minisirisuwo					
1	Birama TANGARA	MUHDATP	Feerekuwo tonbenninketa	76325145	biramat@yahoo.fr

ISBN 978 99952 888 8 4